

Karin Sandell

Parasiter och "bättre folk"

Affekt i näthat mot det svenska i Finland

Karin Sandell

Född 1984

Filosofie magister i nordisk folkloristik, Åbo Akademi

Åbo Akademis förlag
Tavastgatan 13, FI-20500 Åbo, Finland
Tfn +358 (0)2 215 4793
E-post: forlaget@abo.fi

Försäljning och distribution:
Åbo Akademis bibliotek
Domkyrkogatan 2-4, FI-20500 Åbo, Finland
Tfn +358 (0)2 -215 4190
E-post: publikationer@abo.fi

PARASITER OCH "BÄTTRE FOLK"

Parasiter och ”bättre folk”

Affekt i näthat mot det svenska i Finland

Karin Sandell

Åbo Akademis förlag | Åbo Akademi University Press
Åbo, Finland, 2022

CIP Cataloguing in Publication

Sandell, Karin.

Parasiter och "bättre folk" : affekt
i näthat mot det svenska i Finland /
Karin Sandell. - Åbo : Åbo Akademis
förlag, 2022.

Diss.: Åbo Akademi. - Summary.

ISBN 978-952-389-007-7

ISBN 978-952-389-007-7
ISBN 978-952-389-008-4 (digital)
Painosalama Oy
Åbo 2021

Abstract

This thesis deals with what is generally referred to as online hate speech. More specifically, I focus on posts about the Swedish-speaking population in Finland published on the web forum Suomi24. The purpose of this thesis is to analyse how online hate speech directed at the Swedish-speaking population in Finland is expressed in this public forum. This is done through a content analysis of the published texts focusing on affect, performance, and performativity. With affect theory as a point of departure, I explore how online hate speech is performed in relation to the intersectional categories class, gender, language, and ethnicity. In doing this, I analyse the material using a self-developed affective tool model. The model includes four affective tools: emotional words, emotive expressions, metaphors, and orthographic practices. Inspired by a performance perspective, I discuss online hate speech as a folkloristic genre. I also analyse the performative effects of online hate speech by showing how the claims made about the Swedish-speaking population are reiterated and which norms and values are upheld as a result.

The title *Parasites and "better people": Affect in online hate speech directed at the Swedish in Finland* is based on quotes from the material analysed in the thesis. The word "parasites" is used directly about Swedish-speakers in Finland in a couple of posts, and the idea of Swedish-speakers viewing themselves as "better people" is floated throughout the material. Affect theory is the starting point for my understanding and analysis of the material.

The term *online hate speech* lacks a general scientific definition. I have deliberately chosen to use this emic, non-scientific "inside" term to stay close to my research material, and close to my folkloristic roots. Online hate speech is commonly defined as hostile utterances directed at individuals and/or groups in the form of comments, e-mails, blog posts, and various discussions on the Internet.

The affective tools are the outset for my content analysis. By content analysis, I refer to a qualitative analysis of the material content to grasp what is expressed through the published texts. The affective tools are four different means of expressing and mediating affect through text. Emotive expressions are expressive in character. They are not named emotions but convey affect. Emotional words are words for feelings like "hate" or "love". Metaphors are figures of speech, and a manner of talking about an entity by experiencing and understanding it via something else. Orthographic practices such as capital letter, punctuation and (mis)spelling usage convey and strengthen a message. The affective tools are essential to my analysis of online hate speech as a genre,

since it is through them that hate can be expressed and mediated to the reader of the text.

My understanding of online hate speech as a folkloristic genre is grounded in a research context. As a genre I view online hate speech as an etic concept. (Online hate speech in general is a non-academic concept.) The scope of the genre is set by me to enable the analysis. Genre is a means of creating order within many different texts. Through defining a text as an example of online hate speech, I am interpreting both content and intent of the text. Etic definitions of genre are intended for research; however, it is necessary to be aware of the emic perspective to understand the context. As a Swedish-speaking Finn, I also have an inside understanding of the subject.

The genre definition of online hate speech is based on online communication: there is a platform where a message is published and/or can be received, and it comprises an incidence of someone being offended. However, online hate speech is not always expressed through explicit aggressivity and resentment; it might be conveyed in a composed and objective manner. In researching online hate speech as a genre, I see how crude statements about Swedish-speakers are mediated and reiterated in a discussion forum, but there is a wider context.

The mediated texts are not independent opinions, they are continuations of a dream of a monolingual Finnish nation originating from a time long before Finland's independence from Russia in 1917. The transmitted texts are not contained within the forum but are spread online and into other contexts. Online hate speech leaks into other genres in both public and private domains; it is resounded in the parliament and in private conversations. The digital world is not separate from the analogue "reality", rather it is a part of the same entirety.

Finland has two national languages, Finnish and Swedish. "The public authorities shall provide for the cultural and societal needs of the Finnish-speaking and Swedish-speaking populations of the country on an equal basis" (The Constitution of Finland 731/1999, 17 §). Swedish-speakers constitute around 5.2 percent of Finland's population of 5.5 million. Conflicts between the two language groups have flared up with varying intensity since the mid-1800s when the idea of an independent nation began to evolve. Peace between the language groups was made with the end of the war in 1945. However, the debate is still heated at times, especially when it comes to the mandatory teaching of Swedish in Finnish schools.

The material for this thesis consists of about 350 discussion forum posts from Suomi24 published and collected between 2015 and 2017. Suomi24 is one of the most visited web forums for social networking in Finland, with more than

two million visitors per month. During my search for online hate speech directed at the Swedish-speaking population, I came across hate speech directed at several other minorities, for example asylum seekers, sexual minorities, and religious minorities. Online hate speech targets many different groups. Please note that I do not imply that the majority of Finnish-speakers partake in hate speech directed at the Swedish-speaking population or any other group. However, research shows that the debate climate overall, both online and offline, has become more aggressive over the years.

Online hate speech is affective, it conveys affect, and works through affect. Affect is a combination of emotions, corporeality, and cultural context, and it is shaped between individuals and their contexts. I view online hate speech as a performance, where the performer calls upon the audience using affective tools. Affective utterances work through performance; they create affective communities and call for action. Affects are performative. Through analysing the web forum material, I show the performativity of online hate speech, how it produces and upholds negative sentiments about the people it targets. Actual societal impact is outside of my scope, but previous research has shown how an online environment where xenophobia and misogynistic opinions are given space can contribute to real acts of violence. What goes on online does not necessarily stay online.

I have paid extra attention to the intersectional categories of language, ethnicity, class and gender. It is through different combinations of these that the Swedish-speaking population is framed as the opposite of Finnish-speakers, and even their enemy. The analysed quotes include examples of Swedish-speakers being called quislings, and their loyalty towards the Finnish nation is questioned. Swedish-speakers are thought of as being upper-class and descendants of old Swedish nobility. Homophobia is a visible theme in online hate speech, and the sexuality and masculinity of Swedish men are up for scrutiny. Swedish-speaking women, on the other hand, are depicted as raging feminists or even as a female grim reaper.

The Swedish language acts as a marker for what is not considered genuinely Finnish. The idea of a monolingual nation as a sign of a strong and independent nation is expressed through the quotes about Swedish-speakers as unwanted citizens. Historical concepts and events are used to justify positions regarding Swedish-speaking minority in Finland. History is produced in online hate speech to give it a sense of authority. The people who are singled out as objects of hatred are dehumanised by being portrayed as animals, likened to diseases, or described as an unnecessary cost. Finally, online hatred expresses a backward-looking value conservatism and presents heteronormativity as the only alternative.

Swedish-speakers are posed as a threat to the Finnish nation, and by that, online hate speech is sanctioned. The publisher of the hate becomes the victim. The online hate speech produces history in which the Finnish-speaking population comprises the only legitimate inhabitants of Finland, and Swedish-speakers are occupiers. Along with immigrants, sexual minorities, feminists and others, Swedish-speakers are depicted as an obstacle and a threat to the homogeneous ideal life that the online hate mongers express a longing for. Thus, the hatred towards Swedish-speakers in Finland conveyed through online hate speech is not unique: minorities around the world are affected similarly.

Förord

Avhandlingsarbetet i sig är en process som är både rolig och tung, men framför allt lärorik och full av utmaningar. Utan trygga ledsagare och frågvisa medresenärer hade det varit en betydligt snårigare stig att vandra. Alla era kommentarer, frågor och böcker jag fått låna har bidragit till denna avhandling.

Tack till min handledare och professor Lena Marander-Eklund. Ditt lugn och din tro på att ”det kommer att bli bra det här” har gjort den långa slingrande vägen mot en färdig avhandling till en bildningsresa längs nya stigar. Tack till min bihandledare docent Eerika Koskinen-Koivisto för ditt intresse, dina nya infallsvinklar och ditt öga för detaljer.

Tack till docent Tuija Saresma för dina sakkunniga kommentarer, och det intresse du visat min avhandling både som förhandsgranskare och opponent.

Tack till professor Kyrre Kverndokk som bidragit med sporrande och insiktsfulla kommentarer, både som förhandsgranskare och som opponent på mitt slutseminarium.

Jag vill rikta ett stort tack till ämnet nordisk folkloristik, tänk att något så fantastiskt som detta finns till! Här samsas alla möjliga intressen och människor med intresse för mer (eller mindre) mänsklig aktivitet av alla de slag. Tack för att ni vidgat mina vyer med era olika projekt! Ett särskilt tack till de jag fått tillbringa seminarietid och trivsamma kvällar tillsammans med: docent Blanka Henriksson, FD Jakob Löfgren, FD Catarina Harjunen, och doktorandkollegorna FL Andreas Backa, FM John Björkman, FM Maria Holmberg, FM Lina Metsämäki, FM Carolina Renman, FM Tora Wall och FM Sofia Wanström. Jag vill också tacka kollegorna på religionsvetenskapen och etnologin vid ÅA.

Tack till FD Sofie Strandén-Backa för ditt intresse och engagemang i min forskning ända sedan du handledde min magisteruppsats.

Tack till professor emerita Ulrika Wolf-Knuts som var den första att fråga mig om jag var intresserad av att doktorera. Tack till docent Ruth Illman, professor Fredrik Nilsson, dekanus Peter Nynäs och professor emerita Anna-Maria Åström för att ni visat intresse för min forskning.

Tack till forskarkollegorna på Svenska litteratursällskapet i Finland för alla givande seminarier och trevliga middagar. Tack till forskningschef Christer Kuvaja och seminarie- och stipendiekoordinator Kajsa Rytikoski.

Tack till Nicklas som har varit med långt innan detta projekt fått sin början. Tack för att du alltid stått vid min sida och stöttat mig i mitt arbete. Jag älskar dig! Tack till mina älskade barn, Maximilian och William. Livet med er har visat att det finns viktigare saker att tänka på än en avhandling som tidvis stampat på stället.

Tack till mina föräldrar och svärföräldrar för all uppmuntran och hjälp i vardagen. Tack till mina systrar Inger och Ulrika för att ni finns där trots att vi träffas alldeles för sällan.

Tack till mina kära vänner för allt jag fått uppleva tillsammans med er!

Tack till Traditionsvetenskapliga nämnden vid Svenska litteratursällskapet i Finland som redan från start stödde mitt avhandlingsarbete med ett stipendium, och senare i form av en befattning som nämndens forskare och sekreterare. En anställning som doktorand är guld värd.

Tack till Seniorernas råd vid Åbo Akademis studentkår för stipendiefinansiering från Makarna Olins fond.

Jakobstad 12.11.2021

Karin Sandell

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
1.1. Syfte och problemformulering	6
1.2. Avhandlingens upplägg	8
1.3. Det som kallas näthat	9
1.3.1. Tidigare forskning om näthat	10
1.3.2. Definition av näthat	11
1.4. Nätet som fält	15
1.5. Det svenska i Finland.....	16
1.5.1. Tidigare forskning om debatt och det svenska i Finland	16
1.5.2. En introduktion till det svenska i Finland	18
1.5.3. Begrepp för bakgrund och kontext	19
1.5.4. Språkstrider förr	21
1.5.5. Tvångssvenska i dag.....	24
1.6. Populism i 2010-talets Finland.....	26
2. Material	28
2.1. Presentation av Suomi24	30
2.1.1. Moderering.....	31
2.2. Etik på nätet	32
3. Teori och metod	36
3.1. Näthat som genre.....	36
3.1.1. Intertextuellt gap och läckage.....	38
3.1.2. Det vi säger på nätet	39
3.1.3. Intertextualitet och kreativitet	41
3.1.4. Emisk och etisk förståelse.....	43
3.1.5. Näthatets kännetecken.....	44
3.2. Affekt och emotion	49
3.3. Performans och performativitet: Hur görs näthat?	54
3.3.1. Performativt näthat	58
3.4. Intersektionalitet	62
3.5 Affektiva verktyg	64
3.5.1. Metodologisk inspiration	64
3.5.2. Emotiva uttryck, emotionsord, metaforer och ortografiska praktiker	65
4. Näthat som performans och performativitet	68
4.1. Näthat som performans	70
4.1.1. Där hurrin och fästingar bor	76
4.1.2. Svenska talande bättre folk.....	101
4.1.3. Svenska i Seinäjoki	116
4.1.4. Svinet, döden och cancern	122
4.1.5. Bajamaja och lilla Calle – när näthatet blir personligt.....	128
4.2. Näthat som performativitet	133

4.2.1. Längtan till ett forntida finskt Finland i dag: Historieproduktion ..	133
4.2.2. De svenska svinen och det finska folket: Avhumanisering.....	138
4.2.3. Äkta finska män: Heteronormativitet och värdekonservatism.....	141
5. Näthat – Framförandet och dess effekter.....	147
5.1. Den inre fienden.....	149
5.2. Slutdiskussion och reflektioner	154
Sammanfattning.....	158
Referenser	165
Bilaga: Finska originalcitats.....	187

1. Inledning

Hatretorik förekommer inte bara i något skumt undanskymt hörn av internet. Det krävs varken ljus eller lykta för att få syn på de bitska och väsande nättrollen. När jag påbörjade arbetet med den här avhandlingen 2013 förväntade jag mig att det skulle vara svårt att hitta konkreta exempel på näthat, så jag inledde med att läsa tidningsartiklar om näthat och se de tv-reportage som gjorts. Jag arbetade samtidigt som journalist och webbproducent, vilket innebar att jag fick en inblick i hur kommentarer modereras. Journalister hör också till den grupp som utsätts för hat och hot på nätet, vilket jag inte personligen utsattes för, men jag fick följa med från sidan då kollegor drabbades (jfr Pöyhtäri m.fl. 2013: 8, 71).

Näthat som begrepp blev bekant för en större allmänhet under vårvintern 2013 i samband med att Sveriges Television sände programmet *Uppdrag granskning*¹ med temat näthat. Också i de finlandssvenska medierna började man uppmärksamma fenomenet i tidningsartiklar och Yle, Finlands public service-bolag, sände programmet *Spotlight*² där politiker och journalister, både finskspråkiga och svenskspråkiga, berättade om att de blivit utsatta för hat och hot på nätet. Vid samma tid blev jag klar med mina magisterstudier i nordisk folkloristik vid Åbo Akademi. Lena Marander-Eklund frågade mig om jag skulle vara intresserad av att skriva en doktorsavhandling om näthat. I den då pågående diskussionen om näthat i media låg fokus på det näthat som särskilt drabbat svenskspråkiga finländare. Flera journalister och politiker fick hot skickade per e-post där det bland annat stod att "blodet kommer att stänka ända till Sverige" (Hällsten 2013; Iisaho 2013; Suominen m.fl. 2013). Ämnet ansågs så pass viktigt att Finlands största finskspråkiga dagstidning *Helsingin Sanomat* (HS) publicerade en helsida på svenska om e-posthoten (motsvarande artiklar publicerades även på finska). I artikeln uttrycker dåvarande statsminister Jyrki Katainen oro över mordhoten och drar paralleller till de diskussioner som uppstått i samband med Samlingspartiets (Saml) och Sannfinländarnas (Sannf) respektive ungdomsförbunds lagförslag mot obligatorisk skolsvenska, och den sannfinländska riksdagsledamoten James Hirvisaaris förslag att svenska inte ska användas i riksdagen. (Suominen m.fl. 2013; Kerkelä 2013)

För att sätta mig in i ämnet började jag följa kommentarsfälten i olika medier där ämnen relaterade till det svenska i Finland diskuterades både på finska och på svenska. På den sociala medier-plattformen *Suomi24* bland diskussionstrådar

---

¹ Uppdrag granskning: "Män som näthatar kvinnor". SVT1 2013.

² Spotlight om näthat. Yle 2013. Se även den tillhörande webbsidan: <https://svenska.yle.fi/dataviz/2013/nathat/>

om bilmodeller, matlagning, teknik, resmål och nyhetshändelser fanns också inlägg som relaterade till det finlandssvenska. Inläggen kunde handla om exempelvis politik, sjukvård eller skola, men utmynnade ofta i negativa kommentarer om svenskspråkiga finländare. Här fann jag det som kom att bli mitt huvudsakliga material. En mera ingående presentation av Suomi24 ges i materialkapitlet.

Jag vill understryka att den här avhandlingen inte enbart handlar om det svenska i Finland – den handlar om hatretorik på nätet och det finns många utsatta grupper. Under insamlingen av materialet stötte jag på hatiska kommentarer som riktade sig mot bland annat asylsökande, olika icke-finländska nationaliteter och religiösa minoriteter. Mina iakttagelser får stöd av bland annat den undersökning som gjordes 2012–2013 vid forskningscentret för journalistik, kommunikation och media vid Tammerfors universitet av Reeta Pöyhtäri, Paula Haara och Pentti Raittila (Pöyhtäri m.fl. 2013). En rapport publicerad 2016 av Justitieministeriet lyfter fram olika minoritetsgruppers upplevelser av hatretorik och trakasserier. De minoriteter som tillfrågades var ”romer, samer, personer med främmande modersmål, utländska medborgare och personer med invandrabakgrund, personer med funktionsnedsättning, personer som hör till religiösa minoriteter och sexual- och könsminoriteter” (Korhonen m.fl. 2016: 14). Rapporten visar att representanter för dessa minoriteter är mera utsatta för trakasserier och hatretorik än majoritetsbefolkningen. Trakasserier och de verbala påhoppna skedde främst på offentliga platser som gator, parkeringsplatser och parker, näst mest på Facebook och i offentliga diskussionsforum på nätet. (Ibid. 14–15) Svenskspråkiga finländares erfarenheter efterfrågades inte specifikt i denna utredning (svenskspråkiga kan förstås förekomma bland någon av de ovannämnda minoriteterna).

Svenskspråkiga finländares erfarenheter framkommer i *Språkbarometern* som bland annat undersöker relationerna mellan finskspråkiga och svenskspråkiga i tvåspråkiga kommuner. Undersökningen visar att nästan varannan svenskspråkig blivit trakasserad eller diskriminerad på grund av sitt språk. (Lindell 2016) *Språkbarometern* har sedan år 2004 kontinuerligt undersökt kommuninvånarnas uppfattning av den språkliga servicen på minoritetsspråket i tvåspråkiga kommuner. En jämförelse av resultaten från 2016 och 2020 visar att klimatet är relativt stabilt, men går mot det sämre. I kommuner där finskspråkiga är i minoritet upplever de att språkklimatet i hemkommunen är sämre än den svenskspråkiga majoriteten. I kommuner där de svenskspråkiga är i minoritet upplever de den största försämringen i språkklimatet. Båda språkgrupperna anser att inställningen till andra språkgrupper har försämrats i massmedia, sociala medier och i rikspolitiken. (Lindell 2016; 2020) I boken *Ur majoritetens perspektiv: Opinionsen om det svenska i Finland* (2020) konstaterar Kimmo Grönlund och Lauri Karvonen att de finskspråkiga som är mest negativt inställda till det svenska i Finland också har starka aversioner mot invandrare,

sexuella minoriteter och annat som avviker från majoritetsnormen. De menar att man kan se att tolerans gentemot minoriteter är kumulativ – den som är välvilligt inställd mot exempelvis finlandssvenskar är sannolikt också positiv till invandrare. (Grönlund & Karvonen 2020: 218–219) Pasi Saukkonens utredning visar debattörerna å ena sidan motsätter sig den obligatoriska skolsvenskan, och å andra sidan oroar sig över tillgången till svensk service och jämlikt bemötande på båda språken (Saukkonen 2011). Jag återkommer till den obligatoriska skolsvenskan längre fram i avhandlingen.

Avhandlingens material består av inlägg om det svenska i Finland som publicerats på ett offentligt nätforum. Jag är själv född och bosatt i Finland och mitt modersmål är svenska. Jag är vad man kan kalla finlandssvensk³. Det betyder också att jag tillhör den grupp som inläggen handlar om. Min egen förståelse av och kännedom om både det svenska och det finska i Finland ger mig möjligheter att analysera materialet som jag kanske inte skulle ha om jag valde att undersöka en annan grupp eller minoritet. Andra grupper jag kunde ha valt är exempelvis kvinnor, forskare eller journalister – eftersom jag är kvinna, forskare och tidigare har arbetat som journalist. (jfr Kurvinen 2015) Jag har följaktligen ett inifrånperspektiv på materialet, jag har en förförståelse och en kännedom om kontexten. En utmaning blir då att distansera mig och också kunna analysera materialet ur ett utifrånperspektiv, det gör jag med hjälp av mina teoretiska utgångspunkter och analysverktyg. (jfr Löfgren 2018: 47–48; Svanberg 2003: 150–159) Jag tar inte personligen ställning för eller emot några partier eller organisationer.

Mitt inifrån-perspektiv baserar sig på att jag är finlandssvensk och därmed en del av den grupp som näthatet riktar sig mot. Samtidigt är jag en del av den finska kulturen, om än inte den specifikt *finkspråkiga* kulturen – var gränsen går mellan dessa definitioner är otydligt och varierande. Jag bor i Österbotten, ett landskap på västkusten där majoritetsspråket är svenska. Min vardag är till största delen svenskspråkig, men finskan är ständigt närvarande genom media, finkspråkiga i min närhet, eller något så vardagligt som kundtjänsten hos min telefonoperatör. Jag läste finska i grundskolan och gymnasiet, min mamma är lektor i finska och under studietiden bodde jag i Åbo där i princip allt utom studielivet gick på finska. Jag identifierar mig som finlandssvensk, det är självklart för mig att kunna tala svenska i mataffären i min hemstad Jakobstad – men lika självklart känns det att byta till finska så snart jag befinner mig utanför de områden som har svensk majoritet i Finland. De beskrivningar av finlandssvenskar som jag stöter på i materialet känns främmande på ett personligt plan, samtidigt är de välbekanta från ett liv som svenskspråkig finländare: "Svenska talande bättre folk"⁴, "pappa betalar"⁵, "hurri"⁶. Jag har hört

---

³ Mera om begreppet finlandssvensk under "Begrepp för bakgrund och kontext".

⁴ Se "Svenska talande bättre folk".

⁵ Se "Svenska talande bättre folk".

⁶ Se "Begrepp för bakgrund och kontext".

och läst dem så många gånger att jag knappt reagerar längre. De känns inte heller som att de egentligen berör mig, ändå är de uttryck som klibbar fast på mig eftersom jag är finlandssvensk. Orden sitter fastklistrade hur många gånger jag än försöker värja mig mot dem. (jfr Ahmed 2004: 89–92)

I "Den kategoriserade forskaren: Om självreflexiv intersektionalitetsanalys och normativ finlandssvenskhet" (2017) skriver Sofie Strandén-Backa och Andreas Backa om hur forskarens egen position påverkar forskningen. De framhåller vikten av att kritiskt granska sina observationer och studera dem ur ett intersektionellt perspektiv. Forskaren bör vara medveten om att hen i sin forskning utgår från vissa förutfattade meningar om tillvaron. Strandén-Backa och Backa använder sig av Claes Gustafssons (1994) begrepp självklarhetens mur för att beskriva de normer och värderingar som för en själv är så självklara att man inte ens är medveten om dem. Det som ligger bakom självklarhetens mur är sådant som man inom en viss kulturell gemenskap inte behöver dryfta eller klargöra eftersom det ses som "naturligt" och självskrivet. (2017: 84–89) När jag som svenskspråkig tar mig an näthat mot det svenska i Finland står jag i intersektionen mellan mängder av betydelsebärande kategorier. Det är hart när omöjligt för mig att få syn på dem alla. Som svenskspråkig finländare har jag en förförståelse av hur näthatet ser ut, en förförståelse som både öppnar upp analysen, men som också innebär blinda fläckar. Strandén-Backa och Backa påpekar att det svenska i Finland är mångfacetterat – att jag är en finlandssvensk forskare innebär inte att jag utgår från en enda enhetlig position (ibid. 104).

1.1. Syfte och problemformulering

Syftet med avhandlingen är att undersöka hur näthat mot det svenska i Finland tar sig i uttryck i publicerade texter i nätforumet Suomi24. Detta gör jag genom en innehållsanalys av texterna med fokus på affekt, performans och performativitet. Avhandlingens problemformulering kan komprimeras till att utifrån teorier om affekt undersöka hur näthatet görs genom att fokusera på hur det uttrycks i relation till de intersektionella kategorierna klass, kön, språk och etnicitet. Med dessa teoretiska utgångspunkter frågar jag mig hur näthatet framförs genom att analysera material från ett offentligt diskussionsforum. Jag analyserar materialet med hjälp av de affektiva verktygen emotionsord, emotiva uttryck, metaforer och ortografiska praktiker.

Inspirerad av ett performansperspektiv diskuterar jag hur jag förstår näthat som en folkloristisk genre. Näthat är performativt, det kan förstås som en kulturell handling. I materialet ser jag hur samma budskap upprepas om och om igen på lite olika sätt; det är på så vis näthatet skapar bilden av det svenska i Finland. (jfr Butler 1993: 2, 11–15) Det som skrivs i nätforumet påverkar läsarnas syn på det som diskuteras och får konsekvenser även utanför det specifika

diskussionsforumet. Följderna syns bland annat i den politik som förs och därmed även i människors vardag, till exempel vid sjukhusbesök⁷. (jfr Lindén & Laurent 2015: 75–79) Man kan inte längre tala om det som sker på internet och det som sker utanför som separata världar. Det som kan se ut som oskyldigt prat på nätet kan i värsta fall leda till fysiskt våld på gatan. (Saresma 2020: 197ff)

Hatretorik på nätet är affektivt, det uttrycker affekt och påverkar genom affekt. Näthatets affektivitet hänger samman med den känslomässiga laddning som uttrycks i texten. Affekt är en kombination av bland annat känslor, kroppslighet och kulturell kontext. Affekten är relationell, det vill säga den formas i relationen mellan individ och kontext. När det gäller näthat betyder det att affekten tolkas olika beroende på subjektets relation till objektet. Den affekt skribenten till foruminläggen upplever är annorlunda än den affekt läsaren känner – beroende på läsarens förhållande till det som skrivs. (jfr Wetherell 2012: 10–12) Affekten i näthat kan vara indirekt. Hatet mot en viss person eller grupp kan uttryckas genom att skribenten formulerar sig sansat och därmed uppfattas som sakligt argumenterande. Det kan också framställas genom skämt eller ironi. (Saresma 2020: 204, 217–224). Jag visar exempel på detta i analysen.

I materialet lyfter jag fram fyra intersektionella kategorier: klass, kön, språk och etnicitet. Genom en intersektionell analys ser jag att dessa fyra samverkar på olika plan och skapar situationsberoende maktrelationer. Det är inte bara i materialet i sig som ett intersektionellt perspektiv är relevant, även den omkringliggande kontexten spelar roll. (de los Reyes & Mulinari 2005: 24) Relationen mellan det finska och det svenska är situationsbunden, liksom det finlandssvenska som i sig som kan förstås som intersektionellt genom att det befinner sig mitt emellan det finska och det svenska (Klinkmann 2017a: 29). Språket är centralt för hela avhandlingen då det är språket som är den främsta markören för vad som är finskt och vad som är svenskt. Språket är det som hörs och syns, men som också kan döljas eller tystas ner – av båda språkgrupperna.

När jag skriver om språk syftar jag på det verbala och skriftliga system vi människor använder för att kommunicera med varandra (Allwood 1995). Det språk som specifikt avses då jag nämner språk i den här avhandlingen är finska och svenska, om inget annat nämns. Kön som intersektionell kategori innefattar det som hänvisar till både den biologiska och den sociala förståelsen av kön och sexualitet. I analysen av materialet handlar det främst om de föreställningar och praktiker som relateras till kön, vad som är manligt/kvinnligt och hur manligt/kvinnligt görs.⁸ (Hirdman 2001: 16, jfr Butler 1990) Klass ska här förstås i betydelsen social- eller samhällsklass. I materialet framkommer främst föreställningar om de svenskspråkiga finländarna som hemmahörande i

---

⁷ Se "Svenska i Seinäjoki".

⁸ Tvåkönsmodellen är problematisk och ifrågasatt, men jag kommer inte närmare diskutera detta här. För vidare läsning om kritik mot den binära modellen av kön och sexualitet se t.ex. *Sexing the body: gender politics and the construction of sexuality* av Anne Fausto-Sterling (2000).

överklassen. De finskspråkiga som ställs i kontrast till dem görs indirekt till arbetarklass. (Klinkmann 2017b: 301ff) Idéer om klasstillhörighet baserar sig på människors ekonomiska och kulturella kapital. Ekonomiska tillgångar är mätbara medan det kulturella kapitalet, även kallad social status, handlar om subjektiva uppfattningar om livsstil och så kallad god smak. (Bourdieu 2013: 293ff)

Föreställningar om etnicitet och nationstillhörighet förekommer genomgående i materialet. Etniciteten dryftas implicit då finlandssvenskarna anses vara hemmahörande i Sverige och därmed inte vara välkomna i det finska Finland. Jag menar inte att svenskspråkiga och finskspråkiga finländare tillhör olika etniciteter, utan visar på hur föreställningen om olika etniciteter framkommer i materialet och vad det kan ha för betydelse. (jfr Mattsson 2011: 17–19) Gränser mellan olika etniciteter är bestående trots att människor rör sig över gränserna. Etnicitet upprätthålls genom interaktion mellan olika grupper och inte genom att olika grupper isoleras från varandra. (Barth 1969: 9–11)

Avhandlingens tyngdpunkt ligger på materialet jag skapat utifrån de nätforuminlägg jag letat upp i syfte att hitta exempel på hatretorik som berör det svenska i Finland. Dessa inlägg är publicerade och insamlade 2015–2017. I avhandlingen visar jag att det finns ett samband mellan dessa samtida inlägg och de språkstridigheter som utkämpades i Finland från medlet av 1800-talet. Detta visar på en kontinuitet i konflikten mellan finskt och svenskt i Finland, och på att föreställningar om relationen mellan språk och nation från tiden innan Finlands självständighet fortfarande är aktuella.

1.2. Avhandlingens upplägg

Rubriken för avhandlingen är *Parasiter och "bättre folk": Affekt i näthat mot det svenska i Finland*. Parasiter och "bättre folk" syftar direkt på innehållet i materialet och de ord och uttryck som används för att beskriva finlandssvenskar. Parasiter används direkt i ett par citat (IF 2016/001: 9 & IF 2018/008: 32) och föreställningen om att finlandssvenskar ser på sig själva som "bättre folk" är genomgående i materialet (Klinkmann 2017b: 301–328; "Svenska talande bättre folk"). Min analys och förståelse av materialet härrör huvudsakligen från affektteori och i andra hand hämtar jag inspiration från teorier om performans och performativitet. Jag redogör för avhandlingens teoretiska utgångspunkter i kapitlet "Teori och metod".

Avhandlingen är indelad i fem stora block bestående av inledning, material, teori och metod, analys och resultat. I inledningen redogör jag för avhandlingens syfte och problemformulering. Därefter presenterar jag begreppet näthat med stöd av tidigare forskning, reflekterar över utgångspunkterna för min forskning och den

samhälleliga diskussionen om ämnet. Under rubriken "Det svenska i Finland" förklarar jag vad som avses med begreppet och vilka andra ord som anknyter till ämnet, samt ger en introduktion till tidigare forskning om det finlandssvenska som omdebatterat ämne. En kort historisk bakgrund finns med som stöd för analysen längre fram i avhandlingen, liksom en "lägesbeskrivning" av det politiska och samhälleliga klimatet vid tiden för materialets tillkomst och insamling.

I "Material" redogör jag för min insamling av det material som analyseras i avhandlingen och presenterar diskussionsforumet där jag samlat in materialet. I följande underkapitel beskriver jag hur forumets moderering fungerar och dryftar forskning om moderering på nätet. Slutligen diskuterar jag de etiska frågor som uppkommit i samband med avhandlingsarbetet.

I kapitlet "Teori och metod" presenterar jag mina teoretiska utgångspunkter och redogör för min metod. Jag inleder med att diskutera näthat som en folkloristisk genre. Därefter introducerar jag begreppet affekt som centralt för min förståelse av hur näthat framställs och vad det kan resultera i. Jag beskriver hur jag förstår näthat som performans och som performativt. Sedan diskuterar jag hur jag tillämpar ett intersektionellt perspektiv. Till sist beskriver jag min analysmetod som utgår från de affektiva verktygen emotiva uttryck, emotionsord, metaforer och ortografiska praktiker.

Det fjärde blocket utgörs av analysen som har huvudrubriken "Näthat som performans och performativitet". I analysen undersöker jag huvudsakligen hur genren näthat framförs, och diskuterar effekterna av detta framförande. Analysen är indelad enligt olika teman och finlandssvenska klichéer utifrån det analyserade materialets innehåll.

Slutligen sammanfattar jag mina slutsatser och diskuterar deras betydelse under rubriken "Näthat – Framförandet och dess effekter". Här dryftas även vilka utvecklingsmöjligheter som finns i anslutning till avhandlingen. Som bilaga bifogas de finska originalcitaten som citeras i avhandlingen.

1.3. Det som kallas näthat

Till näst presenterar jag tidigare forskning om näthat och definierar vad jag avser med begreppet. Under rubriken "Näthat som genre" i kapitlet "Teori och metod" problematiserar jag termen näthat, och argumenterar för min förståelse av begreppet som genre.

1.3.1. Tidigare forskning om näthat

Pöyhtäris, Haaras och Raittilas *Vihapuhe sananvapautta kaventamassa* (2013) var den första vetenskapliga studie av hatretorik på nätet i Finland som jag bekantade mig med. Den lade grunden för hur jag förstår hatretorik som fenomen och begrepp. Pöyhtäri m.fl. analyserar journalisters och experters erfarenheter av aggressiv diskussion i offentligheten och hur detta hotar och begränsar yttrandefriheten. De granskar hur aggressiva argument cirkulerar i både nätforum och journalistiska texter och hur modereringen sköts i anslutning till dessa i Finland, Sverige, Nederländerna och Storbritannien.

Materialet består av bland annat texter publicerade i diskussionsforum på nätet, däribland diskussioner om finnars inställning till svenskspråkiga finländare. Studien behandlar främst journalisters förhållningssätt till hatretorik eller näthat. Enligt Pöyhtäri m.fl. ansåg de intervjuade journalisterna att de själva inte upplevde några större begränsningar av sin personliga yttrandefrihet, medan de oroade sig för att yttrandefriheten i samhället i stort påverkades negativt av hatretorik både på nätet och utanför.

Då det gäller hatretoriens inverkan på yttrandefriheten ser forskarna två förhållningssätt: ett där man fokuserar på ett ansvarsfullt språkbruk och anser att hatretorik kan ha indirekta konsekvenser i samhället och att de som är särskilt utsatta behöver skyddas. Det andra representeras av de som förespråkar en obegränsad yttrandefrihet där endast direkta hot är förbjudna. (Pöyhtäri m.fl. 2013: 10–12)

I studien använder forskarna begreppet *vihapuhe* som direktöversatt till svenska blir "hatprat". "Hatprat" anses enligt de finlandssvenska mediernas språkråd vara ett för vardagligt uttryck på svenska. Mediernas språkråd, som samarbetar med Institutet för de inhemska språken, rekommenderar att man i stället talar om hatpropaganda, hatretorik, hatskriverier, hatinlägg eller hets mot folkgrupp. Näthat ses som ett generellt och allmänt använt begrepp i sammanhanget. (Mediespråk u.å.) Jag använder ordet näthat för det som man på engelska kallar *online hate speech*. Valet att använda begreppet näthat för det jag undersöker är medvetet. Näthat är ett emiskt⁹ begrepp, det vill säga det hör hemma i det fält jag undersöker. Inom folkloristiken är det vanligt att man genom att använda sig av begrepp "inifrån" strävar efter att behålla närheten till forskningsmaterialet. (jfr Granbom-Herranen 2016: 325–328; Hakamies 2016: 299–300)

I artikeln "Online Hate Speech" (2020) ger Alexandra A. Siegel en resumé över de många betydelser begreppet näthat tillskrivs. I de mest extrema fallen definieras näthat enbart som "farligt tal", som uppmanar till våld eller till att fysiskt skada

---

⁹ Se "Emisk och etisk förståelse".

andra människor. I den andra änden av skalan finns olika formuleringar riktade mot en specifik eller identifierbar grupp eller individ, baserade på vissa normativa kännetecken. Näthat förekommer också i olika omfattning från den enskilda människan vid sin skärm till koordinerade attacker (Siegel 2020: 56–57; jfr Mantilla 2013: 564–565) Siegels artikel ingår i antologin *Social Media and Democracy: The State of the Field, Prospects for Reform* av Nathaniel Persily och Joshua A. Tucker (2020). Boken tar avstamp i den allmänna oro som uttryckts över sociala mediers inverkan på demokratin. Artiklarna berör ämnen som desinformation och propaganda av Andrew M. Guess och Benjamin A. Lyons (2020) som menar att man bör akta sig för att tillskriva sociala medier en för stor roll i människors tro på "falska fakta". Pablo Barberás (2020) artikel om ekokammare och politisk polarisering visar att forskningen är kritisk till den allmänna uppfattningen om ekokammare och filterbubblor. Den information människor exponeras för på nätet är minst lika varierad som i världen utanför. Det kan förekomma individer som lever i segregerade nätbubblor, men åtminstone i västvärlden verkar de utgöra bara en bråkdel av internetanvändarna. Näthat är en integrerad del av detta och även jag anser att vi behöver vara kritiska till påståenden om att mediet i sig utgör grunden till problemet med hat och hot.

1.3.2. Definition av näthat

Ordet hat är i sig ett laddat ord, det brukar allmänt definieras som en stark känsla av motvilja eller avsky mot något eller någon. I detta sammanhang syftar hat på olika typer av kränkningar och hot som riktas mot en viss grupp eller individ. (jfr Bladini 2017: 17) Martha C. Nussbaum menar att emotioner som avsky och avundsjuka kan åstadkomma stor skada, exempelvis om avsky ses som en giltig orsak att diskriminera en grupp människor, särskilt om man låter avskyn påverka samhällsregler och lagstiftning (Nussbaum 2013: 3).

Hat mot och mellan olika individer och grupper av människor är ingen ny företeelse, och inget som försiggår endast på nätet. För vidare läsning om hat innan det fanns internet se till exempel: Bo Almqvist *Norrön niddiktning: traditionshistoriska studier i versmagi* (1965), Lars M. Andersson *En jude är en jude är en jude... representationer av "juden" i svensk skämtpress omkring 1900–1930* (2000), Erik Falk *Verbala förolämpningar i 1630-talets Uppsala: En historisk talaktsanalys* (2011) och Gun Herranen "'Ryssen är ryss fast han steks i smör': historiska sägner och finlandssvensk nationalism" (1979).

Näthat är det begrepp jag använder för att beskriva den form av hatretorik på internet jag undersöker. Näthat eller hatretorik är ingen juridisk term. I Finland finns ingen särskild lag som nämner hatretorik eller näthat, utan dessa kan utredas som exempelvis hets mot folkgrupp, ärekränkning eller olaga

hot¹⁰, beroende på vilken typ av brott som kan anses ha begåtts. Sedan 2014 finns två nya lagar som mera specifikt gäller brott som begås på sociala medier: brott mot kommunikationsfrid och olaga förföljelse¹¹ (Strafflag 39/1889). Enligt Justitieministeriet kriminaliseras "störande kommunikation så att den utöver telefon- och mobiltelefonkommunikation som stör hemfriden omfattar också andra kommunikationsmedel" (Justitieministeriet 2013).

I avhandlingen används i första hand begreppet näthat. Beroende på sammanhanget kan hatretorik syfta på hat som förekommer utanför nätet, medan jag med näthat avser det hat som förekommer på internet. På engelska används ofta *hate speech* i betydelsen hatretorik och ifall det är fråga om näthat specificeras detta med tillägget "online", eller benämns som *cyberhate* (jfr Pöyhtäri m.fl. 2013: 10). Näthat kan definieras som hatiska och hotfulla yttranden som riktar sig mot enskilda personer och grupper i form av artiklar, kommentarer, mejl, blogginlägg och diskussioner på internet. Det är fråga om näthat när en person, eller en grupp, i stället för saklig kritik tar till påhopp och hot för att tysta en diskussion om ett visst ämne eller försöker styra den i en viss riktning. (Pöyhtäri m.fl. 2013) Ordet näthat används allmänt, men är inte ett vetenskapligt begrepp. Min användning av begreppet näthat utgår ifrån en folkloristisk forskningstradition där man strävar efter att gå nära sitt material bland annat genom att använda emiska termer.

Europarådet har i anslutning till sin ungdomskampanj mot hatretorik (*No hate speech movement*) publicerat en manual där Anne Weber diskuterar begreppen hatretorik och yttrandefrihet utifrån Europeiska människorättsdomstolens rättspraxis. I *Manual on hate speech* konstaterar hon att det inte finns någon universellt accepterad definition av termen "hate speech" trots att den ofta används (Weber 2009: 3). Enligt Weber har de flesta europeiska stater lagstiftning som förbjuder något som kunde liknas vid hatretorik, men definitionerna av vad som avses varierar. Europarådets ministerkommitté definierar hatretorik på följande vis:

[T]he term "hate speech" shall be understood as covering all forms of expression which spread, incite, promote or justify racial hatred, xenophobia, antisemitism or other forms of hatred based on intolerance, including: intolerance expressed by aggressive nationalism and ethnocentrism, discrimination and hostility against minorities, migrants and people of immigrant origin. (Council of Europe 1997)

I denna betydelse inbegriper hatretorik yttranden som riktar sig mot en person eller en särskild grupp (Weber 2009). Rekommendationen gäller främst hatretorik som sprids via media, men preciserar inte vilken typ av media som

---

¹⁰ Hets mot folkgrupp 13.5.2011/511, Ärekränkning 13.12.2013/879, Olaga hot 21.4.1995/578.

¹¹ Brott mot kommunikationsfrid 13.12.2013/879, Olaga förföljelse 13.12.2013/879.

avses. Själv analyserar jag material från nätet som kan definieras som hatretorik på grund av att innehållet består av kränkande tillmälen, påståenden och påhopp.

I juli 2011 dömde hovrätten i Åbo en man till tre månader villkorligt fängelse och böter för att ha mordhotat Astrid Thors, dåvarande migrationsminister och riksdagsledamot för SFP. Mannen hade grundat en Facebookgrupp med namnet "Jag är redo att sitta några år i fängelse för att ha tagit livet av Astrid Thors" (*Olen valmis istumaan muutaman vuoden Astrid Thorsin taposta*). Enligt hovrätten hade mannen gjort sig skyldig till olaga hot, ärekränkning och hets mot folkgrupp. (Ahtokari 2010, Finska notisbyrå 2011, Niiranen 2011)

Jussi Halla-aho, riksdagsledamot för partiet Sannfinländarna, dömdes 2012 av Högsta domstolen för hets mot folkgrupp och brott mot trosfrid. Halla-aho hade publicerat ett blogginlägg där han påstod att islam är en religion som godkänner pedofili och uttryckte sig kränkande om somalier. (Jungar 2017: 62–64) Halla-aho valdes 2017 till ordförande för Sannfinländarna. Partiet beskriver sig som fosterländskt och EU-kritiskt med en kristet social värdegrund (Perussuomalaiset u.å.). Även en handfull andra sannfinländska politiker har dömts för hets mot folkgrupp då de uttryckt sig kränkande om främst invandrare, muslimer och islam i blogginlägg och på Facebook, vilket väckt mycket uppmärksamhet i media (Jungar 2017: 62–71).

Hatretoriken drabbar alltså inte enbart den svensktalande befolkningen i Finland. Olika etniska minoriteter så som exempelvis samer, romer, ryssar och somalier är utsatta, liksom invandrare, asylsökande, politiker, forskare och kvinnor (Lähdesmäki & Saresma 2014: 300–301; Pöyhtäri m.fl. 2013: 33–43). Enligt rapporten *"Ofta får man fundera på hur man ska vara och vart man vågar gå"* Utredning om hatretorik och trakasserier samt deras verkningar på olika minoritetsgrupper publicerad av Justitieministeriets enhet för demokrati, språk och grundläggande rättigheter 2016, utsätts representanter för olika minoriteter oftare för trakasserier och hatfyllt tal i jämförelse med majoritetsbefolkningen (Korhonen m.fl. 2016).

Anu Koivunen kritiserar relativiseringen av näthatet i den finländska debatten i en kolumn i *Hufvudstadsbladet* (HBL) 2013. Enligt Koivunen saknas analysen i den offentliga diskussion som initierades av Yle i samband med tv-reportaget "Vi vet var du bor" och offentliggörandet av sajten med samma namn (Yle Fem 2013). Hon menar att man i Finland, till skillnad från övriga Norden, inte verkar se någon anledning att granska högerextremismen och främlingsfientligheten, utan i stället ser hatet som ett individuellt problem utan social kontext. Koivunen är kritisk till att Yle likställde olika former av näthat med varandra, alltifrån hat mot vargaktivister, kostrådgivare och kvinnliga journalister utan vidare analys. Enligt henne borde de olika formerna av hat och hot i stället studeras noggrant. (Koivunen 2013)

Vem är näthatarna? Det är en fråga jag ofta fått under arbetet med den här avhandlingen. Svaret är – jag vet inte. Jag har inte heller som avsikt att ta reda på vem som står bakom signaturerna på nätforumet och det är inte relevant för avhandlingens syfte där jag analyserar hatretorikens innehåll och uttryck. Moa Bladini skriver i rapporten *Hat och hot på nätet: En kartläggning av den rättsliga regleringen i Norden från ett jämställdhetsperspektiv* att uppfattningen om vem som är näthatare varierar och variationen beror på hur näthat definieras. Näthat kan innebära allt från en elak kommentar om någons utseende till övergreppsbilder på barn. (Bladini 2017: 27)

I *Sveriges TV3* sändes programmet *Trolljägarna* 2014–2015 med journalisten och producenten Robert Aschberg som programledare. I programmet fick tittaren möta personer som presenterades som näthatare eller troll. I varje avsnitt berättade personer som utsatts för näthat om sina erfarenheter och sedan letade Aschberg upp de personer som stod bakom hatet för att konfrontera dem. (Viafree 2018) Efter att ha sett de två första säsongerna av programmet noterade jag att det främst är män som utpekade som näthatare. Näthatarna presenteras också som personer som lägger mycket tid på att hota och trakassera – och som människor som känner sig maktlösa i andra sammanhang. En genomgång av artiklar från 2010–2015 i KSF Medias textarkiv ger en motsvarande beskrivning av näthatarna i media.

Troll är en vanlig benämning på de som hatar, hotar och ställer till bråk på nätet. Jag har valt att inte använda begreppet, dels eftersom jag inte vill uppehålla mig vid de som producerar näthatet, dels för att troll är ett begrepp med så många olika definitioner. Dessutom anser jag att ordet bagatelliserar det som "trollandet" kan åstadkomma. Ingela Wadbring konstaterar att begreppet troll är diffust och kan användas om allt från personer som utan ett uppenbart syfte betar sig störande på nätet till de som medvetet attackerar någon. "[T]rollen är allt från osmakliga till olagliga". (Wadbring 2015: 65–66) I avhandlingen kallar jag de som publicerat inläggen i nätforumet för skribenter eller avsändare.

1.4. Nätet som fält

Pekka Hakamies och Anne Heimo beskriver den tekniska utvecklingen av folkloristisk insamling av material från 1960-talets manuella system med kort och vidare till dagens digitaliserade arkiv i inledningen till *Folkloristics in the Digital Age* (2019). De urskiljer två olika uppfattningar av folkloristikens syn på digitaliseringen i början av 2000-talet: folklore som något utdöende som håller på att ersättas av digital kultur eller en utveckling och anpassning av folkloren i en ny tid. I enlighet med andra forskare anser de att det är mera fruktbart att se på internet som ett verktyg som kan användas för många olika ändamål, framför att se på internet som något helt eget och separat från resten av världen. Nätet är en mötesplats och ett forskningsfält. Den engelska termen *vernacular* ("folklig") används av främst amerikanska folklorister för att beskriva den kultur vi alla är en del av varje dag. Det är också så som Hakamies och Heimo definierar internet och alla de nätverk det utgörs av, ett vardagligt sätt att göra sig hörd och sedd och upprätthålla kontakt med andra människor. (Hakamies & Heimo 2019 8–13)

I *Folklore and the Internet: Vernacular Expression in a Digital World* (2009) lägger Trevor Blank fokus på folklorens kommunicerande aspekt och definierar folklore som en mängd olika kreativa uttryck av individer och sammanhang. Tidigare definitioner av folklore som muntlig kan inte överföras direkt på den kommunikation som sker på internet. Kommunikationen eller interaktionen kan ske verbalt, genom att gilla någons inlägg, dela bilder, musik och så vidare. Enligt Blank är internet en utmärkt kanal för överföring av folkliga narrativ på grund av nätets anonymitet och smidighet. Möjligheten att vara anonym gör att folk utan större omsvep vågar uttrycka sina åsikter. (Blank 2009: 6–9)

Melissa Wall ser nätets kommentatorsfält som ett öppet möte där alla har möjlighet att vara anonyma (Wall 2005: 163). Den allmänna föreställningen om att man inte behöver ta någon större notis om nätkommentarer ifrågasätts av Eli Skogerbø och Marte Winsvold, som menar att kommentarerna har en inverkan på den offentliga diskussionen i och med att de ligger öppet för vem som helst att ta del av. (Skogerbø & Winsvold 2008: 41–43). Nätet ses ofta som en demokratisk arena där var och en har möjlighet att uttrycka sin åsikt, men som exempelvis Lisa Bjurwald påpekar tenderar användarna att läsa främst sådant som redan bekräftar deras syn på omvärlden (Bjurwald 2013). Samtidigt visar forskning att människor till och med exponeras för information från flera olika källor på nätet än i sin omgivning utanför nätet. Enligt Barberá och Gonzalo Rivero är det en minoritet av nätanvändarna med de mest ensidiga politiska åsikterna som tenderar ta till sig endast sådan information som bekräftar deras ståndpunkt. I sådana fall kan man tala om ekokammare. (Barberá & Rivero 2015: 722–723; Barberá 2020: 48)

Enligt Pöyhtäri m.fl. (2013) kan aggressiv retorik leda till att åsiktsmångfalden begränsas i samhället på grund av rädsla. De frågar sig också om det finns orsak att begränsa yttrandefriheten och i så fall i hur stor omfattning ifall yttrandefriheten används för att kränka och hota människor (Pöyhtäri m.fl. 2013). Øyvind Strømmen har undersökt högerextrema nätmiljöer och analyserat ideologierna bakom Anders Behring Breiviks terroråd. Strømmens granskning visar på en koppling mellan näthat och de konkreta konsekvenser hatet kan få. (Strømmen 2012; jfr Saresma 2020)

1.5. Det svenska i Finland

Det här kapitlet inleds med en genomgång av tidigare forskning om debatter som berör det svenska i Finland. Jag redogör också för Svenskfinland och det finlandssvenska som begrepp och definierar centrala ord och benämningar i anslutning till ämnet.

1.5.1. Tidigare forskning om debatt och det svenska i Finland

Saukkonens undersökning *Mikä suomenruotsalaisissa ärsyttää? Selvitys mediakeskustelusta Suomessa. Varför irriterar finlandssvenskarna? En medianalys med sammandrag på svenska* (2011) är en genomgång av några framträdande debattörers åsikter om det svenska i Finland. Utgångspunkten för Saukkonens granskning är debatten om svenskan i Finland som återigen gick het både i de etablerade medierna och på webben runt 2010. Saukkonen analyserar nätdiskussioner, böcker och tidningsartiklar som berör svenskan. Analysen visar att de som diskuterar har svårt att mötas. De som är kritiska till svenskans ställning i Finland riktar först och främst in sig på den obligatoriska skolsvenskan, medan de som försvarar svenskan oroar sig över möjligheten till att få service på svenska och över hur jämlikheten förverkligas. De två parterna har synnerligen svårt att nå samförstånd. (Saukkonen 2011) Den del av debatten jag analyserar hör till den förstnämnda, de som motsätter sig svenskans närvaro i Finland. Liksom Saukkonen ser jag att deras främsta kähäst är den obligatoriska skolsvenskan (ibid.) Jag återkommer till Saukkonens analys längre fram i avhandlingen.

I artikeln "Samtal om svenskan: hur diskussionsregler med moderering motverkar gruppolarisering i likasinnade grupper" (2018) redogör Marina Lindell, Kim Strandberg, Staffan Himmelroos och Kimmo Grönlund för hur moderering bidrar till en mindre polariserad diskussion om ett kontroversiellt ämne som svenskan i Finland. Forskarna konstaterar att en stor del av de samtal som förs i sociala medier sker mellan människor med liknande åsikter. Denna

typ av diskussion kallar de för enklavsamtal (*enclave deliberation*). Med utgångspunkt i deliberativ demokratiteori gjorde de ett experiment med samtalsgrupper för att undersöka om diskussioner med moderering och samtalsregler kan förhindra gruppolarisering. Temat för samtalen var det svenska i Finland, eftersom temat var högaktuellt då experimentet utfördes hösten 2014. Gruppolariseringen i likasinnade grupper där moderator och samtalsregler användes jämfördes med grupper där dessa saknades. Resultatet av experimentet visar att deliberation, det vill säga moderering och samtalsregler, har en dämpande inverkan på polariseringen, åsikterna blir inte lika extrema som de blir i diskussioner utan deliberation. (Lindell m.fl. 2018)

Det material jag analyserar i avhandlingen kan definieras som en typ av enklavsamtal. Med utgångspunkt i diskussionsinnehållet ser man att majoriteten av skribenterna verkar hålla med varandra och under diskussionens gång blir tonen ofta allt mera aggressiv. I de exempel där en meningsmotståndare kommer in uppstår konflikter som inte får någon lösning.

I antologin *Ur majoritetens perspektiv: Opinionsen om det svenska i Finland* av Staffan Himmelroos och Kim Strandberg (red. 2020) frågar sig forskarna hur majoritetsbefolkningen, det vill säga de finskspråkiga, förhåller sig till det andra nationalspråket, det vill säga svenskan. Antologin tar avstamp i det datamaterial som skapades i samband med projektet om samtalsdemokrati som presenterades här ovan. Syftet med boken är att försöka begripa och förklara de åsikter som finns om det svenska i Finland. Författarna visar hur det sprakar till i språkfrågan också efter att 1920- och 1930-talets värsta språkstrider tystnat. Himmelroos och Strandberg skriver i inledningen att förhållandet mellan nationalspråken blivit mera ansträngt under de senaste 20 åren. De menar att det finns en rad orsaker till detta och att människor i allmänhet blivit mera aktiva på nätet är en av dessa, eftersom det gjort antipatierna mera synliga. Därtill har Sannfinländarnas understöd vuxit samtidigt som partiet högljutt kritiserat svenskans ställning, och reformförslag som sjukhusjourens placering i Vasa eller Seinäjoki har bidragit till hätska debatter om språken. (Himmelroos & Strandberg 2020: 9–10; jfr Grönlund & Westinen 2012; Saukkonen 2011; Suominen 2017; "Svenska i Seinäjoki").

Himmelroos och Strandberg menar att vi vet "förvånansvärt lite om varför finskspråkiga tycker och tänker som de gör om svenskan i Finland" (Himmelroos & Strandberg 2020: 10). Målsättningen med antologin är att bidra med kunskap om "individuella och kontextuella faktorer som kan tänkas förklara inställningen till det svenska i Finland hos den finskspråkiga majoriteten" (ibid. 11). *Ur majoritetens perspektiv* utgår från insamlade opinionsdata och jag har funnit paralleller till min egen analys och stöd för mina slutsatser. Samtidigt skiljer sig denna avhandling från den samhällsvetenskapliga antologin genom att avhandlingen utgår från ett annat material och har ett folkloristiskt perspektiv och därmed även andra teoretiska utgångspunkter.

1.5.2. En introduktion till det svenska i Finland

Vem är finlandssvensk, var ligger Svenskfinland och vad avses med "det svenska i Finland"? I Finland är 5,2 procent av befolkningen på drygt 5,5 miljoner registrerade som svenskspråkiga, och denna del av befolkningen kallas allmänt för finlandssvenskar. Huruvida alla dessa 287 954 personer identifierar sig som finlandssvenskar eller inte är ingen självklarhet. Det är också möjligt att det bland de 4,8 miljoner (87,3 procent) som är registrerade som finskspråkiga finns personer som identifierar sig som finlandssvenskar. (Finlands officiella statistik 2019) Då ett barn föds i Finland meddelas barnets språk, benämnt som modersmål, till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Det går inte att registreras som tvåspråkig. (Kommunförbundet 2017) Alla permanent boende i Finland registreras enligt det modersmål vårdnadshavaren eller man själv väljer. Det är också möjligt att senare ändra sitt modersmål. (Klinkmann, Henriksson & Häger 2017: 10).

Finlandssvenskarna kan sägas vara en språklig minoritet i Finland genom att andelen svenskspråkiga är betydligt mindre än andelen finskspråkiga (Klinkmann m.fl. 2017: 12). Finlands nationalspråk är finska och svenska. Rättigheten att använda det svenska språket i kontakt med myndigheter och hos domstolar är befast i grundlagen. (Finlands grundlag 731/1999, 17 §) Finlandssvenskarna är inte en nationell eller etnisk minoritet i juridisk bemärkelse då Finland inte har någon minoritetslag.

Enligt Erik Allardt och Christian Starck kan finlandssvenskarna definieras som en etnisk minoritet genom självidentifikation med det svenska språket, släktskap med andra svenskspråkiga finländare, kulturella särdrag och ett organisationsväsende som bevakar svenska språkintressen (Allardt & Starck 1981; jfr Klinkmann m.fl. 2017: 10–13) I avhandlingmaterialet syns också föreställningar om finlandssvenskar som en etnisk minoritet. Betydelsen av detta diskuterar jag längre fram i avhandlingen.

I antologin *Föreställda finlandssvenskheter: Intersektionella perspektiv på det svenska i Finland* (2017) skriver Sven-Erik Klinkmann, Blanka Henriksson och Andreas Häger att finlandssvenskarna på finska omtalats som en traditionell minoritet och som en kulturell minoritet. De menar att finlandssvenskarna även kan beskrivas som en upplevd minoritet, då de svenskspråkiga i Finland inte alltid känner att det är möjligt att använda svenska trots att den rätten finns inskriven i lagen. I antologin analyseras därtill upplevelser av att vara en minoritet i minoriteten på grund av regional eller religiös tillhörighet. (Klinkmann m.fl. 2017: 12)

I analysen går jag djupare in på hur det finlandssvenska framställs och används i materialet. När jag talar om svenskspråkiga finländare i denna avhandling

använder jag både finlandssvenskar och svenskspråkiga (finländare) parallellt. Det svenska i Finland använder jag som en övergripande term för finlandssvenskar, Svenskfinland och det svenska språket i Finland.

Svenskfinland avser det område i Finland där största delen av finlandssvenskarna bor. Det är områden med svensk majoritet, som till exempel Österbotten, eller områden som historiskt sett haft en stark svensk närvaro, som till exempel Åbo. Svenskfinland är inget egentligt geografiskt område, men brukar anses innefatta västkusten mellan Karleby i norr och Sideby i söder, Åboland och längs kusten i Nyland. (Lindberg 2011b)

1.5.3. Begrepp för bakgrund och kontext

Avhandlingen innehåller ett flertal begrepp med anknytning till modersmål, nationstillhörighet, gruppidentitet och föreställningar om dessa. Här ger jag en kort introduktion till begreppen, deras användning diskuteras mera ingående i analysen.

Begreppet finlandssvensk har sitt ursprung i det språkvetenskapliga intresset för den finländska svenskans egenart som fick sin början under slutet av 1800-talet. Finlandssvensk i betydelsen svenskspråkig finländare började användas under 1910-talet (Tandefelt 2019: 17; jfr Engman 2016: 240–241). Termen finlandssvenska för den finländska svenskan etablerades i och med Hugo Bergroths bok *Finlandssvenska* som utkom 1917. Bokens språkvårdsprogram förespråkar en finlandssvenska som med ett fåtal undantag följer den standardsvenska som talas i Sverige. (Thylin-Klaus 2019: 69, 79–82)

Med ordet finländare avser jag rent allmänt personer som är bosatta i Finland. Jag tar inte ställning till modersmål, medborgarskap, eventuell annan nationstillhörighet eller så kallat icke-finländskt etniskt ursprung. Finsk och finländsk/finländare används ibland parallellt, men främst avser jag den grupp som identifierar sig som finskspråkig då jag benämner någon som finsk. Max Engman skriver i *Språkfrågan: Finlandssvenskhetens uppkomst 1812–1922* (2016) att benämningen "finländare" användes redan på medeltiden då man behövde göra skillnad mellan Sverige väster om Bottniska viken och den östra riksdelen Finland. Invånarna i Finland kallades också för "finnar" och om man talade specifikt om de svenskspråkiga i Finland så kallades de "svenskar". "Finskt" var den gängse benämningen på det som relaterades till Finland. Omkring 1830-talet började man göra skillnad på "finländare" och "finnar". "Finländare" användes för invånare i storfurstendömet Finland och "finne" för "en finskspråkig medlem av det finska folket". (Engman 2016: 236–237)

Finne eller finskspråkig är det begrepp jag använder för att skilja mellan de som identifierar sig som finsktalande finländare och de som identifierar sig som

svensktalande finländare. I Finland registreras de som är stadigvarande invånare enligt språk; finska, svenska eller andra språk som kan väljas bland alternativen på en lista eller skrivs in av uppgiftslämnaren själv (Klinkmann m.fl. 2017: 10; Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata u.å.).

Utöver dessa så att säga neutrala och vedertagna begrepp är det ett ord som särskilt förknippas med finlandssvenskar: *Hurri*. Hurri förekommer ymnigt i materialet. Det har skrivits böcker om ordet, på finlandssvenskt håll har man försökt *reclaima* ordet, det används ironiskt och skämtsamt, men i grunden är det ett skällsord för svenskspråkiga finländare. Bland litteraturen kan nämnas *Kära hurri! 15 synvinklar på tvåspråkigheten i Finland / Rakas hurri! 15 näkökulmaa kaksikielisytyteen* (2012) som gavs ut på både finska och svenska med samma texter av författare, journalister och politiker (Heikkilä m.fl. 2012). Titeln på Kjell Herberths och Mikael Anderssons bok *Hurri eller kaveri? Elevreaktioner på tre skolpjäser om finlandssvenskarna* (1996) säger också något om synen på det svenska – är någon en hurri eller en kompis? I ”Vi dör ut. Ack, så tragiskt. Ack, så roligt: Självironiskt förhandlande av finlandssvensk tillhörighet i internet-musikvideor” analyserar Johannes Brusila (2020) hur finlandssvenska musiker förhåller sig till sin finlandssvenska identitet. Brusila visar att humor används för att både förstärka en finlandssvensk etnicitet och till att ifrågasätta och utforma nya alternativa varianter av den. Analysen utgår ifrån en artikel av Jan-Ulrik Lindberg publicerad på Yle X3M (Svenska Yles ungdomskanal) med rubriken ”Året då hurrina sjöng och ropade på hjälp” (2011). Artikeln är enligt Brusila sarkastisk och självironisk, men samtidigt välvilligt inställd till musikernas försök att stärka svenskan i Finland. (Brusila 2020: 76–77)

I artikeln ”År hurrin en hurrare” (1999) redogör Michael Reuter för ordets bakgrund och betydelser. I Helsingforstrakten har hurri använts som en nedsättande term för svenskspråkiga sedan början av 1900-talet. Ursprunget är dock äldre än så, och ordet härrör från gränstrakterna mellan det finska och det svenska Österbotten. Där användes hurri som en ”mycket nedsättande benämning på personer från de svenskspråkiga kusttrakterna” (Reuter 1999). Ursprungligen betydde hurri ”kringvandrande månglare” i de lokala finska dialekterna. Man har också talat om ”itämaan hurrit” om bland annat de människor som kommit från mellersta Finland och Tavastland. Svenska *hurrit* var bland annat fiskförsäljare, men också ko- och hästhandlare, sedan började ordet användas även om bofasta kustsvenskar. Det finns flera gamla talesätt som visar på hurri-ordets negativa innebörd: ”Slå kniven i hurrin, för det spelar ingen roll för hurrin, hurrin har ingen själ” (ibid.; jfr Lindqvist 2001b: 209).

Enligt Reuter kommer hurri från östfinska dialekter och är närbesläktat med *hurtta* – ett noanamn för varg. Från början har det betytt ungefär ”stor hund” och förekommer ännu i vissa dialekter om lurviga och håriga djur. Reuter beskriver hur ordet från detta kommit att åsyfta en ”föraktad finlandssvensk” genom att

betydelsen har överförs på långhåriga och orakade män, till bråkstakar som varit ute på friarfärd i jakt på brudar, till att bli en benämning för friare (en flicka som hade friare kallades *hurrikas*) (1999). Enligt äldre finsk tradition fick det unga paret gå runt och titta på brudgävar, i gengäld kunde de bjuda på exempelvis brännvin. På så vis menar Reuter med hänvisning till R.E. Nirvis bok *Petojen nimitykset kosinta- ja hääsänastossa* [Benämningar på bestar i trolovnings- och bröllopsvokabulären] (1982) att "[v]argen har blivit friare och brudgum, brudgummen har blivit månglare, och i finska Österbotten har månglaren blivit en föraktad finlandssvensk, en hurri." (Reuter 1999)

I början av 1970-talet uppkom den så kallade hurrarrörelsen som tog skällsordet hurri och vände på det till det glada utropet "hurra!" (Reuter 1999). Antologin *Hurrarna* (1974) med texter av österbottniska författare talade för en regionalt och folkligt präglad finlandssvenskhet som motpol till kulturkretsarna i Helsingfors som upplevdes vara elitistiska. *Hurrare* etablerade sig snabbt som ett positivt begrepp i den finlandssvenska språkdebatten. (Widén 2009)

I materialet förekommer två ord som minner om gångna tiders språkstrider: Fennoman och svekoman. Det förstnämnda oftast som *fенno* och det sistnämnda som *sveko*. I kapitlet "Språkstrider förr" redogör jag för bakgrunden till dem och i analysen diskuterar jag deras samtida betydelse. Orden *suru* och *rusu* dyker upp som förkortningar på *suomenruotsalainen* (finlandssvensk) och *ruotsinsuomalainen* (sverigefinländare). Dessa diskuterar jag mera ingående i analysen.

1.5.4. Språkstrider förr

Då någon sänder e-post med orden "blodet kommer att stänka ända till Sverige" (Suominen m.fl. 2013; "Inledning") kopplas dagens näthat samman med det historiska hatet mot det svenska i Finland. Yttrandet hänger samman med Finlands bakgrund som en del av det svenska riket och Finlands väg mot att bli en självständig nation. Den vägen kantades av stridigheter mellan det finska språket och det svenska. Hat riktat mot den svenska befolkningen i Finland är alltså inget nytt fenomen, precis som hatiska yttranden och uttryck förekommit långt innan internet.

Skillnaden i dag är möjligheten att sprida sitt budskap och nå ut till en mycket större publik än tidigare. Hatiskt tal förekommer i form av munhuggande på puben, klotter på toaletten, gnabbande i grillkön – som svenskspråkig finns en allmän medvetenhet om att man inte ska vara så högljudd på stan efter att krogarna stängt, om man inte vill verka provocerande eller kanske till och med åka på stryk – och sådant har "alltid" förekommit, men denna form av hatretorik är svårfångad och därmed svår att forska i. På nätet finns detta "prat" publicerat och det är sökbart i efterhand. (jfr Löow 2017: 60–61; Pöyhtäri m.fl. 2013: 142–

143) I materialet kan man se att just språket har en central roll, hatretoriken utgår från de motsättningar som fanns mellan språken långt innan Finland blev självständigt 1917.

Fram till 1809 var Finland en del av Sverige. Sverige förlorade sin östra rikshalva till Ryssland i Finska kriget, 1808–1809. (Tommila 2009: 21–46, Fagerlund, Jern & Villstrand 1993: 428–434) Svenska och ryska fungerade som landets officiella språk fram till 1863 då tsaren gav även finska status som officiellt språk i Finland. För att minska det svenska inflytandet i Finland uppmuntrades finländarna till att utveckla egna kulturella, politiska och ekonomiska institutioner och traditioner. Samtidigt, under det sena 1800-talet och tidiga 1900-talet, genomfördes flera kampanjer för att öka användningen av ryska hos finska myndigheter, samt för att göra studier i ryska språket obligatoriskt i finska skolor. De ryska myndigheterna misslyckades med att helt fullborda sina planer, i slutet av det ryska styret var endast en bråkdel av den finska befolkningen rysktalande.

Till följd av att finländarna uppmuntrades till att utveckla sina egna institutioner och traditioner började idén om en självständig nation växa fram. Språket var en essentiell del av nationsbygget och både finsktalande och svensktalande argumenterade för ett enspråkigt finskt Finland. (Engman 2016: 91–134) Citatet ”Svenskar äro vi icke, ryssar vilja vi icke bli, låt oss alltså vara finnar”, som felaktigt tillskrivits Adolf Iwar Arwidsson, fungerade som ledande princip för den finska nationalismen (McRae, Helander & Luoma 1997: 32; Tarkiainen 2009; jfr Engman 2016: 16, 404).

Sedan 1840-talet arbetade fennomanerna, en nationell rörelse för det finska språket, för att lyfta det finska språkets status från ett språk för allmogen till ett språk också för de bildade klasserna. Fennomanerna utgjordes av den politiska och kulturella eliten i Finland. (Engman 2016: 148–15) Till en början var en stor del av dessa svenskspråkiga (Lindqvist 2001a: 161). Allmogen i gemen var föga intresserad av nationella och kulturella frågor, så rörelsen drevs av en mycket liten elit (Honko 1980: 47–48). Fennomanerna publicerade stora delar av sitt arbete på finska och spred sina idéer till både finskspråkiga och svenskspråkiga. Som en reaktion på detta uppstod svekomanin, en nationell rörelse för upprätthållandet av det svenska språkets status. (Engman 2016: 293–295)

Johan Vilhelm Snellman föddes 1806 ombord på ett finskt fartyg som stod för ankar i Stockholms hamn. Sina första sju år bodde han i Stockholm med sin familj innan de flyttade till Gamlakarleby i Österbotten där han växte upp i den österbottniska sjöfartskulturen. Han studerade till präst i Åbo och filosofi i Helsingfors. Snellman var starkt övertygad om att bildning var det som folket i Finland behövde. Han beskrivs som en viktig opinionsbildare som arbetade för den finska bildningen. (Savolainen 2019: 7, 11, 14–15) Snellman var en av förgrundsgestalterna för den fennomanska rörelsen. I sitt förfinskningsprogram

underströk han att de bildade klasserna måste byta språk från svenska till finska; detta för att undvika en fortsatt tudelning av samhället där det blir de lägre samhällsskiktens ansvar att främja det finska språket och kulturen. 1906 firades hundraårsminnet av hans födelse med en politisk manifestation där många finländare förfinskade sina svenska släktnamn. (Klinge 2009) Snellman själv lärde sig aldrig finska flytande och medgav att hans finska var "fattig och styv" (Engman 2016: 71).

Åren omkring sekelskiftet 1800–1900 dominerades av språkstrid. Enligt Henrik Meinander har språkstriden från början "haft ett antal starka inrikespolitiska drivkrafter" (Meinander 2016: 48). Man har varit snabb att försonas för kortare tider då händelser inom stormaktspolitiken ställt krav på nationell sammanhållning (ibid. 49). Språkstriden koncentrerades kring krav på förfinskning av Helsingfors universitet, samtidigt som man också ville underlätta grundandet av finska skolor i svenskbygderna, och minska statsstödet för de svenskspråkiga läroverken. Detta eftersom man ansåg att skolornas elevantal var oproportionerligt stort i förhållande till antalet svenskspråkiga i landet. I november 1928 demonstrerade den äktfinska studenteliten och krävde att Helsingfors universitet skulle bli helfinskt. Studenterna hävdade bland annat att svenskspråkiga lärare varken kunde eller ville "arbeta till förmån för den nationella kulturen" (ibid. 43). Hösten 1933 hettade det till då riksdagspartierna IKL och Agrarförbundet tävlade om vem som allra hårdast drev på en förfinskning av Finlands offentlighet. Firandet av svenska dagen den 6 november 1933 slutade i gatuslagsmål mellan de mest nationalistiskt sinnade svenskspråkiga och finskspråkiga ungdomarna i Helsingfors. Demonstrationen året därpå, 1934, beskrivs som den värsta, då polisen tog till vattenkanoner och anhöll ett sjuttiotal unga.

Samma höst hade regeringen lagt fram ett lagförslag om att stärka finskan och göra den till Helsingfors universitets administrativa språk. Samtidigt skulle man garantera undervisningen på svenska genom ett antal lagstadgade professurer. Förslaget möttes av hårt motstånd på både äktfinskt och finlandssvenskt håll. En massadress undertecknad av 154 000 finlandssvenskar lämnades in. Dessutom mottog regeringen fyra skandinaviska adresser undertecknade av omkring 750 universitetslärare som uttryckte sitt stöd för svenskspråkig utbildning vid Helsingfors universitet. Enligt Meinander kan man anta att det skandinaviska stödet för det svenska i Finland stegrade ilskan hos de äktfinska anhängarna och var en av orsakerna till att massprotesterna urartade. Dessutom upplevde man från regeringshåll att de skandinaviska ställningstagandena försökte lägga sig i Finlands interna angelägenheter. När universitetsfrågan ännu inte fått någon lösning, trots en urtima riksdag i januari 1935, samlades äktfinska demonstranter från hela landet i Helsingfors där de bland annat krävde att finskan skulle bli landets enda nationalspråk. Statsminister Kivimäki lovade att regeringen skulle lösa universitetsfrågan, men gick inte med på kraven om nyval eller folkomröstning.

Under 1935–1936 gjordes nästan 100 000 namnbyten för att förfinska så kallat icke "nationella" släktnamn. Det var Finskhetsförbundet som uppmanade folk till att ändra sina namn. En liknande förfinskningsvåg inträffade 1906–1907. Det var inte bara svenskklingande namn som byttes till mera finskljudande, utan även ryska och judiska släktnamn ändrades. Meinander konstaterar att dessa minoriteter var föremål för märkbart sämre behandling än de svenskspråkiga och var därför än mer benägna att förfinska sina namn. (2016: 51–57)

I "Minnesbilder från trettioalets språkstrid – individuella hållningar i språkfrågan" (2001) skriver Yrsa Lindqvist om språkstriden med utgångspunkt i svaren på frågelistan *Suomalaiset ja ruotsalaiset, Finnarna och svenskarna MV: K25* (Museiverket). Lindqvist konstaterar att stridigheterna mellan de båda språkgrupperna uppfattades som främst en debatt i dagstidningarna och universitetens språkrör, även om det förekom att man drabbades samman på marknader och danser. (Lindqvist 2001a: 161, 166–167) Tidningsdebatten analyseras också av Ainur Elmgren i *Den allra käraste fienden: Svenska stereotyper i finländsk press 1918–1939* (2008). Elmgren visar hur finska språknationalister drömde om ett Finland fritt från svenska influenser, samtidigt som Sverige uppfattades som både fiende och vän.

I samband med krigsslutet 1945 slöts fred mellan språken till stor del tack vare de radikala förändringarna i Finlands sociala situation och politiska läge (McRae m.fl. 1997: 80–81). De övre samhällsklasserna dominerades till en stor del av svenskspråkiga fram till början av 1900-talet, sedan dess har den sociala uppdelningen luckrats upp. Trots detta består föreställningen om den svenska överklassen i folk- och populärkulturen. Svensktalande finländare omtalas som "bättre folk", överklass, snobbar med mera. (Klinkmann 2014: 121–122; Heikkilä 2011) Engman sammanfattar forskningen om språkgrupperna med att konstatera att det inte finns några större sociala skillnader mellan finskspråkiga och svenskspråkiga, man kan till och med säga att det endast är språket som skiljer de båda grupperna åt. Han konstaterar dock att eftersom den svenskspråkiga överklassen, stadsbefolkningen och kustallmogen var ledande inom vissa områden så är det troligt att det till viss del påverkat hur man ser på sin omvärld. (Engman 2016: 19)

1.5.5. Tvångssvenska i dag

Diskussionen om svenskan i Finland är alltjämt pågående och får ny fart i samband med att politiker dryftar frågor som rör det svenska. Svenskundervisningens vara eller icke-vara är en återkommande debatt. Undervisning i svenska är obligatorisk i finskspråkiga skolor och vice versa. Detta har ifrågasatts bland annat genom två medborgarinitiativ för frivillig skolsvenska. Det andra medborgarinitiativet (2016) var aktuellt då jag samlade

material till avhandlingen, och begreppet tvångssvenska dyker ofta upp i de inlägg jag analyserar.

Svenskan blev ett obligatoriskt ämne för i finskspråkiga skolor i samband med en omfattande grundskolereform 1968. Nu skulle alla finskspråkiga elever läsa svenska. Innan dess var svenska ett ämne som främst undervisades på läroverksnivå. Vägen till det slutgiltiga beslutet som fattades efter många långa förhandlingar beskrivs i Janne Väistö's avhandling *Toinen kotimainen toisen tasavallan Suomessa: Ruotsin kieli pakolliseksi aineeksi peruskouluun vuonna 1968* som resultatet av både en lång process som pågått sedan 1930-talet, och som en oväntad vändning då skolsvenskan blev ett tema i det samtida presidentvalet. (Väistö 2017)

Begreppet tvångssvenska, från finskans *pakkoruotsi*, lanserades i slutet av 1980-talet av Finskhetsförbundets dåvarande ordförande Erkki Pihkala. Enligt Pihkala kommer begreppet från ordet *pakkopulla*. (Herberts 2020: 195; Väistö 2017: 15) Rent ordagrant syftar detta på "en vetebrödsskiva eller -bulle man måste äta innan man får ta kaka, tårta och liknande" och i bildlig bemärkelse ett "nödvändigt ont"¹² (Stora finsk-svenska ordboken 2020a). Tvångssvenska blev ett allmänt vedertaget begrepp då skolsvenskan diskuterades i riksdagen 1990. Obligatorisk svenska – *pakollinen ruotsi* på finska blev snabbt *pakkoruotsi* i media, bland politikerna och i folkmun. Från svenskt håll försökte man lansera begreppet nyttosvenska, *hyötyruotsi*, men det fick inget större genomslag. (Sundell 2015: 17)

I samband med diskussionerna om teman som skolsvenskan följer en ofta hätsk debatt om den svenskspråkiga befolkningen i Finland, vilket också syns i materialet för denna avhandling. En undersökning som Yle låtit göra visar att en av de tre frågor som delar finländarna mest är frågan om det svenska språkets ställning i Finland. Av de tillfrågade anser 34 procent att svenskans särställning som Finlands andra officiella språk borde avskaffas, medan 49 procent inte håller med. (Yle Uutiset 2014; Sjöholm & Koskinen 2014; jfr Fagerholm 2020: 168)

Enligt den studie som ligger till grund för Himmelroos och Strandbergs (2020) antologi önskar 79 procent av de finskspråkiga som tillfrågades att studier i svenska var frivilliga, och två tredjedelar anser att det är viktigare att studera andra språk än svenska. Drygt hälften av de svarande ser finlandssvenskarna som en privilegierad grupp och 55 procent anser att staten och kommunerna använder för mycket pengar på svenskspråkig service. Enligt hälften av respondenterna är Finlands tvåspråkighet endast är till nytta för finlandssvenskarna. Himmelroos och Strandberg menar ändå att fördelningen är ganska jämn mellan den grupp som är positivt inställd till svenskan och de som är mera negativa. Drygt hälften ser svenskan som ett viktigt för att skapa

---

¹² I mina hemtrakter finns ett dialektalt ord på svenska som betyder samma sak "måstasgutt" eller "måstasgutta". "Gutta" är någon typ av godsak, ofta vetebröd.

kontakter i Norden. Över hälften håller med om att svenskspråkiga bör garanteras service på sitt eget modersmål. (Himmelroos & Strandberg 2020: 20–23)

Diskussionen om skolsvenskan var extra livlig under en tid då två medborgarinitiativ mot obligatorisk svenskundervisning i finska skolor var aktuella. Medborgarinitiativ är en form av direktdemokrati där röstberättigade finska medborgare kan föreslå en ny lag, en lagändring eller upphävande av gällande lag. Möjligheten introducerades i mars 2012. Medborgarinitiativet tas upp till behandling av riksdagen om initiativtagarna inom sex månader samlar minst 50 000 personer som stöder förslaget. (Medborgarinitiativ.fi; Fagerholm 2020: 167)

Det första medborgarinitiativet om frivillig skolsvenska nådde kravet på 50 000 underskrifter inom sex månader och överlämnades till riksdagen i april 2014. Kulturutskottet föreslog att förslaget skulle förkastas och riksdagen beslutade förkasta initiativet efter omröstning, rösterna föll 134–48. (Riksdagen 2015; Fagerholm 2020: 168) Andreas Fagerholm har analyserat riksdagsdebatten bland finskspråkiga ledamöter och visar att det fanns två tydligt separerade läger med de som förespråkade en obligatorisk språkundervisning i svenska och de som motsatte sig obligatoriet. (Fagerholm 2020: 186–187) År 2016 lanserades ett nytt medborgarinitiativ med samma mål, initiativet förföll då man inte nådde upp till mer än 21 400 underskrifter inom utsatt tid (Andersson 2016).

1.6. Populism i 2010-talets Finland

Sannfinländarnas ungdomsförbund, Finsk ungdom, orsakade i december 2016 stora rubriker då de publicerade en video på Facebook med budskapet "Inget är obligatoriskt, utom att dö och studera svenska". I videon kryper ungdomsförbundets dåvarande ordförande Sebastian Tynkkynen uppför trapporna till Helsingfors domkyrka. Han är klädd i enbart ett höftskynke och blir piskad av människor i masker föreställande bland annat SFP-politikerna Stefan Wallin (tidigare partiordförande och minister) och Ida Schauman (dåvarande ordförande för SFP:s ungdomsförbund Svensk ungdom). I kvällstidningen *Ilta-Sanomat* förklarar en av förbundets styrelsemedlemmar att man ville visa på likheter mellan Jesu lidande och Finlands förhållande till tvångssvenskan. Förbundet anser att tvångssvenskan förslavar de finskspråkiga ungdomarna. Videon väckte mycket uppmärksamhet i både Finland och Sverige. (Vaalisto 2016; Langh 2016)

I rapporten *Populism i Norden: Från marginalen mot den politiska mittfåran* (2017) beskriver Ann-Cathrine Jungar ett Finland där debattklimatet blivit allt hårdare. Sannfinländarna har radikaliserats samtidigt som

högerpopulistpartierna etablerat sig också i resten av Norden och Europa. Partiet har gått från att vara ett missnöjesparti i marginalen till att bli ett av de stora. Jungar beskriver de högerpopulistiska partiernas ideologi som en kombination av nationalism och värdekonservatism.

De är kritiska till invandring, EU och ser islam som ett hot mot den västerländska kulturen. De har konservativa ståndpunkter vad gäller familjepolitik, jämställdhetsfrågor och sexuella minoriteter. De vill ha starka nationella försvar och en tuffare kriminalpolitik. (Jungar 2017: 11–12)

Utgångspunkten för de populistiska partierna är att vara emot – emot etablissemangen och eliten. De upplever en konflikt mellan det ”vanliga folket” som man anser vara försummat och en korrupt politisk elit som utnyttjar och kör över folkets vilja och intressen. (Ibid. 13)

Landsbygdspartiet i Finland var Nordens första populistiska parti och fick sitt första mandat 1966. Partiet ville upprätthålla traditionella kristna värderingar och var starkt anti-kommunistiskt. Efter valförlusten 1995 gick partiet i konkurs och ett nytt parti, Sannfinländarna, bildades. Partiet beskrivs som invandringskritiskt, EU-kritiskt och som representant för den ”nya radikala högern” (ibid. 22). Sannfinländarna är också kritiska till den finlandssvenska minoritetens språkliga rättigheter. (Ibid.)

Jungar menar att Sannfinländarna har radikaliserats efter 2007 då personer med koppling till olika nationalistiska, högerextrema och rasistiska grupper och miljöer anslutit sig till partiet. Detta har föranlett ett flertal skandaler, men som Jungar själv konstaterar är det svårt att hitta pålitlig statistik om hur många uteslutningar, avhopp och uppehåll det egentligen är fråga om. Partiets representanter har blivit kända för sina rasistiska uttalanden, och riksdagsledamöter har dömts för hatbrott. En tredjedel av de riksdagsledamöterna som valdes in i samband med braksegern 2011 hade en bakgrund i invandringsfientliga *Hommaforum*¹³ eller nationalistiska *Suomen Sisu*¹⁴. (Jungar 2017: 60–71) Michael Billig använder benämningen *banal nationalism* för att vidga förståelsen av nationalism som begrepp. Enligt Billig tenderar vi att se nationalism som en marginell och extrem företeelse, medan han påpekar att nationen upprätthålls och reproduceras genom vardagliga och triviala uttryck för nationalism, uttryck vi knappt reflekterar över. Till exempel att nationalsången sjungs på ishockeymatcher eller då flaggan vajar över stadshuset. (Billig 1995: 5–6)

---

¹³ Ett diskussionsforum för så kallad invandringskritik. Har sitt ursprung i Jussi Halla-ahos nationalistiskt sinnade blogg. (Pöyhtäri m.fl. 2013: 40) Halla-aho var partiordförande för Sannfinländarna 2017–2021.

¹⁴ Nationalistisk organisation vars webbplats tidigare publicerat öppet rasistiska texter. (Pöyhtäri m.fl. 2013: 36, 40–41)

Enligt Tuuli Lähdesmäki och Tuija Saresma finns det en tydlig koppling mellan den tilltagande populismen och nationalismen i finsk politik och den alltmer allmänna förekomsten av hatretorik på nätet (Lähdesmäki & Saresma 2014). Maria Ruotsalainen som analyserat användningen av termen hatretorik i den offentliga diskussionen konstaterar att det är ett vagt definierat begrepp som tillåter många olika tolkningar och innebörder beroende på vem som använder det. Inom den populistiska retoriken används begreppet för att skapa motsättningar och driva en viss agenda. I Finland aktualiserades begreppet i samband med Sannfinländarnas brakseger i riksdagsvalet 2011. (Ruotsalainen 2017: 181–183)

När man läser om populismens framfart under 2000-talet i Finland handlar det först och främst om just Sannfinländarna, så även Niko Pyrhönens avhandling *The True Colors of Finnish Welfare Nationalism: Consolidation of Neo-Populist Advocacy as a Resonant Collective Identity through Mobilization of Exclusionary Narratives of Blue-and-White Solidarity* (2015). Han beskriver populismens exkluderande "välfärdsnationalism" som idealiserar det man ser som unikt och speciellt för just sin egen nation. Detta innebär också att man drar gränser för vem som uppfyller kraven på att få höra till denna föreställda gemenskap – och vem som hotar den. Genom symboliska och sociala gränsdragningar ser man till att framhålla de ursprungliga, infödda invånarnas rättigheter att inkluderas i nationen, och exkluderar invandrare och andra grupper som inte uppfyller kriterierna. (Pyrhönen 2015: 15ff; jfr Anderson 2005; Ahmed 2004)

Pyrhönen visar hur ett parti som Sannfinländarna, som han kallar *neopopulister*, lyckades ta sig in i politikens kärna delvis tack vare de andra partiernas ovilja att diskutera immigration. Neopopulisterna framställde sig som moderata "invandringskritiker" och kunde därigenom utmåla sina motståndare som en oansvarig och opatriotisk elit, medan de själva representerade folket och stod upp för den blåvita välfärdsstaten. (Ibid. 25–28) Till den opatriotiska eliten räknas också svenskspråkiga finländare.

2. Material

Materialet i avhandlingen är huvudsakligen skapat utifrån det offentliga diskussionsforumet *Keskustelu24* [Diskussion24] på webbplatsen Suomi24. Det består av omkring 350 inlägg¹⁵ vilket inkluderar både det första inlägget (trådstart) och alla kommentarer på detta, samt eventuella svar på kommentarerna, insamlade vid olika tidpunkter 2015–2017. Utöver materialet från Suomi24 har jag inkluderat artiklar och notiser i dagstidningar, kvällstidningar och Svenska Yle¹⁶. Dessa texter behandlar näthatet som fenomen

---

¹⁵ IF 2016/001 och IF 2018/008 innehåller ett antal dubletter p.g.a. arkiveringsmiss.

¹⁶ Den svenskspråkiga delen av Yle, Finlands public service-bolag för TV, radio och webb.

med tyngdpunkten på det näthat som riktar sig mot det svenska i Finland. Jag använder mig av materialet som komplement för att också få en inblick i hur man talar om näthat, hur man inom den svenskspråkiga offentligheten ser på sig själv i relation till hatet, och hur näthatarna framställs. Materialet från nyhetsmedia är publicerat under åren 2013–2017. Som kompletterande bakgrundsmaterial har jag också tagit del av Yle Fem's program *Spotlight: "Vi vet var du bor"* med temat näthat (Yle Fem 2013), Sveriges televisions *Uppdrag granskning: "Män som näthatar kvinnor"* (SVT 2013) och Sveriges TV3:s programserie *Trolljägarna*, där näthatet också görs till underhållning.

Det material som samlats in från Suomi24 för att analyseras i denna avhandling finns arkiverat i Åbo Akademis kulturvetenskapliga arkiv Cultura. De texter jag analyserar är översatta från finska till svenska av mig och är korrekturlästa av en professionell översättare. Översättningar medför både utmaningar och problem, men jag har beaktat både det finska originalet och den svenska översättningen i analysen. Originalcitaten finns bifogade i slutet av avhandlingen.

Föremålet för min undersökning är en del av det samhälle jag själv lever i som svensktalande finländare. Näthat är ett mycket omskrivet och omdebatterat ämne sedan knappt tio år tillbaka. Jag hade med andra ord redan en hel del föreställningar om hur näthat ser ut och särskilt om vilket innehåll jag kunde förvänta mig att hitta om det svenska i Finland. Mina förväntningar infriades. Det ska dock sägas att jag i början av arbetet med avhandlingen föreställde mig att jag i första hand skulle behöva använda mig av tidningsartiklar och liknande för att hitta exempel på hur näthat kan se ut. Jag trodde inte att det skulle ligga så öppet och tillgängligt på ett offentligt mainstreamnätforum. Inledningsvis övervägde jag också att skapa mitt material utifrån mera nischade forum med uttalade antipatier mot bland annat den svenskspråkiga befolkningen i Finland, men valde sedan att hålla mig till det mera allmänt kända Suomi24 som källa. Orsaken till detta val är bland annat att jag vill visa på hur allmänt förekommande näthatet är, det gömmer sig inte enbart i nätets mörkaste skrymslen.

Utgångspunkter för skapandet av materialet var alltså en uttalad målsättning att hitta exempel på näthat som riktar sig mot det svenska i Finland. För att finna dessa exempel har jag vid flertalet tillfällen under 2015–2017 gått igenom diskussioner på Suomi24 då det svenska i Finland på olika sätt diskuterats i offentligheten. Till exempel i samband med debatter om den obligatoriska undervisningen i svenska i finskspråkiga skolor, SFP:s ordförandeval och debatten om ifall rätten till omfattande jour skulle tillfalla sjukhuset i Vasa eller i Seinäjoki. Därtill har jag gjort stickprov, det vill säga gått in och tittat i de aktiva diskussionstrådarna ifall något som rör det svenska i Finland diskuteras. Mera koncentrerat har jag även tagit del av nätdiskussionerna på Suomi24 under första halvan av september 2015 och vid samma tid 2016 och 2017. Valet av

tidpunkt var från början slumpmässig på så vis att jag började skriva en artikel som skulle utgå ifrån ett begränsat material från forumet (Sandell 2018). Jag valde sedan att följa upp med materialinsamling vid samma tid därpå följande år.

Den övervägande delen av materialet härrör från Suomi24 eftersom webbplatsen är bland de största i Finland med många pågående diskussioner. Därtill har jag noterat en hårdare moderering bland kommentarerna på nyhetsmediernas webbplatser, så eventuellt kränkande och hatiska kommentarer raderas snabbare av nyhetsmedierna än på Suomi24. Orsaken till detta är troligen den att mängden kommentarer på Suomi24 är flerfaldt större än på de övriga webbplatserna. Suomi24 presenteras separat i nästa underkapitel.

För att hitta diskussioner om det svenska i Finland i ett så omfattande diskussionsforum som Suomi24 har jag använt mig av sidans sökfunktion. Jag har använt sökordet "hurri", olika böjningsformer av "suomenruotsalainen" (finlandssvensk), "pakkoruotsi" (tvångssvenska), "RKP" (*Ruotsalainen kansanpuolue*, Svenska folkpartiet), "sveko" (förkortning av svekoman), "suru" (förkortning eller slang för *suomenruotsalainen*, finlandssvensk) och namn på offentliga personer så som politikerna Anna-Maja Henriksson, Carl Haglund och Stefan Wallin. "Sveko" och "suru" är sökord jag använt efter att jag noterat deras förekomst i materialet. De tidigare nämnda sökorden härrör från min förförståelse av, och mina förväntningar på vad som står att finna i texter där dessa ord och begrepp förekommer. Andra sökresultat är resultatet av de kopplingar jag gjorde i samband med att jag surfade bland forumtrådarna, namn på finlandssvenska och andra svenskspråkiga personer i det offentliga och aktuella ämnen som berörde det svenska i Finland fick mig att reagera och närmare studera innehållet i diskussionerna.

I samband med mina sökningar kunde jag rätt snabbt konstatera att man inte behöver gräva särskilt djupt för att finna exempel på nåthet som riktar sig mot det svenska i Finland. Sökresultaten började också snart upprepa sig både innehållsmässigt och tematiskt. Det skedde såväl i samband med att jag gjorde sökningar mer koncentrerat under någon dag, som under en längre tid. Sökresultaten ger fyra återkommande teman: språk, klass, kön och etnicitet.

2.1. Presentation av Suomi24

Den kommersiella nätsidan Suomi24 är en av de största webbplatserna för socialt nätverkande i Finland med över två miljoner besökare per månad (Paldán 2018: 37). Förutom ett diskussionsforum erbjuder webbplatsen bland annat en e-posttjänst, dejtingforum och chattrum. Diskussionsforumet består av flera underforum med rubriker som ekonomi, resor, sport, familj och samhälle. Dessa

underforum är i sin tur uppdelade i mer specifika teman. Forumet för diskussioner om samhälle, från vilket största delen av materialet härstammar, har underrubriker så som "Djurskydd", "Europeiska unionen", "Konspirationsteorier", "Feminism", "Historia", "Invandring", "Media" och "Politik". Uppdelningen i mer och mer specifika ämnen fortsätter, hur långt varierar mellan olika grupper, exempelvis under "Politik" hittas landets olika partier, regeringen, presidenten och så vidare.

Krista Lagus, Mika Pantzar, Minna Ruckenstein och Marjoriikka Ylisiurua som i rapporten *Suomi24: Muodonantoa aineistolle* (2016) sammanfattar en insamling av material från Suomi24 åren 2001–2015 skriver att en anmärkningsvärt stor andel av webbplatsens besökare kommer in via en Google-sökning. De läser ett fåtal inlägg och lämnar sedan forumet. Motsatsen till dessa "slumpmässiga surfare" är de aktiva skribenterna som så gott som dagligen tillbringar tid på Suomi24 och använder även andra tjänster som erbjuds på plattformen. (Lagus m.fl. 2016: 9)

Det krävs ingen registrering på Suomi24 för att publicera ett inlägg i diskussionsforumet. Om man väljer att registrera ett användarnamn kan ingen annan använda det, men man kan förstås vara flera som använder samma registrerade namn. För att skapa ett användarnamn krävs en giltig e-postadress. Ifall man inte använder ett registrerat användarnamn är det möjligt att byta namn varje gång. (Lagus m.fl. 2016: 9) Vem som helst kan starta en ny diskussionstråd eller skriva en kommentar i en redan existerande diskussion som en kommentar till det första inlägget eller till en annan kommentar i tråden. En trådstart kan bestå av flera diskussionstrådar där diskussionsdeltagare kommenterar varandras kommentarer. De användarnamn som är registrerade på Suomi24 är klickbara och leder till en sammanställning av vilka andra inlägg som publicerats under samma namn.

Enligt diskussionsforumets regler är sidans två officiella språk finska och svenska, men största delen av innehållet är på finska (Suomi24 2021a). Källmaterialet är alltså i första hand finskspråkigt.

2.1.1. Moderering

Enligt Suomi24:s eget regelverk gäller bland annat följande: Det är inte tillåtet att bryta mot Finlands lag, publicera rasistiskt material eller annan typ av material som kan skada andra, publicera olagligt eller kränkande material, publicera meddelanden med bara en länk eller samma meddelande många gånger i olika forum, publicera osakligt innehåll om andra användare eller hota andra användare. Suomi24 modereras dagligen och användarna uppmanas anmäla inlägg som bryter mot regelverket. Alla publicerade inlägg arkiveras, också de som raderats. Suomi24 är skyldiga enligt gällande lag att lämna över uppgifter om sina användare till polisen. (Suomi24 2021a)

Daphne Keller and Paddy Leerssen skriver i artikeln "Facts and Where to Find Them: Empirical Research on Internet Platforms and Content Moderation" (2020) om hur beslutsfattare världen över fordrar lagar som avkräver nätplattformar mera ansvar för att bekämpa olagligt och skadligt innehåll. Samtidigt konstaterar de att insynen i plattformarnas moderering är dålig, men att transparensen ändå har ökat de senaste åren. Enligt Keller och Leerssen är plattformarnas egna regler ofta hårdare än vad lagen förespråkar, samtidigt som de inte klarar av att vara konsekventa i sina bedömningar av vad som är tillåtet och vad som inte är det. Moderering kan vara automatiserad eller skötas av människor. I båda fallen finns det en risk för felbedömningar. Det automatiserade system som används av stora aktörer (som exempelvis Google) tenderar godkänna förfrågningar om att radera publicerat innehåll direkt av så kallade pålitliga källor. Den moderering som sköts av människor kompliceras av flera faktorer då bedömningen sköts av flera olika personer och det förekommer att man hellre tar ner ett meddelande än låter det stå kvar för att undvika att behöva ta ansvar för en eventuellt otillåten publicering. (Keller & Leerssen 2020: 220–222; 226–227)

På Suomi24 reagerar moderatorerna på en förfrågan om radering inom ett par dygn. Moderatörerna kan radera enskilda kommentarer och hela trådar. Våren 2016 publicerades dagligen upp till 20 000 inlägg i diskussionsforumet. Av dem behandlades omkring 1000 av moderatorerna. (Lagus m.fl. 2016: 9–10)

Moderering handlar inte bara om att radera innehåll, det handlar också om vad som ska få stå kvar. Keller och Leerssen påpekar att sambandet mellan det som publiceras på nätet (*online speech*) och våld i den "verkliga världen" (*offline violence*) är omdiskuterat. Forskarna är delade i frågan, men man har visat hur sociala medier haft en del i våldsamheterna i Myanmar och Libyen, samtidigt som många menar att det inte går att se att internet i sig orsakar radikalisering. (Keller & Leerssen 2020: 240–242; jfr Barberá 2020) Jag återkommer till internets och framför allt näthatets påverkan utanför diskussionsforumen och de sociala medierna längre fram.

2.2. Etik på nätet

Annette Markham och Elizabeth Buchanan skriver i rapporten *Ethical Decision-Making and Internet Research: Recommendations from the AoIR Ethics Working Committee (Version 2.0)* (2012) att det är svårt att ange specifika etiska riktlinjer för forskning på internet eftersom det inkluderar så många och varierande forskningsområden. Som utgångspunkt framhåller Markham och Buchanan de etiska grundprinciperna som skapas utifrån forskarens egen världsbild, akademiska och politiska miljö, disciplin och metodologiska premisser. Etiskt grundade beslut tas vid flera tillfällen under det vetenskapliga arbetet: när

undersökningen utformas, vid genomförandet av studien och i samband med att resultaten delges. Markham och Buchanan framhåller att man bör diskutera vad som ses som offentliga uppgifter och vad som definieras som privat. Definitionerna varierar på både individuell och samhällelig nivå. Människor kan vara medvetna om att de skriver i ett offentligt forum, men vara omedvetna om hur detta kan användas utanför sin ursprungliga kontext. (Markham & Buchanan 2012: 3, 6–7)

I artikeln "Använder du data från sociala medier i din forskning?" (2020) dryftar Marko Ahteensuu etiska och juridiska frågor som tangerar användning av material från sociala medier. Han konstaterar att det finns ont om riktlinjer för vad som gäller just sociala medier. De riktlinjer som gjorts upp av *the Association of Internet Researchers* (AoIR)¹⁷ gäller forskning på nätet mera generellt. Ahteensuu skriver att man ska inleda sin forskning med att noga läsa igenom webbplatsformens användarvillkor. Olika plattformar har olika regelverk som gäller forskning. Villkoren kan vara svåra att tolka, och uppdateras därtill med jämna mellanrum. Innehållet, det vill säga data eller material, kan vara skyddat av upphovsrätten. Enligt Ahteensuu är det nästan omöjligt att anonymisera material på sociala medier. Han använder Twitter som exempel där man med hjälp av en del ur en textrad kan hitta den ursprungliga *tweeten* och användarprofilen. (Ahteensuu 2020) Materialet som används i denna avhandling är möjligt att hitta genom att göra sökningar på Suomi24 eller genom att googla. Det förutsätter dock att man använder sig av det finska originalmaterialet, eftersom största delen av det som citeras är översatt till svenska.

Materialet som analyseras i avhandlingen är offentligt, såväl nätkommentarer som tidningsartiklar. De signaturer som förekommer i avhandlingen är inte registrerade användarnamn. De förekommer dessutom med några få undantag för att understryka en poäng i det inlägg som publicerats och de flesta har översatts till svenska. Skribenterna tenderar att använda olika signaturer beroende på diskussionsämne. Även om ett antal signaturer återkommer är de inte direkt länkade till vare sig e-postadresser eller annan kontaktinformation. Det som går att få fram genom forumets sökfunktion är vilka andra kommentarer som skrivits under samma namn, eller om signaturen nämns i ett publicerat inlägg. Som tidigare nämnts är det inte skribenterna bakom inläggen som står i fokus för avhandlingen utan analysen utgår från de publicerade texterna.

Suomi24 beskriver tjänsten som "en gratis kanal för offentlig diskussion och meningsutbyte" och att alla skribenter är ansvariga för vad de själva publicerar (Suomi24 2021a). I användarvillkoren framgår att rätten till det material som användarna publicerar förblir hos användarna, men att Suomi24 har rätt att fritt använda materialet (Suomi24 2021b). Jag har informerat Suomi24 om min forskning och till svar fick jag en bekräftelse på att materialet jag använt ligger öppet och tillgängligt för allmänheten.

---

¹⁷ Ess m.fl. 2002; franzke, Bechmann, Zimmer, Ess m.fl. 2020; Markham & Buchanan 2012.

Idealet enligt Ahteensuu är medvetet frivilligt samtycke. Det är ett "etiskt verktyg, med vilken man tryggar särskilt att självbestämmanderätten och principen om att undvika skada fullföljs" (Ahteensuu 2020). Han medger att det i praktiken finns många svårigheter att uppnå detta på sociala medier. Materialet kan innefatta väldigt många olika personer, konton som inte längre finns kvar, gammalt material och anonyma diskussioner. (Ibid.) I materialet för denna avhandling ingår ett okänt antal personer som jag inte har möjligt att nå på något annat vis än att själv kommentera deras inlägg på Suomi24. Huruvida mina kommentarer ens skulle nå fram är oklart eftersom inläggen är skrivna under "tillfällig signatur" (skribenten har inte varit inloggad som användare på plattformen vid publiceringstillfället) och är flera år gamla. Framför allt är det en fråga om anonyma diskussioner. Med stöd av detta anser jag att informerat samtycke inte är nödvändigt.

När jag skulle inleda min materialinsamling diskuterade jag med min handledare professor Lena Marander-Eklund och med dåvarande ordförande för Åbo Akademis forskningsetiska nämnd, professor Mikael Lindfelt, om det fanns några hinder för att använda material från Suomi24. Lindfelt konstaterade att materialet är offentligt och menade att det inte finns något behov av etisk prövning. (jfr Forskningsetiska delegationen 2019: 15–18) Jag har även diskuterat materialet med två jurister, eftersom det trots att det är fritt tillgängligt kan finnas begränsningar i plattformens användarvillkor. När det gäller detta har jag som tidigare nämnts varit i kontakt med Suomi24.

I *Internet Research: Ethical Guidelines 3.0* av aline shakti franzke, Anja Bechmann, Michael Zimmer, Charles Ess och the Association of Internet Researchers (2020) framgår även vikten av att skydda forskaren/forskarna liksom man skyddar informanterna och de som är föremål för ens forskning (ibid. 11). För egen del hade det varit en uppenbar risk att på förhand informera om min forskning och delge mina kontaktuppgifter i ett nätforum där man för en aggressiv diskussion om finlandssvenskar.

Man kan fråga sig hur man etiskt motiverar reproduktionen och förmedlandet av ett material av den typ som analyseras i avhandlingen. Per-Åke Rosvall har studerat arbetarklasspojkar, i artikeln "'Lad' research, the reproduction of stereotypes? Ethnographic dilemmas when researching boys from working-class backgrounds" (2015) diskuterar han vilka etiska problem som kan uppstå då man genom sin forskning riskerar reproducera stereotypa idéer om en viss grupp. När det gäller denna avhandling kan man säga att jag reproducerar stereotypa föreställningar om finlandssvenskar och indirekt om de som står bakom de texter jag analyserar. Samtidigt är det svårt, om inte till och med omöjligt att undersöka ett ämne utan att man delvis reproducerar stereotyper.

Det som orsakat mig mest huvudbry är att tre finlandssvenska politiker namnges i materialet. De är vad man kan kalla offentliga personer och de beskrivs i

kränkande ordalag. Det hade inte varit möjligt att göra en grundlig analys av materialet utan att låta namnen stå kvar. Efter att ha rådfrågat en jurist har jag personligen informerat de personer som namnges i materialet om min avhandling och syftet med den.

Ahteensuu framhåller att man bör diskutera hur man går till väga för att inte skada forskningsobjekten. "Utgörs forskningsobjekten av sårbara grupper, t.ex. minderåriga eller personer med funktionsnedsättningar? Är forskningsämnet sensitivt? Kan forskningsresultaten stärka fördomar och stämpla individer eller grupper?" (Ahteensuu 2020). Jag menar att mitt forskningsobjekt är publicerad text och inte de som publicerat texten. Min utgångspunkt är att hålla mig från att dra slutsatser om skribenterna som personer, det jag intresserar mig för är vilka föreställningar om finskt, svenskt med mera som dessa foruminlägg reproducerar och hur de gör det. Ämnet är känsligt eftersom diskussionen om svenska språket i Finland är inflammerad och näthat är ett "hett" tema. Min förhoppning är att genom att analysera ett sådant material öppna upp ämnet och bidra till en vidare diskussion om hur samtalsklimatet ser ut på nätet och vad det kan ge upphov till.

3. Teori och metod

I denna del av avhandlingen redogör jag för mitt teoretiska ramverk och mina metodologiska utgångspunkter. Först diskuterar jag begreppet näthat och hur jag definierar det som en folkloristisk genre. Jag förstår näthat som performans och som performativt, och vill undersöka vad de olika uttrycken för näthat gör. Tyngdpunkten ligger alltså inte på den språkliga betydelsen, utan på hur näthatet uttrycks och vad det kan resultera i, det vill säga vad effekten är. Det hat som förekommer på nätet är inget isolerat fenomen, utan det råa diskussionsklimatet märks också i offentligheten där tröskeln för hur man tillåts uttrycka sig om andra människor upplevs ha blivit lägre (Korhonen m.fl. 2016). För att analysera vad det är som bidrar till att diskussionsklimatet upplevs som hårt använder jag mig av begreppet affekt. Affekt är ett relativt nytt begrepp inom kulturvetenskapen, och inom folkloristiken har det ännu inte använts i särskilt stor utsträckning. Därefter diskuterar jag intersektionalitet och introducerar min användning av innehållsanalys och affektiva verktyg.

3.1. Näthat som genre

I detta kapitel diskuterar jag begreppet näthat som genre. Jag utgår från att definiera och diskutera begreppet genre med tyngdpunkt på hur det använts inom folkloristiken, därefter redogör jag för min förståelse av näthat som genre.

Ordet "genre" är ett lånord från franskan och dök upp i engelskan i slutet av 1700-talet i betydelsen typ, sort och stil. Allmänt taget avser genre en teknisk distinktion av något slag och anses också vara en term lämpad som analytiskt verktyg. (Frog, Koski & Savolainen 2016: 17–18) Genre är ett ord som används för att klassificera ett objekt eller en företeelse bland flera av liknande slag. Musikens olika genrer är bekanta för de flesta – pop, rock och klassisk musik som i sin tur kan utgöras av flera mera specifika genrer. Inom litteraturen kan man tala om fiktion, poesi och drama som primära genrer. Inom dessa finns i sin tur underkategorier, exempelvis kan poesi delas in i genrer som lyrik, ballad, sonett, epitaft och pastoral poesi – vilken består av subgenrer som eklog, herdedikt eller idyll. Genre fungerar som ett paraplybegrepp för att samla flera olika, men relaterade, koncept för att kunna sortera och klassificera dem enligt vissa premisser. (Harris 1995: 509) Notera att begreppet genre specifikt avser sådant som är resultatet av mänskligt skapande (Frog m.fl. 2016: 18).

Inom folkloristiken har begreppet genre varit centralt och omdiskuterat sedan slutet av 1800-talet då folkloristiken försökte etablera sig som en egen disciplin.

Genre blev det begrepp som kom att utgöra grunden för hur man inom folkloristiken klassificerade och befäste de kulturyttringar som ansågs höra till folkloristernas expertområde. Genre erbjöd både ett klassificeringssystem och ett konceptuellt ramverk för att beskriva de individuella enheterna inom en viss genre. (Harris 1995: 509–511; jfr Frog m.fl. 2016: 11–13) Charles L. Briggs och Richard Bauman definierar genre som "generalized or abstracted models of discourse production and reception" som förmedlas genom sin relation till tidigare diskurs¹⁸ (Briggs & Bauman 1992: 147; jfr Asplund Ingemark 2004a: 219).

Samtidigt som genre är ett begrepp som underlättar vid klassificering och avgränsning av ett material så förekommer det också gränsöverskridningar (Harris 1995: 509). Bland de otaliga folkloristiska genrerna kan man nämna genrer som exempelvis folksagor, sägner, skämt, kalendariska riter, festseder och folktro. Dessa kan i sin tur delas upp i flera undergenrer och i alltmer specifika kategorier. (jfr McNeill 2013: 37–38)

I antologin *Genre – text – interpretation: Multidisciplinary perspectives on folklore and beyond* (2016) skriver Frog, Kaarina Koski och Ulla Savolainen att folkloristiken är den vetenskapsgren som mest intensivt och ingående analyserat begreppet genre. Glöden i debatten har falnat för att sedan blossa upp igen i ett nytt sammanhang. De menar att debatten om definition och användning av begreppet genre var som mest intensiv från 1960-talet och in på 1980-talet. I boken vill forskarna återuppta diskussionen om genre eftersom genre är ett så centralt begrepp för traditionsvetenskapen och även för andra närliggande discipliner, som till exempel lingvistisk antropologi, sociologi, språkvetenskap och litteraturvetenskap. Hur genre som begrepp ska definieras är omdebatterat. Tyngdpunkten har legat på stil, struktur, funktion, syfte, kontext och spridning. Forskare har också diskuterat syfte, nytta och eventuella risker med att definiera något som en viss genre. (Frog m.fl. 2016: 11–13, 17)

Under slutet av 1960-talet intresserade sig forskarna främst för genre som ett sätt att strukturera och klassificera "speech events", det vill säga specifika yttranden som går att urskilja ur allmänt tal, som exempelvis en hälsning, ett skämt eller en berättelse. I artikeln "Genre" från 1999 konstaterar Bauman att genre numera förstås som yttranden som innebär att man antingen producerar eller är mottagare av en viss typ av text. Med begreppet text avses inte enbart skriven text utan alla typer av yttranden från enkla hälsningsfraser till rituella sånger. När en text passar in i en viss typ av genre tolkas det genom sin intertextuella relation till tidigare texter. Bauman exemplifierar med frasen "Det var en gång" som får lyssnaren att förvänta sig vissa saker av det som ska sägas där näst, i det här fallet en saga. Genrer är igenkännbara även utanför sin kontext. (Bauman 1999: 84–85) Det innebär att man till exempel kan känna igen sagan om de tre små grisarna även om den framförs som de tre små

---

¹⁸ Jag definierar diskurs som ett sätt att tala om ett visst ämne, ett slags språklig praxis.

kommunalpolitikerna i en lokalrevy. Samtidigt kan en blandning av stilar då det gäller formalitet, innehåll och tematiska element få en student att undra om hen just åhört en föreläsning eller en predikan, för att använda Baumans eget exempel (Bauman 1999: 86).

3.1.1. Intertextuellt gap och läckage

Briggs och Bauman konstaterar att en text aldrig passar perfekt i en viss genre, utan påpekar att genrerna läcker.¹⁹ De framhåller också genrernas intertextualitet och skriver att förhållanden mellan olika texter skapas genom genre – som å ena sidan gör texterna ordnade och avgränsade och å andra sidan gör dem fragmenterade och heterogena. Intertextualitet förstås här som ett begrepp som beskriver texters relation till varandra och hur alla texter förhåller sig till och påverkas av andra texter.²⁰ Genrer kan ses som både synkrona och diakrona. Ur ett synkront perspektiv är genre ett medel för att forma diskurs eller tal till enhetlig text. Genren ger texten en form och en funktion som vi kan känna igen och hjälper oss med tolkningen av det vi läser, ser eller hör. Om man ser på genre ur ett diakront perspektiv visar den på historiska och sociala konnotationer. Genrer har starka historiska associationer, samtidigt som de också har politiska och ideologiska kopplingar. (Briggs & Bauman 1992: 146–149) Enligt Briggs och Bauman finns det ett samband mellan genrernas intertextualitet och makt. Intertextualiteten mellan genrer berör inte enbart form och funktion, utan den intertextuella relationen mellan genrer hänger också samman med ideologi och politik. (Briggs & Bauman 1992: 159) När jag själv använder begreppet text om materialet och i analysen är det de publicerade skriftliga inläggen i nätforumet som avses. Forumets gränssnitt står utanför den huvudsakliga analysen, men används för kontextualisering.

Eftersom en text inte kan passa helt perfekt inom ramarna för en viss genre skapas det som Briggs och Bauman kallar ett intertextuellt gap. Gapet uppkommer då vissa yttranden eller texter hänförs till en genre. Det intertextuella gapet mellan genre och text kan både minskas och vidgas. Storleken på gapet har betydelse för förståelsen av en text. Ett litet avstånd mellan text och genre innebär att diskursen blir lättare att förstå genom att den känns igen med hjälp av tidigare diskurser inom samma genre. Det kan sägas vara ett traditionellt och konservativt sätt att skapa textuell auktoritet. Ett långt avstånd, å andra sidan, är en strategi för att försöka visa på individuell kreativitet

---

¹⁹ Mikhail M. Bakhtin, som influerat bland annat ovannämnda Briggs och Bauman, skriver i sin essä "The Problem of Speech Genres" (1986) att mängden olika typer av språkliga yttranden, i tal såväl som i skrift är oändliga och unika. Däremot menar han att de kan organiseras i olika talgenrer utgående från tematiskt innehåll, stil och kompositionsstruktur. (1986: 60–61)

²⁰ Intertextualitet som begrepp har sitt ursprung i Julia Kristevas essä "Word, Dialogue and Novel" (1980 [1969]) där hon utvecklar Bakhtins centrala teser.

och göra motstånd mot de etablerade genrernas hegemoniska strukturer. (Briggs & Bauman 1992: 149; Drakos 1997: 35, 136, 145)

Briggs och Baumans definition av genre innebär att genre definieras utifrån de praktiker som används för att skapa intertextuella relationer med andra diskurser. Byggstenarna i en genre utgörs av form, funktion och tema. Gränserna mellan genrerna är flytande och innehållet glider mellan genrerna. Det inte är möjligt att skapa ett fullt systematiskt, empiribaserat och objektivt system av konstanta genrer. (Briggs & Bauman 1992: 163–164; Bauman 1999: 85–86) Även Frog skriver att genre är ett "ett dynamiskt verktyg för forskning" och inte en fast kategori (2016: 56). Det har även jag konstaterat då jag försökt mig på att ringa in vad som är nåthat och vad som inte är det. Genom att studera nåthat som genre är min målsättning att definiera vad nåthatet utgörs av och vilka ramar det förhåller sig till. Liksom Briggs och Bauman anser jag att genrerna läcker (Briggs & Bauman 1992: 149). Det är inte möjligt att skapa ett fast ramverk för en genre och sedan lyckas med konststycket att passa in varje text utan att någon bit faller utanför, hamnar i kläm eller lämnar ramen tom i något hörn.

3.1.2. Det vi säger på nätet

Lynne S. McNeill (2013) delar folklorens genrer i fyra stora kategorier: det vi säger, det vi gör, det vi skapar, det vi tror.²¹ Till det vi säger hör sådant som skämt, sånger, folksagor och sägner. Det vi gör är exempelvis att fira högtider, genomgå riter och spela spel. Det vi skapar innefattar bland annat hantverk och samlingar. Det vi tror inbegriper till exempel skrock, övernaturliga väsen och folktro. Jag menar att nåthat hör till den första stora kategorin, det vi säger, eftersom McNeill framhåller att den även omfattar det vi skriver antingen på ett papper eller på en skärm. Det är en grov indelning av genrer, eftersom det vi säger inkluderar allt från skämt, minnesregler, sånger och hälsningar till den förmodligen mest studerade formen av folklore – berättelser.

Berättelser är i sig en genre som innehåller många "undergenrer" i form av olika typer av narrativ. McNeill nämner folksagan och vandringsägnet som två exempel för att beskriva hur olika två typer av berättelser kan vara. Folksagan känner vi igen på dess början "Det var en gång..." och vi uppfattar den som en fiktiv berättelse som utspelar sig i en fantasivärld, medan vandringsägnet påstås vara sann och det som berättas antas ha hänt "en vän till en vän" i verkligheten. De olika berättelsegenrerna har olika syften eller funktioner, en fiktiv berättelse är underhållande, medan en berättelse som sägs vara sann och

---

²¹ I artikeln "'Genres, Genres Everywhere, but Who Knows What to Think?' Toward a Semiotic Model" (2016) beskriver Frog en genremodell i fyra delar där genrer definieras utifrån form, innehåll eller uttryck, praxis och funktion. Det är en textorienterad genremodell, medan McNeills indelning ser på genrer som processer. (Frog 2016: 48, 70–71; McNeill 2013)

äga rum i den verkliga världen kan visa vilka normer som råder om ett visst fenomen i samhället. Enligt McNeill är det av yttersta vikt för förståelsen av berättelsen att veta vilken typ av genre den tillhör. Hon exemplifierar genom att jämföra myter och vandringsäpner. Myter, liksom vandringsäpner, berättas som om de var sanna – men har en helig betydelse för den folkgrupp myten berör. Myten utspelar sig i den verkliga världen, men vanligen i en vagt definierad forntid och kan innehålla, så att säga, övernaturliga element. Mottagaren förväntas inte ifrågasätta det som ter sig märkligt eller oförklarligt. Avsikten med myten är att berätta något om den berörda gruppens trosföreställningar och syn på världen. (McNeill 2013: 37–44)

Materialet består främst av kortfattade utsagor som innehåller påståenden om en enskild person eller en grupp människor. När man påstår något framför man det man säger eller skriver som ett faktum, man hävdar att det man säger är sant. (SAOL 2015c; SO 2009c) Ett exempel på ett påstående är följande citat ur materialet "Här i Finland är ni bara den mest hatade gruppen" (IF 2016/001: 4). Skribenten skriver inte "jag tycker att" eller motsvarande formuleringar som skulle visa på att det är fråga om personliga åsikter, utan det som i själva verket är en åsikt presenteras som ett vedertaget faktum utan att skribenten presenterar några belegg för sitt yttrande. En åsikt är vanligen en personligt grundad bedömning angående ett visst ämne (SO 2009d). Åsikten utgår alltså från en själv och kan markeras genom att säga exempelvis "jag tycker", eller som i citatet "Jag är säker på att det kommer bli kaos i Sverige" (IF 2016/001:13). Här visar skribenten tydligt sin egen ståndpunkt och argumenterar utifrån sina egna erfarenheter. I materialet förekommer ordet "jag" mycket sparsamt, i stället talar man i svepande ordalag om en vagt definierad grupp av "riktiga finländare/finnar" som man anser sig själv representera, men främst består materialet av påståenden om "de andra", i första hand svensktalande finländare.

Det finns en gradskillnad mellan att uttrycka en åsikt och att påstå något. Genom att utelämna ord som markerar att det är fråga om något jag själv anser får ens yttrande större tyngd, eftersom vi värderar objektivitet högre än subjektivitet. I materialet uttrycker sig skribenterna mera genom påståenden än genom att uttryckligen visa att det är fråga om åsikter. På samma vis är förekommer direkta emotionsord mera sällan, medan det finns gott om emotiva uttryck, där skribenten lyckas förmedla affekt utan att använda känslord. Denna åtskillnad mellan påstående och åsikt förekommer främst på analytisk nivå och jag menar att trots att citaten främst består av påståenden så finns de underliggande åsikterna där. Ett icke-verifierat påstående grundar sig på en åsikt. Genom att uttrycka sina åsikter genom påståenden ger man sken av att framföra fakta. När man dessutom avhåller sig från att använda direkta emotionsord framstår man som mera sansad och därmed trovärdig.

I de inlägg jag analyserar framställs innehållet som sanning, på liknande sätt som i en vandringsäpnen, men utan tillägget att det handlar om en "vän till en vän".

Inläggen handlar också om det som vi förstår som den verkliga världen, men har ibland en mytisk dimension då de innehåller föreställningar om hur det var "förr i tiden" och säger något om hur avsändaren ser på sig själv och den grupp hen anser sig representera. (jfr McNeill 2013: 40–41) Materialet innehåller även upprepningar, samma påståenden och berättelser återkommer i olika varianter. Berättelserna förekommer i form av återgivna händelser där skribenten återger något hen varit med om eller fått berättat för sig. "Jag läste, när Bajamaja skrev om Svenskfinland. Sedan tog jag en karta och försökte leta, men jag hittade inte det" (IF 2018/008: 13).

3.1.3. Intertextualitet och kreativitet

De intertextuella beröringspunkterna mellan olika genrer är många, och är av olika vikt beroende på hur stort det intertextuella gapet är (jfr Briggs & Bauman 1992: 149). Näthat som genre har intertextuella kopplingar till bland annat offentlig (politisk) diskussion. När det gäller denna avhandling ser man exempelvis hur diskussionen om skolsvenskan dyker upp i de texter som publiceras i forumet. Om jag ser offentlig diskussion som en typ av genre så avspeglas den i näthatet och de båda genrerna har utbyte av varandra. Ordval och hur man uttrycker sig offentligt påverkas av diskussionsklimatet på nätet och vice versa. Ett exempel ur materialet som jag återkommer till i analysen beskriver svenska språket som en invasiv art och jämför det med jätteloka och lupiner – växter som omtalats mycket i media eftersom de hör till de växter vars spridning man försöker stoppa i Finland (IF 2019/001: 28). Här formulerar skribenten sig inom ramen för nätforumets regler – samtidigt som det som uttrycks passar väl in i genren näthat. Det intertextuella gapet mellan hur inlägget är formulerat och vad som ses som ett brott mot forumets regler är här så pass stort att inlägget får stå kvar, trots att innehållet i sig kan uppfattas som kränkande. Inlägg där det intertextuella gapet är minimerat, riskerar att bli anmälda och raderade, dessa inlägg passar alltså väl inom ramarna för vad som definieras som näthat. Ett litet intertextuellt gap mellan text och genre innebär att texten känns igen som tillhörande en viss genre, medan ett stort intertextuellt gap gör att det inte är lika lätt att urskilja de element som gör att texten passar in i en bestämd genre.

Inlägget om invasiva arter kan ses som ett exempel på ett uppfinningsrikt sätt att göra motstånd mot den generiska ramverk som gäller i forumet och samtidigt hålla dörren öppen för genren näthat. Det intertextuella gapet är så pass stort att texten balanserar mellan åtminstone två möjliga genrer. På så vis kommer man undan med att publicera kränkande innehåll. Det här är ett exempel på hur genrerna läcker och hur intertextualitet kan fungera i detta sammanhang. (jfr Briggs & Bauman 1992: 150–155)

I genomgången av materialet ser jag hur upphovspersonerna känner till genren näthat, de vet var gränserna går för vad man får skriva och vad som inte är tillåtet (jfr Heggli 2002: 72). Ibland går de över gränsen för vad som är tillåtet enligt forumets regler och då raderas inlägget. I materialet finns inlägg som senare raderats, något jag noterat i samband med att jag återbesökt forumet. Det verkar främst vara inlägg som innehåller kränkande yttranden om namngivna personer som raderas.

Jag har själv varit anställd som journalist och webbproducent på en dagstidning (2010–2014) där vi diskuterade frågor som gällde kommentarer och moderering. Frågan om man skulle tillåta anonyma kommentarer eller inte diskuterades mycket. De som pläderade för anonyma kommentarer menade att det bidrar till en både aktivare och öppnare debatt då man vågar säga sin åsikt utan att behöva oroa sig för eventuella repressalier, medan de som ansåg att diskussionen skulle föras under eget namn tyckte att man måste kunna stå för det man skriver. Lösningen den gången blev ett mellanting – det var möjligt att skapa sig en pseudonym, men man var tvungen att registrera sig med namn och kontaktuppgifter för att redaktionen skulle veta vem som stod bakom signaturen. För närvarande använder bland annat Yle ett motsvarande system på sina webbsidor²².

Modereringen av inlägg och kommentarer på olika nätforum kan ske både innan en text publiceras, eller i efterhand. Ett forum har sina egna regler för vad som är tillåtet och vad som inte är tillåtet att publicera. Går man över gränsen kan ens inlägg alltså tas bort innan det publiceras, eller så står det kvar tills det blir anmält till moderatorerna, alternativt noteras av modereringen. Dessa regler blir något som påverkar innehållet i det som skrivs och ju strängare reglerna är för anonymitet och vad som är tillåtet att publicera, desto vidare blir det intertextuella gapet mellan genren näthat och publicerad text. Ett stort gap resulterar i kreativa lösningar för att kringgå reglerna och kunna uttrycka sig på ett kränkande sätt om en person eller en grupp. Ett tolerantert regelverk minskar det intertextuella gapet mellan näthat och text – vilket innebär att det är lättare att identifiera texter som exempel på näthat.

Suomi24 kan ses som ett mera tillåtande forum än till exempel Yle, eftersom det inte krävs någon registrering för att publicera ett inlägg eller skriva en kommentar (se "Presentation av Suomi24"). Publicerade texter modereras i efterhand, vilket gör att det är möjligt att innehåll som bryter mot forumets regler slinker igenom. Under insamlingen av materialet noterade jag att skribenterna höll sig till ett rätt så städat språk, exempelvis svordomar är sällsynta. Det visar på ett visst mått av kreativitet i och med att skribenterna ändå lyckas hitta sätt att uttrycka sig kränkande om bland annat finlandssvenskar, sexuella minoriteter och invandrare.

---

²² <https://svenska.yle.fi/yle-konto>

3.1.4. Emisk och etisk förståelse

Min förståelse av näthat som genre som har sitt ursprung i forskningsssammanhang, det är alltså ett så kallat etiskt (*etic*) begrepp²³. "Creating terms such as *narrative* and imbuing them with authority is itself an act of interpretation, and genre is an attempt to give order to a great diversity of forms" (Feintuch 2003: 5). Genrens ramar sätts av mig för att jag ska kunna analysera materialet. Genre är ett sätt att skapa ordning bland ett stort antal olika texter. Genom att jag definierar en text som näthat gör jag en tolkning av både innehåll och syfte. Jag ser att det även finns en emisk (*emic*) förståelse av vad som är näthat, den finns på en mera personlig nivå och utgår från vad man på ett individuellt plan kan uppleva som kränkande. Om skribenterna förstår att det de skriver kan tolkas som näthat kan jag inte veta. Det jag kan se är om de publicerar något som reaktion på raderade inlägg eller andras kommentarer. Om de upplevs följa forumets spelregler får deras inlägg stå kvar. Sett ur ett etiskt, eller så att säga utifrånperspektiv, innehåller texterna kränkningar.

Hakamies skriver i sin artikel "Proverbs – A Universal Genre?" (2016) att folklorister ännu långt in på 1900-talet såg på traditionsgenrer som något som existerade av sig själva, och att det bara var för forskarna att känna igen dem och namnge dem. Synsättet var alltså etiskt, forskarnas utifrånperspektiv var det som användes för att kategorisera olika företeelser. Lauri Honko (1989) var enligt Hakamies en av dem som började ifrågasätta synen på folklore som färdigt kategoriserad och menade att det etiska greppet innebar att man använde termer som bara var tomma ord utan förankring i verkligheten. En motsättning uppstod mellan synen på genrer som kulturspecifika (emiska) och genrer som analytiska kategorier oberoende av kulturell tillhörighet definierade av forskare (etiska). Honko pläderade för att båda perspektiven var relevanta och menade att det etiska perspektivet var av största vikt inom forskningen, men inte utan att ständigt hålla sig nära det emiska för att inte tappa den empiriska kopplingen.

Hakamies presenterar Dan Ben-Amos (1992) som starkt kritisk till Honko. Ben-Amos menade att det enbart var de emiska definitionerna som var relevanta. Enligt honom var Honko på väg att stöpa om folkloristiken till naturvetenskap genom sina idéer om universella genrer. Ruth Finnegan får stå för en slags medelväg mellan Honko och Ben-Amos i Hakamies artikel. Finnegan utgår från de lokala, kulturspecifika genrekategorierna, men menar att det är nödvändigt inom forskningen att använda allmänna, etiska genrebegrepp. Detta eftersom emiskt definierade genrer ofta är otillräckliga och sällan är standardiserade. (Hakamies 2016: 299–300; Ben-Amos 1992; Finnegan 1992: 137–139; Honko 1989: 18–19)

---

²³ OBS! Näthat som sådant är ett allmänt icke-akademiskt begrepp, medan jag menar att min analys av det som en genre är etisk. (Se "Tidigare forskning om näthat")

I artikeln "The Proverb Genre" A Relic och Very Much Alive?" diskuterar Liisa Granbom-Herranen (2016) de många och olika emiska och etiska definitionerna av ordspråk (*proverb*) på finska. Till att börja med finns det flera benämningar för ordspråk på finska än på engelska. På finska används *sananlasku* för hela meningar med en självständig tanke, *puheenparsi* för uttryck som anpassar sig till kontexten, och båda inordnas under en kategori kallad *sananparsi* – det engelska ordet för alla tre är *proverb*²⁴.

Granbom-Herranen exemplifierar med ett upprop i en tidning där läsarna ombads skicka in ordspråk och man fick in allt från korta berättelser till dikter. Hon menar att detta visar på att den emiska definitionen av ordspråk är levande och föränderlig medan den etiska är statisk. Hon konstaterar att ordspråksgenren är ett verktyg och inte ett självändamål. Etiska genredimensioner är till för att användas inom forskning, men man behöver vara medvetna om det emiska perspektivet för att förstå kontexten. (Granbom-Herranen 2016: 325–328) Det är också så som jag förhåller mig till näthat som genre. Mina definitioner fungerar avgränsande och för att förtydliga min förståelse av det material som analyseras.

Min definition av näthat utgår från ett utifrånperspektiv bestående av vissa förutbestämda kriterier för vad som är näthat. Jag definierar inte genren näthat i första hand utifrån materialet, utan förhåller mig till de etiska definitioner som används. Samtidigt finns det en emisk förståelse i och med att jag själv tillhör den grupp som texterna i analysen vänder sig mot. Det vill säga jag är finlandssvensk och känner till diskursen om det svenska i Finland, jag kan till och med sägas vara en del av diskursen.

3.1.5. Näthatets kännetecken

Genren näthat består av olika delar. För att kunna klassificera ett yttrande som näthat bör det för det första vara fråga om kommunikation på internet, vilket kräver en plattform där meddelandet kan publiceras eller tas emot, och för det andra är det fråga om en handling som kränker en annan person eller grupp²⁵.

Eftersom näthat är en form av kommunikation krävs det åtminstone en avsändare och en mottagare. Mottagarna kan vara flera, de kan vara okända för avsändaren eller så hittar inte budskapet fram till någon mottagare alls – men avsändarens (eller avsändarnas) syfte är i min mening att meddelandet ska nå fram till någon. Materialet för den här avhandlingen består av inlägg publicerade i ett öppet diskussionsforum. Inläggen kan definieras som *vernacular writing*, ett

---

²⁴ På svenska talar man om ordspråk och ordstäv.

²⁵ Jag går inte in på det professionellt organiserade näthat som sprids av så kallade trollfabriker. (Sundberg u.å.)

slags icke-institutionaliserat, vardagligt och "folkligt" skrivande. (jfr Heggli 2002: 47–48) I avhandlingen *Skoledagboken: En folkloristisk studie av unge jenters skrivehandlinger* (2002) beskriver Gry Heggli sitt material i form av unga kvinnors skoldagböcker som ett exempel på just *vernacular writing*, även om hon själv inte använder sig av termen (ibid.).

David Barton har undersökt hur internet påverkat *vernacular practices* genom att studera skrivandet bland användare på en webbplats för delning av fotografier. Han använder begreppet *vernacular literacy* för att beskriva praktiker där människor läser och skriver för egna syften. Det som åsyftas är främst människors, så att säga, frivilliga läsande och skrivande, så som att föra dagbok, läsa en roman, eller skriva insändare till en tidning. Den här typen av praktiker menar Barton att skiljer sig från de dominerande praktiker som pålaggs människor utifrån, som till exempel att fylla i skattedeklarationen och läsa arbetsrelaterade dokument. De dominerande läs- och skrivpraktikerna associeras med formella organisationer som skolor, banker och arbetsplatser. Dessa institutioner stöder och strukturerar en viss typ av läsning och skrivning. De värderas också högt både juridiskt och kulturellt, till skillnad från de folkliga praktikerna. Folkliga och dominanta praktiker kan förstås flätas samman, gränserna är inte fasta. (Barton 2010: 109–111)

Jag menar att materialet är ett exempel på *vernacular literacy*, det vill säga det är fråga om skrivande och läsande som sker i ett icke-officiellt (om än offentligt) sammanhang, det görs på fritiden eller åtminstone inte som en del av formella arbetsuppgifter. Det innebär också att tilltalet i texterna och förväntningarna på de samma är annorlunda än texter som hör till den institutionella sfären. Skillnaden är en mera informell stil med lägre krav på ett korrekt språk. När det gäller stilen, i betydelsen textens tonfall, som förmedlas genom ordval och språklig nivå (slarvigt eller korrekt språk) krävs en viss kompetens av skribenten för att förmedla detta vidare till läsaren. Enligt Heggli gör skribenterna detta genom olika metalingvistiska verktyg och val av stämningsskapande adjektiv. Valet av textens stil är en del av det budskap som skribenten vill förmedla. De stilistiska valen är en del av en kontextualiseringsstrategi. (2002: 99)

Näthat kan förekomma i andra former än som textinlägg i diskussionsforum. Det kan också figurera i form av andra typer av texter, bilder och videor i andra kommunikationskanaler på nätet som olika sociala medier, e-post, bloggar et cetera. Näthat kan rikta sig direkt till en person eller grupp genom ett personligt meddelande via e-post eller annan typ av meddelandetjänst, eller publiceras öppet i sociala medier. Hur många personer som nås av det som publiceras beror på graden av öppenhet där meddelandet publiceras. Det är till exempel skillnad på om mottagaren är en offentlig person eller en privatperson, eller vilken typ av grupp som meddelandet riktas till. Ramarna för var man väljer att publicera påverkar innehållet. Syftet är att få gehör för sina åsikter, väcka uppmärksamhet,

men också att få mothugg. (jfr Pöyhtäri m.fl. 2013: 26) Jag definierade tidigare påstående som att hävda att det man säger är sant, medan en åsikt har utgångspunkt i ens eget tyckande.

I materialet ser jag hur skribenterna eldar på debatten och försöker bräcka varandra i att uttrycka sig kränkande – både då de är av samma åsikt och när de är av olika åsikt. Det viktiga verkar vara att få reaktioner, vilket kan sägas gälla en stor del av kommunikationen på nätet då det till stora delar är uppbyggt runt att få "gillanden" och kommentarer på det man publicerar. Näthat uttrycks inte alltid genom aggressivitet och ilska, det kan presenteras på ett sätt som uppfattas som sakligt och neutralt, vilket jag visar i analysen (jfr Saresma 2020: 204). Enligt Weber är det svårt att ställa upp kriterier för vad som ska klassificeras som hatretorik (*hate speech*) eftersom denna typ av retorik inte nödvändigtvis ger uttryck för hat eller emotioner. Hatet kan döljas av påståenden som till en början framstår som rationella eller normala. (Weber 2009:5) Jag menar att affekten finns också i dessa förment rationella och neutrala påståenden. Näthat är i sig affektivt trots att avsändaren ger sken av att uttrycka sig sansat. Innehållet i näthatet utgörs av rasism och antisemitism, homofobi, ableism, religiös intolerans, kvinnohat, politisk hatretorik. Även våldspornografi, främjande av terrorism, nätmobbning, ryktesspridning, trakasserier och förföljelse kan inkluderas i begreppet näthat. (Edelstein & Wolf 2013: 8)

Spridningen eller förmedlingen är en central faktor i näthat. Kränkande påståenden och åsikter som en gång publicerats på nätet försvinner inte. De kan drunkna i flödet men kan aldrig med säkerhet raderas helt. Detta kan ha en negativ inverkan på de personer och grupper som utsätts för näthat. Exempelvis kan felaktiga påståenden och lögner dyka upp i samband med att man söker information inför en nyanställning av en person. Med tanke det material som används i denna avhandling kan man fråga sig vilken uppfattning om finlandssvenskar som dyker upp i sökresultaten för den som av en eller annan orsak är intresserad av att lära sig mera om svenska språket i Finland? Är det information om andelen svensktalande i Österbotten, Svenska litteratursällskapets stipendieutdelning eller forumdiskussioner om hur avskyvärda översittare finlandssvenskarna är? Hur något sprids har betydelse för hur vi förhåller oss till innehållet av det spridda. Det betyder naturligtvis att det krävs ett visst mått av källkritik av internetanvändarna. Vem är avsändaren? Är det en public service-kanal, dagstidning eller signaturen "Anonym" på ett nätforum?

Inom folkloristiken används det engelska begreppet *transmission* för att beskriva processen för förmedling av folklöre från en person eller grupp till en annan. Förmedlingen innefattar en avsändare och en mottagare – en som framför folkloren och en som ser, hör eller på annat vis är mottagare av folkloren. Det innebär inte att allt som förmedlas mellan människor är folklöre. Enligt McNeill är förmedlingen central för att något ska definieras som folklöre, eftersom

folklore inte begränsar sig till en individs upplevelser och tankar. Tradition är den allra viktigaste biten för att definiera något som folklore. Tradition innebär kontinuitet, en upprepning av något ska gå att identifiera med en tidigare variant. Tillsammans med genre bildar förmedling och tradition det som avses med folklore. (McNeill 2013: 175–178)

Genom att studera näthat som genre ser jag på hur påståenden om finlandssvenskar förmedlas och upprepas i ett forum, men kontexten är större än så. De texter som förmedlas har inte uppkommit i ett vacuum utan är ett uttryck för drömmen om en enspråkigt finsk nation från tiden innan Finlands självständighet. Förmedlingen stannar inte heller inom forumets "väggar" utan innehållet sprids vidare ut i andra sammanhang. Näthatet läcker in i andra genrer i både det offentliga och det privata, det genljuder i riksdagen²⁶ och runt kaffeborden (jfr Lööw 2017: 60–61). Den digitala världen är inte separerad från den analoga "verkligheten" utan de är en del av samma helhet (Hajduk-Nijakowska 2015: 169).

Det näthat jag undersöker ligger i det spänningsfält som finns mellan det tillåtna och det otillåtna. Näthat kan vara otillåtet på grund av att det till sitt innehåll bryter mot lagen eller för att det bryter mot de regler som satts upp av forumet eller plattformen. Näthat kan också anses som etiskt eller moraliskt fel. Största delen av de texter jag analyserar i den här avhandlingen anses inte bryta mot forumets regler, åtminstone inte så pass uppenbart att de tas bort i efterhand. De kan sägas leka med det intertextuella gapet mellan näthat och det som uppfattas som, så att säga, saklig text. Gapet måste vara tillräckligt stort för att texten inte ska raderas i efterhandsmodereringen, men tillräckligt liten för att ens meningsfränder och meningsmotståndare ska reagera. Reaktionen är en viktig komponent i näthatet. Näthat som genre är affektivt, det ger uttryck för avsändarens känslor och rör upp känslor hos mottagaren. Näthat som genre är identitetsskapande, det påstår något om en viss grupp av människor, det framhåller avsändaren som motsatsen till den utpekade gruppen. Den som publicerar en kränkande text är intertextuellt medveten, hen känner till diskursen om den utpekade gruppen eller personen och vet vilka ord och uttryck som kan uppfattas som sårande.

Näthat som genre innebär en bred definition av begreppet näthat. I avhandlingen analyserar jag det näthat som förekommer i ett visst diskussionsforum. I detta forum måste den som publicerar något förhålla sig till vissa regler för hur man får uttrycka sig. Detta påverkar innehållet i det som publiceras, men det betyder inte att näthatet utestängs från forumet trots dessa regler. I stället inbjuder reglerna till kreativitet för att man ska kunna uttrycka sig kränkande utan att ens inlägg anmäls och eventuellt raderas. Kreativiteten ligger i leken med det intertextuella gapet mellan genrens form och textens innehåll. Eftersom just

---

²⁶ Som exempelvis Halla-ahos bloggande om invandring ("Definition av näthat") och Mäenpääs tal om invasiva arter ("Svenska talande bättre folk").

Suomi24 modererar inlägg i efterhand är det möjligt att publicera något som bryter mot reglerna.

Under arbetet med avhandlingen har jag funderat över skribenternas avsikt med inläggen och kommentarerna: Skämtar de? Är de ironiska? Är de seriösa? (jfr Yamaguchi 2013: 101–102) Jag har tidigare nämnt form, funktion, innehåll, kontext och förmedling som viktiga komponenter för det som utgör genren näthat (jfr Frog m.fl. 2016: 17). Stilläge är en central faktor för definitionen av näthat. Stilläge och ordval – det vill säga hur något uttrycks – förmedlar till mottagaren hur texten ska förstås, om det är fråga om exempelvis ironi, satir eller parodi. (Palmenfelt 2017: 146) Beroende på hur man uttrycker sig kan man förstärka eller förinta det man säger.

Genom att analysera näthat som genre ger det mig en möjlighet att se samband mellan texterna och analysera dem som en del av en större kontext, samtidigt som det också öppnar upp för individuella tolkningar. Eftersom min utgångspunkt är att se näthat som en etisk kategori producerar min tolkning information om texten i fråga och bestämmer hur innehållet i texten bör förstås. (Frog m.fl. 2016: 35)

Med avhandlingen hoppas jag kunna bidra till en utökad förståelse av hur genrer lever vidare och/eller uppkommer i det digitala. En etisk definition av genren näthat visar på vikten av att vara medveten om det intertextuella gapet mellan den definierade genrens ramar och dess faktiska uttryck. Det betyder att en emisk förståelse av genren inte nödvändigtvis sammanfaller med den etiska definitionen. "Vad då näthat? Jag skrev ju bara om lupiner!" kan skribenten försvara sig (jfr IF 2019/001: 28). Näthatet är inte alltid direkt uttalat i form av direkt igenkännbara skällsord, det sitter i kännedomen om den etiska definitionen av näthat och i den emiska förståelsen av innehållet.

För att en genre överhuvudtaget ska finnas till krävs det att den utövas, att den framförs. Därför står genre och performans står i nära förhållande till varandra. Enligt Heggli inkluderar en förståelse av genre utifrån ett performansperspektiv den sociala dimensionen av kommunikation; det är någon som säger något på ett särskilt sätt med en klar avsikt i en viss situation. Med detta följer en medvetenhet om kontextualisering som en del av performans som betydelseskapande process. (Heggli 2002: 73) Enligt Janina Hajduk-Nijakowska är det rent av nödvändigt att utveckla en ny genre teori inom folkloristiken för att möta de behov som uppkommit i och med att allt mera kommunikation sker på internet. Hon betonar vikten av att beakta hela kontexten för "situationen" där avsändarens kreativitet såväl som mottagarens respons har betydelse. (Hajduk-Nijakowska 2015: 161–164)

3.2. Affekt och emotion

För att förstå hur näthatet görs använder jag mig huvudsakligen av teorier om affekt, performans och performativitet. Min utgångspunkt för att förstå hur affekt fungerar finner jag främst i Sara Ahmeds *The Cultural Politics of Emotion* (2004) och Margaret Wetherells *Affect and Emotion: A New Social Science Understanding* (2012). Jag använder mig av affekt för att få grepp om den emotionella laddningen i näthatet. Redan det ord som används för att beskriva denna typ av text: "näthat" eller "hatretorik" visar på en stark negativ laddning. Enligt Ahmed förstår vi emotioner genom att fokusera på vad de *gör* snarare än vad de *är*. Emotioner är performativa och genom att vi ger uttryck för dem blir de "på riktigt". (Ahmed 2004: 7, 13; "Performans och performativitet: Hur görs näthat?") Ahmed menar att emotioner skapas i kontakt med ett objekt, ett objekt i sig ger inte upphov till några emotioner, utan det är i mötet som emotionerna framkallas. Vilken typ av emotioner som uppstår beror på våra kulturella föreställningar om ett objekt. (2004: 7) Det är inte bara i samband med interaktioner mellan personer som emotioner produceras utan de kan också alstras i mötet mellan jaget och samhället, olika miljöer, materiella föremål, kulturella symboler och så vidare (Riis & Woodhead 2010: 7).

Liksom Ahmed ställer jag mig kritisk till föreställningen om emotioner som psykologiska tillstånd, och menar att de i stället ska förstås som sociala och kulturella praktiker. Förståelsen av emotioner som psykologiska tillstånd kallar Ahmed för "inifrån ut"-modellen, en modell som indikerar att en persons emotioner inför ett objekt rör sig ut från personen mot objektet för att sedan återvända till personen där de hade sitt ursprung. (Ahmed 2004: 8–9) Om man i stället vänder på den psykologiska modellen får det följderna att emotionerna kommer utifrån och rör sig inåt. Hon exemplifierar detta med prinsessan Dianas²⁷ död då hela Storbritannien sörjde. Enligt denna "utifrån in"-modell skulle känslan av sorg finnas hos den stora allmänheten för att sedan gå vidare till att drabba var och en personligen. Ahmed är inte heller nöjd med denna förståelse av emotioner, eftersom den beskriver emotioner som något en person eller en grupp *har*. (Ahmed 2004: 9–10) I stället menar Ahmed att vi bör förstå emotioner som både rörliga och klibbiga. Jaget, subjektet, formas i mötet med andra, emotionerna skapar ytor och gränser mellan subjekt och objekt. "Rather, it is through emotions ... that surfaces or boundaries are made: the 'I' and the 'we' are shaped by, and even take the shape of, contact with others" (Ahmed 2004: 10).

Enligt Ahmed kan emotioner cirkulera och röra sig, men också klibba fast. Emotionernas rörlighet kan ha olika inverkan, för en del kan en emotion

---

²⁷ Brittisk prinsessa som varit gift med kronprins Charles. Folkkär och konstant bevakad av media. Dog i en våldsam bilolycka i Paris 1997. (Ghersetti & Hvitfelt 2000)

innebära just att "bli rörd" medan den fixerar sig – klibbar fast – vid andra som därmed upplevs *vara* på ett visst sätt. (Ahmed 2004: 11). Exempelvis genom att vi beskriver "de andra" som hatiska fylls vi själva med känslan av hat, vilket i sin tur bekräftar vår föreställning om "de andra" som hatiska (Ahmed 2004: 52). Hon beskriver hur emotioner fungerar som ett sätt att skapa samförstånd om hur något är genom att exemplifiera med "Jag är äcklad, du är äcklig, det är äckligt" – denna förståelse av hur emotioner fungerar innebär alltså att "jag" kan uppfatta att det är "de hatiska andra" som orsakar känslan av hat hos mig (Schmitz & Ahmed 2014: 101).

Under 1990-talet började man inom kulturforskningen tala om "den affektiva vändningen" (Koivunen 2010: 9). Vad denna vändning innebär och vad affekt är har diskuterats sedan dess. Kan man skilja mellan emotion (eller känsla) och affekt? Vad är i så fall skillnaden? Affekt har beskrivits som en slags "protokänsla", något som föregår våra emotioner, medan emotionen är vår tolkning av affekten. Affekt kan förstås som det som händer i kroppen, vi rodnar, ryser, svettas – medan känslan beskrivs som genans, rädsla, nervositet. Affekten sägs sitta i kroppen, medan känslan är vår kulturella tolkning som gör att vi med ord kan beskriva hur vi känner. (Frykman & Povrzanović *Frykman 2016: 14, Thrift 2008: 221, Wetherell 2012: 2–3*) År 2016 utkom antologin *Sensitive Objects: Affect and Material Culture* där etnologer och antropologer studerar materiell kultur med affekt som utgångspunkt (Frykman & Povrzanović *Frykman 2016*). I antologin utgår forskarna från att affekt och emotion går att undersöka var för sig, ofta med hänvisning till Massumis affektteori (Massumi 1995).

Brian Massumi har haft ett stort inflytande på teorier om affekt som något särskilt från emotioner och känslor. Han definierar affekt som "intensitet" (Massumi 1995: 88). Denna intensitet beskriver Massumi som en reaktion som sker i kroppen i samband med att kroppen utsätts för någon typ av yttre stimuli. Affekt enligt Massumi är den kroppsliga respons som inträffar innan reaktionen blir kognitivt bearbetad och kroppen blir medveten om vad som händer. Han hänvisar till det han kallar "den förlorade halva sekunden" som kunnat uppmätas med elektroencefalografi (EEG) som undersöker aktivitet i hjärnans nervceller. Experiment har visat att kroppen reagerar på stimuli innan medvetandet registrerar vad som händer. Kroppen reagerar ungefär 0,5 sekunder innan vi blir medvetna om reaktionen och kan relatera den till våra tidigare erfarenheter. Massumi menar att affekt är den omedvetna kroppsliga intensitet som bara kan upplevas men inte namnges. (Massumi 1995: 89–95) Han hänvisar bland annat till Giles Deleuze och Félix Guattari som anser att affekt inte är en personlig känsla utan fråga om alla människors förmåga att bli berörda och beröras – känslor blir då den kognitiva representationen av denna erfarenhet. (Massumi 1995: 93–95, 108; jfr Rinne m.fl. 2020: 9)

Medan Massumi talar om affekter som autonoma ser Ahmed dem som klibbiga. Ahmed går emot Massumis uppdelning i affekt som något fristående och en så

att säga omedveten intensitet som föregår våra medvetna reaktioner, och emotion som subjektiv och "kvalificerad intensitet" som vi kan sätta ord på och ge mening. (Ahmed 2010: 32; Massumi 1995: 88) Ahmed menar att det inte går att skilja mellan affekt och emotion, "emotions are not 'after-thoughts'" – det vill säga emotioner är inte något som kommer *efter* att affekten tagit sig uttryck (Ahmed 2010: 32). Jag sällar mig till Ahmeds förståelse av affekt då hon skriver att det förstås går att särskilja den kroppsliga upplevelsen (affektiv respons) från känslan av att vara rädd (emotion), men det innebär inte att de i praktiken är separata. Snarare är de nära angränsande och klibbar samman även när de går att separera. Till exempel är vi mer benägna att uppleva rädsla och rycka till av en plötsligt uppdykande främling i ett kvarter som vi redan känner som otryggt. (Ahmed 2010: 32–33)

Begreppet affekt har använts i försök att koppla samman humaniora med naturvetenskap. Innan den "affektiva vändningen" arbetade forskare inom humaniora och socialvetenskaper med emotioner, medan affekt hörde hemma hos naturvetarna. Detta betyder dock inte att det finns en klar skillnad mellan begreppen emotion och affekt, där emotioner syftar på kulturella och sociala uttryck och affekter härleds ur biologi och fysiologi. (Koivunen 2010: 9) I inledningen till *Emotion, affective practices and the past in the present* (2018) skriver Laurajane Smith, Margaret Wetherell och Gary Campbell att affekt har förståtts som en mer allmän term med fokus på förkroppsligade tillstånd, medan emotioner tolkar dessa tillstånd och placerar dem i en kulturell kontext där de får namn som glädje och sorg. Det här innebär en kronologisk ordning där affekt kommer före emotion, kroppen före förståelsen. Smith, Wetherell och Campbell menar att denna indelning är problematisk eftersom både affekter och emotioner redan från början är både förkroppsligade och semiotiska. "Affect and emotion are flowing, dynamic, recursive and profoundly contextual, challenging static and neat formulations." (Smith m.fl. 2018: 5) I analysen visar jag på hur viktig förförståelse och kontext är för att få grepp om det affektiva i näthatet.

I mars 2018 arrangerade Ethnos, föreningen för etnografer i Finland, en konferens för etnologer, folklorister och antropologer med temat affekt. Resultatet av den presenteras i antologin *Affektit ja tunteet kulttuurien tutkimuksessa* [Affekter och känslor i kulturforskning] (2020). I inledningen skriver Jenni Rinne, Anna Kajander och Riina Haanpää att det inte finns någon entydig definition av vad affekt är och att det finns olika typer av affektteorier. Inom kulturvetenskaperna har man främst intresserat sig för berättelser, diskurser, representationer, språk, symboler och tecken. Genom att studera affekt kan man analysera också sådana upplevelser som är svåra att beskriva med ord. (Rinne, Kajander & Haanpää 2020: 7)

I antologin förekommer allmänt taget två sätt att förstå affekt: affekt som en del av den kognitiva processen, eller som något avskilt från den. Wetherell är den teoretiker som i antologin står som främsta representant för de forskare som ser

att känslor, kroppslighet och kulturell kontext är en del av den affektiva upplevelsen. Massumi representerar å sin sida den skola som särskiljer känsla och affekt från varandra. (Rinne m.fl. 2020: 7–9)

Wetherell föreslår att man ser på affekt som praktik i stället för att försöka ringa in affekt som något begränsat till kroppen och biologiska eller psykologiska reaktioner (2015: 141). I artikeln "Trends in the Turn to Affect: A Social Psychological Critique" går hon igenom det som hon definierar som tre inflytelserika analyser av affektbegreppet inom social- och kulturvetenskap: Sedgwick och Franks användning av Tomkins så kallade affektprogram, Nigel Thrifts *Non-representational theory* och Ahmeds cirkulerande emotioner (Wetherell 2015). För mig är det främst Ahmed som är relevant i sammanhanget eftersom hennes förståelse av emotioner utgör grunden för min teori om affekt. Jag använder mig av affekt som ett teoretiskt begrepp för att förstå vad som uttrycks i materialet.

Begreppet affekt har sina rötter i psykiatrin och kom under 1900-talet att användas också inom psykologin. Det latinska ordet *affectus* betyder "sinnesrörelse", "känsla" och kommer från verbet *afficere* som betyder "försätta i ett tillstånd", "påverka". (Psykologiguiden 2020) Till exempel Eve Kosofsky Sedgwick och Adam Frank är starkt influerade av Silvan Tomkins affektprogram. Affektprogrammet refererar till så kallade grundläggande känslor, emotioner som Tomkins menar att alla människor upplever och som uppstår redan tidigt i barnets utveckling (Tomkins 1962 & 1963). Enligt Wetherell gör Sedgwick och Frank det för lätt för sig då de använder sig av (numera föråldrade) psykologiska teorier om känslor som biologiska och universella fenomen i *Touching Feeling: Affect, Pedagogy, Performativity* (2003). Wetherell påpekar också att deras teori skulle innebära att alla kroppar talar engelska, eftersom det är utifrån engelskspråkiga termer som känslorna definieras. (Wetherell 2015: 142–145)

Wetherell framhåller att det inom kulturforskningen är viktigt att affekt inte ses som något som sprider sig obehindrat bland en grupp människor, affekt agerar inte självständigt. Därför ställer hon sig kritisk till Thrift som menar att vi bör ifrågasätta kroppen som en avgränsad enhet, eftersom kroppar påverkar andra kroppar genom omedvetna och autonoma reaktioner i fysiologin (Thrift 2008: 236; Wetherell 2015: 154). Affekt fungerar inte som ett virus och en grupp människor kan inte jämföras med ett fiskstim eller en flock med fåglar, trots att det kan se ut som om människor i grupp agerar som en enhet. För att vi ska "drabbas" av samma affekt som andra människor krävs det att vi identifierar oss med dem eller ser upp till dem. Affekt kan verka slumpmässig, men hur affekt sprids beror på sammanhang, nuvarande och tidigare praxis, hur man skapar mening och representation. Wetherell menar att det krävs identifikation för att man ska förstå affekter och de handlingar som följer därav. (Wetherell 2015: 154)

Wetherell är kritisk till Ahmeds användning av begreppet emotion i *The Cultural Politics of Emotion* (2004) och föreslår att emotion ersätts med *affektiv praktik*. Detta skulle innebära fokus på kontext och samband i stället för det som Ahmed beskriver som cirkulerande emotioner, något som Wetherell verkar uppfatta som onödigt obskyrt (Wetherell 2015: 155). Enligt Wetherell är det inte fruktbart att liksom Ahmed se emotioner som en fritt flygande enhet, något som finns vare sig på "insidan" eller på "utsidan". I stället drar hon slutsatsen att affekt finns i relationen mellan subjekt och objekt. Dessa objekt och subjekt utformas av emotioner på så sätt att den emotionella reaktionen blir möjlig och oundviklig. *Affekt distribueras*, för att låna Wetherells ord, och är ett relationellt fenomen. Subjekt och objekt, personer och situationer hänger samman och det går inte heller att lösgöra affekten från kontexten. Ett objekt i sig har ingen inneboende affekt, ett objekt utan sammanhang förorsakar ingen affektiv reaktion, det är vår kännedom om objekten som i vårt möte med det framkallar en affektiv respons. (Wetherell 2015: 157–158) Det här verkar Ahmed vara inne på då hon skriver att innan vi blir affekterade så finns det något som gör oss mera mottagliga för att blir mera affekterade på ett visst sätt än på ett annat.

So before we are affected, before something happens that creates an impression on the skin, things are already in place that inclines us to be affected in some ways more than others. To read affect we need better understandings of this 'in place' and how the 'in place' involves psychic and social dimensions, which means that the 'in place' is not always in the same place. (Ahmed 2010: 33)

Det här förstår jag som Ahmeds sätt att beskriva den förförståelse och kontext som behövs för att vi ska vara mottagliga för affekt. När det gäller materialet för denna avhandling så är det kännedom och/eller samhörighet med det svenska i Finland och det som finns anknutet till detta som "väcker" affekten i citaten i materialet.

Jag gör ingen åtskillnad mellan begreppen emotion och affekt (Eriksson 2016: 82). Jag använder begreppet affekt för att jag vill visa på hur det kan användas på material från ett diskussionsforum och även inom folkloristik, där man tills vidare främst talat om emotioner (se t.ex. Marander-Eklund 2009; Nylund Skog 2009; Marander-Eklund & Illman 2007; Jones 1990). Begreppet emotion är också så mättat med betydelse och så pass använt att det finns fog för att lyfta ett nytt begrepp i ett försök att tänka i nya banor om hur man kan förstå ett känsloladdat material.

I analysen använder jag mig av det som jag kallar *affektiva verktyg* för att visa på vilket sätt näthat använder sig av affekt. De fyra affektiva verktygen är metaforer, emotionsord, emotiva uttryck och ortografiska praktiker. Jag presenterar dessa närmare i analyskapitlet där jag också tar dem i bruk för att analysera materialet. De föreställningar och uppfattningar om det finlandssvenska som distribueras i

diskussionsforumet är affektiva och de ger upphov till affekt hos mottagaren. Affekten kan tas emot på olika sätt beroende på om mottagaren identifierar sig med skribenten eller med det svenska i Finland. (Andra identifikationer är naturligtvis också möjliga eftersom vem mottagaren är inte begränsas till någon viss grupp.) Det här för mig vidare till teorier om performans och performativitet som jag kombinerar med affekt.

Performativitet och affekt har det gemensamt att avsändaren, den som talar eller skriver inte har kontroll över vilket mottagande ett yttrande får, vilken effekt det har, hur det förstås eller hur det sprids vidare. (Butler 2005: 126) Genom att analysera materialet ur ett performansperspektiv kan jag undersöka hur nåthat görs. Hur ser genren nåthat ut, vad består den av och hur framförs den? Hur ser scenen för framförandet ut och på vilket sätt samspelar aktör och publik? Eftersom jag ser på nåthat som en handling och en handling leder till något vill jag undersöka vad nåthatet åstadkommer. Det diskuterar jag med utgångspunkt i begreppet performativitet.

3.3. Performans och performativitet: Hur görs nåthat?

I detta underkapitel redogör jag för begreppet performans – hur performans definieras inom folkloristiken och hur jag låter mig inspireras av ett performansperspektiv för min analys av innehållet i de publicerade texterna. Jag är intresserad av hur nåthat som genre skapas och försöker få grepp om detta genom att undersöka materialet utifrån ett performansperspektiv. Jag introducerar även begreppet performativitet i relation till nåthat för att fördjupa förståelsen av vad nåthat kan åstadkomma.

Performans är liksom genre ett begrepp som är väletablerat inom folkloristiken. Framför allt under 1900-talets första hälft definierades folklore som något muntligt och folkloristens primära studieobjekt var bondesamhällets muntliga traditioner i form av sagor, sägner, sånger, seder och bruk. Det är värt att påpeka att ett intresse för muntliga traditioner snarare var ett ideal än verklighet, och oftast bestod källmaterialet av uppteckningar av dessa muntliga traditioner. (Gunnell & Ronström 2013: 24)

Heggli (2002) konstaterar med hänvisning till bland annat Lauri Honko (1998) att folkloristiken ofta sett på textbaserat material som sekundärkällor, trots att det främst var just skriftligt material som man undersökte. Heggli framhåller det problematiska i denna underförstådda hierarki där det muntliga uppfattas som primärt och det skriftliga som sekundärt. I sin avhandling om norska unga flickors skoldagböcker framhåller hon att det primära materialet är den skrivna texten som hon förstår som både ett kulturellt uttryck och som ett kulturellt samspel. (Heggli 2002: 44–48) Även i denna avhandling är det primära

materialet skriven text och därtill publicerad i ett offentligt forum. Jag vill fästa extra uppmärksamhet vid Heggli förståelse av skriftlighet som ett kulturellt samspel. Med skriftlighet avses här skrivkunnighet. (Heggli 2002: 45–48)

Förmågan att kunna uttrycka sig i skrift bygger på att man följer en mängd mer eller mindre outtalade regler för allt ifrån val av språk, stavning, ordföljd med mera beroende på vilket sammanhang man befinner sig i. Jag går inte närmare in på teorier om läs- och skrivkunnighet, utan väljer här att uppehålla mig vid det kulturella samspelet. Jag ser materialet bestående av skrivna inlägg på ett nätforum som en typ av publika framträdanden. Performansen består i inläggstexterna, och i att de läses av olika människor som reagerar på dem på varierande sätt utifrån de kontexter de bär med sig. Det är på så vis jag förstår performans som ett samspel, det tarvar både aktör och publik. Jag vill undersöka hur dessa framträdanden görs, det vill säga på vilket sätt framförs åsikter, påståenden och betraktelser som kan uppfattas som kränkande i dessa texter?

Genom att analysera folklöre som performans utgår man från att folklöre är något som görs. Bauman sammanfattar performans som en organiserande princip som innefattar "artistic act, expressive form, and esthetic response, and that does so in terms of locally defined, culture-specific categories and contexts" (Bauman 1971: V). Performans innebär alltså en konstnärlig handling, en uttrycksform som även omfattar publikens reaktioner. En performans är också platsbunden och beroende av kontexten. (Ibid.) Deborah A. Kapchan (1995) menar att performans som genre har en viktig del i förmedlingen och skapandet av sociala gemenskaper som definieras utifrån nationalitet, etnicitet, klass eller kön. Med hänvisning till Erving Goffman (1974) skriver Kapchan att performans utgör en motpol till vardagens omedvetna praktiker genom att de är "stylistically marked expressions of otherness, lifting the level of habitual behavior and entering an alternate, often ritualized or ludic, interpretive 'frame' wherein different rules apply". (Kapchan 1995: 479) Det betyder alltså att performansen utmärker sig genom att den är något annat och följer andra regler än det som faller inom ramarna för vardagligt beteende. Dell Hymes beskriver brytningen mellan så att säga vardagligt beteende och performans i boken *In Vain I Tried to Tell You: Essays in Native American Ethnopoetics* i ett kapitel med rubriken "Breakthrough into Performance" (1981). Hymes skiljer mellan beteende (*behavior*) i betydelsen allt som händer och sker, utförande/uppförande (*conduct*) påverkat av sociala och kulturella normer och regler, och performans när en person tar ansvar för att presentera något inför publik (1981: 81–84).

Nätforum och diskussioner på internet är i allra högsta grad en del av vardagen. Däremot menar jag att det inom ramarna för genren näthat och i en vidare betydelse – diskussion på nätet, finns andra regler och konventioner för hur man uttrycker sig, än i en diskussion där man ser sin motpart och dessutom kanske är bekant med hen. Enligt Heggli står genre och performans i nära förhållande till varandra på så vis att genren definieras utifrån vissa förutbestämda ramar.

Inom ramen för performans förstås genre som ett socialt kontrakt som är beroende av både kunskap om genrens ramar och användning av de riktlinjer som dessa anger. Det innebär att genren påverkar performansens kommunikativa praktiker, hur performansen inom en viss genre ska se ut för att förstås och passa in i sitt sammanhang. Det kräver kännedom om genrens innehåll, form och gränser av både skribent och läsare. Detta inkluderar även mig som forskare då jag analyserar materialet. (Heggli 2002: 72)

Intresset för performans inom folkloristiken uppstod på 1960-talet. (Gunnell & Ronström 2013: 21, 24) I en introduktion till forskningsfältet "performance-studies" skriver Terry Gunnell och Owe Ronström om *performance* på följande vis:

Performance förstår vi som en grundläggande ingång till ett mångdimensionellt studium av människan som kulturvarelse. När människor framträder inför varandra och gestaltar sina liv och sina livsvärldar i expressiva former som utnyttjar alla sinnen, och när de iscensätter och leker med förväntningar, konventioner och traditioner, då uppstår situationer med förhöjd laddning, som har mycket att berätta om hur de uppfattar att det är, liksom hur det var och vad som komma skall. (Gunnell & Ronström 2013: 21–22)

Performans kan alltså utföras på en mängd olika vis, det centrala är att det är en medveten handling som kommunicerar något människor emellan. (jfr Hymes 1981) Performansen uttrycker bland annat normer, värderingar, förväntningar och uppfattningar. Genom performans kan man ge uttryck för sina åsikter och sin syn på världen. Jag analyserar foruminläggen i materialet som performans. Jag ser dem som exempel på tillfällen där avsändaren medvetet ställer sig framför en publik med sin text. Det är som en tyst harkling som ber om uppmärksamhet när hen klickar på "sänd" och inlägget eller kommentaren strax därefter publiceras på webbsidan.

Gunnell och Ronström redogör ingående för performansbegreppets etymologiska bakgrund och konstaterar att det inte är helt enkelt att översätta det engelska *performance* till framträdande och samtidigt bibehålla alla möjliga betydelser av ordet. Det engelska verbet "to perform" betyder bland annat att genomföra, utföra och framföra, medan "performance" kan betyda till exempel: ett visst framträdande, en föreställning, sättet en maskin eller process fungerar, sättet människor uppför sig på, en prestation, en talakt eller en ritual. På svenska förekommer även performans, vilket är det ord jag väljer att använda för att understryka den mångdimensionella betydelsen av ordet. (Gunnell & Ronström 2013: 22–23; Se även Behschnitt 2007: 36–37) Enligt Gunnell och Ronström är det centrala i performans som folkloristisk term "ansvarstagandet för hur något utförs och kommuniceras" (2013: 23). Ansvarstagandet är en medveten handling som består av både den som framträder och en publik. Den som

framträder ställer sig i centrum och pockar på andras uppmärksamhet. I samband med detta tar den framträdande på sig en roll som skiljer sig från det vanliga "jaget". (Ibid. 23–24)

I den här avhandlingen innebär det att jag ser inläggsskribenten som aktör, nätforumet och mera specifikt diskussionstråden som scen, läsaren av inlägget agerar som publik – samtidigt som hen också kan ta sig an rollen som aktör genom att själv "äntra scenen" och skriva ett svar som respons på tidigare inlägg, eller initiera en ny diskussion genom att publicera ett nytt inlägg under en egen rubrik. Jag analyserar inte forumet i sig som scen och går inte heller på djupet med samspelet mellan inläggsskribenterna. I min analys koncentrerar jag mig på innehållet i framträdandet, det vill säga den text som produceras genom performansen. Jag menar att den publicerade texten i sig kan studeras som performans. Innehållet påverkas förstås av sammanhanget i form av forum, avsändare och mottagare, samt ytterligare kontext som aktuella händelser, skribentens och läsarnas egna erfarenheter och kopplingar med mera.

Performansperspektivet har kritiserats för att betona det samtida och situationsbundna på bekostnad av historia och tradition. Gunnell och Ronström påpekar att ett fokus på det som sker här och nu mycket väl kan kombineras med ett historiskt perspektiv. Den situation som undersöks kan förstås som en "serie knutpunkter som förbinder en grupp människor" (2013: 38). Platsen i sig är en förenande faktor och det som sker där fogar tillfälligt samman det som varit, det som är och det som komma skall. De människor som interagerar med varandra skapar en knutpunkt i stunden genom att de bär med sig sina tidigare kunskaper och erfarenheter. (Ibid. 37–38)

I artikeln "'Je suis sick of this shit' Terrorangrep, memetisk kultur og digitale sorgriter" analyserar Kyrre Kverndokk (2020) digitala sloganer och visuella uttryck på sociala medier efter terrorattacker i Oslo och på Utøya 2011, och i Paris 2015. Han ser publicering och delning som performativa handlingar. Den som publicerar ett inlägg gör det medveten om sin publik och vill förmedla något till den. Det är inte en mekanisk handling, för att låna Kverndokks ord, utan ett samspel mellan den som publicerar ett inlägg, följarna och innehållet i det som publiceras. Inlägget kan spridas vidare och dessutom modifieras. Han menar att denna process kan liknas vid hur det muntliga berättandet för berättelser vidare då det uppstår en mängd olika varianter med liknande innehåll. (Kverndokk 2020: 47) Ett publicerat inlägg i ett diskussionsforum på nätet kan ses som ett sorts framträdande, det utgår från tidigare erfarenheter av motsvarande texter. Tidpunkten för publiceringen står i anslutning till inläggstexten som en påminnelse om inläggets situationsbundenhet, samtidigt som texten i sig innehåller hänvisningar till det förflutna, hur nära nutiden det än är. De människor som besöker forumet och läser inlägget har med sig sina egna tidigare erfarenheter och föreställningar om framtiden. (jfr Gunnell & Ronström 2013: 38) Dessutom reagerar de kanske på inlägget de läser genom att själva skriva ett

inlägg – och på så vis fortsätter performansen. En text som publicerats på ett nätforum är inte ett framträdande som sker utan koppling till den omkringliggande världen, det är ingen enskild händelse, utan kan relateras till en vidare kontext både framåt och bakåt i tiden.

Jag ser performans som en form av meningstät kommunikation. Näthatet kan betraktas som en performans där skribenterna framträder på scenen som i detta fall är ett discussionsforum på nätet. Genom olika markörer påkallar de publikens uppmärksamhet, det gör att en del av uppmärksamheten förflyttas från *vad* som görs till *hur* det görs – vad som står att läsa till hur det är skrivet. (Gunnell & Ronström 2013: 40) Dessa markörer förekommer i form av emotiva uttryck, emotionsord, ortografiska praktiker och metaforer.

Performans associeras ofta till något slags konstnärligt sammanhang som berättande och sjungande. När det gäller näthat är det inte helt lätt att se några konstnärliga kvaliteter. Däremot kan man se exempel på kreativitet i hur skribenterna uttrycker sig för att få fram sitt budskap, förhålla sig till forumets regler och andra krav och konventioner som hör till genren. Gunnell och Ronström framhåller att performans i dag anses innefatta alla typer av beteenden och händelser, både avsiktligt och oavsiktligt framställda som framträdanden. Med hänvisning till Richard Schechner med flera konstaterar de att folklöre kan analyseras som mångfacetterade framträdanden där publiken inte bara är åskådare, utan också medverkar, oavsett om de befinner sig på plats rent fysisk eller inte. Performans som begrepp lägger tonvikten på ett slags gemensamt kommunicerande, "alla de signaler som sänds ut och tas emot, som påverkar folks beteende, uppfattningar och sätter igång kedjor av händelser... performance-perspektiv på vardagsliv erbjuder ett antal mycket effektiva och användbara verktyg för att förstå hur människor gestaltar sig själva som kulturvarer i vardagligt liv" (Gunnell & Ronström 2013: 42).

De markörer som används i näthatsmaterialet för att fånga läsarnas uppmärksamhet är det jag kallar för affektiva verktyg: emotiva uttryck, emotionsord, metaforer och ortografiska praktiker. Jag återkommer till dem i längre fram under rubriken "Affektiva verktyg". Inspirerad av ett performansperspektiv undersöker jag *hur* genren näthat görs. För att ytterligare fördjupa analysen vill jag även studera *vad* näthat gör, vad det kan resultera i. Det gör jag genom att anlägga ett performativitetperspektiv.

3.3.1. Performativt näthat

Begreppet performativitet (*performativity*) härstammar från performans. John Langshaw Austin, som utvecklade teorin om talhandlingar (*speech acts*), definierar performativa yttranden (*a performative*) som utsagor som gör något, ett yttrande kan vara en handling i sig. (Austin 1975: 6–7; jfr Gunnell & Ronström

2013: 23) Ett klassiskt exempel på detta är att säga "Ja" framför prästen eller vigsselförrättaren, yttrandet i sig är själva handlingen att ingå äktenskap. Efter att man uttalat sitt "Ja" är man gift.

Genom att analysera näthatet som performativt vill jag visa på att näthatet gör något, det åstadkommer något utöver den språkliga betydelsen av det som skrivs i diskussionsforumet. Jag frågar mig hur näthatet görs i relation till klass, kön, språk och etnicitet. I analysen utgår jag från ett intersektionellt perspektiv och ser hur dessa kategorier sammanflätas i materialet.

Min förståelse av begreppet performativitet härrör från genusvetenskapen och Judith Butlers definition av performativitet, där upprepningar är viktiga för att en handling (eller ett yttrande) ska ha effekt (Butler 1993: 2, 11–15). Butler använder performativitet för att visa hur kön görs genom handlingar och språkanvändning. I avhandlingen *Göra ätstörd: Om flickskap, normativitet och taktik i bloggar* använder sig Ann-Charlotte Palmgren av performativitet för att visa hur flickskap kan förstås som en social och kulturell konstruktion. Performativitet blir en teoretisk utgångspunkt för att förstå hur flickskap görs. (Palmgren 2014: 22–23)

I avhandlingen undersöker jag hur näthat mot det svenska i Finland uttrycks. Ett exempel på hur performativitet verkar kan i enlighet med Ahmed ovan vara att genom att benämna någon som varande på ett visst sätt så påverkar det uppfattningen om dem. Det räcker inte med en gång, det kräver upprepning vilket stämmer överens med Butlers performativitetsteori. I materialanalysen visar jag hur utsagor om det svenska i Finland upprepas på olika vis, men med i stort sett samma innebörd.

Innehållet i materialet kan knappast påstås vara nytt, hat mot det svenska i Finland har förekommit i hundratals år (Se "Språkstrider förr"). Även det som publicerats i diskussionsforumet om finlandssvenskar har redan skrivits, sagts och skrikits många gånger om. I avhandlingen studerar jag det som publiceras i ett nätforum där möjligheterna till upprepningar av det skrivna är, så att säga, oändliga. Inläggen kan också spridas från detta specifika forum till andra plattformar både på nätet och i den analoga världen, med tillräckligt många som upprepar det samma dyker de upp i det offentliga samtalet och i politiken.

Enligt Butler ligger performativiteten i diskursens upprepande kraft. Hon använder begreppet performativitet för att visa på hur kön iscensätts och formas genom språk. Butler nämner en ultraljudsundersökning som exempel där fostret går från att ha kallats för "det" blir till en "hon" eller "han" med allt vad det innebär. (1993: 2–8) Jag använder mig av performativitet för att få grepp om vad näthatet mot det svenska i Finland kan ha för effekter. Performativitet kan förstås som en social praktik som skapar sociala kategorier (Björkholm 2011: 3). I detta fall skapas finlandssvenskar som social eller kulturell kategori genom den

sociala praktiken näthat. Materialet är skapat från diskussioner i ett specifikt nätforum om ett avgränsat ämne och kan sägas höra hemma i en specifik kommunikationssituation. Avsändaren är tydlig, om än anonym, medan mottagaren är mera diffus. Det kan finnas en föreställd mottagare som eventuellt svarar på ett publicerat inlägg, men också mottagare som bara läser utan att själv publicera något.

Wolfgang Behschnitt (2007) använder brevskrivande som exempel i en artikel där han diskuterar performativitet ur ett litteraturvetenskapligt perspektiv. Enligt honom är ett brev extra lämpat för en performativitetsanalys eftersom det är en del av en specifik kommunikationssituation mellan (vanligen) två parter, skribenten och mottagaren. Därtill kan man säga att brevet som talhandling konstruerar den verklighet som det talar om: "Ett klagobrev klagar, ett kärleksbrev förklarar någons kärlek och så vidare." (Behschnitt 2007: 42) Textens performativitet är förknippad med en viss situation och kontext. Brevets performativitet hör samman med pappret det är skrivet på, om det är skrivet för hand eller på dator, hur kuvertet ser ut, hur det levererats, hur det läses – tyst i ensamhet eller inför publik och så vidare. Performativiteten påverkas också av tonen i brevet, om den är formell eller vänskaplig. (Behschnitt 2007: 42–44)

I ett nätforum finns det andra faktorer som påverkar performativiteten: Vilken typ av forum – är det offentligt eller privat; allmänt eller nischat; under vilket tema finns inlägget publicerat; är skribenten anonym eller inte; är språket korrekt eller slarvigt; är tonen vänlig eller aggressiv; vem är den föreställda mottagaren; vem är den faktiska mottagaren; har inlägget fått svar och hur ser svaren ut? De faktorer som inverkar på performativiteten är nästan oändligt många. Kort sagt är det en fråga om kontext, i vilket sammanhang kan ett foruminlägg förstås? Det här diskuterar jag senare i min analys.

Genom att anlägga ett performativitetsperspektiv på näthat kan jag studera näthat som en kulturell handling (Behschnitt 2007: 36). Ett exempel på forskning ur performativitetsperspektiv är Eerika Koskinen-Koivistos och Lena Marander-Eklunds artikel "Den rödvitprickiga klänningen – bruket av berättelser om 1950-talet i en politisk familjekampanj" (2014). Koskinen-Koivisto och Marander-Eklund använder sig av vad de kallar för genusperformativ metod i en analys av Kristdemokraternas familjekampanj, där nostalgiska bilder med 50-talstema står i fokus. Deras analys av kampanjen visar hur en nostalgisk framställning av ett gyllene 50-tal med kärnfamiljen i centrum brukas för att föra fram partiets värderingar om "hem, tro och fosterland". (Koskinen-Koivisto & Marander-Eklund 2014: 139, 141ff) I artikeln konstaterar de också att det är en idealiserad och amerikaniserad bild av 1950-talet och den typ av genusstereotyper som hänger samman med den. Det är en bild av 50-talet vi alla känner igen för att vi sett den upprepade gånger. (Ibid. 147) Den kulturvetenskapliga förståelsen av performativitet innebär att en kulturell händelse inte bara är meningsbärande

utan också fungerar som en handling – den åstadkommer något (Behschnitt 2007: 38).

I *Excitable Speech: A Politics of the Performative* diskuterar Butler det hon kallar för *injurious speech*, skadligt tal. Enligt Butler är språket en del av oss människor, vårt varande bygger på språket, vi är som hon skriver "linguistic beings" (Butler 1997: 1). Vem vi är, hur vi framställer oss och hur vi framställs formas av språket. Det här innebär att yttranden är handlingar som kan åstadkomma förändring – eller stagnation. Språkets performativa kraft gör oss också sårbara, ord kan skada. Butler menar att detta hänger samman med språkets förmåga att forma subjekt. Hon påpekar att det inte bara är orden i sig som kan skada utan det beror också på hur de yttras och på sammanhanget. (Butler 1997: 1–9)

Saresma kombinerar affekt och performativitet i artikeln "Vihan sfäärit: Valkoisten heteromiesten affektiivinen mobilisaatio sosiaalisessa mediassa" [Hatets sfärer: Vita heteromäns affektiva mobilisering i sociala medier] (2020) om den så kallade manosfären, ett samlingsbegrepp för manligt definierade platser på nätet²⁸. Hon utgår från Ahmeds förståelse av affekt och Butlers performativitetsteori. Saresma analyserar vita heterosexuella mäns mobilisering i sociala medier. Hon beskriver hur nätforum och bloggar kan fungera som ekokammare för män som delar åsikter om att den vita heterosexuella mannens existens är hotad av bland annat feminister och av människor som inte är vita. De använder ett affektivt språk som skapar en motsättning mellan "vi" (vita heterosexuella män som säger sig värna om det de kallar traditionella värderingar) och "de" (kvinnor, homosexuella, rasifierade, värdeliberala et cetera). (2020: 202–204, 217–225)

Saresma visar på hur ord är handling som kan skada, genom att peka på de paralleller som finns mellan manosfären och våldsdåd som riktat sig mot de grupper som utsetts till dess fiender. Ett exempel är terrordådet i Norge 2011 då Breivik mördade 77 människor. Hans högerextremistiska ideologi innehåller element som islamofobi, anti-feminism och vit nationalism. (Hervik & Meret 2013: 179–184; jfr Eriksson 2016) Saresma skriver att han ofta har beskrivits som en ensamvarg, men studier visar att han var aktiv i nätdiskussioner där man motsatte sig invandring och ventilerade sitt hat mot islam. Därtill skriver han själv i sitt manifest²⁹ om sin gruppidentitet, och hur han anser sig tillhöra en utvald skara människor och föraktar vanligt folk. Saresma konstaterar att analyser av Breiviks manifest främst tagit fasta på hans rasism, men att även kvinnohat är starkt närvarande. (2020: 231–234)

---

²⁸ Se "Bajamaja och Lilla Calle – när näthatet blir personligt"

²⁹ Breivik skickade sitt manifest till flera tusen mottagare strax innan han utförde terrordådet. I manifestet ger han uttryck för sina politiska åsikter. Manifestet har beskrivits som fascistiskt. (Kjölstad 2020: xiii, 2)

I artikeln lyfter Saresma även fram två exempel på våldsdåd som utförts av så kallade incel-män³⁰ och skriver att denna gruppering utöver sitt kvinnohat också ger uttryck för rasism och högerpopulism. Incel och mansrättsaktivister (*Men's Rights Activists*) samlas på nätet i kampen för patriarkatets överlevnad. De anser att männens ställning i samhället är hotad av kvinnors självbestämmanderätt, feminism och mångkultur. För att upprätthålla den maktposition de anser sig ha rätt till är en del av dem beredda att till och med mörda de kvinnor och män som står i deras väg. (2020: 201) Saresma framhåller att våldsdåden i sig är fruktansvärda händelser, men att det är viktigt att komma ihåg att de inte sker i ett vacuum. Rasismen och kvinnohatet som gett upphov till dem är ett resultat av de "processer, diskurser, narrativ, retorik och positioner som har fortplantat sig i både Europa och USA under det senaste decenniet" (Hervik & Meret 2013, 184).

Internet brukar sägas vara en demokratisk arena där vem som helst kan få sin röst hörd och få ta del av andras åsikter och erfarenheter (Bjurwald 2013). Det innebär också att det finns gott om plats för anti-demokratiska idéer och hat för vem som helst att ta del av. Hat är för att parafrasera Ahmed, klibbigt, och i forum som ovannämnda klistrar det sig fast på kvinnor och rasifierade (jfr Ahmed 2004: 89–92). Saresma konstaterar att mansfären inte öppnar upp för nya maskuliniteter utan tvärtom blickar bakåt och positionerar sig som en konservativ motkraft till feminism, värdeliberalism och mångkultur (2020: 235–236).

Rörelser med koppling till kvinnohat och extremhöger har gemensamma beröringspunkter och hämtar kraft ur affektiv argumentation. Enligt Saresma kan man se att affektiva yttranden fungerar performativt genom att de bildar gemenskaper och mobiliserar människor till handling. (2020: 212–213, 234) Liksom Saresma ser jag att affekt är performativt, yttranden kan vara handlingar som åstadkommer något. Skadligt tal är yttranden som gör illa – affekter är performativa. (Saresma 2020: 212; Butler 1997: 2)

3.4. Intersektionalitet

I egenskap av författare till denna avhandling är jag doktorand i folkloristik, men jag är också svenskspråkig finländare, finlandssvensk. Redan där står jag i en intersektion. Klinkmann konstaterar att det finlandssvenska i sig är intersektionellt, det befinner sig mellan det finska och det (riks)svenska. "Det

---

³⁰ Incel=*involuntary celibate*, ofrivilligt celibat. En benämning som refererar till hur ensamma män beskriver sig själva. Incel-begreppet har ideologiska anknytningar till idéer om kön, sexualitet och etnicitet. (Saresma 2020: 200)

finlandssvenska kan ses som en minoritet, en del av en nationalitet, en etnicitet, en språkgrupp och en eller flera kulturer” (Klinkmann 2017a: 29).

Källan till det intersektionella perspektivet har sin upprinnelse i antirasistisk kritik av den så kallade vita feminismens dominans och blindhet inför rasmässigt förtryck (de los Reyes & Mulinari 2005: 15). Intersektionalitet är enligt Paulina de los Reyes och Diana Mulinari ”ett teoretiskt perspektiv som synliggör hur olika historiskt och situationsberoende maktrelationer skapas i och genom den simultana verkan av kön, klass och ’ras’/etnicitet” (ibid. 24). Intersektionalitet innebär inte bara en beskrivning av maktstrukturer och relationen mellan kön, klass och etnicitet. de los Reyes och Mulinari påpekar att man bör komma ihåg att det bakom en kategori som kön finns flera olika sociala positioner som påverkas av klass- och rashierarkier. Ras och etnicitet definieras med utgångspunkt i en manlig norm eller antas vara könsneutrala. Klass är i sin tur både en rasifierad och könad kategori. (de los Reyes & Mulinari 2005: 24; jfr Karkulehto, Saresma, Harjunen & Kantola 2012)

Som tidigare aviserats är det intersektionella perspektivet genomgående i avhandlingen. Analysen spjälkar materialet i flera kategorier, men det är inte täta skott mellan dessa, och de exempel jag valt att sätta under en viss rubrik kan passa i flera kategorier. Det genusvetenskapliga stråket i avhandlingen är särskilt närvarande i analysen av materialet där kön, eller snarare föreställningar om kön, förekommer. De intersektionellt definierade kategorier jag valt att lyfta fram är kön, klass, språk och etnicitet.

Jag använder mig av ett intersektionellt perspektiv för att visa på att näthet mot det svenska i Finland har flera utgångspunkter – som kategorierna klass, kön, språk och etnicitet. Hatet mot det svenska kombinerar aspekter ur dessa teman och exempelvis korsar kön och klass varandra då det kommer till näthat mot kvinnliga politiker. Genom en intersektionell analys av näthat mot finlandssvenskar visar jag på de processer som skapar likheter och olikheter gentemot den finskspråkiga befolkningen. En intersektionell analys visar också på hur de olika kategorierna för hatet möts, misogyni och homofobi hänger samman med den främlingsfientlighet som också sipprar fram i inläggen om det svenska i Finland. Enligt Saresma förknippas just antifeminism och kvinnohat med andra reaktionära ideologier som inrymmer främlingsfientlighet, så som islamofobi och hat mot sexuella minoriteter (2020: 222–223). För mig är det intressant att undersöka hur man genom det som allmänt benämns som näthat beskriver finlandssvenskar och finskspråkiga finländare som två skilda grupper, inom vilka maktrelationerna mellan de två är en central fråga.

I detta kapitel har jag redogjort för mina teoretiska utgångspunkter för avhandlingen. Affekt står i centrum för min teori, och jag hämtar även influenser från performans- och performativitetsteori. Med affekt avser jag att fördjupa min förståelse av hur näthatet är uppbyggt. Vad består näthatet av och vad är det som

gör det hatiskt? Det intersektionella perspektivet omfattar avhandlingen i stort och visar på hur jag förstår materialet och dess kategorier som sammanlänkade genom olika makthierarkier.

3.5 Affektiva verktyg

I det här kapitlet beskriver jag vilka metoder jag använder för att analysera materialet, nämligen den analysmodell jag kallar affektiva verktyg. Utifrån den gör jag en kvalitativ innehållsanalys. Underkapitlet inleds med en presentation av den forskning som fungerat som inspiration och utgångspunkt för min metod.

3.5.1. Metodologisk inspiration

Heggli (2002) analyserar så kallade kompishälsningar i unga flickors skoldagböcker genom att först koncentrera sig på texternas struktur – vad som karaktäriserar en sådan hälsning. Hälsningarna i sig ser hon som uttryck för flickornas egenkonstruerade genresystem. Därefter diskuterar hon hur skriftlighet kan analyseras ur ett performansperspektiv. Heggli menar att performansen aktualiseras i samband med att någon fattar pennan och börjar skriva i dagboken. Skoldagboken är scenen för performansen. På samma vis ser jag diskussionsforumet som en scen för näthatet.

Heggli tar fasta på det hon kallar metalingvistiska redskap eller metoder och ordval som skapar olika stämningar i texterna. Hon beskriver hur skribenterna ger texterna röst och kropp genom bland annat ortografiska praktiker med olika typer av interpunktion, versaler och accentueringar av vissa ord. (Ibid. 73–85) Kompishälsningarna förekommer i olika varianter, olika stilar. Heggli benämner dem den utflippade stilen, den förtroliga och den sakliga. Den utflippade använder sig flitigt av utropstecken, frågetecken, parenteser, onomatopoetiska uttryck, förstärkande adjektiv och talspråk. I den förtroliga texten är tonen lågmäld och intim. Den ger ett intryck av att vända sig enbart till dagbokens innehavare. Den sakliga texten håller en nykter och refererande stil. Heggli visar på hur texterna kräver en förmåga att förmedla en stämning och hålla en viss stil då de vill framföra sitt budskap till mottagaren. De visar också på en medvetenhet om att texterna kommer att läsas av andra, därför är också den förtroliga stilen den minst förekommande av de tre, medan den utflippade är den vanligaste. (Ibid. 95–100) Detta sätt att kategorisera texterna enligt den känsla de ger uttryck för har inspirerat mig till användningen av affektiva verktyg som metod för att analysera mitt material. Skribenterna till dagbokstexterna i Heggli's avhandling är liksom avsändarna till inläggen i nätforumet medvetna om att de kommer att läsas av flera olika människor. I både dagbokstexterna och i

foruminläggen använder skribenterna sig av olika språkliga medel för att föra fram ett visst budskap, ett budskap som kan rikta sig både till en enskild mottagare (dagbokens innehavare eller en viss forumskribent) och till andra möjliga läsare.

Den tidigare nämnda artikeln av Saesma (2020) har influerat min analysmetod. I enlighet med Ahmed (2004) frågar Saesma vad emotioner gör, det vill säga vad de åstadkommer. Hon undersöker den misogyn maskulinitet som uttrycks på nätet i olika forum och bloggnätverk. Genom att analysera texter undersöker hon deras performativa förmåga och hur de producerar och upprätthåller en viss ideologi och gemenskap. (2020: 196–197) Enligt Saesma är det en form av affektiv praktik att framställa "de andra" som källan till ens hat. "De andra" i Saesmas artikel är exempelvis feminister och invandrare; i denna avhandling är "de andra" finlandssvenskar i första hand, men också bland annat feminister, homosexuella och personer med annan etnisk bakgrund än finsk. (Ibid. 208). Saesma ser emotioner som samhällseliga och kulturella praktiker, de är inget en individ har och upplever separat från övriga sammanhang. Hon menar att det är genom uttryck för affekt som sociala medier och andra nätplattformar lyckas uppbåda användarna till handling. (Ibid. 208–209)

3.5.2. Emotiva uttryck, emotionsord, metaforer och ortografiska praktiker

Utgångspunkten för min forskning är materialet. Jag började med ett tema för hela avhandlingen – näthat, därefter gjorde jag en avgränsning och valet blev att fokusera på det näthat som riktar sig mot det svenska i Finland. Min teoretiska ram var inte klar innan jag bekantat mig med materialet. För att få grepp om materialet och finna sätt att komma in i det för att förstå innehållet har jag läst igenom det i flera omgångar och i olika ordning. Jag ställde mig frågor om det finns likheter och skillnader i citaten? Vad är det som skiljer åt och vad är det som återkommer? Jag frågade mig hur hatet ser ut och vad det är som gör exemplen hatiska? Jag har letat efter känsloord – de var inte så många, men ändå fanns känslorna där. Jag vidgade blicken och hittade emotiva uttryck. Jag upptäckte att materialet var rikt på metaforer och ortografiska praktiker som gav uttryck för affekt. Dessa fyra sätt att uttrycka näthat: emotionsord, emotiva uttryck, metaforer och ortografiska praktiker kallar jag *affektiva verktyg*. De är olika tillvägagångssätt att uttrycka och förmedla affekt genom text.

Inspirationen till de fyra affektiva verktygen kommer ursprungligen från Marander-Eklunds artikel "Kanske den bästa tiden i mitt liv": Analys av emotioner i ett frågelistmaterial om livet i efterkrigstidens Finland" (2009), där hon analyserar frågelistmaterial med hjälp av just metaforer, emotionsord och emotiva uttryck. Marander-Eklund är i sin tur inspirerad av Ahmeds (2004) metod att analysera emotioner genom emotionsord och bildliga uttryck (*figures*

of speech). I artikeln "Gay clowns, Pigs and Traitors: An Emotion Analysis of Online Hate Speech Directed at the Swedish Speaking Population in Finland" använde jag samma ingång för analysen av ett antal citat från Suomi24 (Sandell 2018). I avhandlingen vill jag höja abstraktionsnivån och använda dessa för att analysera uttryck för affekt. Under läsningen av materialet noterade jag ett fjärde sätt att uttrycka affekt i text, nämligen ortografiska praktiker. Anmärkningsvärt nog förekommer ytterst få emoji, alltså känslöikoner i form av ansikten med olika känslouttryck eller andra bilder och figurer.

Med avstamp i det Heggli (2002) kallar för metalingvistiska redskap har jag analyserat materialet i jakt på uttryck för affekt och förmedling av affekt. De affektiva verktygen fungerar också som förmedlare av en viss stil och stämning i materialet. Verktygen används som en del av performansen.

Med emotiva uttryck avser jag emotionellt laddade ord, ord som är positiva eller negativa. Exempelvis ord som "underbart" och "fantastiskt" är positiva, medan "usel" och "arrogant" är negativt laddade. Emotiva uttryck är expressiva till sin karaktär och motsatsen till ord av saklig karaktär (Melin & Lange 2000: 38ff, Marander-Eklund 2009: 25). Emotiva uttryck är inte direkta känslöord, men som en del av en större helhet ger de uttryck för affekt. De emotiva uttrycken bildar ofta helheter som tillsammans blir affektivt effektiva, medan de i sig kan uppfattas som neutrala konstateranden (jfr Sandell 2018: 42–43).

Emotionsord är ord för känslor, till exempel när någon skriver "jag hatar dig" så är ordet "hatar" ett uppenbart emotionsord. Enligt Ahmed cirkulerar emotionsorden och genererar effekt. Emotionsorden är med andra ord performativa. För att undersöka texters emotionella laddning kan man göra en närläsning med fokus på emotionsord. (Ahmed 2004: 12–13) Direkta ord på känslor eller emotioner förekommer mycket sparsamt i materialet. Jag återkommer till detta i analysen.

Metaforer är språkliga bilder. "Metaforen består av två motsatser, som närmar sig varandra genom sina inbördes likheter och fjärrar sig från varandra genom sina olikheter." (Asplund Ingemark 2004b: 243) En metafor kan man använda för att tala om något "A" med utgångspunkt i något annat "B". Till exempel "tid är pengar", man talar om tid som om tid vore pengar, man kan spara tid eller slösa tid, tiden är begränsad och en värdefull resurs. Ovanstående är exempel på metaforiska koncept, begrepp vi använder för att få grepp om vad tid är. Vår begreppsmässiga användning säger något om hur vi ser på tid i just vår kultur. (Lakoff & Johnson 2003: 7–9; jfr Marander-Eklund 2009: 25) Metaforer är bildliga uttrycksätt som används för att övertyga mottagaren om en viss uppfattning. Genom att tala i bilder kan man uttrycka sig indirekt. Det kan ge en retorisk fördel eftersom dylika utsagor kan vara svårare att bemöta, samtidigt som man konkretiserat det man vill ha sagt. (Hellspång 2004: 149) Ahmed menar att metaforer kan användas för att förmedla känslor. (Ahmed 2004: 12)

Ortografiska praktiker används som ett sätt att förmedla mening eller understryka det man vill ha sagt i skrift. I nätforumet används olika ortografiska medel som ett sätt att förmedla och förstärka budskapet genom bruk av versaler och stavningssätt. (Heggli 2002: 96; jfr Palmgren 2014: 71ff)

De affektiva verktygen är de redskap skribenterna tar fram för att påkalla läsarnas uppmärksamhet. Genom emotiva uttryck, emotionsord, metaforer och ortografiska praktiker frammanar texterna en affektiv reaktion. Min analys utgår från dessa fyra verktyg och jag började med att sortera och organisera materialet med hjälp av dem. Det är vanligt att de används tillsammans i samma text vilket gjorde att det blev svårt att överblicka. Användningen av de olika affektiva verktygen visar hur näthat görs genom att man ger uttryck för affekt och även förmedlar affekt.

Med hjälp av de affektiva verktygen gör jag en innehållsanalys av de publicerade texterna. En innehållsanalys är en kvalitativ analys av innehållet där målet är att förstå vad de texterna förmedlar. Det innebär att jag koncentrerar mig på textens meningsinnehåll och även beaktar kontexten för att tolka det som står att läsa i den. Jag avser inte den typ av kvantitativa innehållsanalys där man exempelvis räknar förekomsten av vissa ord för att organisera materialet i olika kategorier. (Hsieh & Shannon 2005: 1278) Genom innehållsanalys gör jag en subjektiv tolkning av materialet utifrån tidigare nämnda affektiva verktyg, och med stöd av de intersektionella kategorierna språk, kön, klass och etnicitet, som framkommit vid genomläsningen av inläggen.

För att liksom Saresma besvara frågan vad uttrycken för affekt åstadkommer ser jag på texterna som performativa (2020: 196). Jag analyserar dem som delar av ett större sammanhang, i det här fallet i kontexten av ”det svenska i Finland” och de diskussioner och debatter som förts i anslutning till ämnet.

4. Näthat som performans och performativitet

I detta kapitel analyserar jag materialets innehåll med hjälp av de affektiva verktygen emotiva uttryck, metaforer, ortografiska praktiker och emotionsord. Jag analyserar citaten med utgångspunkt i de teorier om affekt, performans och performativitet som jag presenterade i teorikapitlet. Fokus ligger på att analysera innehållet i de publicerade inläggen och kommentarerna och därigenom få en förståelse av hur genren näthat framförs, och på att diskutera möjliga effekter av detta. Jag analyserar inte hur forumets användargränsnitt påverkar det publicerade innehållet och går inte heller närmare in på hur de olika användarna förhåller sig till varandras texter. Den kontext jag beaktar i analysen är de aktuella ämnen som eventuellt skapat intresse för en viss diskussion.

Under närläsningen av materialet har fyra stora kategorier eller teman dykt upp: språk, etnicitet, klass och kön. Det är runt dessa teman näthatet cirkulerar. Jag undersöker dem ur ett intersektionellt perspektiv, det vill säga jag ser att dessa kategorier påverkar varandra och är av olika vikt i olika sammanhang. Det innebär också att jag inte separerat dem från varandra i analysen utan de återkommer på flera ställen och dryftas där jag ser det som nödvändigt för analysen.

- Med språk avses det kommunikationssystem vi människor använder sinsemellan och mera specifikt det enskilda språk som används av en avgränsad grupp, i detta fall främst svenska och finska. Jag teoretiserar inte om vad språk är och gör inte en lingvistisk analys av materialet.
- Etnicitet förstås som ett begrepp baserat på föreställningar om härkomst och kultur. Etnicitet är inget man har, det är något som skapas i relation till andra. (Barth 1969: 9–11; Mattsson 2011: 17–19)
- Med klass avses den kategorisering av människor som görs enligt tillgången på ekonomiskt, socialt och kulturellt kapital. Klass som intersektionell kategori pekar både på en socioekonomisk klassifikation och på en kulturellt, socialt och emotionellt formulerad uppdelning som skapas utifrån aktiva handlingar och sociala relationer. (Ambjörnsson 2004: 31–36; Bourdieu 2013: 293–300)
- Kön syftar här både på föreställningen om tvåkönsmodellen så som den framställs i materialet och på kön som en analytisk kategori som omfattar den biologiska kroppen och det "sociala könet", d.v.s. genus (Butler 1990; Hirdman 2001). Kön som intersektionell kategori åsyftar alltså både kön och genus.

Eftersom språk, etnicitet, klass och kön dyker upp på flera olika ställen och om varandra har jag valt att strukturera analysen i större helheter enligt det innehåll som materialet kretsar kring och med avstamp i teorin. De intersektionella kategorierna är i olika stor utsträckning närvarande i analysen.

I analyskapitlets första del går jag nära in på materialet och de teman som återkommer i olika texter. Analysen inleds med citat som berör föreställningar om Svenskfinland som plats och finlandssvenskarnas plats i Finland under rubriken "Där hurrin och fästingar bor". Följande helhet är "Svenska talande bättre folk" där jag analyserar det material som främst behandlar språket som särskiljande kännetecken för finlandssvenskar och de föreställningar om klasstillhörighet som följer därav. I detta kapitel går jag närmare in på inlägg och kommentarer som berör debatten om rätten till sjukhusvård på svenska under rubriken "Svenska i Seinäjoki".

Materialets innehåll är till stora delar koncentrerat runt det som berör det specifikt svenska i Finland, näthatet framstår som modellerat efter välbekanta föreställningar om det finlandssvenska. Det förekommer även några, så att säga, universella metaforer. Jag väljer att lyfta tre av dem och undersöker dem på djupet under rubriken "Svinet, döden och cancern". Här diskuterar jag användningen och betydelsen av dessa i en näthatskontext. I materialet är det främst svenskspråkiga finländare som grupp som utpekats i diskussionsforumet, men några offentliga personer namnges och omskrivs i hårda ordalag. Under rubriken "Bajamaja och lilla Calle – när näthatet blir personligt" analyserar jag citat där två finlandssvenska rikspolitiker drabbas av näthat.

Efter att ha analyserat delar av materialet som uttryck för affekt och med ett performansperspektiv i bakgrunden går jag vidare till att diskutera vad näthatet kan sägas åstadkomma ur ett performativitetperspektiv. Rubrikerna är följande: "Längtan till om ett forntida finskt Finland i dag: Historieproduktion", "De svenska svinen och det finska folket: Avhumanisering", "Äkta finska män: Heteronormativitet och värdekonservatism". I analysens första del diskuterar jag hur näthatet framförs, och i den andra delen avhandlar jag vad näthatet ger uttryck för. Jag visar hur materialet producerar historia, avhumaniserar människor och formar heteronormativa och värdekonservativa värderingar.

De citat som analyseras är hämtade ur det material jag samlat in från diskussionsforumet på Suomi24. I materialkapitlet har jag redogjort för materialets omfattning och insamling. Forumet introduceras under rubriken "Presentation av Suomi24".

Materialet som citeras i analysen är översatt från finska till svenska. Ibland förekommer svenska ord och uttryck på svenska i originaltexten, dessa ord har jag markerat med kursiv stil i översättningarna. Jag ser användningen av svenska som ett exempel på en ortografisk praktik från skribentens sida, där denne

medvetet vill markera betydelsen av ett visst ord eller uttryck genom att skriva ut det på svenska i en i övrigt finskspråkig text. Originalcitaten på finska hittas som bilaga i slutet av avhandlingen.

4.1. Näthat som performans

För att ge en konkret bild av hur diskussionsforumet såg vid tiden för min insamling inleder jag analysen med två skärmdumpar från Suomi24:s diskussionsforum. Den första visar är en bild av ett inlägg som inte fått några kommentarer då skärmdumpen togs, däremot får man se hur kommentarsfunktionen ser ut och även hur forumet är uppbyggt enligt ämnesområden och underkategorier till dem. Dessutom ser man här att det finns gott om annonsplatser.

Hyödynnä aurinkoinen kesäetu!

Nettietuna
saat nyt **50 €**

Tee sähkösovimus ▶

Lisäksi
osallistut
lomalahjakortin
arvontaan
(arvo 500 €)keskustelu ²⁴Etsi keskusteluista

Aihealueet

Etsi aihealuetta

Kaikki aihealueet

Yhteiskunta

Politiikka

Puolueet

Itsenäisyyspuolue

Kansallinen
KokoomusKommunistinen
Työväenpuolue

Köyhien Asialla

Muutos 2011

Perussuomalaiset

Piraattipuolue

Sinivaltainen
Rintama

Suomen Kaakista

suomen

Kommunistinen
puolue

Suomen

Kristillisdemokraatit

Suomen ruotsalainen
kansanpuolueSuomen
SenioripuolueSuomen
sosiaalidemokraattinen
puolueSuomen
Työväenpuolue

Vasemmistoliitto

Vihreä liitto

Booking.com

Omnia Hotel Turku
SEK 930
Boka nu

Keskustelu24 > Yhteiskunta > Politiikka > Puolueet > Suomen ruotsalainen kansanpuolue
> Kaksi hurria vähemmän!!!!!!**Kaksi hurria vähemmän!!!!!!**PekkaLeh
17.6.2016 11:36

Hyvä hyvä!

http://www.iltalehti.fi/uutiset/2016061721746816_uu.shtml

Kyllä ne siitä vähitellen häviää

Jaa Ilmianna

Luetuimpia

Finland har inget gemensamt med resten av ...
Jag är en finlandssvensk som är bosatt i Sver...Brexit, EU hajoaa, Pohjoismaat uusi tulevaisu...
Näin tulee käymään. EU:lla ei ole tulevaisuut...Hei "Anne-Mari88", sinun hyvä aloituksesi
on sekin poistettu RKP:ten taholta, voisit laitt...

Keskustele

KESKUSTELE AIHEESTA

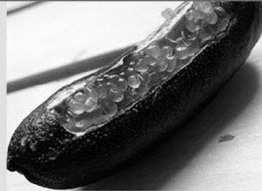
Aiheesta muualla

Persuvaikuttaja uusi tyylins...
Perussuomalaisen nuorten...

SEISKA

Naispoliitikot saamastaan ...
Naispoliitikkojen tuntuu ole...

SEISKA

Tämä sivu käyttää evästäitä palveluiden toimittamisessa, mainosten personoinnissa ja liikenteen analysoinnissa. Käyttämällä sivustoa hyväksyt evästeiden käytön. **Lisätietoja** **RASVANPOLTTAJA**Tuhoo ylimääräisen rasvan elimistöstä. Polttaa
12 kg rasvakudosta 14 päivässä. Tehoa niin
nopeasti, että ravintoterapeutit varoittavat
käyttämästä tätä kauemmin kuin 3 kk...

Vastaa alkuperäiseen viestiin

Kaksi hurria vähemmän!!!!!!

Hyvä hyvä!

5000 merkkiä jäljellä

Kirjoita vastauksesi...

Nimimerkki*

Nimimerkki

Miksi virhemarginaali jätet...
Markkinatutkimukset ja tila...

WAU.FI

E-kontakti.fi

 menö1984 31v, P-Karjala	 saamu-aininen 39v, Satakunta	 jalapeura 23v, Pohjanmaa
 korkki70 46v, Lappi	 cleopatra100 48v, P-Häme	 Tuomol 38v, P-Häme

Kaipaako kumppania?E-kontakti.fi:ssä ollaan liikkeellä
tositaroituksella. 75% jäsenistämme löytää
seuraa palvelun kautta, kokeile sinäkin!

KÄYTTIKÖ ALENNUSKODIA?
ALEKODIT SATOIHIN VERKKOKAUPPOIHIN

(IF 2021/001:2)

Överst ligger en balk med länkar till sajtens innehåll. Här kan man också logga in med ett eget användarnamn, men det är inget som krävs för att man ska kunna publicera inlägg och kommentarer i diskussionsforumet. Till näst ligger en annons och därefter kommer man till själva diskussionsforumet "Keskustelu24". Här syns det under vilket ämne som inlägget publicerats: "Finlands svenska folkparti". Diskussionsforumet är indelat i olika kategorier och de politiska partierna hittas genom att man går via ämnesområdet "Samhälle" för att komma vidare till "Politik" och därefter till "Partier". I det blåa fältet till vänster finns samma kategorier och här syns även länkar vidare till underforum för andra politiska partier.

På den här skärmdumpen syns ett inlägg som publicerats under signaturen "PekkaLeh" den 17.6.2016 klockan 11.36. På svenska lyder rubriken "Två hurrin mindre!!!!!!" och inlägget fortsätter med "Bra bra!" och en länk till en artikel i den finska kvällstidningen *Iltalehti* där man kan läsa om två finlandssvenska tv-reportrar och *Yle*-journalister som båda avlidit i cancer (Mäntysalo 2016). Forumskribenten avslutar sitt inlägg med "Nog kommer de att gradvis försvinna".

Direkt under inlägget kan man ge texten tummen upp eller tummen ner. Till höger om tummarna finns också möjlighet att antingen dela inlägget i andra sociala medier eller anmäla det till forumadministratören. Därefter följer en ruta med de vid tillfället mest lästa foruminläggen. Den gråa balken som meddelar att sajten använder *cookies* för att bland annat rikta reklam och analysera data, under den syns reklam för något slags fettförbrännande preparat. Under reklambilden står texten "Svara på det ursprungliga meddelandet" och en del av det tidigare meddelandet står inunder. Därefter finns fält för att skriva en kommentar och en signatur. Sedan finns det två knappar för att antingen skicka meddelandet eller avbryta. Till höger om inlägget syns två bilder under rubriken "Externa länkar" som går till artiklar i tidningen *Seiska*, en så kallad skvallertidning. Den översta bilden föreställer Sebastian Tynkkynen, ordförande för Sannfinländarnas ungdomsförbund 2015–2016 och sannfinländsk riksdagsledamot sedan 2019 (Riksdagen u.å. a; Tynkkynen u.å.). Den nedre är en bild på Tytti Tuppurainen, riksdagsledamot för Socialdemokraterna (SDP) sedan 2011 (Riksdagen u.å. b). Rubrikerna syns inte i sin helhet, men artikeln om Tynkkynen verkar handla om hans nya klädstil och artikeln om Tuppurainen något om kvinnliga politiker.

Som synes hade ingen svarat på detta inlägg då jag tog en skärmdump av det en knapp timme efter att det publicerats. Inlägget går inte längre att hitta, trots att jag annars lyckas hitta inlägg från 2010 med delvis samma rubrik. Det tyder på att det raderats från diskussionsforumet. Det är en slump att jag råkade gå in i forumet då inlägget nyligen publicerats, det skedde dock under en period då jag aktivt samlade material till avhandlingen och regelbundet besökte Suomi24.

Inlägget hör till de grövsta exempel på näthat som jag har stött på under den tid jag samlade in material. Här kommenteras två personers död i hånfulla ordalag. Rubriken är ett exempel på hur man kan uttrycka affekt genom ortografiska praktiker. Här använder skribenten sex utropstecken för att understryka hur glad hen är över att den svenskspråkiga befolkningen minskat med två personer. Hurri är en metafor för det finlandssvenska och används allmänt som ett skällsord för just svenskspråkiga finländare (se "Begrepp för bakgrund och kontext"). Det kortfattade "Bra bra!" läser jag som ett emotivt uttryck där skribenten gör klart för läsaren att hen gläds över beskedet om personernas död. Utropstecknet är ett exempel på en ortografisk praktik som ytterligare betonar det som skrivs. Åsikten framförs som ett kort konstaterande och rymmer på så vis inte många ord att ta fasta på för den som eventuellt vill kritisera inlägget på något sätt. Inläggsskribenten lyckas skapa ett avstånd mellan texten och dess innebörd genom att både vara kortfattad och genom att inte direkt nämna personerna vid namn utan i stället länka till en tidningsartikel. Detta kan tolkas som att skribenten är medveten om att inlägget faller inom ramarna för näthat och att texten kan upplevas som opassande i och med att den driver med någons död. (Oring 1987: 282–285; Öljarstrand 2020: 81–86) Därför försöker skribenten skapa distans mellan sig själv och det hen skriver genom att få läsarna att klicka på länken och själva delta i performansen. Länken fungerar som en uppmaning till publiken att engagera sig.

Hänvisningen vidare till en annan sida, bort från det ursprungliga inlägget är ett sätt att skapa ett intertextuellt gap mellan inlägget och genren näthat, ett gap som uppenbarligen inte varit tillräckligt stort för att texten ska få stå kvar. Inlägget om det avlidna journalistparet har publicerats under "Finlands svenska folkparti". I tidningsartikeln nämns inget om att de skulle ha någon koppling till SFP. Min läsning av detta är att det finlandssvenska är så pass starkt förknippat med SFP att det varit självklart för inläggsskribenten att publicera sin text här. På Suomi24 finns exempelvis både "Språkpolitik" och "Media" som underkategorier till ämnesområdet "Samhälle". Jag återkommer till SFP som representant för det svenska i Finland längre fram i analysen.

För att ge en bild av hur det kan se ut då ett inlägg får flera kommentarer och skribenterna börjar diskutera med varandra exemplifierar jag med delar av en skärmdump med fokus på den diskussionstråd som uppstår under ett inlägg. Här är en del av de kommentarer som följde på inlägget om att Anna-Maja Henriksson ställer upp i SFP:s partiordförandeval (IF 2016/001: 26). Skärmdumpen är tagen 27.4.2016 och inlägget är publicerat 31.3.2016. Den sista kommentaren som syns i min skärmdump är från 1.4.2016. Det kan tilläggas att efter den sista kommentaren kommer en annons och under den står ett meddelande om att en kommentar raderats eftersom den bryter mot reglerna. En sökning på inläggets rubrik på Suomi24 6.2.2021 visar att inlägget med alla fem kommentarer ligger kvar i forumet.

huusianne
31.3.2016 20:15

Kiitos älykkäästä analyysistä.

Kommentoi

Jaa Ilmianna

1 VASTAUS:

svekonilki_taa
1.4.2016 9:57

Ole hyvä, vaikka oletkin halveksittava nikkevaras ja nettisveko.

Kommentoi lainaten

Jaa Ilmianna

LISÄÄ KOMMENTTI

AlexUbergood
31.3.2016 20:18

Surusilmäisestä spanielista vaihdetaan aggressiiviseen bullterrieriin.

Pikku Calle ei kestänyt feministien suoraa huutoa puolueessa.

RKP:n kannatus valuu Kokoomukseen. Miehet jättää feministien laivan.

Jaa Ilmianna

LISÄÄ KOMMENTTI

svekopato_murtuu
31.3.2016 20:19

Vain pienet puoluejohdot enää ovat pakkoruotsituksen tukena. Kyse on vain muutamasta poliitikosta. Svekopato ei voi kauaa enää kestää kielivapauden tulvaa!

Jaa Ilmianna

LISÄÄ KOMMENTTI

Suomiyskieliseksi
1.4.2016 10:13

Anna-Maja kielenvaihtajan jälkeläisenä on oikeasti fanaattisimpia suomen kielen vihaajia. Esimerkkinä se, miten hän kerran piti esitelmää (löytyy mm. Youtubests) "Suomen ruotsinkielisestä väestöstä". Ja sen koko esitelmän punaisena lankana oli Suomen suomenkielisiä syrjivän politiikan SEURAUKSIEN tarkkailu - siis se, miten ns. "ruotsinkieliset ovat keskimäärin kaikessa "parempia". Mm. " suomen kielellä tapahtuu enemmän rikoksua" hänen mukaansa jne. Se oli yksi "natsein" esitelmä, joita ikinä olen nähnyt.

Jaa Ilmianna

LISÄÄ KOMMENTTI

(IF 2021/001:1)

Det jag vill visa här är hur diskussionsforumet är uppbyggt av trådar. Skribenten kan välja att antingen svara direkt på det ursprungliga inlägg som står överst (se den förra skärmdumpen) och har en egen rubrik, eller skriva en kommentar direkt under en enskild kommentar. Ett exempel på detta syns överst i skärmdumpen då signaturen "svekonilkki_taaS" skrivit ett meddelande under kommentaren av "huusianne". Kommentarer kan man både dela och anmäla, liksom det ursprungliga inlägget. Den här skärmdumpen visar också på signaturernas betydelse i sammanhanget. Tre av de fem som kommenterat inlägget har valt signaturer som visar på deras åsikter om svenskan i Finland.

Den första kommentaren av "huusianne" tackar för inläggsskribentens "intelligenta analys". "[S]vekonilkki_taaS" tackar för detta "fast du är en föraktlig signatur-tjuv³¹ och nätsveko". Det förblir oklart för mig vad "svekonilkki_taaS" riktigt anklagar "huusianne" för, men hen verkar på det klara med att de står på olika sidor i språkfrågan. Signaturen "svekonilkki_taaS" betyder ungefär "en sveko-småpåve igen" och som jag förstår den så hänvisar den till att "huusianne" är en sådan och inte skribenten själv. Sveko syftar på svekoman (se "Språkstrider förr" och "Begrepp för bakgrund och kontext") och i materialet används benämningen ofta som skällsord för någon som anses vara positiv till det svenska språket eller ses som finlandssvensk.

Signaturerna "svekopato_murtuu" kan översättas till "svekodammen brister" och "Suomiyksikieliseksi" till "Enspråkigt Finland". Skribenterna använder alltså sina signaturer för att visa på sin ståndpunkt. På Suomi24 kan man fritt välja signatur och man behöver inte logga in för att publicera inlägg och kommentarer i forumet. En del signaturer återkommer flera gånger i materialet, men många verkar signera sina texter med något som passar ihop med det aktuella inlägget. Redan att välja sin signatur signalerar att detta är fråga om en performanssituation. Forumbesökaren träder in i rollen som skribent och med hjälp av signaturen väljer hen hur rollen gestaltas.

Skärmdumparna visar hur scenen där skribenterna framträder med sina publicerade texter ser ut. Sammanhanget påverkar performansen, skribenterna är medvetna om de premisser som följer av att framträda offentligt, det gäller att följa de uttalade regler som gäller i detta specifika forum, samtidigt som de förhåller sig till de mera vagt definierade allmänna konventioner för hur man uttrycker sig på nätet (jfr Bauman 1971: v; Hymes 1981: 80–81). Publiken är de andra som besöker forumet och skribenten kan även själv växla mellan att vara aktör och åskådare. Publiken kan välja att förbli passiva läsare eller själva träda fram med sina reaktioner.

---

³¹ Jag är osäker på denna översättning – är "nikke" slang för *nick name*, eller är det slang för person med funktionsvariation? (Urbaani sanakirja u.ä. a)

4.1.1. Där hurrin och fästingar bor

Var ligger Svenskfinland och var bor finlandssvenskarna? Om jag går till materialet så blir svaret på frågan bland annat längs västkusten, på Åland, i Närpes, på varuhuset Stockmann och i områden med mycket fästingar. Om man googlar "Svenskfinland" så får man upp kartor där delar av Österbotten, Åboland, Nyland och hela Åland markerats. Det ger en bild av att Svenskfinland existerar som geografisk plats, om än något vagt definierad. Patricia Aelbrecht konstaterar att Svenskfinland ofta beskrivs med den diffusa termen "område". Inom forskningen har historiska, kulturella och sociologiska perspektiv varit dominerande då man undersökt Svenskfinland, medan spatiala perspektiv saknas. (Aelbrecht 2017: 112) Jag diskuterar Svenskfinland som en föreställd plats utifrån materialet. Även Sverige förekommer i citaten, främst som en plats dit alla finlandssvenskar bör flytta, men också som en gammal stormakt att frukta.

Materialet innehåller exempel på foruminlägg där skribenten undrar över var Svenskfinland egentligen finns. I följande citat konstaterar skribenten mycket riktigt att Svenskfinland inte finns utmärkt på kartan, så hen har fått ta till alternativa metoder för att utröna var detta område ligger.

Jag läste, när Bajamaja skrev om *Svenskfinland*. Sedan tog jag en karta och försökte leta, men jag hittade inte det. *Svenska Yle* skrev: Stor oro för fästingar i *Svenskfinland*. Jag förstod att se på fästingarnas utbredningsområde. Åland och Västkusten. Fästingarnas utbredningsområde är *Svenskfinland*. SFP:s förra ordförande har attackerats av fästingar på sin stuga. Han har blivit tvungen att söka vård ... Steffi och Calle har länge varit två nedslagna killar. Jag har tänkt att de har blivit bitna av partiets jättestora feminister. *Fästingar* kan förstås också suga blod. I fästingområden får man inte längre egnahemshuset sålt. Barnen kan man inte släppa i ut i trädgården, och det är riktigt farligt också för vuxna. Åland bekostar ett vaccinationsprogram för sina invånare. Men borrelios är inte den enda farliga sjukdomen som fästingarna sprider. Märkligt att inte turisterna varnas för fästingfaran, som landskapsregeringen dock har konstaterat och erkänt. Res inte till fästingområden! Varna alla, som har tänkt göra det. (min kursivering; på svenska i originalet) (IF 2018/008: 13)

Skribenten har läst en artikel på Svenska Yle om fästingar och noterar att fästingar främst verkar förekomma på det område som allmänt kallas för Svenskfinland. Notera att skribenten valt att skriva fästingar på svenska i texten, en ortografisk praktik som sammanför det lilla spindeldjuret med det

finlandssvenska. Fästingen blir här en metafor för det svenska i Finland³². Begreppet Svenskfinland har ingen vedertagen finsk översättning och Svenska Yle är namnet på public service-bolaget Yles svenskspråkiga avdelning (jfr Aelbrecht 2017: 116–117).

De tidigare partiordförandena Stefan Wallin och Carl Haglund omnämns här i kamratliga ordalag som "Steffi och Calle". Den nästan vänskapliga tonen förstärks av att de beskrivs som "nedslagna killar" som drabbats av partiets "jättestora feminister". Med stöd av den diskussion där citatet förekommer drar jag slutsatsen att det är kvinnorna i partiledningen som avses. Här framställs kvinnorna som blodsugande parasiter, "jättestora" dessutom – vilket inte stämmer överens med (den västerländska) bilden av den ideala kvinnan som liten och nätt (Reischer & Koo 2004: 298–306). "If maintaining a 'beautiful' body – carefully monitored and controlled in its size and appearance – is a symbol of cultural and social cooperation, then striving for a body in direct opposition to that ideal is tantamount to civil disobedience" (ibid. 302). En stor kvinnokropp uppfattas som avvikande och ett hot då den utmanar könsstereotypa uppfattningar av hur kvinnor bör se ut och vara. Användningen av ordet feminist i detta sammanhang förstärker ytterligare bilden av kvinnorna som aggressiva och en fara för männen. Citatet är ett exempel på hur de intersektionella kategorierna kön och språk samverkar i materialet.

Den misogynia tonen understryks av att männen får sedvanliga smeknamn, medan kvinnan i texten omnämns som "Bajamaja". Bajamaja är ett öknamn på Anna-Maja Henriksson och återkommer på flera ställen i materialet. Bajamaja är ett svenskt företag som tillverkar portabla utomhustoiletter och namnet har blivit en folklig benämning för dessa. Jag diskuterar detta mera ingående i underkapitlet "Bajamaja och lilla Calle – när näthatet blir personligt". Texten kan tolkas som att kvinnorna tillåtits ta för stort utrymme inom partiet och att männen inte varit karlar nog att sätta dem på plats. Det här stämmer överens med hur finlandssvenska män och kvinnor framställs i övriga delar av materialet. Jag återkommer till detta i underkapitlet om heteronormativitet och värdekonservatism längre fram i analysen.

Fästingen som används som en metafor i citatet ovan är ett blodsugande kryp som blir tre till fyra millimeter stort. I samband med att fästingen biter sig fast i huden kan den överföra borreliabakterier och TBE-virus. Borrelia är en fästingöverförd sjukdom som man inte kan vaccinera sig mot, men går att behandla. TBE, fästingöverförd hjärninflammation är en allvarlig sjukdom som saknar behandling, däremot kan man vaccinera sig. (Fästing u.å.; Perhiö 2019) Med andra ord är fästingen ett minst sagt otrevligt inslag i naturen. Fästingar

---

³² Svenska litteratursällskapet i Finland sände i samarbete med Finska litteratursällskapet (*Suomalaisen Kirjallisuuden Seura*) ut en frågelista om människors förhållande till fästingar i ett kulturellt perspektiv. (SLS 2342 Fästingtider hej-hej 2019)

finns så gott som i hela Finland, men förekommer mest i kustområdet och i skärgården. I citatet blir finlandssvenskarna som fästingar, de bor främst längs kusten och i skärgården och beskrivs som ovälkomna i den finska naturen. Finskspråkiga uppmanas akta sig för att bli smittade av de sjukdomar de sprider. Det här passar väl ihop med inläggen där svenskspråkiga finländare liknas vid cancerumörer och parasiter (IF 2018/008: 12; IF 2016/001: 9; IF 2018/008: 32; IF 2018/008: 210). I nästa citat framställs finlandssvenskarna som parasiter som göder sig på de finskspråkigas bekostnad.

Suruna har ju uppfunnit konceptet *svenskfinland*. De har också sin egen flagga, som har spanska flaggans färger, rött och gult. De har utvecklat en egen stat i Finland och lagt ut allt så kallat skitjobb på finnarna. Finnarna producerar tjänster för *svenskfinland*, sjukvård, försvar, gränsbevakning, sophämtning, transporttjänster (taxi, buss, metro o.s.v.), byggindustri, skeppsvarv, o.s.v. *Svenskfinland* är en virtualstat i Finland, där suruna lever sina egna bekymmersfria liv. Deras verksamhet finansieras med finska skattemedel, själva lägger de in och gömmer sina pengar i skattefria stiftelser, som äger bl.a. Forum och Stockmann i centrum av Helsingfors. De har forskansat sig i sina egna *Victoria Kvarter* och i koloniträdgårdarna, dit finnarna inte har tillträde /.../ Svarta moln tornar ändå upp sig på *svenskfinlands* himmel. Tjänsteleverantörerna alltså finnarna är trötta på parasiterna – de håller på att sätta stopp för det ogrundade tvånget med ett medborgarinitiativ. (IF 2018/008: 12) (Min kursivering; på svenska i originalet)

”Suru” är en förkortning av det finska ordet för finlandssvensk *suomenruotsalainen*, men åtminstone i mitt material används det på samma sätt som hurri, det vill säga som ett skällsord för finlandssvenskar. Jag har inte sett det användas i sammanhang där man skulle skriva något positivt om finlandssvenskar eller sett det användas av skribenter som presenterar sig själva som svenskspråkiga. På finska betyder *suru* sorg vilket i detta sammanhang ger ordet en dubbel innebörd. Finlandssvenskarna är Finlands sorg.

Den finlandssvenska flaggan är en inofficiell flagga som används i vissa sammanhang för att symbolisera det finlandssvenska. Den har röd botten och ett gult kors. Färgkombinationen härstammar från Finlands riksvapen med ett gyllene lejon på röd bakgrund. Olika varianter av den rödgula korsflaggan fanns med bland de flaggor som föreslogs bli Finlands officiella flagga. (Kajanti 1997: 122, 139, 154, 173, 193–207, 224) Finland blev svenskt storfurstendöme 1581 och fick då sitt lejonvapen. Det var då Finlands heraldiska och nationella färger blev rött och guld. Finlands officiella flagga var först Sveriges flagga och åren 1809–1917 var det Rysslands flagga. (Lindberg 2009) Den rödgula-färgkombinationen används av finlandssvenska organisationer som Svenska Finlands folkting och SFP (Engman 2016: 286; Folktinget u.å.; Kajanti 1997: 255; Stenius 2006). Färgerna syns också i den svenskösterbottniska husbondevimpeln och i landskapet Egentliga Finlands vimpel. De flesta

historiska och nya landskap i Finland har egna landskapsvimplar, så kallade husbondevimplar. (Lindberg 2009)

Den rödgula färgen som förknippas med det finlandssvenska har som sagt inget med Spanien att göra. Däremot kan man se parallellen till spanska flaggan som ett sätt att visa på hur finlandssvenskarna avviker från det blåvita finska Finland. Notera att det i dag är sällan man ser den rödgula korsflaggan i användning. Det är främst själva färgkombinationen som dyker upp i en del finlandssvenska sammanhang. Det var Zacharias Topelius som redan 1854 föreslog att Finlands färger skulle vara blått och vitt. I början av 1860-talet fördes en intensiv debatt om Finlands flagga skulle bli röd och gul eller blå och vit. Andra förslag på färgkombinationer förekom också. Det dröjde till maj 1918 innan den blåvita korsflaggan fastslogs som Finlands officiella flagga. (Lindberg 2009)

Den blåvita flaggan symboliserar också det finska språket. Det svenska språket har Sveriges blågula flagga som sin symbol till exempel för att markera språk på webbsidor och i bruksanvisningar. Lars Hertzberg reflekterar i en kolumn om finlandssvensk identitet och flaggor. Han berättar om en utländsk besökare som förundrade sig över att det var Sveriges flagga som markerade det svenska språket på universitetets hemsida. "Hur kan vi uthärda tanken att vårt eget språk symboliseras av ett främmande rikets flagga?" (Hertzberg 1999) Han konstaterar att det är det som är finlandssvenskarnas kännetecken eller "flagga" – vi låter oss representeras av flaggor som inte bara är våra egna. För Hertzberg är det ett bevis på att finlandssvenskarna inte dras med för kraftiga "nationalitetskomplex", något han ser som en styrka. (Ibid.) I materialet för denna avhandling framställs de svenskspråkiga finländarnas förmodade avsaknad av ett "nationalitetskomplex" som en svaghet och något som skapar misstankar beträffande de svenskspråkigas lojalitet gentemot den finska nationen.

Flaggan i citatet står som en metafor för en finlandssvenskhet som avviker från det finska Finland. Genom att påpeka att Svenskfinland flaggar rödgult i stället för blåvitt betonas skillnaden mellan det finska och det svenska i Finland. Genom en analogi till den spanska flaggan visar man på att det finlandssvenska inte alls hör hemma i Finland, och att de svenskspråkiga finländarna dessutom väljer att själva lyfta fram detta genom en avvikande flagga. Hänvisningen till den spanska flaggan på grund av likheterna i färg blottar också en stor okunskap om Finlands historia och de nationella symbolerna. Parallellen är ett exempel på hur nåthet kan fungera genom misstänkliggörande. Den som läser inlägget och inte känner till bakgrunden till färgerna i flaggan kan bli fundersam över varför finlandssvenskarna flaggar med spanska färger. Man pekar på en symbol och gör en egen tolkning av den för att det ska passa ens egna syften, ett syfte som i detta fall verkar vara att misstänkliggöra svenskspråkiga finländares sympatier med den finländska nationen.

I inlägget beskrivs Svenskfinland som en "virtualstat" där finlandssvenskarna lever "bekymmersfria liv". Jag förstår "virtualstat" som motsats till en reell stat, det vill säga Svenskfinland som en slags skenvärld. Aelbrecht som beskriver ett Svenskfinland i förändring menar att Svenskfinland är på väg att bli "en virtualitet: ideell, ogripbar, men ändå verklig" (2017: 136). Jari Helispuro gav 2007 ut boken *Virtuaalivaltion varjossa. Suomen kielipoliittisen tilanteen tarkastelua ja tutkielmia suomenruotsalaisuudesta, pakkoruotsista ja kielilaista nettikirjoitusten pohjalta* [I virtualstatens skugga. En granskning av det språkpolitiska läget i Finland och studier i finlandssvenskheten, tvångssvenskan och språklagen på basis av inlägg på webben]. Den blåtonade bokpärmen med titeln och författarens namn i vitt pryds av en karta över Finland där en rödgul orm slingrar sig längs kustområdet och in över landet.

Sommaren 2009 väckte Yle-journalisten Kirsi Virtanen uppmärksamhet med en radiokolumn i Yle Radio 1 där hon kallade finlandssvenskarna för en huggorm vid finnarnas barm (Langh 2011; Myntti 2015; Saukkonen 2011: 45–48, 101–103). Hon anmäldes till Opinionsnämnden för massmedier för detta, och för ytterligare en kolumn i januari 2010 där hon enligt klagan kallade finlandssvenskar för "svedupetterit", och påstod att "Sverige erövrade Finland, de svenskspråkiga förtrycker den finskspråkiga befolkningen och är därför jämförbara med ryssarna som ockuperade Estland och tvingade esterna att lära sig ryska... Virtanen påstod rentav att finlandssvenskarna inte upplever att de är finländare utan svenskar som är tvungna att bo i Finland" (Opinionsnämnden för massmedier 2010). Opinionsnämnden för massmedier ansåg att Yle Radio 1 inte har brutit mot god journalistisk sed (ibid.). Språkbruket och de påståenden som framförs påminner om det material jag samlat in från Suomi24. Jag vill med detta exempel peka på just likheterna mellan det som skrivs på nätet och det som framförs i våra mest offentliga forum, som public service-radio.

I foruminlägget ovan sägs det att svenskspråkiga finländare forskansat sig i sina egna områden och fungerar som en egen stat inom Finlands gränser. Där lever de ett gott liv finansierat av skattefria pengar från finlandssvenska stiftelser och finska skattepengar. Skitarbete används som metafor då skribenten hänvisar till de arbeten som finnarna sägs utföra åt de svenskspråkiga. Dessa "skitarbeten" innefattar allt från sjukvård till sophämtning och gränsbevakning. (IF 2018/008: 12) De arbeten som räknas upp är sådant som hör till infrastrukturen i ett fungerande samhälle. Många av jobben som nämns kan allmänt definieras som lågstatusyrken, där arbetaren är servicearbetare och inte tjänsteman. Lågstatusyrken, som kan innebära ett faktiskt "skitarbete" i den betydelsen att det är fysiskt tungt och innefattar, så att säga, smutsiga arbetsuppgifter som att hjälpa till vid toalettbesök eller hantera sopor. (Lundberg 2016: 16)

Helena Lundberg skriver i sin avhandling i arbetsvetenskap om arbetslivets hierarkiska uppbyggnad med yrken som belönas både ekonomiskt och symboliskt i topp, och låglöneyrken med låg status i botten. Fördelningen av

dessa yrken är tätt förknippad med social klass. (Lundberg 2016: 16). I foruminlägget ovan framställs finnar som servicearbetare som, för att låna inläggsskribentens ord, producerar tjänster för Svenskfinland. En tydlig hänvisning till en klasskillnad mellan finskspråkiga och svenskspråkiga finländare. Språk och klass framkommer här som två centrala teman.

I boken *Vår historia* (1977) skriver Gösta Ågren att den stora majoriteten av finlandssvenskarna är arbetare, småbrukare, tjänstemän, lärare och så vidare, medan det också finns rester av den gamla överklassen som tidigare verkade som domare, militärer, präster, godsägare med mera. Den så kallade disponentklassen "kommer därmed att representera finlandssvenskarna utåt och färgar bilden av vårt folk bland såväl finnar som rikssvenskar och andra. Arbetaren i Jakobstad finner sig plötsligt förvandlad till en degenererad baron i finnars och rikssvenskars ögon!" (Ågren 1977: 224). I foruminlägget om finlandssvenska parasiter gör sig Ågrens disponenter och baroner åter påmind medan varvsarbetaren i Jakobstad³³ knegar vidare utan några fondpengar i sikte (ibid. 224–225).

Föreställningen om den välbeställda svenskspråkiga finländaren bosatt i Helsingfors fina kvarter är seglivad och retar fortfarande upp de finskspråkiga som anser sig förfördelade på grund av sitt modersmål. "Tjänsteleverantörerna alltså finländarna är trötta på parasiterna" (IF 2018/008: 12). "Parasiterna" är en metafor för finlandssvenskarna som utnyttjar de finskspråkiga. Uppdelningen i ett "vi" och "de andra" är tydlig. Finnarna jobbar och sliter medan finlandssvenskarna blir uppassade – men något håller på att hända, "svarta moln" tornar upp sig (ibid.). De svarta molnen används här som metafor för medborgarinitiativet mot den obligatoriska skolsvenskan. Inlägget låter förstå att dessa moln kommer skymma den sol som annars alltid verkar skina över finlandssvenskarnas bekymmersfria tillvaro.

Helt sorglöst är det ändå inte, i artikeln "Det växande hatet mot svensktalande i Finland" i svenska kvällstidningen *Expressen* berättar några finlandssvenskar i Sverige och i Finland om sina upplevelser av att tala svenska i Finland och hur de ser på språkklimatet (Furubacke, Richnau & Söderström 2016). Artikeln diskuteras i forumet och skribenterna är inte alls övertygade om att det skulle existera något hat mot finlandssvenskar (IF 2018/008: 147, 151, 168, 170).

Gatupatruller i Grankulla

Enligt *Expressens* artikel borde man för finlandssvenskarna skaffa egna gatupatruller som skyddar dem. Soldiers of Rump-Reino. Soldater omedelbart till Grankulla för att säkra att svekona får prata i lugn och ro utan att Persuna

---

³³ I Jakobstad finns bland annat två internationellt erkända segelbåtstillverkare, Baltic Yachts och Nautor (Hägglom 2019; Enroth 2009: 61–62, 73 – 74, 76–77).

attackerar. Några patruller också till Eira, Munksnäs och Brändö där man observerat Persur. Någon Persu kan också spana vid statyn Tre Smeder för den händelse att någon sveko öppnar munnen på sin väg från Stocka. Någon Rump-Reino kunde stå bredvid statyn. (IF 2018/008: 159)

Här anspelar soldater på gatupatrullen *Soldiers of Odin* (SOO) och inlägget är en kommentar till *Expressens* artikel. "Rump-Reino" är en signatur som används av en skribent som ofta försvarar det svenska språket i diskussionsforumet, men också uttrycker sig provocerande, vilket också märks på de svar inläggen får. Jag kommer inte att desto mera diskutera hans (han hänvisar till sig själv som man) inlägg, men signaturen anspelar på analsex och i diskussionerna uppkommer ibland referenser till homosexualitet. Han har deltagit i diskussionen om artikeln och det verkar vara orsaken till att hans signatur används i inlägget ovan. Den passar dessutom ihop med föreställningen om den finlandssvenska mannen som homosexuell, vilket jag diskuterar mera ingående under rubriken "Äkta finska män: Heteronormativitet och värdekonserveratism". (Lindqvist 2001b: 218–220)

Skydda, säkra, observera, attackera, spana – laddade ord som i sammanhanget utgör emotiva uttryck där man målar upp en bild av ett spänt läge mellan finlandssvenskar och "persur". Sannfinländarna, eller snarare deras anhängare, står här som metafor för alla de som på något vis motsätter sig det svenska språkets existens i Finland. SOO är ett nätverk av gatupatruller som grundades i Finland hösten 2015. Organisationen har kopplingar till högerextremism bland annat genom nazistiska *Nordiska motståndsrörelsen* och beskriver sig själva som en patriotisk organisation som motsätter sig det de kallar skadlig immigration, mångkultur, islamisering, globalisering och EU. SOO uppkom som en reaktion på den så kallade "flyktingvågen" 2015 då en stor mängd asylsökande anlände till Finland (Kotonen 2019: 242). Under 2015 ansökte 32 476 personer om asyl i Finland. Under 2000-talet har antalet asylsökande varierat mellan 1500 och 6000 personer per år. (Inrikesministeriet 2019). Människor reagerade på den ökade mängden asylsökande och ordnade demonstrationer där man krävde stängda gränser. Ett tiotal flyktingmottagningar attackerades med bensinbomber (Ekstrand 2016; Kotonen 2019: 242; Mattsson 2015).

En del av de som motsatte sig att Finland tog emot de asylsökande flyktingarna organiserade sig i gatupatruller. Patrullerna såg som det som sin uppgift att bidra till den allmänna säkerheten, som man upplevde att var hotad på grund av flyktingarna. SOO var en av dessa patruller och snart fanns den representerad på omkring 25 orter i Finland, och den etablerade sig även i ett tjugotal andra länder, däribland Sverige, Norge, Island, Storbritannien, USA, Kanada, Estland och Tyskland. Medlemmarna i SOO såg det som sin främsta uppgift att patrullera gatorna för att skydda finländska kvinnor från att bli sexuellt trakasserade av utländska män. SOO var som mest aktiva under hösten och vintern 2015–2016, men under sommaren 2016 började engagemanget avta. Interna stridigheter uppkom också då en del medlemmar orsakade negativ publicitet genom att

öppet dela nazistiskt material på sociala medier, eller dömas för misshandel. (Aharoni & Féron 2020: 86–87, 92–93; Kotonen 2019: 241–245)

I inlägget föreslås att finlandssvenskarna får grunda sin egen gatupatrull. Inläggsskribenten tar inte de svenskspråkiga finländarna på allvar då de berättar om den utsatthet de upplever, utan i stället driver inlägget med dem. Det har en raljerande ton som framkommer då man nämner "Soldiers of Rump-Reino" som namn på de svenskspråkigas gatupatrull. Bruket av namnet visar också på hur man ser på finlandssvenska män som feminiserade och inte som de rejäla karlar SOO framställer sig som. (jfr Aharoni & Féron 2019: 87–88; Lindqvist 2001: 218–220)

Eira, Munksnäs och Brändö är områden i Helsingfors som liksom Grankulla är kända för att ha en relativt hög andel svenskspråkiga invånare (Kolbe 2018: 13–17; Ehrström 2018: 49–51; jfr von Alftan 2016). Grankulla är allmänt känt som Finlands rikaste kommun med landets lägsta kommunalskatt, och Eirabon beskrivs som sinnebilderna av den rika finlandssvensken. (Kaski 2017; Kommuntorget 2018; Ehrström 2018: 51). "Stocka" är slang för varuhuset Stockmann i centrum av Helsingfors och statyn *Tre Smeder*³⁴ står utanför. Båda platserna är välkända landmärken i Helsingfors. De omnämnda platserna står som metaforer för den finlandssvenska närvaron i huvudstaden. Stockmann ses ofta som ett svenskt inslag i Helsingfors, det fina varuhuset där de finlandssvenska damerna shoppar. Stockmann ägs till stora delar av finlandssvenska stiftelser och institutioner. (jfr Furubacke m.fl.; Westerlund 2018; jfr Åström 2012: 116–137)

I inlägget uppmanas "soldaterna" att bege sig till dessa områden för att skydda *svekona* (förkortning av svekoman, syftar på svenskspråkiga finländare; se "Språkstrider förr") från sannfinländska attacker. I inlägget används "Persu" i betydelsen sannfinländare, från det finska *perussuomalainen* som syftar på medlemmar eller anhängare av partiet Sannfinländarna. Enligt inlägget attackeras de svenskspråkiga finländarna av Sannfinländarna. Partiet är välkänt för sin kritiska inställning till den svenska minoritetens språkliga rättigheter. (Jungar 2017: 22; Lundell 2020: 52)

I citatet ovan påtalas de svenskspråkigas behov av trygga platser där de kan "prata i lugn och ro" utan att bli attackerade. Artikeln i *Expressen* berör just detta då de som intervjuas berättar att de inte alltid vågar tala svenska i det offentliga rummet. Formuleringen i citatet ovan framstår som förminskande av de problem som de intervjuade finlandssvenskarna lyfter fram, och förlöjligar dem genom att föreslå en gatupatrull med ett fånigt namn. Samtidigt förstår jag inlägget som att skribenten bekräftar att det finns ett underliggande hot gentemot den som

---

³⁴ Bronsskulptur av Felix Nylund föreställande tre nakna smeder. Den är en av de mest kända statyerna i Finland och står centralt placerad i Helsingfors mellan Gamla Studenthuset och Stockmanns varuhus. (von Bonsdorff 2009)

talat svenska på offentlig plats, även om den som publicerat inlägget inte tar problemet på allvar.

SOO fick också under sin mest aktiva tid en grupp följeslagare som kallade sig *Loldiers of Odin*. De klädde sig som clowner och följde efter SOO medan de gjorde humoristiska uppträdanden, sjöng och dansade som en motreaktion på SOO. *Loldiers*-clownernas syfte var att både driva med SOO:s påstående att gatorna blivit otryggare på grund av immigrationen och med gatupatrullerandet i sig. (Aharoni & Féron 2019: 100) Även en löst sammansatt grupp kallad *Kyllikkis systrar*³⁵ gick ut på gatorna som motvikt till SOO för att "skapa god stämning och hjälpa alla människor" (Rummukainen 2016; Aharoni & Féron 2019: 100).

"Soldiers of Rump-Reino" kan förstås som en förlängning av den här typen av försök att motarbeta SOO och driva med dem, samtidigt som man också gör narr av finlandssvenskarnas uttalade rädsla. I den citerade texten dras en gräns mellan två olika grupper, finlandssvenskar och Sannfinländarnas anhängare som representerar det "äktfinska" folket (jfr Barth 1969). Samtidigt som föreställningar om etnicitet framträder klass som en central kategori. Det är inte bara etniciteten som särskiljer de två grupperna, utan också deras klasstillhörighet genom referenser till välbeställda och relativt svenskspråkiga områden i huvudstadsregionen.

Citatet är mångbottnat och inte helt lätt att analysera då man får intrycket av att skribenten kan tänkas stå på sidan av både debatten om svenskans vara eller inte vara, men inte heller allierar sig med sannfinländarna. Därmed inte sagt att det är bara anhängare till partiet Sannfinländarna som motsätter sig den obligatoriska svenskan i skolundervisningen.

Det är inte enbart svenskundervisningen i grundskolan som ifrågasätts i materialet från Suomi24. Finlands enda svenskspråkiga beväringutbildning ges på Nylands brigad i Dragsvik som ligger i Raseborg. Brigaden utbildar kustjägare för Finlands marinförsvaret (Marinen u.å.). Bakgrunden till följande citat är en mångårig diskussion om en reform inom försvaret då flera garnisoner lades ner.

Hur många garnisoner avskaffade flottfrisyren-wallin (sic) för att bevara Dragsvik? (sic) Satans hurrin! (IF 2018/008: 91).

Vid den här tiden då inlägget är publicerat, augusti 2016, hade Nylands brigad i Dragsvik varit omdiskuterat i media. Dåvarande försvarsminister Stefan Wallin (SFP) påstods ha hindrat en stängning av garnisonen i Ekenäs genom politisk styrning som inte redovisats öppet. (Yle 2012; Förvarsutskottet 2015)

---

³⁵ *Kyllikin siskot* efter karaktären *Kyllikki* i Finlands nationalepos *Kalevala*.

Flottfrisyr, *backslick*, kotlettfrilla brukar man kalla bakåtkammade frisyreer med mycket stylingprodukter. Här förstår jag det som en metafor för att beskriva Wallin som snobbig. Den bakåtkammade frisyren förknippas med överklassen och finansvärlden genom till exempel Michael Douglas som affärsmannen Gordon Gekko i filmen *Wall Street* från 1987. I Sverige associeras frisyren med så kallade *brats* och stekare, vilket vanligen avser unga personer med pengar som ofta går på krogen och klär sig trendigt. (Slangopedia u.å.; jfr Axegård 2010: 31; Kerola 2010: 31) Sommaren 2018 gjorde HBL, som är Finlands största svenskspråkiga dagstidning, en gallup där man frågade vilka fördomar man har om finlandssvenskar. En av de svarande sa "Jag tänker på hockeykillar med backslick och keps. De använder snus³⁶, har märkeskläder och sånt. Men det här är ju bara fördomar även om sådana också finns." (Snårbacka 2018b) *Backslick* förknippas med både populära sportkillar och äldre välbeställda män. I det här förhållandevis korta citatet samspejar de intersektionella kategorierna klass och språk.

Citatet låter förstå att Wallin favoriserade det svenskspråkiga Dragsvik framför de finskspråkiga garnisoner som lades ner. Hur det ligger till med den saken diskuterar jag inte, men det här inlägget är ett exempel på hur man kan omformulera en legitim fråga så att den i stället framställs som ett aggressivt påhopp. Flottfrisuren används som ett elakt tillmäle och inlägget avslutas med att svära över alla finlandssvenskar.

Pöyhtäri m.fl. (2013) analyserar debatten från 2012 och konstaterar att diskussionerna om Dragsvik underströk två särskiljande drag i kritiken mot finlandssvenskar: uppfattningen om finlandssvenskar som minoritet, och som en upplevd elit. Det här öppnade upp för herrehat och populism. Wallin kallades för landsförrädare, och finlandssvenskar beskylldes för feghet och förräderi vid krigsfronten. Antydningarna om finlandssvenskarnas ofosterländska hållning gentemot Finland gick till och med så pass långt att man påstod att Dragsvik utbildade svenska lakejer. Enligt Pöyhtäri m.fl. var det lätt att måla upp en bild av finlandssvenskarna som fiender då de inte sågs som riktiga finska medborgare. Innehållet i nätkommentarerna från bland annat tidningarna *Iltalehti* och *Uusi Suomi* påminner mycket om mitt material som publicerats 2016. (Pöyhtäri m.fl. 2013: 90–94) Liksom i materialet för denna avhandling använder man exempel ur historien som är svåra både att belägga och att dementera. Dragsvik blir i debatten en plats som med stark affektiv laddning i och med dess särställning som svenskspråkig brigad i Finland. Här utbildas människor som ska försvara nationens gränser, men för den som inte accepterar att landet är tvåspråkigt blir det en möjlighet att misstänkliggöra finlandssvenskarnas lojalitet.

---

³⁶ För mera om snus och kopplingen till det finlandssvenska: Henriksson 2017.

I följande inlägg är det Närpes som får representera Svenskfinland och då framför allt det rurala Svenskfinland som ligger utanför de stora städerna Helsingfors och Åbo.

”Vi gjorde det”. Talar den där grönsaken från Närpes om sig själv som en kunglighet. (IF 2018/008: 28)

Citatet refererar till Henrikssons segertal då hon valts till SFP:s första kvinnliga partiordförande³⁷. Grönsak är en metafor för någon som är hjärndöd eller ett anstötligt uttryck att använda om någon som har en grav mental funktionsnedsättning (Oxford Learner’s Dictionaries u.å.; Urban Dictionary u.å.; Urbaanisanakirja u.å. b). Citatet hänvisar till Henrikssons uttalande då hon med ”vi” avsåg de som röstat på henne och inte sig själv. Skribenten tar fasta på detta ”vi” och menar att hon talar om sig själv som en kunglighet. *Pluralis majestatis* kallas första personens personliga pronomen i pluralis då en härskare talar om sig själv som ”vi”. Det visar på talarens koppling till institutionell makt eller talarens överhöghet i relation till den som tilltalas. (Helmbrecht 2002: 34 & NE u.å.) I inlägget menar skribenten alltså att citatet av Henriksson visar att hon ser på sig själv som kunglig och därmed högre stående än andra. För att ta ner henne på jorden igen kallas hon för en grönsak från Närpes.

Närpes är en stad i Österbotten som är känd för sina stora växthusodlingar, främst tomater (Enroth 2009: 249). Närpes blev som sista enspråkigt svenska kommun på fastlandet officiellt tvåspråkigt 2016 (Ruda & Långvik 2015)³⁸. Henriksson är österbottning, men från Jakobstad som ligger nästan 200 kilometer längre norrut. Omnämmandet av Närpes kan förstås som att Närpes får stå för hela Österbotten. Närpes är en metafor för den svenskspråkiga landsbygden, den del av Svenskfinland som inte ligger i huvudstadsregionen. Genom att kalla Henriksson för en ”grönsak från Närpes” framställs hon som efterbliven, och understryker att hon kommer utifrån och är mera av en lantis än en professionell politiker. Detta framhävs ytterligare av att hon sägs tala om sig själv som en kunglighet. Dikotomin landsbygd – huvudstad används för att förstärka det motsägelsefulla, och på så vis peka ut henne som någon man kan håna. Här är det den intersektionella kategorin klass som föregår kön i den spydiga kommentaren om Henriksson.

Närpes är intressant som metafor på flera sätt i sammanhanget. Kommunen är känd för sin särpräglade dialekt, som många andra finlandssvenskar upplever som svår att förstå (Haapamäki & Bäckman 2020: 28). Dessutom har Närpes ofta lyfts fram som en förebild för lyckad integration. I slutet av 1980-talet var Närpes den första mindre orten i Finland att ta emot flyktingar. Sedan 2000-talet har

---

³⁷”Vi gjorde det, vi spräckte glastaket. Jag är alldeles överväldigad för det stöd ni visat mig” Henriksson, HBL 12.6.2016.

³⁸ Se ”Det svenska i Finland” och ”Svenska i Seinäjoki” angående språken i kommunerna.

man också aktivt rekryterat utländsk arbetskraft till kommunens primärnärings. (Ibid. 26) Man kan säga att detta förhållandevis korta citat samlar flera av de aspekter som också tidigare lyfts fram i näthatet mot det svenska i Finland. Den kvinnliga politikern ska sättas på plats – kön. Hon ska inte tro att hon är för mer än någon annan – klass. I referensen till Närpes möts både frågor om språk och om etnicitet genom ortens välkända svärbegripliga dialekt, starka svenskspråkiga majoritet och förhållandevis stora andel invånare som är födda utomlands (ibid. 26, 28).

Närpes är också den enda ort i Österbotten som nämns³⁹, utöver Seinäjoki och Vasa, vilket jag återkommer till i samband med diskussionen om sjukhusjouren. I övrigt är det främst Helsingfors, Åbo och Åland som får representera Svenskfinland. Dragsvik är ett undantag, men det nämns i egenskap av Nylands brigads garnisonsområde. Med stöd av materialet kan man säga att det Svenskfinland som skissas fram består av ett vagt definierat område längs Finlands södra och västra kust, med tonvikt på Helsingfors, Åbo, Åland, Närpes och Vasa.

Stick till Sverige!

Materialet är rikt på benämningar av platser som särskilt lämpade för finlandssvenskar, även om de inte har någon större geografisk spridning. Det förekommer också direkta förslag på vart svensktalande finländare borde flytta. För trots att de satt sin prägel på Helsingfors, vilket framkom i citatet om gatupatrullerna (IF 2018/008: 159), så har de enligt följande inlägg ändå inget att hämta i landets huvudstad.

Det lönar sig inte för svenskspråkiga att verka i Helsingfors, där det bor smarta typer och tågresan till Ryssland bara tar några timmar. Det lönar sig att koncentrera verksamheten till Åbo. Från Åbo kommer man snabbare till Åland och Sverige med färjan. I Åbo finns redan Åbo Akademi, så dit med Hanken också. *Svenska Teatern* kunde få åskådare från Sverige, om den låg i Åbo. Om de svenskspråkiga sålde sina bostäder i huvudstadsregionen, skulle de få billigare [boende] i Åbo och närliggande områden. Där skulle de få sova i lugn och ro på natten, då spårvagnarna inte skramlar. I en krissituation är det kortare att ro från Åbo till Sverige. Mumintrollen bor redan där och Li Andersson. (Min kursivering, på svenska i originalet) (IF 2018/008: 45)

De svenskspråkiga finländarna har enligt inlägget inget att hämta i Helsingfors. I stället borde alla flytta till Åbo för att det är närmare till enspråkigt svenska Åland och till Sverige. Åbo Akademi är Finlands enda enspråkigt svenska universitet och till ÅA hör även Handelshögskolan som också kallas Hanken (Åbo Akademi u.å.). Hanken som nämns i citatet syftar på Hanken Svenska

---

³⁹ Jakobstad nämns i tre inlägg om Henriksson (IF 2018/008: 26, 118, 122).

Handelshögskolan i Helsingfors. Svenska Teatern i Helsingfors är Finlands svenska nationalscen (Svenska Teatern u.å.).

Påståendet om att teatern skulle få åskådare från Sverige om den låg i Åbo i stället visar på en uppfattning om att det bara är svenskspråkiga som kan tänkas vara intresserade av teater på svenska. Inläggsskribenten verkar inte heller känna till att det redan finns en svensk teater i Åbo. Med tanke på att det vid den här tiden dagligen går färjor från Stockholm till både Helsingfors och Åbo så lär inte en flytt av *Svenska teatern* ha någon betydelse för mängden publik. Avsikten med texten verkar vara att peka ut välbekanta svenska element i Helsingfors stadsbild och hitta argument för att göra sig av med dem och deras kundkrets på samma gång. Vilket också bekräftas av följande mening i citatet där skribenten föreslår att de svenskspråkiga helsingforsarna säljer sina bostäder och flyttar till Åbo.

I Åbo finns inga spårvagnar till skillnad från i centrala Helsingfors. Tillägget att de svenskspråkiga i Åbo skulle slippa få nattsömnen störd av deras skrammel hänger ihop med bilden av att finlandssvenskarna är förmögna nog att bo i innerstaden. I citatet används roddbåten som metafor för finlandssvenskarnas flykt från Finland till Sverige (jfr IF 2016/001: 7). Vilken krissituationen här antas vara är oklart, men det är tydligt att finlandssvenskarnas trygga hamn anses vara Sverige – samtidigt som de framställs som feiga och opålitliga i en kris.

I citatet samverkar de intersektionella kategorierna klass, språk och etnicitet. Finlandssvenskarna omskrivs som representanter för en överklass som hör hemma i Sverige. Språket och de föreställningar om etnicitet som följer därav gör att finlandssvenskarna anses höra hemma i Sverige. I en krissituation antas de svenskspråkiga finländarna överge Finland för Sverige.

Mumintrollen dyker upp endast ett par gånger i mitt material, det förvånar mig med tanke på hur starkt förknippade de är med det finlandssvenska (jfr Bergman 2018). I Nådendal utanför Åbo finns *Muminvärlden*, en temapark för hela familjen där man får träffa Mumintrollet och hans vänner. Författaren och bildkonstnären Tove Jansson (1914–2001) som skapade berättelsen om mumintrollen var finlandssvensk. Hon är den finländska författare som översatts till flest språk, muminböckerna har översatts till mer än 40 språk. (Ahola 2011)⁴⁰ Mumin är så populär också på finska att Mumin är *Muumi* med hela finska folket, och den finlandssvenska kopplingen verkar ha förlorat något av sin betydelse (åtminstone utanför Svenskfinland). På 90-talet blev den animerade tv-serien *I Mumindalen*, en japansk-finsk-holländsk samproduktion en stor favorit bland barnen. Serien gjordes i en finsk och en svensk version i Finland, samt dubbades till japanska för tv-publiken i Japan. Serien nådde en ny generation som inte nödvändigtvis var bekant med böckerna, utan lärde känna mumintrollen i en

---

⁴⁰ För mera läsning om Tove Jansson se Tuula Karjalainens biografi *Tove Jansson: Arbets och älska* (2013) och Boel Westins biografi *Tove Jansson: Ord, bild, liv* (2007)

mera slätstruken och kommersiell form. (Niskanen 2018: 93–94; Pääkkönen 2010:1) En ny animationsserie med namnet *Mumindalen* hade premiär 2019 och visades på både finska och finlandssvenska på Yle. Mumindalen är det mest sedda programmet någonsin på Yle Arenan, Finlands public service-tjänst för webb-tv och -radio. (Yle 2019)

I det ovannämnda citatet är det däremot tydligt att Mumin är finlandssvensk liksom vänsterförbundets partiordförande Li Andersson (Statsrådet u.å.). Från ett internationellt perspektiv är varumärket Mumin, (*Moomin* på engelska) främst associerat med Finland. I Sverige förekommer att man kallar finlandssvenska för "Muminsvenska" på grund av den tv-serie om mumintrollen med finlandssvenska skådespelare som sändes i slutet på 60-talet (Mäkitalo 2020). Också på finska används uttrycket "Muminsvenska" i betydelsen finlandssvenska eller om hur finskspråkiga låter då de talar svenska (Heikkilä 2014: 52; jfr Klinkmann 2017b: 307).

Inlägget framställer Åbo som ett reservat för finlandssvenskar. Dit ska alla svenskspråkiga finländare flyttas för att skiljas från den finskspråkiga befolkningen. Teatern och handelshögskolan lyfts också fram som symboler för det finlandssvenska. Teatern representerar så kallad finkultur och handelshögskolan med sin ekonomiutbildning associeras med höginkomsttagare. Båda två hör till den finlandssvenska stereotypen. Tillsammans med Mumintrollet bildas en finlandssvensk treenighet avskild från det finska Finland: Mumintrollet, ekonomen och kulturtanten.

I havet, mitt emellan Åbo och Stockholm ligger Åland. Det är en plats som man i nätforumet gärna hänvisar alla finlandssvenskar till. Sannfinländarnas dåvarande riksdagsledamot Teuvo Hakkarainen skrev 2011 på Facebook att "homosexuella, lesbiska och somalier kunde placeras på Åland för att bilda ett idealsamhälle där" (Fredriksson 2017).

På Åland skulle man troligen få begå folkmord på finnarna och ändå skulle hurrina vädja till självstyret. (IF 2018/008: 231)

Åland är ett självstyrt, demilitariserat landskap i Finland. Åland är enspråkigt svenskt och består av närmare 7000 öar och skär i havet mellan Finland och Sverige. Den största ön är Fasta Åland och där bor 90 procent av befolkningen på dryga 30 000 personer. (Åland u.å.)

Det enspråkigt svenska Åland räknas ibland som en del av Svenskfinland och ibland separat. Invånarna själva definierar sig främst som ålänningar och upplever sig vara allierade med finlandssvenskarna. (Allardt Ljunggren 2008: 1; Östling 2020) Självstyret innebär att landskapet har rätt att själv besluta om de områden som självstyret berör. Lagtinget stiftar lagar om bland annat skolfrågor, hälsovård, polis och postväsende. Åland styrs av en landskapsregering. Åland är

liksom Finland medlem i Europeiska unionen, men står utanför skatteunionen. Hembygdsrätten kallas det regionala medborgarskap som krävs för fullständiga rättigheter att äga jord och idka näringsverksamhet. För den som inte är barn till en förälder med hembygdsrätt krävs kunskaper i svenska, finskt medborgarskap och att man varit fast boende på Åland i fem år. (Allardt Ljunggren 2008: 6–7)

I citatet ovan kallas ålänningarna för hurrin och ses som finlandssvenskar. Det enspråkigt svenska landskapet framställs som fientligt mot finskspråkiga. Åland har kritiserats för att vara negativt inställt till finskan. Exempelvis har Europarådets kommitté för juridiska frågor och mänskliga rättigheter påpekat att inflyttade finskspråkigas behov bör beaktas mera. (Allardt Ljunggren 2008: 9)

Påståendet om att det skulle vara möjligt att begå folkmord på finskspråkiga på Åland är ett exempel på användning av emotiva uttryck. Det är en uppenbar överdrift, men säger något om hur man ser på relationen mellan språkgrupperna. På Åland upplevs de finskspråkiga vara ovälkomna då majoritetsspråket är svenska. Relationen är alltså den omvända jämfört med på fastlandet. Enligt statistik från 2017 hade 4,7 procent av ålänningarna finska som modersmål och 87,2 procent svenska (Ålands statistik- och utredningsbyrå 2017). Citatet är ett exempel på hur grova överdrifter används för att elda under en debatt genom att man framställer sin motståndare i så dålig dager som möjligt. Folkmord kan ses som en metafor för det omvända maktförhållandet mellan svenskt och finskt. Här blir Åland ett direkt hot mot den finskspråkiga befolkningen genom sin särställning som autonomt landskap i Finland. Ordet folkmord är också emotivt och hänger samman med påståenden om att finlandssvenskar är rasister och utövar apartheid gentemot finnar. Jag ger exempel på detta och diskuterar det längre fram i analysen.

Nästa steg västerut från Åland ligger Sverige. I Sverige talar man främst svenska och därmed verkar det vara klart för skribenterna på Suomi24 att det är där som finlandssvenskarna hör hemma.

Ro hurrin på nytt tillbaka till [S]verige, så som ni flydde under kriget. (IF 2016/001: 7)

Hurrina till [S]verige det är rätt land för dem. (IF 2016/001:17)

Det är fullt möjligt att ro över till Sverige från Finland. Havet fungerar som en viktig kommunikationsväg mellan de båda länderna. Här lyfts också roddbåten fram som en metafor för det finlandssvenska. Den svenskspråkiga befolkningen bor företrädesvis längs kusten och förknippas med bland annat båtindustrin. En av de mest klichéartade symbolerna för det finlandssvenska är segelbåten, men den nämns inte här. (Snårbacka & Westerholm 2018) I stället är det roddbåten som får agera flyktmedel. Roddbåten är ett långsamt färdmedel som

kräver mycket arbete av den som håller i årorna. I andra citat finns exempel som visar att finlandssvenskar ses som lata och arbetssskygga, finlandssvenskar vet inte vad riktigt arbete är – men om de ska fly sitt ansvar får de så lov att jobba för det. En seglats över Bottenviken hade kanske varit för lätt och mera av ett fritidsnöje.

Roddbåten som metafor förekommer också i citatet "[i] en krissituation är det närmare att ro från Åbo till Sverige" (IF 2018/008: 45; jfr IF 2018/008: 122). Här vill skribenten flytta alla finlandssvenskar från Helsingfors till Åbo eftersom bland annat det svenskspråkiga universitetet Åbo Akademi redan finns där och det är närmare till Åland och Sverige.

Citaten ovan låter förstå att finlandssvenskar egentligen hör hemma i Sverige, de ska tillbaka till Sverige. Samtidigt påstås att finlandssvenskarna flydde från Finland till Sverige under kriget, det vill säga de svek Finland i en svår situation. Dylika påståenden framfördes också i samband med diskussionen om brigaden i Dragsvik (Pöyhtäri m.fl. 2013: 90–94). Svenskspråkiga finländare stred för Finland under kriget 1939–1945 (Juutilainen 1997; Strandén 2010). Något som torde vara välbekant för en stor del av också den finskspråkiga befolkningen bland annat genom Åke Lindmans film *Framom främsta linjen* från 2004. Filmen nådde stor publik i Finland och handlade om Infanteriregemente 61, som till största delen bestod av svenskösterbottniska infanterister. (Strandén 2010: 127)

Det är värt att notera att inlägget som skrevs 2015 publicerades i samband med det som brukar benämnas den stora flyktingkrisen, då också Finland fick ta emot en betydligt större mängd asylsökande än tidigare (International Organisation for Migration 2015). Under hösten 2015 fick man så gott som dagligen se bilder på båtar till brädden fyllda med människor som försökte ta sig i land längs den europeiska Medelhavskusten. Samtidigt pågick en diskussion där syriska män anklagades för att fly kriget i stället för att stanna och strida för sitt hemland. (Vick 2015; Marçal 2015) Diskussionen påminner delvis om den som förs i mitt material om finlandssvenska män och deras krigsinsatser. Min avsikt är inte att jämföra situationen i Syrien med krigstiden i Finland. Däremot vill jag fästa uppmärksamhet vid de föreställningarna om manlighet som förekommer i materialet, och vad som förväntas av män i förhållande till nationen.

I mitten av 1980-talet gick debatten om svenskans ställning i Finland het efter att Veikko Vennamo, Landsbygdspartiets grundare, skrev en kolumn i partiorganet *Suomen Uutiset* om att finlandssvenskarna gynnades framom finskspråkiga i Finland. Seppo Heikinheimo, musikredaktör på HS skrev i HBL att de finlandssvenskar som talar för ett tvåspråkigt Finland kan få simma tillbaka till Sverige. (Herberts 2020: 194–195)

I mitt material hänvisas de svenskspråkiga finländarna upprepade gånger till Sverige. Som i citaten ovan så anses finlandssvenskarna inte höra hemma i Finland utan i Sverige. Kopplingen mellan språk och nation är stark. För att vara en accepterad del av den finska nationen ska man vara finskspråkig. De svenskspråkiga finländarna ses i bästa fall som inflyttare och i värsta fall framställs de som inkräktare.

Som jag tidigare nämnt är det inte enbart svenskspråkiga finländare som utsätts för näthat i mitt material. En annan grupp som utsätts för kränkningar på nätet är muslimer. (Korhonen m.fl. 2016: 94–106) Nedan analyserar jag ett citat där muslimer används som exempel för att framställa finlandssvenskar som problematiska i och med sin påstått toleranta inställning till muslimska invandrare.

Det verkar som om hurrina på riktigt önskar att hit ska komma så många trasskallar som möjligt, och väldigt naiva verkar de vara gällande vad som följer av en sådan muslimernas invasion. Inte stannar den flodvägen här, flera kommer nästa år och sedan nästa o.s.v. Fattar ni hurrin verkligen inte vad det betyder, det betyder det som händer i Sverige nu. Jag har själv bott i Stockholms invandrarförorter, och vet mycket väl vad sanningen är. Muslimer är ett helvetes stort problem. Sådana här saker lönar det sig att tänka på, när det kommer enorma mängder unga muslimska män hit, men några kvinnor har de inte. Nu kommer de till ett fritt samhälle, där det finns gott om "fel" klädda kvinnor. Vad tror ni kommer att hända? Jag är säker på att det kommer bli kaos i Sverige. (IF 2016/001:13)

Sambandet mellan främlingsfientlighet och en negativ inställning till det svenska i Finland framkommer tydligt i detta citat (jfr Grönlund & Karvonen 2020: 218–219). Finlandssvenskarna påstås önska att flera muslimer ska flytta till Finland. Jag förstår detta som en del av diskursen om svenskspråkiga finländare som mera öppna och toleranta i jämförelse med finskspråkiga (jfr Backa 2017: 277ff). "Trasskallar" är en metafor och ett skymfande tillmål som syftar på de huvuddukar eller slöjor som bärs av en del muslimer. En trasa är ett ofta sönderrivet tygstycke som man använder bland annat vid städning, att vara klädd i trasor är att bära slitna – trasiga – kläder. Genom att kalla en grupp människor för trasskallar framställer man dem som smutsiga och lägre stående. Skribenten har uppenbarligen själv varit invandrare i Sverige, men gör en tydlig skillnad mellan sin egen position och de muslimska invandrarna.

Invaderar är ett emotivt uttryck. En invasion innebär enligt ordboken "en militär inryckning i stor skala i ett land vanligen i syfte att ockupera landet el. delar av det" (SO 2009b). Man behöver inte ta ordets betydelse bokstavligt för att känna av den starkt affektiva laddningen det har. Människorna i fråga sägs inte bara invandra, flytta eller anlända – de invaderar.

I citatet framställs muslimska män som misogyna och antyder att finska kvinnor kommer drabbas av detta ifall Finland tar emot muslimska asylsökande. Med tanke på hur kvinnor omtalas i andra foruminlägg så kan man fråga sig hur mycket den påstått negativa kvinnosynen skiljer sig från den som framkommer hos de som framställer sig som "riktiga finska män" (IF 2016/001: 5). Skribenterna i forumet drar sig inte för att ge kvinnor tillmälen som bitch, aggressiv bullterrier, liekvinna, leende döden eller bara avskrika dem som fåniga (IF 2016/001: 18; IF 2018/008: 9, 18, 42). Den misogyni som framkommer i materialet diskuterar jag mera ingående i underkapiteln "Bajamaja och Lilla Calle – när näthatet blir personligt" och "Åkta finska män: Heteronormativitet och nykonservatism".

Sverige tas ofta upp som avskräckande exempel då invandringen diskuteras i Finland. Sverige har tagit emot ett betydligt större antal flyktingar och asylsökande än Finland. Nästan 20 procent av befolkningen i Sverige är född i något annat land än Sverige. Fram till 2017 kom de flesta utrikesfödda i Sverige från Finland, det stora antalet invandrare från Syrien gjorde att de som är födda i Finland nu ligger på andra plats. (Migrationsinfo 2020)

Vid genomläsningen av materialet noterade jag återkommande hänvisningar till Sverige, både till ett samtida Sverige så som i inlägget ovan och till tiden då Finland var en del av det svenska riket. Texterna refererar till Sverige som ockupationsmakt och till Sverige som en plats där finlandssvenskarna egentligen hör hemma och gärna bör "återvända" till. Citatet nedan är ett av de som hänvisar till att svensktalande finländare härstammar från Sverige och att de är ovälkomna i Finland.

Fräckhet verkar vara något som hurriskitarna ärvt av sina svenska stamfäder. Här i Finland är ni bara den mest hatade gruppen och det beror på er arrogans gentemot majoritetsbefolkningen. Observera att majoritetsbefolkningen utgör 95% av vårt folk och här i Finland är ni bara ett ynkligt 5% svenskt skitgäng alltså hurriskitar. (IF 2016/001: 4)

Ordet hat i detta citat är ett av få exempel på direkta emotionsord i mitt material. Min tolkning av detta är att uppenbara känslorargument inte tas på lika stort allvar och skribenterna därför främst använder sig av andra medel för att förmedla sina åsikter och uppfattningar. (jfr Mral 2013: 107; Walton 1992)

Hurriskitar är en sammansättning av skällsordet för finlandssvenskar (ibland även för svenskar i Sverige) "hurri" och "skit" som syftar på en bit avföring, men som här brukas i överförd betydelse för att beskriva finlandssvenskarna. Skit används som förstärkningsord, och i uttryck som "han är en stor skit" i betydelsen han är opålitlig eller dylikt (SAOL 2015b). Lindqvist återger en berättelse om en svensk som frågar en finne varför han tittar på sin avföring och

finnen svarar att han vill se efter hurudan "hurri" det blev eftersom hurrin är gjord av finnens skit (Lindqvist 2001b: 209).

Hurriskitarna är här en metafor för finlandssvenskarna som opålitliga och otrevliga. I citatet används emotiva uttryck som "fräckhet" och "arrogans". "Skit" som adjektiv används också som emotivt uttryck för att understryka hur illa sedda de svenskspråkiga finländarna är – om de ens kan anses vara finländare då skribenten också påpekar att hurrina är ett "svenskt skitgäng". Här i citatet ses också exempel på ett av de få direkta emotionsord som finns i materialet då finlandssvenskarna beskrivs som den mest "hatade gruppen". Hat är ett hårt ord i detta också annars starkt affektiva citat. Materialet innehåller inte så många liknande exempel som citatet ovan, utan aversionerna mot de svenska uttrycks oftast på ett mera lågmält och också fåordigt vis.

Materialutdragen nedan hör hemma i samma kommentarstråd, man kan se dem som en konversation där parterna använder fem olika signaturer. Det framkommer inte om det är fem olika avsändare eller om flera poster har samma avsändare. Här återkommer det flitigt använda hurri som i mitt material används främst om finlandssvenskar och understryker skribentens antipatier gentemot det svenska i Finland. För att göra hänvisningarna i texten inunder tydligare har jag numrerat dem med siffrorna 1–5.

1. Varför månntro vissa hurrin vill att Finland skulle lyda under Sverige igen? (IF 2016/001: 21)
2. För att de ser sig som svenskar. (IF 2016/001: 22)
3. För att de är svin. (IF 2016/001: 23)
4. Hemska landsförrädare. (IF 2016/001: 24)
5. För då skulle finska språket igen inte ha någon position. (IF 2016/001: 25)

I det första citatet här ovan vill jag främst fästa uppmärksamhet vid skribentens ordval "lyda under Sverige igen", som i stället för till exempel "bli en del av", gör inlägget emotionellt laddat. Den som lyder hukar sig för en annan, det är ett uttryck för maktutövning. I citatet frågar skribenten sig varför finlandssvenskar (uttryckt genom ett skällsord) vill att Finland ska ge upp sin självständighet och återgå till en position som Sveriges underordnade. Tanken på att någon skulle ifrågasätta nationens självständighet väcker heta känslor i forumet. I citatet spelar skribenten på detta genom att ställa en fråga som garanterar affektiva reaktioner. Ett ifrågasättande av nationens självständighet är i sig känsloladdat och därtill är frågan formulerad på ett emotivt vis genom de tidigare nämnda ordvalen "lyda under".

De starka reaktionerna står att läsa direkt i svaren på frågan, dessutom är citatet en del av en debatt som flammor upp mellan varven också i tidningspressen och på akademisk nivå. Bland etablerade historiker anses Finland ha varit en fullvärdig del av Sverige och inte ockuperat (Meinander 2014: 21–26, Fagerlund

m.fl. 1993: 130–135). Det översta citatet ser jag som ett exempel på den ockupationsdiskurs som finns i anslutning till ländernas gemensamma historia.

I *Suomi on ruotsalainen* [Finland är svenskt] från 2014 beskriver Marjo Vilkkö de finska böndernas ekonomiska situation under den svenska tiden som god, till och med i jämförelse med de svenska böndernas, tack vare vissa skattelättnader. Hon argumenterar mot påståendet att Finland skulle ha varit en svensk koloni. Hon påpekar också att orsaken till att den finska befolkningen var mera utsatt i krig har att göra med geografiska orsaker, inte etniska – fienden kom ofta österifrån. (Vilkkö 2014: 225–228)

Teemu Keskisarja, docent i Finlands och Nordens historia vid Helsingfors universitet, anser att "Exploateringen av finländarna under svenska tiden var jävligare än kolonialismen i Afrika." Så citeras han i en artikel om ohyttiga händelser i Finlands historia i HS 6.8.2017. I HBL 13.8.2017 får han mothugg av docent Mirikka Lappalainen, lektor i Finlands och Nordens historia vid Helsingfors universitet, som menar att 1800-talets kolonialekonomi inte går att jämföra med den svenska tiden som varade från medeltiden fram till 1800-talet. Hon menar att Finland inte var en koloni utan en del av det svenska riket, till skillnad från de områden runt Östersjön som Sverige erövrade. Citatet ovan av Keskisarja är också ett exempel på hur emotiva uttryck används för att appellera till läsarens känslor, samtidigt som mottagaren väntas förstå den vidare innebörden av "kolonialismen i Afrika" som här används som metafor för total exploatering av ett folk.

Antologin *Finnjävlar* utkom 2016 i Sverige. Den är skriven av flera personer med sverigefinsk bakgrund och inleds med "1100-talet. Koloniseringen tar sin början. Kung Erik den helige ska enligt legender ha inlett det första korståget till Finland år 1155. Finnarna erbjuder att anta kristendomen. Det avvisas varpå kungen besegrar dem i ett stort slag." Detta avslutas visserligen med en fotnot om att det är osäkert om korståget verkligen ägt rum. (Borg 2016: 7–8). Det här noteras även av HBL:s kulturchef Fredrik Sonck som också påpekar att det längre fram i inledningen föreslås att kolonisationen blir ett faktum år 1334 i och med kung Magnus Erikssons skattelättnader för dem som flyttar till Åland och östra sidan av Bottenviken. Redan rubriken "Antirasistiska sverigefinnar på vänsterkanten lånar Sannfinländarnas historiesyn" visar på det Sonck ser som problematiskt med antologin. Han stöder sig på den etablerade historiska forskningen om ländernas gemensamma historia och menar att påståenden som dessa spelar "den nationalistiska och värdekonservativa *högern*" rakt i händerna. (Sonck 2017) I bokens inledning skriver redaktör Kristian Borg att "boken är en del av en ny historieskrivning", medan Sonck i sin recension skriver att "idén om den svenska kolonialismen härstammar från fennomansk 1800-talspropaganda" (Borg 2016: 16; Sonck 2017). Hur historien används kan alltså, om man tar denna debatt som exempel, ge upphov till olika förståelser av den. Avsikten med boken *Finnjävlar* var att ge sverigefinländarnas bild av att växa upp med

finländska rötter i Sverige, men på finlandssvenskt håll uppfattades den som ett sätt att än en gång misstänkliggöra svenskspråkiga finländare.

Det här misstänkliggörandet återspeglas i citat 2: "För att de ser sig som svenskar" enligt vilket finlandssvenskarna inte ser sig som finländare utan som svenskar och därför önskar att Finland ska lyda under Sverige (IF 2016/001:22). Detta är också ett exempel på ett emotivt uttryck där ett till synes sakligt konstaterande fungerar affektivt genom att svenskspråkiga finländare påstås se sig själva som svenskar och inte finländare. Om finlandssvenskarna inte ser sig som finländare i första hand är det lätt att ifrågasätta deras lojalitet gentemot Finland. Man kan fråga sig vad det betyder för Finland som nation om man påstår att en del av befolkningen hellre skulle höra hemma någon annanstans? Följdfrågan blir då vilken föreställning om Finland som nation uttrycks här? Jag återkommer till detta längre fram.

Citat 4 konstaterar att finlandssvenskar är "Hemska landsförrädare", alltså någon som förråder sitt land (IF 2016/001: 24). Det här visar på en typisk motsägelse i materialet – finlandssvenskar ses ibland som svenskar som hör hemma i Sverige – för att i nästa inlägg utpekas som opålitliga finländare i beråd att svika sitt hemland. Citatet är ett exempel på användning av emotiva uttryck, det presenteras som ett torrt konstaterande samtidigt som ordet landsförrädare är starkt negativt laddat. En förrädare är en svikare, någon som är opålitlig och som utnyttjar sin position. Här handlar det dessutom om att förråda sitt land.

Landsförräderi är ett brott som enligt Finlands strafflag kan ge upp till tio års fängelse, grovt landsförräderi kan ge livstidsfängelse (Strafflag 39/1889).

En finsk medborgare som under ett krig, en väpnad konflikt eller en ockupation som berör Finland eller när ett omedelbart hot därom föreligger

- 1) ansluter sig till fiendens väpnade styrkor,
- 2) deltar i krigshandlingar eller andra militära aktioner mot Finland,
- 3) i fiendens tjänst fullgör militära eller civila uppgifter som direkt främjar krigshandlingar mot Finland eller
- 4) inleder samarbete med fienden eller på något annat motsvarande sätt skadar Finland till förmån för fienden skall för landsförräderi dömas till fängelse i minst ett och högst tio år.

(Strafflag 39/1889 12 kap, Om landsförräderibrott, 578/1995)

"Hemska" används som förstärkningsord, som för att understryka det avskyvärda i att vara en landsförrädare. Den affektiva laddningen stärks samtidigt som det korthuggna svaret på bara två ord gör att det framställs som ett i det närmaste torrt konstaterande av faktum.

I citat 5 "För då skulle finska språket igen inte ha någon position" hänvisar skribenten till tiden innan finskan blev officiellt språk i Finland (IF 2016/001:25). Finskan godkändes som ämbetspråk vid statliga myndigheter 1863 (Backman 2010). Samma år utfärdade den ryska kejsaren Alexander II ett språkreskript som slog fast att finskan skulle vara jämställd med svenskan som förvaltningspråk inom tjugo år (Engman: 2019: 409; af Hällström-Reijonen 2019: 296; Häkkinen 2019: 395; Engman 2016: 97). Det skulle ändå dröja till 1902 innan finskan jämställdes med svenskan och även ryskan (Engman 2016: 97).

Jag tolkar citat 5 som ett påstående om att svenskspråkiga finländare vill beröva det finska språket sin position som officiellt språk i Finland. Det skulle kunna innebära en likande språklig situation som under den svenska tiden och innan ryska kejsaren höjde finskans status (Engman 2016: 91–98). Här återfinns tanken om finlandssvenskarna som opålitliga, en grupp att misstänkliggöra. Juliana Ochs skriver i *Security and Suspicion: An Ethnography of Everyday Life in Israel* (2011) om hur israeler använder begreppet "suspicious people" som en omskrivning för palestinier eller människor som ser "arabiska" ut. Misstänksamheten baseras på stereotypa uppfattningar och känslor, en misstänkliggjord (*suspicious*) person är opålitlig. Genom misstänkliggörande kan man rättfärdiga diskriminering av en viss grupp eftersom man gör det för att skydda sina egna. (Ochs 2011: 81–84)

Misstänkliggörandet syns också i följande citat: "Med Sverige som vänland behöver man inga fiender" (IF 2019/001: 3). Dikotomin vän-fiende används här som affektivt verktyg. Jag ser citatet som ett emotivt uttryck för antipatier gentemot Sverige och det svenska. Vad betyder det att Sverige är ett vänland? Finland var tidigare en del av Sverige och underförstått finns här en rädsla för att Sverige ska bli ett fiendeland i stället genom att försöka återta Finland. Enligt citatet "keep your friends close, and your enemies closer"⁴¹, ska man ska hålla sina vänner nära, men sina fiender ännu närmre. Det säger något om vikten av att hålla koll på den man håller kär, men framför allt den man hatar – eftersom den vill en illa. Genom det svenska språket och ländernas gemensamma historia står Finland och Sverige varandra nära. Skribenten till citatet väljer att vända detta till ett problem, och framställer Sverige som mera av en fiende än en vän. En rädsla för att Sverige ska "återerövra" Finland återkommer i materialet.

Men då SFP:s främsta syfte är att återansluta Finland till Sverige. Därför är det Svenska partiet, för det erkänner inte Finlands självständighet. (IF 2018/008: 104)

Ovan återkommer tanken om att Finland riskerar förlora sin självständighet på grund av illojala finlandssvenskar. Här uttrycks emotioner genom påståendet om

---

⁴¹ Al Pacino som Michael Corleone i *The Godfather part II*; Zun Zu – *The Art of War*.

att SFP:s målsättning är att göra Finland till en del av Sverige, och att partiet dessutom inte erkänner Finland som självständigt land.

Finlands självständighet är ett återkommande tema i materialet. Det visar på hur betydelsefull den anses vara. I Finland firar man inte någon nationaldag som i till exempel Norge där 17 maj är en stor folkfest varje år (Blehr 2000: 9ff). Finlands självständighetsdag firas den 6 november och har en högtidlig och allvarsam prägel. Dagen firas bland annat med militärparader, fackeltåg och uppvaktningar vid hjältegravar. I hemmen samlas man framför tv-sändningen från presidentens slott där man ser presidentparet skaka hand med tusentals högtidsklädda gäster⁴². Största delen av de inbjudna är aktiva politiker som riksdagsledamöter och ministrar, men även idrottsstjärnor, artister och företagare finns bland de inbjudna. Krigsveteraner bjuds också in, men de blir av förklarliga skäl att färre till antalet. Kriget, främst fortsättningskriget 1941–1944, är närvarande också genom att filmatiseringen av Väinö Linnas roman *Okänd soldat* visas på tv. Detta trots att Finland blev självständigt redan 1917, vilket med jämna mellanrum kommer upp i samband med rapporteringen från självständighetsfirandet. (Bergman & Ekrem 2020: 260–265)

Finland var som tidigare nämnts en del av Sverige fram till 1809 då Ryssland erövrade Sveriges östra rikshalva. Hur länge Finland varit en del av Sverige är svårt att bestämma exakt eftersom Sverige aldrig fört krig mot något annat land för att erövra landområdet öster om Bottenviken. Olika källor nämner allt från 1100-talet till 1300-talet beroende på vilken historisk referenspunkt man använder. Hur många år Finland anses ha varit en del av Sverige varierar, men ofta talar man om 600 eller 700 år, som i citatet nedan. (Tommila 2009: 8–10; Vilkkö 2014: 21–22)

700 år som slavar under Sverige fortsätter med dessa finskrasistiska partier.
Tvångscancer (IF 2018/008: 210)

Här används emotiva uttryck som "slavar under", "finskrasistiska" och som ytterligare affektiv förstärkning använder skribenten "*Tvångscancer*" som sin signatur. Användningen av signaturer i mitt material varierar. Ibland används de som ovan, som ett sätt att föra fram ett budskap och en åsikt i ett visst ämne. Signaturen ses då inte som personlig utan som en del av inlägget som helhet, vilket jag visade redan i början av kapitlet i samband med skärmdumparna. Andra gånger är signaturen personlig och då återkommer den i flera inlägg. I dessa fall fungerar signaturen som markör för skribenten själv. Jag analyserar *tvångscancer* som metafor i underkapitlet "Svinet, döden och cancer".

I inlägget ovan sägs det finska folket ha varit Sveriges slavar. Det hänger samman med den tidigare nämnda debatten om Sveriges ockupation eller kolonisation av

---

⁴² På grund av coronapandemin har slottsbalen ställts in 2020 och 2021.

Finland. Som slav är man underkastad sin ägare och berövad sina mänskliga rättigheter. Här ser jag en parallell till Keskisarjas uttalande i HS där han menade att han skulle "hellre skörda gummi i Kongo⁴³ än bränna tjära och tugga barkbröd i Kajaland" (Pettersson 2017). Foruminlägget ovan är publicerat knappt ett år innan intervjun med Keskisarja, men båda citaten är en del av samma ockupationsdiskurs.

Vilka partier som specifikt avses i citatet är oklart, också om man tittar på det inlägg och de kommentarer som publicerats innan. Regeringspartierna vid tidpunkten var Centern, Samlingspartiet och Sannfinländarna, men jag uppfattar hänvisningen som mera allmän än så, särskilt eftersom Sannfinländarna har en starkt finskspråkig profil, och har arbetat för att slopa den obligatoriska svenska språkundervisningen i finska skolor (Gustafsson 2010; jfr Jungar 2017: 22). De partier som avses är enligt skribenten rasistiska mot finskspråkiga, och på grund av dem är de finskspråkiga finländarna fortfarande slavar under Sverige. På vilket sätt den finsktalande befolkningen i Finland utnyttjas av Sverige framgår inte, det förväntas läsaren själv förstå.

Rasism är ett laddat ord. Det används ofta som skällsord om någon man inte gillar. "Frågeställningen om vem som är rasist och vad som är rasism väcker anstöt", skriver Anders Hellström i *Rasist? Inte jag: Om rasismer – en begreppsinventering* (2016). Hur ska man förstå ett påstående om rasism mot finländare i Finland? Citatet ovan handlar mera om synen på det svenska än det finska Finlands utsatthet. Genom att beskriva sig själv som ett offer framställer man motparten som förövare. Ordet rasism förekom också i den tidigare nämnda radiokolumnen av Virtanen, där hon menar att finlandssvenskar upplever att finnars negativa inställning till svenska språket är ett uttryck för rasism (Saukkonen 2011: 46, 103). Användningen av begreppet rasism i det här sammanhanget, som främst handlar om finländare som tillhör varsin språkgrupp i samma land, visar på en underliggande föreställning om att olika språk innebär olika etniska tillhörigheter. Dessutom blottlägger det en uppfattning om att språk och etnicitet är det som utgör nationens, så att säga, mentala gränser. Begreppet rasism har tidigare förekommit i sammanhang där man kritiserat det svenska språkets ställning i Finland. Saukkonen lyfter några exempel i sin analys av mediediskussionen om svenskan i Finland. Bland annat beskylls finlandssvenskarna för rasism genom hänvisningar till Axel Olof Freudenthal och hans rasbiologiska idéer. (2011: 32–33, 101) Freudenthal ses som upphovsmannen till den svenska nationalitetsrörelsen i Finland, svekomanin (Landgrén 2009).

---

⁴³ De grymheter som människorna i Kongo utsattes för under styret av belgiska kungen Leopold II dokumenterades av missionären Alice Seeley Harris i början av 1900-talet. Plantagearbetarna och deras barn stympades, våldtogs och dödades om de inte uppfyllde sin gummivot eller om de protesterade (Segal Hamilton 2017).

Freudenthal dyker upp i ett inlägg i samband med att Henriksson valts till ny partiordförande efter Haglund i juni 2016. En forumskribent påstår att Haglund tilldelas Freudenthal-medaljen i avskedsgåva (IF 2018/008: 94). Medaljen har delats ut av partiet för insatser för det svenska språket i Finland. Ingen har fått den sedan 2007 eftersom dess lämplighet blivit alltmer ifrågasatt. I en intervju för Svenska Yle säger SFP:s informationschef att orsaken till att den lagts på is är "rasistkopplingarna och påståenden om Freudenthals raslära" (Sirén 2013). Ett par veckor senare återkommer Freudenthal i en diskussion om Haglunds politiska karriär. Trådstartaren länkar till en intervju som Haglund gav för HS där han berättar om sitt beslut att avgå som partiordförande och om sin arbetskarriär. I inlägget frågar sig skribenten vad han påstår sig ha utfört för arbete och de följande kommentarerna fortsätter i samma anda. (IF 2018/008: 14–18) En av kommentarsskribenterna menar han inte skulle ha varit något utan det "freudenthalska maskineriet" (IF 2018/008: 16). Freudenthal brukas som en metafor för ett slags finlandssvensk överlägsenhet. Freudenthal är också någon man kan lyfta fram som en problematisk del i det finlandssvenska identitetsbygget. Här finns kopplingar till de rasbiologiska idéer som aktualiserades i diskussionerna om de båda språkgruppernas särskilda "folkkarakter", där man gärna framhöll skillnaderna mellan finskt och svenskt (jfr Högnäs 1995).

När man i en samtida text talar om det "freudenthalska maskineriet" låter man förstå att det i Svenskfinland och mera specifikt inom SFP finns en syn på det svenska som högre stående än det finska – och att man dessutom bygger sin politik på rasbiologiska idéer. En minst sagt ofördelaktig bild av det finlandssvenska, som dessutom kan vara svår att värja sig mot på grund av att det är möjligt att hänvisa till historiska fakta. I följande kapitel fortsätter jag diskussionen om etnicitet och språk utifrån flera exempel ur materialet.

Sammantaget visar citaten på en föreställning om att Sverige tidigare kuvat Finland och det nu är dags att göra sig av med det som återstår av de svenska ockupanterna, det vill säga svenskspråkiga befolkningen i Finland. Finlandssvenskarna godtas inte som finländare i sammanhanget utan ses som landsförrädare. Debatten om huruvida Finland kan anses ha varit ockuperat av Sverige eller en svensk koloni är inget jag avser diskutera mera ingående i denna avhandling, utan jag sällar mig till den allmänt erkända tolkningen att Finland var en del av Sverige fram till 1809 då Ryssland genom krig erövrade Finland (Tommila 2009: 46; jfr Engman 2016: 14). Det jag hänvisar till som ockupationsdiskursen används i det här sammanhanget för att visa på hur innehållet i mitt material kan förstås som en del av en diskussion där svenskspråkiga finländares hemhörighet i Finland ifrågasätts. Finlandssvenskarna tillskrivs en dubbel identitet som både hemmahörande i Sverige och i Finland, vilket gör dem både svårplacerade och opålitliga.

Ord som fäster

Ahmed frågar sig "what sticks", vilka ord som klibbar sig fast vid vissa kroppar (2004: 59–60, 89). Jag har visat på hur ord som parasit och förrädare fäst sig vid det finlandssvenska. Uppfattningen om svenskspråkiga finländare som en avvikelse på den finska samhällskroppen verkar ha etsat sig fast.

Exemplen ur materialet där finlandssvenskar omtalas som hemmahörande i Sverige ger uttryck för föreställningar om etnicitet och nationalitet som kan upplevas märkliga i en samtid där gränserna inom Europa och särskilt inom Norden står öppna för medborgarna. Varför är det så viktigt att beskriva svensktalande som oäkta finländare? Detta ifrågasättande ställer materialet i relation till den högerpopulism som ökar både i Finland och i Europa. Folket mot eliten är en återkommande dikotomi i citaten. I de inlägg jag analyserar framställs de finskspråkiga finländarna som det riktiga folket som hör hemma i nationen, medan de svenskspråkiga utmålas som en korrupt elit som inte har någon att hämta i Finland. (jfr Jungar 2017: 11–14) Idén om finlandssvenskar som en slags överklass eller elit diskuterar jag härnäst (jfr Saukkonen 2011: 102).

4.1.2. Svenska talande bättre folk

Ännu har vi inte sluppit ockupanternas språk. Ryska syns inte någonstans. (IF 2019/001:6)

Språket är det bärande temat för hela debatten mellan det finska och det svenska i Finland. Redan på 1840-talet började de tidiga fennomanerna hävda att finskan var landets "egentliga" modersmål (Engman 2016: 153). I de citat jag analyserar dyker fennomanerna upp igen, i form av de som motsätter sig obligatorisk skolsvenska. Språket är ständigt närvarande, hur arroganta, hur förmögna och hur fjolliga finlandssvenskarna än är så vore det, enligt foruminläggen, inte fullt så illa om man bara slapp den obligatoriska svenskan, den så kallade tvångssvenskan, i finska skolor.

Det stående uttrycket "svenska talande bättre folk" har sitt ursprung i sambandet mellan det svenska språket och överklassen i Finland. Klinkmann konstaterar att talesättet "kan betecknas som en kliché eller en stereotyp" och visar på en föreställning om de svenskspråkiga som mera välbeställda, och även i andra avseenden på något vis förmer än de finskspråkiga. Klinkmann konstaterar att det är ett affektivt laddat uttryck. Han skriver att det är svårt att hitta ursprunget till talesättet, men att det åtminstone har börjat användas innan 1910-talet då

begreppet finlandssvensk myntades. (Klinkmann 2017b: 301–303) I kapitlet visar jag på hur föreställningar om språk och klass samverkar på ett intersektionellt plan.

Det som huvudsakligen diskuteras i materialet är språk. Främst nämns det svenska språket som motpol och konkurrent till det finska. Ryska spelar också en liten roll i och med att ryska ibland nämns som alternativ till den obligatoriska svenskan i finska skolor.

Begreppet tvångssvenska presenteras i avhandlingens inledning under rubriken "Tvångssvenska i dag". I det här underkapitlet diskuterar jag begreppet med stöd av materialet och hur det kan förstås i detta sammanhang. Ett eget underkapitel tillägnas diskussionen om sjukhusjouren i Seinäjoki, som får representera en konkret tvist mellan finska och svenska intressen på både nationell och regional nivå.

I citatet som fick inleda detta avsnitt är det svenska som avses med ockupanternas språk. Inlägget är hämtat ur en diskussion där det första inlägget har rubriken "Bevaras tvångssvenskan?" (IF 2019/001: 1). Kommentaren är ännu ett exempel på hur man ser på tiden då Finland var en del av Sverige. Ryska är inte ett av Finlands nationalspråk, så som både finska och svenska är. Däremot finns över 81 000 fastbosatta människor med ryska som modersmål i Finland (FOS 2019). Det också möjligt att läsa ryska i både svenskspråkiga och finskspråkiga grundskolor, men andelen elever som väljer ryska är mycket liten. Störst intresse för att läsa ryska i grundskolan syns i Södra Karelen. (Utbildningsstyrelsen 2019; jfr Mustajoki & Protassova 2015: 70) Ryska är det största invandrarspråket i Finland, följt av estniska, arabiska, somali och engelska. I Finlands lag finns inga minoritetsspråk definierade, men samiskans och teckenspråkens ställning är tryggad enligt lag (Institutet för de inhemska språken u.å.). Ordet ockupanter är som jag tidigare nämnt ett emotivt uttryck. Det visar på en historiesyn där Finland varit ockuperat av Sverige och något man alltså ännu inte "slupit" trots att Finland skiljdes från Sverige 1809.

Ryssland och det som förknippas med den stora grannen i öst är känsloladdat i Finland. Den så kallade rysskräcken och rysshätet har månghundraåriga anor, som förmodligen har sitt ursprung i de krig Finland utkämpat mot Ryssland och i förryskningsperioderna 1899–1905 och 1908–1917. (Lindberg: 2011a; Vuorinen 2004: 256–258) Från ryskt håll försökte man främja kunskaperna i ryska i Finland eftersom ryska var kejsardömet's egentliga språk. Redan vid Borgå lantdag 1809 fattade man dock beslut om att svenska var Finlands ämbetsspråk, eftersom man annars var rädd att ryska skulle bli allt vanligare. Finskan var inte en påtänkt i sammanhanget. Under de följande åren inrättades lektorstjänster i ryska vid Åbo Akademi, i gymnasierna i Åbo och Borgå och man krävde att alla sökande till offentliga tjänster skulle avlägga examen i ryska språket. (Tommila 2009: 168) Efter att Finland blivit självständigt från Ryssland

inleddes en aktiv "avrussifiering" där allt från gatunamn förfinskades och en del ryska kyrkor revs (Lindberg 2011a).

Numera beskrivs Finlands relation till Ryssland som både neutral och som komplicerad (Försvarsministeriet 2019; Kallenberg 2019; jfr Mustajoki & Protassova 2015: 69–70). I inlägget ovan ställs svenskan mot ryskan och skribenten konstaterar att ryskan inte "syns till" till skillnad från svenskan. I inlägget uppstår en spänning mellan det svenska och det ryska, underförstått uppstår frågan på vilka grunder svenskan får ta plats i Finland medan ryskan inte är lika synlig. Svenskan kallas ockupanternas språk, medan ryskan här framstår som ett neutralt alternativ. Det här är intressant just med tanke på Finlands relation till Ryssland och det ryska språket. Engman beskriver relationerna mellan ryskan, svenskan och finskan som ett triangeldrama under 1800-talet. Både ryska och svenska uppfattades på sina håll som "statsbärande kulturspråk" (Engman 2016: 129). Enligt Engman fanns det ett logiskt samband mellan en förfinskning och en förryskning av Finland. Det handlade om att fjärma Finland från Sverige genom att stärka det finska språkets ställning och i stället bringa Finland närmare Ryssland med hjälp av ryska språket och rysk kultur. (2016: 128) Citatet kan förstås som en kommentar till Finlands långa relation med Ryssland; Ryssland är ett grannland – varför syns det inte mera?

Arto Mustajoki och Ekaterina Protassova menar att det talas anmärkningsvärt lite ryska i Finland och konstaterar att det är uppenbart att det handlar mera om "psykologiska faktorer" än rationella avväganden. (Mustajoki & Protassova 2015: 70) I "Herrat, hurrit ja ryssän kätyrit – suomalaisuuden vastakuvia" går Marja Vuorinen (2004) igenom en lång rad föreställningar om det ryska ur ett finskt perspektiv. Medan man i Finland definierat sig själv som civiliserad, hårt arbetande och hederlig, rådde uppfattningar om ryssen som lat, våldsam och opålitlig. Ryska emigranter framställdes som pälsklädda, juvelbeströdda representanter för förtryckarmakten, och som med sin depraverade livsstil skulle förvrida friska finska sinnen. Ryssarna ikläddes rollen som en yttre fiende, något man ansåg att behövdes för att samla det finska folket efter inbördeskriget 1918. Vuorinen konstaterar att de finska föreställningarna om ryssar på många plan liknar de svenska föreställningar som fanns om finnar vid den tid då rasbiologin var i ropet. Mera om detta längre fram i analysen. (Vuorinen 2004: 256–260; jfr Herranen 1979)

Inläggsskribenterna vinnlägger sig inte alltid om att framstå som rationella och sakliga då de argumenterar för sin sak. I en del av inläggen, som i exemplet nedan, ligger känslorna direkt på ytan.

Fatta nu själva, att vi finländare inte vill studera ert fula och onödiga språk! Det är sant, att på grund av den här tvångssvenskan så skulle många hellre studera ryska frivilligt! (IF 2016/001: 14)

Här visar skribenten tydligt sin indignation genom användningen av utropstecken. Det är ett exempel på en ortografisk praktik som uttrycker affekt. Utropstecken kan vara positiva som i glada utrop "Välkommen!", "Vad roligt att se dig!", men också negativt laddade som i citatet där de understryker det emotiva uttrycket "fula och onödiga". Också i den sista meningen förstärker utropstecknet upprördheten över att tvångssvenskan gör att många hellre studerar ryska. Hösten 2018 inleddes ett så kallat språkexperiment i skolor i östra Finland där eleverna fick möjlighet att välja ryska i stället för svenska (Regeringens proposition till riksdagen 2017; Svahnström 2017). Försöket blev inte den succé som partierna Sannfinländarna och De blå hade hoppats på (Kivimäki 2018; Savonius 2018).

Enligt inlägget så gör den obligatoriska undervisningen i svenska att finskspråkiga till och med kan tänka sig att läsa ryska – frivilligt. Min tolkning av texten är att språken ställs mot varandra, som en slags "pest eller kolera"-fråga. Båda framställs som dåliga alternativ, varav svenskan ändå är det sämsta. Ordet "frivilligt" är här ett emotivt uttryck som i sig är positivt, men man kan fråga sig hur positivt det egentligen är om den, så att säga, fria viljan att studera ryska ändå forceras fram av den obligatoriska svenskan.

Uttrycket tvångssvenska är genialt. Vem har hittat på det?... Uttrycket stör SFP riktigt mycket. Haglund och Wallin har båda sagt, att de inte tycker om uttrycket. Folket talar emellertid om tvångssvenska. (IF 2019/001: 43)

Uttrycket tvångssvenska syftar alltså på den obligatoriska undervisningen i svenska språket i finskspråkiga skolor (se "Tvångssvenska i dag"). Även Finlands public service-bolag Yle började i sina finska kanaler och på webben tala om tvångssvenska, liksom även HS. Enligt Herberts har ordet blivit allmänt vedertaget och accepterat som en neutral benämning på skolsvenskan. (Herberts 2020: 196) Uttrycket verkar ha kommit för att stanna i den offentliga diskussionen om svenskan i finska skolor och förekommer ofta i mitt material.

Tvångssvenska är ett emotivt uttryck genom ordet "tvång". Det betyder att genom sin maktställning förmå någon till en viss handling (SO 2021). I det här fallet tvingas man som finskspråkig skolelev att läsa svenska. I debatten om svenskundervisningen har det påpekats att man i skolan också har tvångsmatematik, tvångsbiologi och så vidare. Det argumentet brukar avfärdas med att det bara finns en matematik, en biologi och så vidare, medan det inom ramen för språkundervisningen finns flera språk att välja bland. (Sundell 2015: 10–12, 18)

När man talar om tvångssvenska i stället för till exempel obligatorisk svenska blir tonen direkt negativ. Ingen vill bli tvingad. (jfr Herberts 2020: 196) Begreppet tvångssvenska är tveeggat – begreppet i sig kan förstås som uttryck för hat mot det svenska, samtidigt som det eldar under hatet eftersom tvång är

något man värjer sig mot. Svenskan som tvång blir en påminnelse om tiden innan finskan blev nationalspråk och språken blev jämställda. I dag är språkförhållandena radikalt annorlunda, även om svenskan enligt lag också är nationalspråk i Finland. (Se "Språkstrider förr"; "Tvångssvenska i dag")

Så som upphovspersonen till citatet ovan konstaterar är uttrycket ytterst välfunnet för den som vill kritisera både den gällande läroplanen, och svenskans ställning som nationalspråk. Diskussionen om tvångssvenska håller sig sällan till skolans läroplan och timfördelningen mellan olika ämnen, utan som materialet visar är den en del i en större debatt om svenskans existens i Finland över huvud taget.

De två SFP:are som nämns här är Wallin och Haglund, båda har varit partiordförande och minister i olika regeringar. Sista meningen om att "folket" talar om tvångssvenska visar på hur politikerna och deras vilja ställs i kontrast till folkets vilja. Folket, den vanliga finländaren har enligt citatet tagit uttrycket tvångssvenska till sig. Sannfinländarnas tidigare ordförande Timo Soini återupplivade uttrycket "Kyllä kansa tietää" [Nog vet folket] som tidigare använts av hans föregångare Veikko Vennamo från Finlands landsbygdsparti⁴⁴. Vennamo var känd som en skicklig politisk retoriker som uppskattades av folket, medan han av andra politiker ansågs populistisk. (Mylly 2011)

Dikotomin folket – eliten förekommer även ymnigt i debatter om immigration som Pyrhönen (2015) analyserat. Han visar att partier som Sannfinländarna, som han definierar som neo-populister och välfärdsnationalister, lyckas tala om det finska folket i så pass vid bemärkelse att man inkluderar både radikala etno-nationalister och mera moderata anhängare. Förutom att populisterna och nationalisterna vänder sig mot den grupp de anser tillhöra en korrupt elit, definierar de sina kritiker som opatriotiska icke-finländare. Det vill säga, de som inte ser neo-populisterna som representanter för sina åsikter anses inte heller höra hemma bland "den stora majoriteten patriotiska finländare". (Pyrhönen 2015: 155–156) Med detta i åtanke kan man konstatera att det som svenskspråkig finländare blir svårt att hitta en plats i den gruppen. Särskilt då finlandssvenskar anses tillhöra "eliten" och dessutom kan uppfattas som kritiska till de åsikter om svenska språkets ställning som framförts av Sannfinländarna. (jfr "Gatupatruller i Grankulla")

Landet domineras fortfarande av ett språkligt kastsystem och arktisk apartheid. Till första kasten hör obligatorisk svenska för alla, till andra finska och till den tredje de "skräpspråk" som glömts av systemet. (IF 2019/001: 45)

"Domineras" är ett emotivt uttryck som syftar på att svenskan härskar över finskan, det blir ännu tydligare vid användningen av "språkligt kastsystem", som

---

⁴⁴ Partiet var verksamt från mitten av 1960-talet fram till medlet av 1990-talet (Mylly 2011).

jag ser som en metafor för en språklig hierarki. Kastväsendet i Indien är ett system inom hinduismen där man delar in grupper av människor i olika kast beroende på bland annat yrke och social status, därefter följer en uppdelning i olika underkast. Enligt Sören Wibeck har kastväsendet förändrats i grunden sedan Indien blev självständigt 1947. Samhället har förändrats då ekonomin inte längre är beroende av jordbruk och hantverk. Det innebär bland annat att majoriteten av kasterna är tvungna att söka sig till arbeten utanför de traditionella yrkena och de övre kasterna har inte längre ensamrätt på sina jobb. På landsbygden anses kastsystemet fortfarande viktigt och särskilt daliternas, de så kallade kastlösa, situation beskrivs som svår på grund av diskriminering då de ses som "orena". (Wibeck & Eklund 2012: 113, 354–358) När man i en finländsk kontext talar om "språkligt kastsystem" kan det förstås som en rangordning av språk och därtill en praktik för åtskillnad där man inte umgås mellan språkgrupperna, inte tillåts ha relationer över språkgränserna och dessutom styr över människors yrkesval. I kombination med ytterligare en metafor – "arktisk apartheid" blir det tydligt att citatet syftar på både hierarki och klassåtskillnad på språkliga grunder.

Apartheid var ett system för rasåtskillnadspolitik i Sydafrika 1948–1994. Den svarta befolkningens rörelsefrihet begränsades, liksom deras politiska inflytande och yrkesval. De vita invånarna såg sig som civiliserade kristna, medan de svarta ansågs vara hedniska vildar. (Dubow 2014: 10–16) Här får apartheid tillägget arktisk, som för att understryka att det alltså inte är fråga om den sydafrikanska apartheid som drabbade svarta, utan en apartheid som går ut över vita (finska) finländare. I *Livets vägar: Svenska judinnors berättelser om förskingring, förintelse, förtryck och frihet* (2012) skriver Susanne Nylund Skog om hur vithet upplevs som självklart i samhällen där rasism förekommer och att vithet är en "föränderlig historisk konstruktion" (2012: 15). Nylund Skog hänvisar bland annat till Ahmeds (2007) förståelse av vithet som mer än en hudfärg (2012: 15). Med vithet följer vissa förhållningssätt till den övriga världen och andra icke-vita kroppar och till hur man uttrycker sig och handlar (Ahmed 2007).

Apartheid har tidigare använts som begrepp för att beskriva synen på svenskan i diskussioner om språkets roll i Finland. I *Kielipoliittisia puheenvuoroja* (Red. Marja Leena Lempinen 2007 [Språkpolitiska inlägg]), *Nöyryyttävä kielilakimme* (Red. Marja Leena Lempinen 2009 [Vår förödmjukande språklag]), och *Irti virallisesta kaksikielisyydestä* (Marja Leena Lempinen m.fl. 2009 [Bort från officiell tvåspråkighet]) diskuterar flertalet skribenter svenskans roll i Finland. Enligt Saukkonen driver de tesen att finskspråkiga finländare diskrimineras, medan svenskspråkiga är särskilt gynnade. Författarna jämför de finskspråkigas situation med den diskriminering och det förtryck som bland annat aboriginerna i Australien och svarta i USA utsatts och fortsättningsvis utsätts för. Samtidigt förmår debattörerna kombinera detta med kritik mot både invandring och mångkultur. Man påstår bland annat att finlandssvenskarna försöker öka

invandringen till svenskspråkiga områden för att på så vis öka antalet svensktalande i Finland. (Saukkonen 2011: 9, 12, 27–36)

Arktis i sig är området runt Nordpolen och består till största delen av hav. Området har inga bestämda gränser, och området definieras på olika sätt. En allmän definition är att det är området där medeltemperaturen under den varmaste månaden på året ska ligga under tio plusgrader. (Saarinen & Varnajot 2019) I citatet ovan tolkar jag användningen av arktisk som ett sätt att framhålla att det inte är fråga om att likna finländarna vid svarta sydafrikaner, utan att vita finländare drabbas på liknande sätt som de svarta i Sydafrika. Skribenten vill ändå göra skillnad mellan finnar och svarta sydafrikaner. Så som också Saukkonen visar finns det ett samband mellan avoghet mot det svenska i Finland och så kallad invandringskritik. (2011: 32, 74) Med hjälp av olika affektiva medel försöker skribenterna vända sitt hat och sin rasism till att det är de själva som är de utsatta. Enligt Saukkonens undersökning anser vissa skribenter att Finland tillhör endast finskspråkiga finländare, och därmed är inställningen till både svenskspråkiga finländare och till invandrare negativ. (Ibid. 74)

Tanken om ett språk, en nation var en bärande idé hos fennomanen Johan Vilhelm Snellman. Snellman arbetade för att lyfta den finskspråkiga befolkningens bildningsnivå och menade att detta kunde göras enbart genom att höja det finska språkets status. För att få en förändring till stånd måste den bildade klassen tala ett språk som allmogen förstod. Detta innebar att finskan skulle ersätta svenskan som undervisnings- och lagskipningsspråk. (Savolainen 2019: 209, 423) Det var också undervisningssektorn som stod i fokus för den språkstrid som fick sin början på 1870-talet då finskhetsrörelsen fick sitt stora genombrott. (Meinander 2016: 48; Savolainen 2019: 644) Under 1930-talet utmynnade firandet av svenska dagen den 6 november i våldsamheter då svenskspråkiga och finskspråkiga unga drabbade samman i centrala Helsingfors. Med tanke på att dessa sammandrabbningar var unika i en finländsk kontext är det värt att notera att det i materialet aldrig talas om någon uttrycklig språkstrid.

Hatet mot det svenska språket är den röda tråd som löper igenom hela materialet. Hat må vara ett starkt ord, det används sällan uttryckligen, men i följande citat dyker det upp.

Ingen hatar svenska språket i sig. Det är ett språk som alla andra främmande språk. Folk hatar TVÅNGSsvenska. (IF 2018/008: 55)

Visst är hurrina hatade. (IF 2018/008: 56)

Det andra citatet är en direkt kommentar på det första. I det första inlägget menar skribenten att det inte är svenskan i sig som man hatar, det är som alla andra – främmande – språk. Svenska ses alltså som ett främmande språk i det här sammanhanget. Inte som landets andra nationalspråk, jämfällt med finskan.

Främmande är här ett emotivt uttryck som särskiljer svenskan från finskan och placerar det utanför det som hör hemma inom Finlands gränser. I nästa mening används versaler som en ortografisk praktik för att understryka att det är tvånget att läsa svenska man hatar, inte själva språket. Man kan ana en slags försonande ton i inlägget, som om skribenten vill framhålla att det inte är de svenskspråkiga och det svenska språket som är problemet, utan att fokus ligger på att bli tvingad till att läsa svenska i skolan.

Kommentaren på detta inlägg gör sig inte besväret att försöka blidka någon. Här konstateras det rakt ut att hurrina är hatade. Budskapet förstärks dessutom av att skribenten talar om att det är finlandssvenskarna man hatar. Det föregående inlägget resonerade kring hat mot språket, medan det här uttrycker hat mot en grupp människor.

I Finland måste man skydda ursprungliga växter och djur, t.ex. jätteloka och lupiner ska utrotas, de har kommit någon annanstans ifrån. Också det svenska språket, är en importvara, och potentiellt skadligt för finskheten. (IF 2019/001: 28)

Här omtalas det svenska språket som en invasiv och främmande art, en art som kommit utifrån och sprider sig på bekostnad av andra inhemska arter. Jätteloka och lupin hör till de arter som enligt Jord- och skogsbruksministeriet räknas som främmande arter i Finland. I början av 2016 trädde lagen om hantering av risker orsakade av främmande arter i kraft. Syftet med lagen är att "förebygga de skador som främmande arter orsakar på ursprungliga djur- och växtarter genom bland annat att stoppa införsel, uppfödning, odling och utsläppande av de skadligaste främmande arterna i miljön". (Jord- och skogsbruksministeriet u.å.) Här blir jättelokan och lupinen metaforer för det främmande som ses som skadligt och bör utrotas. Jämförelsen med svenskan görs direkt i citatet. Det svenska språket ses också som något som kommit utifrån och därmed kan skada den inhemska finskheten.

Jämförelsen mellan växter och människor är ett exempel på avhumanisering. När man likställer människor som talar svenska med främmande växter som ska utrotas ur Finlands natur ger det mycket obehagliga associationer till hur olika folkgrupper har behandlats i historien, och hur minoriteter ännu i dag förföljs och utsätts för våld. Här kläs främlingsfientliga åsikter bokstavligen i blomsterspråk. Jag diskuterar begreppet avhumanisering i relation till mitt material längre fram i analysen.

På liknande vis väckte Sannfinländarnas riksdagsledamot Juha Mäenpää uppmärksamhet då han talade inför riksdagens plenum och jämförde invandrare med invasiva arter i juni 2019. Han misstänktes för hets mot folkgrupp för sitt uttalande, men riksdagen röstade mot att häva hans åtalsimmunitet. (Hiilloskorpi 2020; Swanljung & West 2020)

Beskrivningen av svenskan som importvara visar på föreställningen om en tid då det inte talades svenska i Finland. Åtminstone sedan 1200-talet har de två stora språken i Finland varit svenska och finska, majoriteten har alltid varit finskspråkig. (Kuvaja 2019: 12) I samband med reformationen skapades det finska skriftspråket då latinet skulle ersättas med folkets språk, vilket i Finland var finska och svenska. Den första tryckta boken på finska publicerades 1543 av Mikael Agricola, som brukar kallas det finska skriftspråkets fader. *Abckiria* (ABC-boken) innehöll grunderna till alfabetet och delar av katekesen. (Wollin 2019: 108–110)

Finskan är ett mycket vackert och särpräglad språk. Svenskan är ett vanligt, men lyckligtvis mycket fult klingande språk. Till samma språkfamilj hör tyska och franska som är vackert klingande språk. (IF 2019/001: 41)

Finskan är ett vackert och speciellt språk, som är värt att vårda. Svenskan är ett enkelt tråkigt språk, som man talar i Sverige. (IF 2018/008: 42)

Utifrån exemplen ovan ser man att det inte är fråga om en avsky mot alla andra språk än finska över lag, utan att det specifikt är en avoghet mot det svenska språket. Finska beskrivs med positiva emotiva uttryck som "vackert" och "speciellt", medan svenska är "fult" och "tråkigt". De som argumenterar mot den obligatoriska skolsvenskan brukar påpeka att svenskan är ett hinder för eleverna att läsa andra språk. Medan de som är för den obligatoriska svenskan brukar framföra att svenska är en del av samma språkfamilj som tyska, franska och engelska och därför är ett stöd på vägen mot att lära sig andra språk. (Sundell 2015: 11–12)

Här ställer man finskan och svenskan mot varandra, man jämför de två och kommer fram till att finskan är värdefull medan svenskan inte är något att ha och bör hållas i Sverige. Vad som gör finskan vacker och svenskan ful är oklart, men syftet verkar inte heller vara att redogöra för sina åsikter, utan bara att framföra dem. Det här är vad jag skulle beskriva som näthat uttryckt på ett lågmält vis. Det innehåller inga svordomar, inga utropstecken eller elaka tillmälen, i stället framställs det som ett enkelt konstaterande av faktum. I Saukkonens medieanalys framkommer liknande argument och föreställningar om finskan som något urgammalt och äkta, medan svenska språket och kulturen är en urvattnad version av franska och sydeuropeisk kultur. Språkdebattörerna delar in medlemmar av det finska samhället i "äkta" och "oäkta" finländare och en del utesluter till och med finlandssvenskarna helt. (Saukkonen 2011: 65) Samma indelning förekommer även i materialet för denna avhandling.

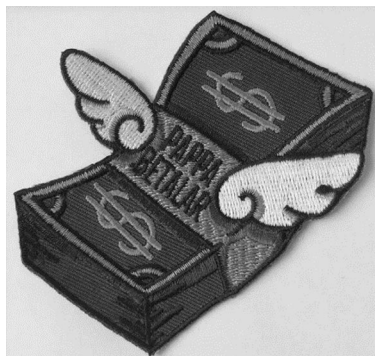
Under närläsningen av materialet har jag kunnat se att språk verkligen inte är bara språk. Med språket följer en hel värld av föreställningar om identitet, kultur, etnicitet och nationalitet. Alla närliggande begrepp med många gemensamma

beröringspunkter. Språket är en markör för tillhörighet och sätter gränser för vem som blir inkluderad och vem som hamnar utanför. Språklig tillhörighet förknippas också med andra typer av tillhörigheter, som exempelvis social klass. I följande underkapitel analyserar jag inlägg där pengar och klass ligger i fokus.

Pappa betalar

Klass är en av de intersektionella kategorier som är betydelsebärande för förståelsen av hur näthatet mot det svenska i Finland görs. Klass kan markeras på olika sätt och ett av de mera uppenbara är att, så att säga, följa pengarna. Pengar är nämligen ofta centrala i de inlägg som framställer svenskspråkiga finländare som både avvikande och klandervärda i jämförelse med den finskspråkiga befolkningen. Pengar används också som skäl när forumskribenterna argumenterar mot svenskundervisningen i finska skolor. I texterna uttrycks åsikter om att det skulle gå att spara pengar ifall skolorna slopade svenskan. Det tas som en självklarhet att det skulle leda till lägre kostnader för staten och därmed till lägre skatter för invånarna. Svenskan beskrivs som en onödig utgift.

Uttrycket "pappa betalar" förknippas med finlandssvenskar och syftar på föreställningen om dem som en förmögen grupp (jfr Klinkmann 2017b: 301). Det kan tolkas bokstavligt, men används som en metafor för finlandssvenskarnas förmodat goda ekonomiska bakgrund. Det används också i finlandssvenska sammanhang för att beskriva en person som antas ha fått vissa möjligheter genom att "pappa betalat". (jfr Nikula 2013: 241) Uttrycket används också självironiskt av finlandssvenskarna själva, om sig själva, och för att beskriva en viss typ av förmögen finlandssvensk. Det finns ingen konkret forskning eller dokumentation av uttryckets användning att tillgå, men jag har min egen erfarenhet att luta mig mot liksom diskussioner med forskarkollegor. Exempelvis förekommer uttrycket som broderad text på tygmärken till studentoveraller. I en finsk nätbutik kan man beställa detta märke:

Haalarimerkitverkosta.fi

”Pappa betalar” kan alltså användas på ett skämtsamt sätt, samtidigt som det också hör till den flora av uttryck som används för att mer eller mindre välvilligt beskriva en stereotyp finlandssvenskhet.

I detta underkapitel använder jag mig av performansperspektivet för att analysera citat från Suomi24 där de intersektionella kategorierna klass och språk möts.

Hon [politikern] bekräftade att den svenskspråkiga befolkningen skulle gå under utan tvångsförsvenskningen. Vad skulle vara så illa med det? Det skulle bespara staten en stor summa pengar och folket skulle enas. Sverige skulle inte längre påverka Finlands angelägenheter så mycket. Finland skulle till sist som självständig nation få lyfta sin egen identitet. (IF 2018/008: 66)

[B]ara 40 % av de undervisade deltar i studentskrivningarna. Om de som inte är intresserade av svenska slapp undervisning skulle kostnaderna sjunka till under hälften. Skatterna kunde sänkas. Onödig undervisning kostar för alla. Att ge upp undervisningen i svenska spelar ingen roll för folks liv. (IF 2019/001: 7)

En del av folket går i skolan på svenska. De kan svenska och kan använda språket. En del tvingas studera svenska. De lär sig aldrig språket ordentligt. Väldigt sällan behöver de som läst tvångssvenska använda svenska i sina liv. Att spendera pengar på tvångssvenska är att kasta pengar i sjön. (IF 2019/001: 11)

Det första citatet talar om tvångsförsvenskning, det handlar alltså inte bara om att lära sig svenska språket utan om en mer genomgripande förändring som gör Finland svenskt. Hellre skulle man se att den svenskspråkiga befolkningen försvann. Inlägget hänvisar till en intervju med en finlandssvensk SFP-politiker som enligt inlägget ska ha bekräftat att ”tvångsförsvenskningen” behövs för att den svenskspråkiga befolkningen inte ska ”gå under” (IF 2018/008: 66). Det är svårt att tro att det var just dessa ord som politikern själv använde, men det visar på hur man tolkar det man ser och hör utifrån sina egna antaganden. Denna typ av återgivning är också en form av performans, där man genom att hänvisa till någon annan försöker stärka sin egen trovärdighet.

Exemplen ovan är fyllda med emotiva uttryck som ”gå under”, ”tvångsförsvenskning”, ”bespara”, ”stor summa”, ”ena folket”, ”slippa”, ”sänkta kostnader”, ”onödig”, ”spelar ingen roll” och ”tvingas”. Det är inte lätt att plocka ut de emotiva uttrycken var för sig eftersom det ofta är helheten som gör dem affektiva, som till exempel meningen ”Finland skulle till sist som självständig nation få lyfta sin egen identitet” (IF 2018/008: 66). Det finns något emotionellt laddat i denna mening som är svår att direkt sätta fingret på, men då man känner till den historiska kontexten ligger affekten där på ytan.

Finland har varit självständigt i över hundra år, men enligt citatet har den påtvingade svenskan gjort att nationen ännu inte fått chansen att lyfta sin egen identitet. Svenskan sägs ha hållit tillbaka den finska identiteten i över ett sekel, men nu är det dags för Finland att göra sig av med svenskarnas förtryck och hitta sig själv. Den finska identiteten påstås ha påverkats negativt av ett svenskt inflytande genom finlandssvenskarnas närvaro. Språkundervisningen är ett konkret tecken på att det bor svensktalande människor i Finland som den finskspråkiga befolkningen i olika utsträckning måste förhålla sig till. "Kasta pengar i sjön" är en metafor för att de kostnader som undervisning i svenska innebär är ett onödigt slöseri med pengar (IF 2019/001: 11). De tre citaten ovan verkar vara eniga om att det inte finns någon mening med att spendera pengar på att lära sig svenska i Finland. Det skulle inte bara spara pengar att slopa svenskans, ett enspråkigt finskt Finland skulle enligt foruminläggen ena det finska folket.

Föreställningen om en enspråkig nation är en uråldrig dröm som går tillbaka till myten om Babels torn, skriver Saara Haapamäki i essän "Drömmen om enspråkighet" (2011). Enligt Bibeln fanns det en tid då alla människor på hela jorden talade samma språk. När de började bygga en stad med ett torn som skulle nå upp till himlen insåg Gud att allt är möjligt för dem tack vare det gemensamma språket. Han steg ner från himlen och skapade förvirring i deras språk så att de inte längre kunde förstå varandra. "Och Herren skingrade dem från denna plats ut över hela jorden, och de slutade att bygga på staden. Därför kallas den Babel, ty där skapade Herren språkförbistringen på jorden, och därifrån skingrade han människorna ut över hela jorden" (Första Moseboken kap. 11). Haapamäki menar att myten om Babels torn haft en stor inverkan på hur man i västvärlden ser på språklig mångfald. Budskapet i myten är främst att det är Gud och inte människan som råder över språket, men visar också på att ett "gemensamt språk för hela mänskligheten utgör ett slags paradisiskt idealtillstånd" (2011: 25). Haapamäki beskriver tvåspråkigheten i Finland som ett "tvångsäktenskap mellan två enspråkigheter" där båda språkgrupperna drömmer om enspråkighet (ibid. 28).

För dem som värnar om landets tvåspråkighet verkar det ytterst handla om minoritetens rätt att leva i svensk enspråkighet, medan motståndarna anser att enspråkigheten på majoritetsspråket räcker och att det är onödigt, förlegat eller dyrt att upprätthålla en liten minoritets språkliga rättigheter. De tvåspråkiga individerna ses av många som ett problem – deras språkliga repertoar är både för mycket och för lite. (Haapamäki 2011: 28)

Det här citatet av Haapamäki visar på det som också syns i materialutdraget ovan. Det anses vara både onödigt och kostsamt med svenska i Finland. Ett enspråkigt finskt Finland är en dröm man strävar efter att uppfylla. Den tanken uppstod i medlet av 1800-talet då idén om ett självständigt Finland väcktes (Engman 2016: 148–150; Savolainen 2019: 612–621). I materialet verkar

strävan efter ett enspråkigt finska Finland inte innebär några större ansträngningar för individen än att man publicerar sina åsikter i diskussionsforum på nätet. Tillsammans med många liknande inlägg och på sättet man uttrycker sig har det ändå en inverkan på samhällsdebatten genom att åsikterna både sprids och upprepas igen och igen. (jfr Knuutila, Kosonen, Saresma, Haara & Pöyhtäri 2019: 47ff; Van Sant, Fredheim & Bergmanis-Koräts 2021: 6–7)

I sin essä visar Haapamäki på hur föreställningen om enspråkighet som ideal är starkt förankrad i europeisk språkvetenskap och att detta i sin tur influerar språkpolitiken. Det finns få länder i världen som är officiellt flerspråkiga, medan alla länder i praktiken är det⁴⁵. Haapamäki påpekar att tanken om ett språk, ett land är en del av en återkommande dröm i Europa om ett folk, en ledare, en gud och så vidare – en vanlig men farlig dröm som kan bli sann bara i totalitära enhetskulturer. Idén om en språklig enhet är allmänt förekommande, men den innebär också faror i och med att den förknippas med diskriminering och intolerans. (2011: 25–28)

Och igen ropar man på hjälp efter "pappa" alltså fonderna och Sverige. ;-) *Pappa_Betalar* (IF 2018/008: 37)

Den här kommentaren alluderar på uttrycket "pappa betalar", vilket tydligt framgår av signaturen som understryker detta ytterligare. Här sägs det också att "pappa" är fonderna och Sverige. Kommentaren är en del av en diskussionstråd som handlar om att SFP är i kris efter att partiet blev utanför regeringen 2015–2019 för första gången på 36 år (Suominen 2015). Här syns också en högst ovanlig ortografisk praktik i materialet, en blinkande emoji. Ett tecken på att skribenten vill förmedla en skämtsam ton.

Ni kan vara säkra på att stora rusupengar igen arbetar hårt i kulisserna! Frågan är bara den, att vinner pengarna ännu folkets vilja och intresse. Kanske fondpengarna äntligen lider nederlag. (IF 2018/008: 44)

"Rusu", en likande förkortning som *suru*, men kommer från *ruotsinsuomalainen* som betyder sverigefinländare eller sverigefinne. Det första är en benämning som används allmänt om finländare som bor i Sverige oavsett modersmål, och sverigefinne används om ursprungligen finskspråkiga som bor i Sverige. I Sverige har sverigefinnarna status som nationell minoritet (Fingal 2016). I mitt material används *rusu* i första hand om finlandssvenskar. Min tolkning är att forumdebattörerna använder *rusu* för att understryka "svenska" i

---

⁴⁵ Det finns över 7000 levande språk i världen dokumenterade. Jämmt fördelat på ca 200 länder blir det drygt 30 språk per land – om alla länder har olika språk. (Eberhard, Simons & Fennig 2020; Haapamäki 2011: 28)

finlandssvenska genom att svänga på ordföljden (*ruotsinsuomalainen* i stället för *suomenruotsalainen*).

Med den betydelsen som utgångspunkt tolkar jag citatet som att det är finlandssvenska pengar som avses. Det centrala i foruminlägget är att det sägs förekomma något slags mygel för att ge SFP större politisk framgång igen efter partiet blev i opposition 2015. Indirekt påstås det i texten att folket kan mutas tack vare de stora ekonomiska tillgångar som fonderna bidrar med. Formuleringarna är vaga och svårtolkade. Vilka pengar är det fråga om? Vem är det som drar nytta av pengarna och på vilket sätt? Inlägget är ett exempel på hur man med vaga och svårbemötta påståenden låter läsaren dra sina egna slutsatser.

”Rusupengar” är ett emotivt uttryck som gör pengarna till något mer än ett betalningsmedel. De blir laddade med allt vad det innebär att vara ”finlandssvenska”. ”I kulisserna” är en metafor för något som händer i det fördolda, något som sker i hemlighet utan insyn. ”Fondpengarna” väcker misstankar. De finlandssvenska fonderna⁴⁶ verkar nästan mytomspunna i språkdebatten på nätet⁴⁷. De finlandssvenska fonderna och stiftelserna väcker misstänksamhet också på svenskspråkigt håll. Man ifrågasätter hur stiftelsernas ledning utses och vem som får bidrag för sin verksamhet. (Fagerholm 2021; Gestrin-Hagner 2017, 2019; jfr Hirvi-Ijäs m.fl. 2021)

I det föregående citatet (IF 2018/008: 37) avses ”fonderna och Sverige” då skribenten skriver att det är ”pappa” som betalar. Som läsare får man en bild av att sambandet mellan de finlandssvenska fondpengarna och Sverige är stark – och på så vis misstänkliggörs de finlandssvenska fonderna. Som jag tidigare nämnt förekommer det påståenden om att finlandssvenskarna egentligen hör hemma i Sverige och att det är där deras egentliga lojalitet ligger. I Saukkonens analys förekommer föreställningen om att de finlandssvenska fondernas regelverk är utformat så att om verksamheten avslutas ska pengarna ”återlämnas” till Sverige (2011: 68). ”Pappa” är i sammanhanget en metafor för en omhändertagande myndighet, en organisation eller någon typ av odefinierbar överhet med makt och inflytande nog att hålla finlandssvenskarna inte bara flytande, utan torrskodda och med gott om mat på bordet. Uttrycket ”pappa betalar” hänger samman med ”svenska talande bättre folk”, och i båda två möts föreställningar om klass och språk. Det kommer fram också i nästa exempel ur materialet.

---

⁴⁶ Den kanske mest kända är Svenska kulturfonden som årligen delar ut omkring 40 miljoner euro till utbildning, kultur och svenskspråkig verksamhet i Finland. Kulturfonden ägs och förvaltas av Svenska litteratursällskapet i Finland. (Kulturfonden.fi)

⁴⁷ De nämns också på andra ställen i materialet: IF 2018/008: 2, 12, 38, 137, 296.

Med tanke på att hurrina redan i princip är på den mottagande sidan, så förstår man bättre hurrinas vansinniga försvar av tvångssvenskan. (IF 2018/008: 72)

Hurrina återkommer här igen som ett pejorativ för svenskspråkiga finländare och enligt inläggsskribenten befinner de sig "på den mottagande sidan". Den mottagande sidan är här en metafor för att vara den som tjänar på situationen. "Vansinniga" är ett emotivt uttryck som beskriver inläggsskribentens syn på den obligatoriska svenskan. Svenskspråkiga finländare påstås bara stå upp för skolsvenskan för att de drar nytta av den, medan det är de finskspråkiga som betalar.

Inte bryr sig svekona så mycket om politik. Det handlar om att dela på det gemensamma, det får inte den självcentrerade svekon ut något av. (IF 2018/008: 81)

För att Finland är en svekokrati och inte demokrati. Därför är vi språkaktiva ute i ett mycket viktigt ärende, då vi försöker återställa vårt fosterland till en normal demokrati. (IF 2018/008: 209)

I citaten ovan är "svekona" själviska och orättmätiga herrar över det finska folket. Finland är enligt inläggen ingen demokrati, utan en "svekokrati" – det vill säga ett land styrt av svenskspråkiga. Finlandssvenskarna framställs som en grupp som bara agerar för egen vinning på de finskspråkigas bekostnad. Skribenten som här presenterar sig som språkaktiv framställer sitt engagemang för det finska språket som centralt för Finland som demokrati. Språkaktiv eller språkaktivist är ett begrepp som dyker upp i diskussioner om den obligatoriska skolsvenskan. Så som jag har sett det användas avser det en person som är aktivt engagerad i det finska språkets ställning, men som framför allt motsätter sig svenskans existens i Finland. Engagemanget är alltså mera aktivt *emot* svenskan än *för* finskan. Genom användningen av emotiva uttryck som "vårt fosterland" och "normal demokrati" låter skribenten också förstå att de svenskspråkiga finländarna inte är en del av detta fosterland, och inte heller bör ha något att säga till om i det som är ett riktigt folkstyre.

I många av inläggen framförs antipatierna mot det svenska i Finland på det här lågmälda viset. Näthat uttrycks inte alltid genom invektiv, affekten behöver inte versaler och utropstecken för att kännas. Texternas upphovspersoner spelar ständigt med det intertextuella gapet mellan genrerna. Hatiska åsikter kan uttryckas utan att de vrålas ut, de kan smygas in i texter genom en sansad ton, emotiva uttryck och välformulerade metaforer. Genom att ständiga upprepningar av samma påståenden om en grupp människor fastnar orden till sist och blir till vedertagna sanningar.

Det material jag analyserar består till stora delar av diskussionsinlägg och kommentarer om en rad olika ämnen som berör det svenska. Det kan uttryckligen handla om den obligatoriska skolsvenskan, en reaktion på en tidningsartikel, något relaterat till en SFP-politiker eller någon som till synes spontant vill ge uttryck för sina åsikter och tankar om det svenska i Finland.

Ett specifikt ämne som var hett omdebatterat både på nätet och i pressen vid samma tid som jag samlade in material för avhandlingen var en landsomfattande vårdreform. Debatten kom att få ett starkt språkfokus, i första hand i Österbotten, då det kom att bli en dragkamp mellan tvåspråkiga Vasa och enspråkigt finska Seinäjoki om vilket sjukhus som skulle få rätt att tillhandahålla omfattande jourvård. I följande underkapitel fokuserar jag specifikt på hur den debatten ser ut i mitt material och hur ett ämne som vård, något vi alla har behov av och rätt till, kan se ut i ett anonymt forum.

4.1.3. Svenska i Seinäjoki

I samband med en stor social- och hälsovårdsreform som regeringen (2015–2019) ville genomföra uppstod en kamp om vilket sjukhus i Österbotten som skulle få rätt till omfattande jour. En omfattande jour har öppet dygnet runt och har beredskap att vårda specialfall. Hittills hade de svenskspråkiga österbottningarna i Vasa och Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt fått vård på tvåspråkiga Vasa centralsjukhus. Nu föreslog regeringen att de svåra fallen skulle vårdas på enspråkigt finska Seinäjoki centralsjukhus. Många svenskspråkiga var oroliga över att inte få vård på sitt modersmål i Seinäjoki. Efter en granskning i grundlagsutskottet konstaterade man att det är möjligt att flytta de svenskspråkiga patienterna till Seinäjoki, under förutsättning att deras grundlagsskyddade rätt till vård på sitt modersmål tryggas. (Koskinen 2016)

Debatten var livlig i riksdagen och i media. En stor demonstration med uppskattningsvis 10 000 deltagare samlades på torget i Vasa 8 oktober 2016 för att visa sitt stöd för en omfattande sjukhusjour. Ett medborgarinitiativ krävde omfattande jour, men förslaget förlorade med en röst i riksdagen. (Löv 2016; Swanljung & West 2019) Utgången var länge osäker, men vid årsskiftet 2020 fick Vasa centralsjukhus omfattande jour (Joki 2020).

I materialet från 2016 debatteras också förslaget om att Seinäjoki centralsjukhus ska ta emot svenskspråkiga patienter, medan Vasa blir av med sin omfattande jour. Här deltar även debattörer som skriver på svenska och tonen är från från båda håll, men också mera sakliga inlägg förekommer. Det vill säga inlägg som jag anser att inte passar inom de ramar jag angett för genren näthat, och inte heller verkar spela med det intertextuella gapet mellan näthat och vad som är acceptabelt enligt forumets regler och en generell uppfattning av god ton. Jag går inte närmare in på dessa inlägg, utan väljer att fortsätta fokusera på de

foruminlägg som innehåller affektiva verktyg som används för att kränka och framställa sin motståndare i dålig dager.

De intersektionella kategorier som möts här är språk, etnicitet och i viss mån klass. Etniciteten framkommer i form av gränsdragningar mellan språken – den som inte talar finska kan söka hjälp i Sverige i stället (jfr IF 2018/008: 300, 303). Finlandssvenskarna framställs som en etnisk grupp som inte hör hemma inom samma grupp som den finska. Kristin Mattsson skriver i avhandlingen *Att skriva det finlandssvenska: Etnicitet i kvinnors livshistorier* (2011) om hur finlandssvenska kvinnor förhåller sig till etnicitet i sina livshistorier. Hon ser etnicitet som något som skapas i relation till andra intersektionella kategorier som klass och kön. (2011: 23–25) Näthatet visar hur föreställningen om en finlandssvensk etnicitet skapas som motsats till föreställningen om en finsk etnicitet. När inläggsskribenterna beskriver det finlandssvenska berättar de samtidigt om synen på sig själva som finskspråkiga – de som inte är som hurrina. (jfr ibid. 18–19)

Debatten inleds med ett inlägg på svenska där skribenten föreslår att man kunde göra Seinäjoki tvåspråkigt. ”Då får de ju pengar och alla statliga och kommunala tjänster blir på båda språken” (IF 2018/008: 254). Inlägget får medhåll av en som också skriver på svenska ”Alla Seinäjokibor skulle få nytta av sin *pakkoruotsi*” (min kursivering, på finska även i originaltexten, IF 2018/008: 255). Notera att citatet i övrigt är skrivet på svenska, men använder den finska termen *pakkoruotsi* i stället för tvångssvenska. Det är ett exempel på en ortografisk praktik som kan tolkas som en sarkasm. Tonen förändras i följande svar som skrivs på finska:

Usch, vilken tankevärld. Tror ni verkligen att finnarna underkastar sig er maktutövning? Anser ni verkligen att finnar är SÅ dumma?? (IF 2018/008: 256)

Chockerande! Er uppfattning om människovärde är direkt chockerande! Chockerande, hur ni tror er ha rätt att styra över en enorm mängd människor! ... Seinäjoki är en enspråkigt finsk kommun därför, att största delen av människorna har FINSKA som modersmål ... Också den finskatalandes människovärde och rätt till sitt eget modersmål måste respekteras! För att en hel stad ska kunna kallas tvåspråkig ... skulle hälften tala ett visst språk som sitt modersmål och hälften något annat. Chockerande maktlystnad och förtryck av finskspråkiga! (IF 2018/008: 274)

Här finns gott om emotiva ord och uttryck som ”usch”, ”förtryck”, ”maktutövning”, ”chockerande” och ortografiska praktiker i form av användning av versaler, dubbla frågetecken och utropstecken. Med hjälp av dessa utpekas finlandssvenskarna som maktlystna och ute efter att utnyttja den finskspråkiga befolkningen. Enligt citaten ovan är svenskan ett hot mot den finskspråkigas rätt

till sitt eget modersmål. Det visar också på föreställningen om att de svenskspråkiga är i maktposition.

Inläggen ovan ger intrycket av att vara skrivna i affekt. Det finska originalet innehåller flera slagfel som tyder på att det är snabbt skrivet och publicerat utan att skribenten kontrollerat stavningen. Indignationen över att någon föreslår att Seinäjoki kunde bli tvåspråkigt är uppenbar. De ovanstående inläggen sticker ut ur materialet då de så tydligt uttrycker en känsla av att vara ett offer för förtryck och maktutövning. Citaten skiljer sig från det övriga materialet genom att de så starkt utgår från en offerposition. Inläggets avsändare uttrycker sin bestörtning över sin upplevelse av att bli förtryckt. Vilket man kan se som en högst rättmätig reaktion. Däremot kan man diskutera vad den reaktionen bottenar i och vad den tolkningen innebär för synen på det svenska i Finland. Jag stöder mig på Ahmed som skriver om hur man genom att stämpla någon som hatisk berättigar sitt eget hat mot denna (Ahmed 2004: 52). Inläggen kan ses som anklagelser riktade mot svenskspråkiga finländare.

Sett från de svenskspråkigas synvinkel handlar det om deras grundlagsskyddade rätt till vård på sitt modersmål. I diskussionen här är det finskspråkiga som uttrycker rädsla för att Seinäjoki skulle bli tvåspråkigt om sjukhusets personal börjar tala svenska för att kunna ta hand om svenskspråkiga patienter. Här framkommer föreställningen om enspråkighet som ett ideal. Enligt Haapamäki stöder officiellt tvåspråkiga länder sällan tvåspråkighet på individuell nivå, utan officiell tvåspråkigheten handlar främst om att garantera de båda språkgruppernas rätt till var sitt språk. Tvåspråkiga individer och verksamheter ses snarast som ett problem, det är antingen för mycket eller för lite av det ena eller det andra. (Haapamäki 2011: 28)

I Finland fastställs kommunernas språkliga status av statsrådet för tio år i taget. Kommuner kan vara tvåspråkiga eller enspråkigt finska eller svenska. För att en kommun ska bli tvåspråkig ska minst åtta procent av invånarna, eller minst 3000 personer, ha minoritetsspråket som sitt modersmål. Modersmålet registreras i samband med att ett barns namn meddelas till befolkningsregistret. Man kan också ändra sitt eget eller sitt barns modersmål genom en skriftlig anmälan. Man kan inte registrera sig som tvåspråkig. Ifall andelen invånare som talar minoritetsspråket minskar till mindre än sex procent och består av färre än 3000 personer blir kommunen enspråkig. Det är möjligt för kommuner med en mindre andel invånare som talar minoritetsspråket att ansöka om status som frivilligt tvåspråkig. Till exempel har Lojo stad med finspråkig majoritet beviljats status som tvåspråkig kommun sedan 1997. Larsmo, Korsholm och Närpes som har en stor svenskspråkig majoritet har varit frivilligt tvåspråkiga sedan 2015 och 2016. Det handlar alltså inte om den 50–50 fördelning av språkgrupperna som författaren till inlägget ovan talar om. I Nyland är stora städer som Helsingfors och Esbo tvåspråkiga, trots att andelen svenskspråkiga bara är 5,7 respektive 7,2 procent. (Kommunförbundet 2017)

Enligt citatet upplevs tvåspråkighet som maktutövning och något som berövar de finskspråkiga deras människovärde. Det kan te sig svårsmält att förstå hur man som en del av den språkliga majoriteten kan känna sig överkörd av att också språkminoriteten skulle få använda sitt modersmål.

Skrämmande utveckling. I så fall måste man också i Sverige börja utbilda alla inom sjukvården så, att de kan betjäna de finskspråkiga som åker dit t.ex. för att föda. Hallå! Om man tänker bo i Finland, så måste man respektera de finskspråkigas modersmål! (IF 2018/008: 285)

När man ser till vad diskussionen egentligen handlar om – ska Vasa få upprätthålla en omfattande sjukhusjour på två språk, eller ska alla svenskspråkiga österbottningar hänvisas till Seinäjoki – så märker man hur otroligt känsloladdad diskussionen om språket är. Här beaktar man inte att svenskan i lagen är jämställd med finskan, och att man därför har rätt till vård på svenska i Finland. Det beskrivs i emotiva uttryck som ”skrämmande utveckling” att sjukhuset i Seinäjoki måste kunna erbjuda vård på svenska dygnet runt, ifall regeringens reform går igenom i föreslagen form. ”Om man tänker bo i Finland” visar på en uppfattning om finlandssvenskar som inflyttare till Finland. De har valt att bo i Finland, i stället för finskspråkiga finländare som ses som den ursprungliga och infödda befolkningen i landet. ”Respektera” är här ett emotivt uttryck, användningen av det visar att skribenten anser att de finskspråkigas modersmål inte respekteras genom att sjukhuset i Seinäjoki kan bli tvunget att tillhandahålla vård på svenska.

Följande kommentar ger uttryck för åsikten att svenskspråkiga får söka sig utomlands för vård, till Sverige: ”De svenskspråkiga hittar sina tjänster bäst i Sverige!” (IF 2018/008: 300). Kommentaren får direkt ett svar på svenska: ”Där är alldeles för många invandrarfinnar i Sverige.” (IF 2018/008: 301) Det här är ett exempel på näthat skrivet på svenska, underförstått av en svenskspråkig finländare. ”Invandrarfinnar” syftar på de finskspråkiga finländare som bosatt sig i Sverige. Här kan man också läsa ”finnar” som ett nedvärderande ord, särskilt i kombination med förleden ”invandrare”. Som finlandssvensk vill man inte åka till Sverige på grund av att det finns ”för mycket” finska invandrare där. Det visar på en nedvärderande syn på finskspråkiga och på vad det innebär att lämna sitt hemland för ett annat. Kommentaren ovan visar också hur forumskribenter av olika åsikt uttrycker sig gentemot varandra. Texterna formuleras som opersonliga, de tilltalar inte varandra direkt utan uttrycker bara direkt sin motsatta åsikt. Citatet nedan fortsätter på samma tema, men nu på finska:

Den som inte vill tala finska i Finland kan fara till mottagningen i Umeå på egen bekostnad. (IF 2018/008: 303)

Här upprepas samma budskap som i det tidigare inlägget. Vill man ha vård på svenska får man åka till Sverige – och betala själv. Det är tydligt att finska är det som ses som landets enda språk och att svenskan hör hemma i Sverige. Orsaken till att det är Umeå som nämns i sammanhanget är att det är den stad som ligger på andra sidan Bottenviken i jämnhöjd med Vasa, och att det finns en färjeförbindelse mellan städerna. "Den som inte vill" visar på en föreställning om att vilket språk man talar är ett aktivt val, och att finlandssvenskar helt enkelt inte vill tala finska. Enligt inlägget får man betala för att åka till Sverige om man inte vill tala finska.

Föreställningen om att finlandssvenskar inte hör hemma i Finland är tydlig. I foruminläggen kräver man respekt för finskan, men saknar förståelse för att man som svenskspråkig vill få vård på sitt eget modersmål. Inläggen av det här slaget ger en bild av att det brister i kunskaperna om det svenska språket i Finland.

Enligt hurrina är särskilt de finskspråkiga österbottningarna av en lägre ras, vildmarkens träskallar. (IF 2018/008: 294)

Hurri dyker åter upp som skällsord och här framställs hurrina som rasister. Enligt inlägget ser finlandssvenskarna på finskspråkiga österbottningar som en lägrestående ras. "[V]ildmarkens träskallar" är en metafor som beskriver svenskspråkigas påstådda syn på finskösterbottningar som ociviliserade och dumma. Texten refererar till rashygieniska idéer då man försökte dela upp folk i olika raser enligt utseende och andra karaktärsdrag.

I slutet av 1800-talet formas idén om en egen nationalitet bland de svenskspråkiga i Finland. Man skulle upplysa de svenskspråkiga om deras egenart och skapa en upplevelse av gemenskap trots att svenskarna i Finland var åtskilda både geografiskt och socialt. Den svenska allmogen kände knappast någon gemenskap med den svenskspråkiga överklassen, liksom jordbrukarna i Nyland och i Österbotten var främmande för varandra. Gränsen mellan den svenskspråkiga eliten och det svenskspråkiga folket var skarp. (Engman 2016: 139ff; Högnäs 1995: 43) Svenska studenters partidelegation utgav 1914 en samling uppsatser under namnet *Svenskt i Finland: Ställning och strävanden* där man argumenterade för svenskarnas germanska rötter och därmed som stolt och driftigt krigarfolk. De svenskspråkiga ville se sig som blonda, resliga, livliga och flitiga germaner. De finskspråkiga beskrevs antingen som "turaner"⁴⁸ eller mongoler. Enligt de skallmätningar som gjordes var finnarna rundskalliga och svenskarna långskalliga. Det faktum att en del finnar var både blonda och högresta vållade en del huvudbry, men man konstaterade att det förekommit en del rasblandning – mera på finskt håll än på svenskt. Därmed ansåg man att

---

⁴⁸ Ett europeiskt urfolk som sägs ha blivit utkonkurrerade av invandrande indoeuropeer (Högnäs 1995: 60).

svenskarna var mera renrasiga än finnarna. (Högnäs 1995: 43–78; Vuorinen 2004: 259–260)

Hänvisningen till rasbiologiska teorier i detta sammanhang visar på hur nåthat kan göras genom att referera till problematiska delar av historien och reproducera förlegade föreställningar. Jag diskuterar historieproduktion i analysens andra del. Performansen som utförs i form av nåthat pådyvlar samtida finlandssvenskar åsikter som var aktuella för hundra år sedan. Man legitimerar sitt hat mot en grupp genom att framställa gruppen som hatisk.

Inläggen om jouten i Seinäjoki, som egentligen kom att handla om svenskan i Seinäjoki och i Finland över huvud taget, visar också på okunskap om svenskans ställning i Finland. I inläggen dyker Sverige upp som en plats dit de svenskspråkiga bör vända sig för att få vård på svenska. I inläggen framställer man svenskan som ett hot mot finskan. Ett hot som upplevs bli konkret genom att svenskspråkiga patienter skulle vårdas i Seinäjoki och därmed skulle man på sjukhuset i Seinäjoki bli tvungna att tillhandahålla personal som kan tala svenska. Sedd från andra sidan, som svenskspråkig, var situationen ett hot mot svenskspråkigas rätt till vård på svenska.

De exempel ur nätdebatten om sjukhusjoutens placering som jag analyserat handlar främst om huruvida sjukhuset i Seinäjoki ska behöva erbjuda vård på svenska eller inte. Diskussionen utgår från att svenskan tvingas på Seinäjoki, och inläggen handlar om att man ser detta som ett problem och ett allvarligt hot mot finskan. Den offentliga eller allmänna debatten fokuserade främst på placeringsorten, Vasa eller Seinäjoki och vad det skulle ha för betydelse för invånarnas tillgång till vård på svenska.

Svenskan som kostsamt tvång

Ovan analyserar jag foruminlägg och -kommentarer som i huvudsak handlar om det svenska språket. Jag visar hur de genom performans sätter ord på uppfattningen om att svenskspråkiga finländare inte är en del av nationen. Enligt materialet är det svenska språket en onödig kostnad för den finskspråkiga majoriteten, och existerar bara på grund av tvånget att läsa svenska i skolan. Den rådande uppfattningen i texterna är att svenskan måste ut ur Finland för att det finska folket ska kunna enas och "till sist som självständig nation få lyfta sin egen identitet" (IF 2018/008: 66). I följande kapitel går jag på djupet med tre metaforer som inte har en specifik koppling till det finlandssvenska. De har en mera allmängiltig karaktär som metaforer, och är intressanta eftersom de används i andra sammanhang där man uttrycker hat mot en person eller grupp.

4.1.4. Svinet, döden och cancer

Det var en gång tre små metaforer som propsade på uppmärksamhet: svinet, döden och cancer. De är vad man kan kalla universella eller allmänna metaforer. I samband med det finlandssvenska får dessa tre också sina egna specifika betydelser, vilket jag också diskuterar här.

”För att de är svin.” (IF 2016/001:23) lyder ett av svaren på frågan ”Varför vill några hurrin att Finland skulle lyda under Sverige igen?” (IF 2016/001:21; se ”Där hurrin och fästingar bor”). Svinet som metafor är ett affektivt verktyg som brukas för att förmedla underförstådda åsikter om svensktalande finländare. I allmänhet ses svinet som ett smutsigt djur och är en metafor för någon som är lat, eller för någon som anses vara girig som kapitalistsvinet som utnyttjar andra för sin egen vinning. Det här passar väl in på hur finlandssvenskar beskrivs i avhandlingsmaterialet och på föreställningarna om finlandssvenskar som överklass (Sandell 2018: 41–42, Vuorinen 2004: 249–251).

”Grisbukten” är en signatur som används under citatet ”[p]å Åland skulle man troligen få begå folkmord på finskspråkiga och ändå skulle hurrina vädja till självstyret”⁴⁹ (IF 2018/008: 231). Grisbukten (*Bahía de Cochinos, Bay of Pigs*) är en bukt på Kubas sydkust känd från USA:s misslyckade försök att invadera Kuba och störta Fidel Castro 1961 (Schoultz 2009: 142–169). Grisbukten kan tolkas som en metafor med dubbla betydelser, dels finns en underförstådd jämförelse mellan Åland och Kuba, dels betydelsen av grisen i sig som metafor.

Svin och gris används som förstärkningsord i både negativ och positiv bemärkelse, något kan vara svindåligt eller svinbra. Om någon betar sig grisigt smutsar hen ner, om någon är svinig är hen elak. Den som är svinrik är mycket förmögen, den som har en grisnacke har tjock eller grov nacke. (Sahlberg 2012: 128–129)

I folksagan *Tre små grisar* bygger tre grisar var sitt litet hus, den första grisen bygger ett av halm, den andra grisen ett av trä. Vargen som grisarna försöker skydda sig mot blåser omkull båda husen och äter upp grisarna. Den tredje grisen bygger sitt hus av tegel. Vargen tar sig in genom skorstenen men landar då i en gryta med kokande vatten och grisen äter upp den. (Jacobs 2008: 96–101) Den tredje grisen som byggde ett stadigt hus klarade sig undan vargen – hårt arbete lönar sig. Grisen eller svinet är en komplex metafor och hur den tolkas beror på sammanhanget.

Vad gör svinet så speciellt att det brukas som metafor? Edmund Leach (1964) beskriver människans förhållande till grisen som präglad av skam. Enligt honom

---

⁴⁹ Citatet i sig analyseras i ”Där hurrin och fästingar bor”.

har detta att göra med människans tidigare mycket nära förhållande till grisen, nästan att jämföra med hunden⁵⁰. Grisen var ett husdjur man höll enbart med syfte att döda för köttets skull (till skillnad från övriga djur som till exempel kon som gav mjölk och hönan ägg). Det här gav upphov till en speciell känsla av skam som sedan överförts på grisen och gett upphov till invektiv med koppling till grisen. (Leach 1964: 51) Numera är människans relation till grisen avlägsen, produktionen av griskött sker främst på gårdar med stora besättningar och köttet på våra tallrikar köper vi färdigförpackat i butiken. Arran Stibbe konstaterar att trots denna nutida distans mellan människan och grisen finns de grisrelaterade smädelseorden kvar i språket. Han analyserar det engelska språket, men jag menar att detta kan anses stämma även för finskan och svenskan. (Stibbe 2003: 2)

Enligt Bengt Sahlberg har metaforer om grisen och svinet i de flesta fall en negativ betydelse. Han konstaterar att det även verkar finnas en viss ambivalens i vår relation till svinet, den är en av våra viktigaste animala näringskällor och vildsvinet skattas så högt att det fått ge namn åt en adessläkt – Svinhufvud⁵¹. Samtidigt har vi ord som lortgris och chauvinistsvin som pekar på olika typer av svinaktigt beteende, antingen att man är smutsig eller betar sig illa. (Sahlberg 2012: 128–129)

Polis, polis, potatisgris är ett känt uttryck på svenska, på finska kallas polisen för svin (*sika*). Polisen som gris är en antiauktoritär symbol som kopplas samman med olika protesterörelser (jfr Doss 1999: 246, 254–259). På finska sjunger rockbandet *Neljä ruusua* "Kyttä on natsisika"⁵² [Snuten är ett nazistsvin], på svenska finns motsvarigheter som punkbandet KSMB:s låt "Polisen grisen"⁵³. I låten *Pigs* av amerikanska hiphopgruppen *Cypress Hill* är polisen en gris som betar sig illa, rent av svinaktigt.

Den tecknade filmen *Fritz the Cat* från 1972 lär ha populariserat bilden av polisen som gris. Paret Ralph och Al, antagonisterna i filmen, är två grisar klädda i polisuniform. De försöker göra sin plikt som poliser, men är ofta våldsamma och inkompetenta. (IMDb u.å; Villains Wiki u.å.) Gris eller svin har använts som skällsord i århundraden (jfr Grose 1811).

Det är inte bara polisen som får dras med sviniga öknamn och liknelser, svinet har använts flitigt för att vända upp och ner på det som anses vara god smak och ta ner högt aktade symboler på jorden igen. På 1960-talet blev konstnären Harro Koskinen känd för sin popkonst med grisar. Bland annat lejonet i Finlands

---

⁵⁰ Mera om hunden som metafor i "Bajamaja och Lilla Calle – när näthatet blir personligt".

⁵¹ Pehr-Evind Svinhufvud, Finlands president 1931–1937. Ledde den senat som utropade Finlands självständighet 1917. (Häikiö 2011)

⁵² Låten *Juppihippippunkkari* på albumet *Haloo* som utkom 1992.

⁵³ Från albumet *En gång till* som utkom 1993.

riksvapen och i finska polisens symbol blev i Koskinens konst utbytt till grisar⁵⁴. På De ungas utställning 1969 ställde Koskinen ut träreliefen *Svin-Messias* i Helsingfors konsthall, både han och utställningsjuryn dömdes till böter för hädelse. Verket *Svin-Messias* föreställer en korsfäst gris. Koskinens grisar ansågs av många som direkt anstötliga. (von Bonsdorff 2011)

Grisen är omgiven av trosföreställningar. I Storbritannien ansågs det innebära olycka att möta en gris på väg till ett bröllop, ett dop eller en begravning. En sugga som korsade vägen innebar också otur. (Opie & Tatem 1989: 307) Runtom i Svenskfinland har man trott att grisen kunde vara till hjälp då man kärnar smör ifall grädden inte tjocknar i smörkärnan. I *Finlands svenska folkdiktning* står att man bland annat kan lämna kärnan i svinstian över natten, låta grisen susa på innehållet eller låta grisarna slicka ur den tömda kärnan. (Wessman 1952: 204–206) Inom judendomen och islam är fläskkött förbjudet eftersom grisen anses vara ett orent djur (Bibeln 5 Moseboken kap. 14, vers 8; Koranen 6:145). Den står också som symbol för fruktsamhet, frosseri, girighet, lust och vrede (Cooper 1984). I asatron slaktas grisen Särimner och äts i Valhall varje kväll för att återuppstå dagen efter (Enoksen 2006: 106–108). Inom keltisk folklöre finns också liknande berättelser om grisar som äts och sedan återuppstår följande dag (Monaghan 2003: 379–380). Trots religiösa och kulturella tabun, föreställningar om grisen som smutsig och illa sedd på många vis så konsumeras gris i stora mängder.

Ovan har jag gjort ett djupdyk i svinet som metafor för att förstå vad det betyder att benämna någon som svin, och mer specifikt att kalla svensktalande finländare för svin. Enligt analysen används ordet svin som ett sätt att vända upp och ner på ett upplevt maktförhållande, och visa på hur man ser på finlandssvenskarna som giriga och själviska. Begreppet makt står i centrum särskilt om man jämför med de metaforer som kombinerar grisen med polisen. Polisen, det vill säga ordningsmakten kopplas samman med ett så lågt stående djur som grisen. När det gäller finlandssvenskarna används benämningen svin eller gris på liknande vis, och det finns ett samband med det så kallade herrehatet som fick sin näring från de fennomanska föreställningarna om svenskspråkiga finländare som representanter för adeln och överheten (Vuorinen 2004: 259).

En annan metafor som förekommer i två separata foruminlägg är cancer. Följande citat är en del av ett längre inlägg som jag redan analyserat första delen av under rubriken "Där hurrin och fästingar bor".

---

⁵⁴ *Sikavaakuna* 1969 och *Sikapoliisivaakuna* 1969 (Konstnärsgillet i Finland).

Svenskfinland är som cancer
/.../ De har alltså urholkat Finland som cancer. Cancern växer ju tills den tas bort med hjälp av kirurgi eller med strålbehandling. Om man inte utför denna behandling, orsakar cancern bärarens död. /.../ Nu ska vi med enad front bekämpa cancern! Det görs bäst här: [länk till medborgarinitiativet för att avskaffa den obligatoriska skolsvenskan] *SvenskCancer* (min kursivering; på svenska i originalet) (IF 2018/ IF 2018/008: 12)⁵⁵

Rubriken på foruminlägget är "Svenskfinland är som cancer". Finlandssvenskarna har "urholkat Finland som cancer", och cancer är en sjukdom som måste tas bort på kirurgisk väg, eller med strålbehandling för att den inte ska sprida sig och orsaka bärarens död. Inlägget avslutas med uppmaningen "[n]u ska vi med enad front bekämpa cancern!" och är undertecknat med signaturen "SvenskCancer" (*SvenskSyöpä*). Medborgarinitiativet ska enligt citatet frigöra de finskspråkiga från kravet att läsa svenska i skolan, och på så vis ska den svenska cancertumören oskadliggöras och patienten Finland friskförklaras från svenskan.

Cancer är en metafor som också dykt upp i samband med ett annat inlägg, då i form av signaturen "Tvångscancer" som jag förstår som en metafor för synen på det svenska språket och i förlängningen den svensktalande befolkningen i Finland (IF 2018/008: 210). "Tvång" är hämtat från begreppet "tvångssvenska" (se "Tvångssvenska i dag").

Cancer är en utbredd folksjukdom, var tredje person insjuknar i cancer någon gång under sitt liv, enligt Institutet för hälsa och välfärd (THL 2014). Cancer är en sjukdom som omges av metaforer kopplade till kamp och krig. Den människa som drabbas av cancer får *aggressiva* behandlingar som *vapen* för att *besegra* sjukdomen (Gustafsson & Hommerberg 2016: 272).

På finska har cancer kallats för *ruumiinmato*, "kroppsmask". Man trodde att sjukdomen i form av en mask eller larv kunde tränga sig in i kroppen och äta upp den inifrån. Det finska ordet för cancer *syöpä* härleds från *syödä* som betyder att äta (Häkkinen 2005b: 994–995).⁵⁶ Piret Paal skriver i sin avhandling *Written Cancer Narratives: An Ethnomedical Study of Cancer Patients' Thoughts, Emotions and Experiences* (2011) om hur cancerpatienter och deras närstående beskriver cancern som en parasit, något som biter på kroppen, äter av den och får den att ruttna (ibid. 140–141).

---

⁵⁵ Övriga delar av citatet finns under rubriken "Där hurrin och fästingar bor".

⁵⁶ På svenska kallades cancer för kräfta, som är cancer på latin. På 400-talet före vår tideräknings början fick sjukdomen namnet *Krakinos* (krabba) på grekiska eftersom de svullna blodkärl som omgav vissa tumörer liknade kräftdjur. Kräftdjur har även använts som botemedel vid ormbett och getingstick. (Sahlberg 2012: 86)

Amanda Potts och Elena Semino (2019) analyserar användningen av cancer som metafor och konstaterar att cancer ofta brukas för att förstärka en negativ uppfattning om ett fenomen. Cancer kan användas som metafor om fenomen som i sig uppfattas som negativa (till exempel "hatet sprider sig som cancer"), men det är då cancer används som metafor i anslutning till fenomen som inte har en egentlig negativ laddning som det har störst inverkan på hur fenomenet uppfattas. Exempelvis används cancer för att beskriva hur en stad som Mexico City växer, hur religionen islam sprider sig över världen, eller hur statsskulden växer och förgör landet inifrån. Cancer används som metafor för en dödlig sjukdom, som något som kräver tunga behandlingar och omfattande ingrepp. Potts och Semino påpekar att det i dag är en felaktig bild av cancer som sjukdom, eftersom man gjort stora medicinska framsteg. När cancer används som metafor är det för att lyfta fram något som den värsta av sjukdomar, eller rent av som något ont. Enligt forskarna är detta problematiskt eftersom det både är okänsligt gentemot människor som insjuknat i cancer, och för att de starkt negativa konnotationerna kan bidra till ökad ångest och stigmatisering. (Potts & Semino 2019: 87–90, 93; jfr Paal 2011: 170–171)

I foruminlägget används cancer som en metafor för svenskans närvaro och ställning i Finland. Svenskan liknas vid en allvarlig, kanske till och med obotlig, sjukdom som drabbat det finska Finland. Svenskan har tvingats på Finland, som en invasiv sjukdom som sprider sig från en primär sjukdomshärd (Sverige) till den intilliggande vävnaden (Finland). Även ordet parasit förekommer i materialet och det används på liknande sätt som cancer. Båda två är metaforer för något som använder sig av "värdkroppen" för att växa. Skillnaden är att parasiter kommer utifrån, medan cancer uppstår inne i kroppen. Cancer som metafor är en inre fiende som ska bekämpas med alla tillgängliga medel för att mota döden (jfr Potts & Semino 2019: 93–94). Döden är också den tredje metafor jag går närmare in på.

Ann-Majas (sic) smeknamn är "leende döden". Hon talar med mjuk röst och uppträder lugnt, men innerst inne är hon en fanatiskt svekobitch. Alltså en riktigt HÄRSKEN svekosuru. (IF 2016/001: 18)

Smeknamnet, eller snarare öknamnet, "leende döden" hänvisar till Henriksson. Denna kommentar har raderats från Suomi24, men trådstarten och övriga kommentarer står kvar⁵⁷. Texten är en kommentar till ett inlägg om att Henriksson i egenskap av svenskspråkig kvoterats in på juristutbildningen⁵⁸ på 1980-talet. "Leende döden" återkommer i ytterligare ett inlägg som handlar om Henrikssons kandidatur till partiordförandeposten (IF 2016/001: 26).

---

⁵⁷ Besökt 21.4.2021.

⁵⁸ I Finland finns språkkvoter på vissa universitetsutbildningar, som medicin och juridik, för att trygga tillgången på svenskkunniga läkare och jurister. Det innebär att personer med tillräckliga kunskaper i svenska kan söka till den svenska kvoten eller utbildningen.

”Leende döden” är en metafor som skrämmer. Vad betyder det att döden ler? Döden framställs här i form av en person och syftar samtidigt på livets slut. När man talar om någon som döden personifierad framställer man hen som en mycket farlig person. När döden i sin svarta kåpa kommer på besök är hädanfärden nära förestående. Om döden ler mot dig är det då för att dölja sina intentioner eller är det ett hånfullt leende? Här kan den leende döden förstås som en metafor för att beskriva Henriksson som falsk och oärlig. Fortsättningen på citatet ger vid handen att döden försöker skyla över sitt verkliga uppsåt, för bakom leendet, innerst inne, finns den fanatiska svekomanen.

Citatet innehåller emotiva uttryck om ”mjuk röst”, ”uppträder lugnt”, ”fanatisk” och ”härsken”. Härsken skrivs ut med versaler, vilket är en ortografisk praktik och kan i sammanhanget också tolkas som en metafor. Härsken kan betyda både förskämd (fett härsknar då det blir gammalt) och fräck (Stora finsk-svenska ordboken 2020b). Mjuk och lugn är motsatsen till fanatisk och fräck. Genom att påstå att hon framställer sig på ett sätt, men egentligen är något helt annat ger en bild av en opålitlig och lömsk person. Hon uppträder på ett sätt som inger förtroende, men under ytan gömmer sig ett farligt djur – en ”svekobitch”.

”Sveko” syftar på svekoman. Ordet bitch är starkt avhumaniserande och dessutom sexuellt laddat – vilket är typiskt då man riktar sig till kvinnor (jfr Lennartsson 2015: 183–184; Ström 2013: 33–34; Van Sant m.fl. 2021: 10–12). I det finska originalcitatet används ordet *narttu* som betyder hynda eller tik på svenska. Det engelska *bitch* används både på svenska och finska, ett ord som på alla tre nämnda språk används som ett kvinnligt kodat glåpord. Sahlberg skriver i sitt lexikon över ”sociozoologiska” metaforer om att det finns mängder av negativa hundmetaforer, trots att hunden länge varit människans bästa vän. Han menar att förklaringen troligen ligger i hundens härstamning från vargen. (Sahlberg 2012: 130 – 133) Det sammansatta ordet ”svekosuru” består alltså av de tidigare nämnda orden sveko för svekoman, och suru som är en förkortning av det finska ordet för finlandssvensk.

SFP har inga män. Bara byxor. Partiets båt håller på att sjunka och tappen läcker kraftigt. /.../ Den leende liekvinnan kastar sina egna rättor över bord. Tyvärr sjunker båten under hennes befäl. (IF 2018/008: 18)

Det här citatet består av nästan enbart metaforer. Partiet har ”bara byxor” – inga män, båten sjunker under kvinnligt befäl, och rättorna kastas över bord. Kontentan av innehållet är att partiet som styrs av kvinnor inte kommer att klara sig. Den kvinna som leder partiet kallas ”den leende liekvinnan”. Liemannen är döden personifierad, här beskrivs döden i stället som en kvinna. Här återkommer dessutom tillägget ”leende”, som i tidigare nämnda ”leende döden”. Döden i form av liemannen är en välbekant bild, en gestalt i mörk kåpa som bär på en lie. Figuren porträtteras ofta som en grinande dödskalle. (jfr Fehrman 1957: 7–17) Det är till den grinande dödskallen tankarna går då jag läser

”leende”. Leendet kan, som jag tidigare nämnt, tolkas som att personen som ler är opålitlig, hen försöker framställa sig på ett sätt, men agerar på ett annat. Enligt Lindqvist har det förekommit bland både finskspråkiga och svenskspråkiga att man jämfört representanter för den andra språkgruppen med djävulen. Det okända, det som inte är som ”vi”, förknippas med det onda. (Lindqvist 2001b: 210–211)

Råttor förknippas också med döden, men här kastar döden dessutom ”sina egna rättor över bord”. Man kan tolka detta som ett sätt att framställa Henriksson som redo att offra sina egna, det vill säga partikamrater och andra finlandssvenskar, för att nå sina mål. Råttor som överger ett sjunkande skepp är en välkänd metafor, här hinner de inte kila i väg själva innan de kastas i. Råttan är ett av våra mest avskydda djur och ses som smutsig och äcklig. Råttor förknippas med pesten eftersom man trodde att det var lopporna i deras päls som bidrog till att sprida sjukdomen. (Harrison 2000: 19–26)

Liknelser vid djur är ett exempel på det som kallas avhumanisering. Jag återkommer till detta begrepp i analysens andra del. I inläggen ovan syns flera exempel på denna praktik då man använder ord som svin, råttor och bitch. Avhumaniseringen kan också innebära att man beskriver någon som en sjukdom eller liknar någon vid döden.

Citaten ovan som riktar sig mot politikern Henriksson kunde också höra hemma under följande rubrik. Härnäst analyserar jag några exempel ur materialet där näthatet blir personligt.

4.1.5. Bajamaja och lilla Calle – när näthatet blir personligt

I detta underkapitel går jag igenom några texter där skribenterna hänvisar till namngivna personer i stället för till svenskspråkiga finländare i allmänhet. ”Bajamaja” och ”Lilla Calle” står som representanter för det svenska och stereotypierna personifieras.

Det finns två namn som dyker upp flera gånger materialet, de har båda varit eller är ordförande för SFP. Under 2016 då jag samlade in största delen av mitt material pågick diskussioner om just SFP:s ordförandeval. Den dåvarande ordföranden Carl Haglund sade upp sig från sin post och partiet gick till val sommaren 2016. En av de som ställde upp var Anna-Maja Henriksson, ett namn som var allmänt känt i och med att hon tidigare varit justitieminister. Henriksson har varit justitieminister i tre regeringar under åren 2011–2014, 2014–2015 och

i regeringen som tillträdde 2019⁵⁹. Haglund var försvarsminister 2012–2015. (Statsrådet u.å.)

Det här är material som orsakat mig en hel del huvudbry då det gäller forskningsetik. Hur hanterar jag det faktum att materialet innehåller kränkningar av namngivna och/eller igenkännbara personer? Detta har jag diskuterat under rubriken "Etik på nätet" i materialkapitlet. Syftet med avhandlingen är förstå hur näthat görs, alltså finns det en mening med att i analysen återge näthatet som sådant trots att det innebär en reproduktion av ett kränkande innehåll.

I materialet är det helt tydligt att det är Henriksson som får ta emot den största mängden näthat och också de grövsta formuleringarna. På vilket sätt detta framkommer och varför det förhåller sig så diskuterar jag längre fram.

[S]om en fanatisk sveko godkänner Baja-Maja inga kompromisser. Och det snabbar på tvångsförsvenskningens sammanbrott! Folket och allt fler politiker håller på att få nog av surusvekonas skrävlande. Och det kommer också att synas i kommande beslut. (IF 2016/001: 26)

Svekomanierna gör sig återigen påmind i materialet då SFP-politikerna diskuteras. Baja-Maja är ett öknamn på Anna-Maja Henriksson. Det är en ordlek med hennes förnamn som för tankarna till portabla utomhustoaletter av det svenska företaget Bajamaja AB. Det förekommer också utan bindestreck: "Jag läste, när Bajamaja skrev om *Svenskfinland*." (IF 2018/008: 13). När man ger akt på ortografiska praktiker ser man att kopplingen mellan Baja-Maja med bindestreck och Anna-Maja blir tydligare än när det skrivs som företagsnamnet utan bindestreck.

Surusveko uppfattar jag att betyder samma sak som "svekosuru", man har bara bytt plats på orden suru och sveko (IF 2016/001: 18). Inlägget innehåller många emotiva uttryck som "fanatisk", "inga kompromisser", "tvångsförsvenskning", "sammanbrott", "få nog" och "skrävlande". Inlägget är en trådstart som handlar om SFP:s ordförandeval och vad det kan innebära om Henriksson blir vald.

Kan nu inte den där horan åtminstone sätta ett "i" i sitt hurrinamn? Jag menar då de redan i hundratals år parasiterat på vår bekostnad. (IF 2018/008: 32)

I artikeln "'Kärfvar och kåddor och lort' Dikter om kvinnohat i 1700-talets Stockholm" skriver Rebecka Lennartsson (2015) att kvinnor i offentligheten århundrade efter århundrade drabbas av "oresonligt hat som förenar horstigmat med hot om sexualiserat våld" (ibid. 172). Ordet hora är så gott som det enda

---

⁵⁹ Regeringen med Antti Rinne som statsminister tillträdde 6.6.2019 och avgick 3.12.2019. En ny regering utnämndes 10.12.2019 med Sanna Marin som statsminister. (Statsrådet u.å.)

glåpord som överlevt "såväl reformation och upplysning som romantik, modernitet och sexuell revolution" (ibid. 171–172). (jfr Falk 2011: 38–39, 183) Ordet hora åsyftar en prostituerad kvinna eller en "sexuellt vidlyftig kvinna" (SAOL 2015). Som metafor är hora ett ord som låter förstå att kvinnan är oanständig och lågt stående. Något motsvarande ord för män finns inte längre, åtminstone inte ett som används lika stor utsträckning. Hora är ett ord som används för att sätta kvinnor på plats. (Lennartson 2015: 171; Saarikoski 2001: 87)

Frågan om hon inte kan "sätta ett 'i' i sitt hurrinamn" handlar om att frågeställaren anser att Anna-Maja Henriksson borde förfinska sitt namn genom att ge det en finskspråkig stavning: Anna-Maija. "De" som sägs ha "parasiterat" är finlandssvenskarna, och de som anses ha betalat är finnarna. I Finland har det förekommit att personer med svenska namn förfinskat sina namn, särskilt under de så kallade förfinskningskampanjerna i början av 1900-talet och på 1930-talet. Två välkända namnbytare är författaren Aleksis Kivi (född Alexis Stenvall) och konstnären Akseli Gallen-Kallela (född Axel Gallén) (Reitala 2009; Sihvo 2009). Enligt inlägget ovan borde Henriksson visa tacksamhet gentemot de finskspråkiga genom att ändra stavningen av sitt namn.

Spanieln med ledsna ögon byts ut mot en aggressiv bullterrier. Lilla Calle kunde inte stå ut med feministernas skrikande inom partiet. /.../ Männen lämnar feministernas skepp. (IF 2018/008: 9)

Här återkommer hunden som metafor, nu mera uppenbart genom en direkt jämförelse av olika hundraser. Haglund framställs här som en "spaniel med ledsna ögon" och Henriksson som en "aggressiv bullterrier". Henriksson nämns inte direkt, men posten är en kommentar till det första inlägget som handlar om att hon ställer upp i SFP:s ordförandeval 2016 (IF 2016/001: 26).

Spanieln med ledsna ögon är en metafor för en harmlös person, medan den aggressiva bullterriern är ettrig och bitsk. "Lilla Calle" är i sig en metafor av särskild betydelse på finska. Pikku-Kalle (det vill säga Lilla-Kalle) är en skämtkaraktär som vanligen framställs som ett näsvist och finurligt skolbarn. Skämten handlar ofta om sexualitet och andra tabubelagda ämnen. Skämten berättas av både barn och vuxna, även om de är som mest populära bland barn i skolåldern. Det är alltid Lilla-Kalle som är den klipska och som avslöjar de vuxnas dubbelmoral och skenhelighet. (Kinnunen 1997; Heikkilä 2006) Då Haglund liknas både vid en ledsen hund och vid ett skolbarn tolkar jag det som att han inte tas på allvar som politiker.

"Lilla Calle" fick nog av "feministernas skrikande". Mannen, eller pojken, har inte längre någon plats då "feministerna" sägs ha tagit över. Det verkar sättas likhetstecken mellan feminister och kvinnor, politiskt aktiva kvinnor. Feminist används som ett skällsord som dessutom förstärks av att de sägs skrika (jfr

Ström 2013: 39). Texten målar upp en bild av en skock skräniga kvinnor som jagar i väg en samling med hunsade män. Henriksson och Haglund framställs som personifieringar av respektive grupp. "Skeppet" som männen lämnar är det kvinnostyrda partiet.

Carl Haglund började gråta, då han förstod att han varit SFP:s sämsta ordförande. (IF 2018/008: 58)

Gråt ses vanligen som ett tecken på svaghet, man håller inte för trycket. Här är det dessutom en man som gråter. Haglund framställs som en liten pojke som börjar gråta då det inte går som han vill. Maxine Gesualdi skriver i artikeln "Man Tears and Masculinities: News Coverage of John Boehner's Tearful Episodes" (2013) om den amerikanska politikern John Boehner som utmärkt sig genom att gråta offentligt. Han har hånats och beundrats för sina tårar. Gesualdi menar att Boehner kunde gråta offentligt, trots att det bryter mot de normer som råder kring mäns känslouttryck och det hegemoniska maskulinitetsidealet, för att han i övrigt ses som en tuff, republikansk lagstiftare. Tårarna bidrog till att göra honom mera mänsklig. Trots detta kvarstår normen att män inte gråter. (Gesualdi 2013: 317–318) Med utgångspunkt i hur Haglund omtalas i materialet framställs han som vek och hans gråt blir här feminiserande i stället för att bara mjuka upp ett hårt manligt yttre. Det är dessutom tårar som tillskrivs honom i syfte att beskriva honom som omanlig och fånig. En man som gråter uppfattas som något avvikande och utöver det vanliga, som exempelvis i fallet med politikern Boehner. Claes Ekenstam skriver i "Kroppen, viljan & skräcken för att falla: ur den manliga självbehärskningens historia" om uppfattningen om att självkontroll och rationalitet anses vara manligt, medan kroppslighet och känslomässighet är kvinnligt (1996: 30).

Det är sant att Haglund samlat några spridda röster av finskspråkiga fåniga kvinnor, på A-M Henriksson röstar bara fanatiska svekon och feminister. Bajamaja gnäller till justitieministern, som inte bryr sig. Nå Bajamajor har sina egna viktiga syften. (IF 2018/008: 42)

I detta inlägg konstateras att det är några "finskspråkiga fåniga kvinnor" som röstat på Haglund. Det här är ett exempel på hur kvinnors val beskrivs som irrationella, de är löjliga som röstat på en svenskspråkig politiker. Haglund, född 1979, var en av de yngsta i riksdagen och känd för att vara välklädd. I materialet omnämns han också som "hurrihomo", och "Fäglund" som är en omskrivning av engelskans "fag", ett slangord för homosexuell man (IF 2018/008: 3, 4).

Utifrån materialet får man intrycket att SFP är enbart finlandssvenskarnas parti, men alla finlandssvenskar röstar inte på SFP. Däremot är det ovanligt att finskspråkiga lägger sin röst på partiet. I en intervju för HBL 15.7.2018 säger Åsa von Schoultz att enskilda SFP-kandidater med tvåspråkig profil ändå kan få

”relativt många finskspråkiga röster” och nämner Haglund som exempel. (Snårbacka 2018a)

De som röstar på Henriksson anses vara ”fanatiska svekon och feminister”. Detta är den enda gången de finskspråkiga kvinnorna över huvud taget nämns i materialet. Finskspråkiga kvinnor kan givetvis stå som skribenter bakom inläggen, men till skillnad från de finskspråkiga männen som omnämner sig själva som ”riktiga finska män” så är de helt frånvarande (IF 2016/001: 5). Jag diskuterar detta mera ingående i andra delen av analysen.

Inlägget fortsätter med ”Bajamaja gnäller till justitieministern”. Här används alltså Bajamaja igen som benämning på Henriksson och citatet hänvisar också till henne som en hund eller ett barn då hon ”gnäller”. ”Nå Bajamajor har sina egna viktiga syften” är en mening som låter mottagaren själv läsa in vad som avses, nämligen att ”Bajamajor” är till för avföring (jfr Lindqvist 2001b: 209).

De foruminlägg som handlar om Haglund och Henriksson visar hur skribenterna uppfattar dem i sina offentliga roller, och de föreställningar de har om dem som personer. Samtidigt är det en koncentrerad sammanfattning av skribenternas syn på svenskspråkiga finländare rent generellt – finlandssvenskarna är ett gäng skrävare som utnyttjar de finskspråkiga.

Exemplen med Bajamaja och Lilla Calle visar att de anses bryta mot en förväntad genusordning. Mannen framställs som omanlig, homosexuell och överkörd av sin kvinnliga motståndare. En ambitiös kvinna med makt är farlig och upplevs som hotfull. För att försöka kullkasta henne liknas hon vid avföring, kallas för hora, och beskrivs som fanatisk. Skillnaden mellan vad man skriver om den manliga politikern Haglund och den kvinnliga politikern Henriksson är uppenbar. Det är kvinnan som får ta emot de grövsta kränkningarna. Det näthat som här riktar sig mot två finlandssvenska profiler smälter samman med den allmänna bilden av näthat, kvinnor utsätts oftare för näthat och innehållet är ofta sexistiskt och misogynt (jfr Bartlett m.fl. 2014: 3; Mantilla 2013: 564).

Saresma använder manofär som paraplybegrepp för olika typer av manligt definierade platser på nätet. Hon menar att deras främsta gemensamma nämnare är antifeminism, samtidigt som diskussionerna även innehåller rasism och främlingsfientlighet. Hennes definition av manofären passar väl in på det material jag analyserar. I manofären hyllas den heterosexuella maskuliniteten och feminismen är den stora fienden. (2020: 202–204, 217–224)

I denna första del av analysen analyserar jag materialet inspirerad av ett performansperspektiv. Med utgångspunkt i de affektiva verktygen metaforer, emotiva uttryck, ortografiska praktiker och emotionsord visar jag hur näthatet framställs genom performans. Sammanfattningsvis kan man säga att näthatet som performans utförs genom misstänkliggörande och kränkningar. Inläggen

består av svärbemötta påståenden om feighet och girighet, och framställer svenskspråkiga som avvikande då de anses bryta mot en traditionell genusordning. Kränkande tillmälen används för att understryka åsikterna om hur klandervärda och hatade finlandssvenskarna är. I analysens andra del anlägger jag ett performativitetperspektiv för att visa vad näthatet kan ha för effekter.

4.2. Näthat som performativitet

Härnäst i analysen går jag från att se på materialet ur ett performansperspektiv till att analysera det som performativt. Performativitet innebär här att jag undersöker vad näthatet åstadkommer. Nedan redogör jag för hur näthat producerar historia, avhumaniserar de människor det riktar sig mot och hur det skapar en bild av att det mest eftersträvansvärda är ett heteronormativt och värdekonserverande samhälle.

4.2.1. Längtan till ett forntida finskt Finland i dag: Historieproduktion

Inläggen i diskussionsforumet hänvisar ofta till historiska begrepp som fennomaner och svekomaner. Man talar om krigen och uttrycker en längtan till ett Finland fritt från svenskspråkiga, så som man föreställer sig att Finland var "förr". Språkstriderna som pågick med olika intensitet från 1800-talets andra hälft fram till krigsslutet 1945 nämns inte med ett ord, men den fientliga inställningen gentemot de svenskspråkiga ligger på ytan i materialet. Historiska begrepp och skeenden används i inläggen för att motivera avsändarnas ståndpunkter då det gäller det svenska i Finland. Texterna producerar historia. I avhandlingen *"We can make new history here": Rituals of producing history in Swedish football clubs* (2018) använder Katarzyna Herd begreppet historieproduktion. Hon beskriver historieproduktion som en process som skapar minnen. Historien som sådan är inte en oföränderlig sanning utan öppen för omtolkning. Historiska referenser skapas, framförs och görs om enligt behov. När det gäller fotboll produceras historien i ett samspel mellan supportrar, spelare, klubbarnas ledning med flera. Herds analys av fotbollskulturen visar att den inbegriper olika känslor och processer som ständigt upprepar sig. Detta betyder ändå inte att man vill rekonstruera en faktisk händelse, utan man ser fram mot nästa match eller säsong som kan bli historia. Skapandet av historia och minnen är av yttersta vikt för upprätthållandet av en gemensam identitet inom fotbollen. (Herd 2018: 17–18)

Min syn på näthat utgår bland annat ifrån att näthatet är performativt, det gör eller åstadkommer något. I avhandlingen *Retrospektiva modernister: Om historiens betydelse för nutida mods* (2017) beskriver Robin Ekelund sin förståelse av historia som ett görande, han använder sig av ett performativt historiebegrepp. På så vis använder även jag begreppet historieproduktion, att hänvisa till historien är att producera föreställningar om det förflutna. Ekelund kopplar denna förståelse av historia som performativt till Benedict Andersons diskussion om nationer som föreställda gemenskaper. (Ekelund 2017: 18–19) Anderson menar att den föreställda gemenskapen inom en nation innebär att medlemmarna kan uppleva en känsla av gemenskap, trots att de som individer aldrig kommer att träffa varandra. Tonvikten ligger på ordet *föreställd*, det är i föreställningen om nationen som man upplever sig vara en del av denna gemenskap. (Anderson 2005: 20–22)

Anderson talar alltså i första hand om nationer, medan Ekelund studerar gemenskapen inom modskulturen. Begreppet *mod* eller *mods*, från engelskans "modern", och var en benämning på ungdomar i efterkrigstidens Storbritannien. De tog till sig allt det nya, teknologi, social mobilitet, en flytande sexualitet, konst och design. Modsen ansågs personifiera framtid och förändring. I 1960-talets Sverige beskrevs modsen som besvärliga ungdomar med en liberal inställning till sex och droger. Till stilen hörde långt hår på pojkar, vilket ansågs provocerande, och "unisexstilen" debatterades. I dag kännetecknas modsen av en prydlig 1960-tals stil, popmusik och scooterträffar. På 60-talet kunde modsen vara antingen välkammade i åtsittande kläder eller trasigt klädda med stripigt hår. Enligt Ekelund har modsens föreställda gemenskap att göra med upplevelsen av kopplingen bakåt i tiden, till gruppens "ursprungliga" representanter (2017: 13–14, 19, 23–25, 64–78). Herd menar att fotbollssupportrarna å sin sida gör historia i dag – för i morgon. Supportrarna är inte intresserade av att återskapa historien utifrån föreställningar om historiska fakta, till skillnad från modsen som försöker iscensätta 60-talet med hjälp av rätt kläder och musik. (Ekelund 2017: 24; Herd 2018: 18, 271)

I mitt material används historia som ett sätt att ge åsikter och påståenden tyngd. Historien bidrar också till att skapa en känsla av gemenskap mellan "vi som hatar hurrin" och "de hatade hurrina" (jfr IF 2016/001: 4; IF 2018/008: 56). Genom historiska referenser skapas en koppling bakåt i tiden. Fennomaterna kämpade för ett enspråkigt finskt Finland och nu används begreppet av de så kallade språkaktivisterna som för sin kamp på nätet. De refererar också till nutida SFP-politiker och andra svenskspråkiga som svekomaner i nätdiskussionerna. I nätdiskussionerna används hänvisningar till Finlands krig, och finlandssvenskarna påstås vara landsförrädare. Ordet landsförrädare bär också ett historiskt bagage i sig som för tankarna till krig och försvarsvilja. (IF 2016/001: 7; IF 2016/001: 24; IF 2018/008: 122) Misstänkliggörandet av finlandssvenskarna producerar en historia om svenskspråkiga finländare som svikare och oäkta finländare. Analysen av foruminläggen visar att det finska och

det svenska ställs mot varandra. Det råder ett tydligt vi och de-förhållande mellan de som *identifierar* sig som finskspråkiga, och de som *identifieras* som svenskspråkiga. Hänvisningar till historien om "de andra" fungerar genom kontrastering, medan de som handlar om oss själva verkar genom identifikation (Aronsson 2004: 13).

I följande exempel hänvisar skribenten med signaturen "bättre.folk" till den rasbiologiska forskning som gjordes på 1800- och 1900-talet.

Visst är det så att finnar är en lägre utvecklade ras än de ädla överlägsna svenskspråkiga.

bättre.folk (IF 2018/008: 95)

Den här texten är en kommentar på ett inlägg där det påstås att Haglund får ta emot Freudenthal-medaljen i avskedsgåva då han avgår som SFP:s partiordförande (IF 2018/008: 94). Medaljen har som tidigare nämnts inte delats ut på många år eftersom man börjat ifrågasätta dess lämplighet i och med Freudenthals rasbiologiska idéer. Det här är ett exempel på hur näthatets performativitet fungerar genom att göra osanna påståenden till sanna, och på så vis reproducera en bild av att finlandssvenskarna ser sig som "bättre folk". Den citerade kommentaren tar fasta på en öm punkt i historien och framställer nutida finlandssvenskar som rasistiska gentemot finnar, vilket i sin tur rättfärdigar hatet mot svenskspråkiga.

Historiska referenser förekommer också i materialet bland annat då finlandssvenskarna hänvisas "tillbaka till Sverige" och då man talar om att finlandssvenskarna vill att Finland ska återgå till att "lyda under Sverige" för att finskan då förlorar sin "position" (IF 2016/001: 7; IF 2016/001:25). Om man däremot skulle göra sig av med den svenskspråkiga befolkningen så kunde Finland "till sist som självständig nation få lyfta sin egen identitet" (IF 2018/008: 66). Svenskan omtalas också som ett främmande språk och en importvara (IF 2018/008: 55; IF 2019/001: 28). Historia produceras i materialet genom hänvisningar till hur man uppfattar Finlands utveckling under olika tider, från den oskyldiga och odefinierade forntiden då alla talade finska till den svenska "ockupationen", den ryska tiden med inre stridigheter om språken, krigstiden och fram till dagens debatter om tvångssvenska.

Olav Hammer beskriver olika sätt att se på utveckling utifrån en linjär tidsuppfattning, det vill säga tiden rör sig framåt och kommer inte tillbaka – däremot kan företeelser och idéer från det förflutna återkomma. Utvecklingen framåt kan ses som progressiv, degenerativ eller U-formad. En progressiv uppfattning innebär att varje händelse är unik, men leder till förbättrade och mera utvecklade levnadssätt. Även en degenerativ syn ser varje händelse som unik, men allt blir i stället sämre. Den U-formade synen på tid innebär en utopisk syn på tidens gång. Hammer exemplifierar med en tolkning av marxismens

historiesyn där man föreställer sig att det i en obestämd forntid förekom en primitiv form av kommunism, som sedan degenererat till klasskamp, för att i framtiden återgå till ett klasslöst kommunistiskt samhälle, en nostalgisk och samtidigt utopisk syn på tidens gång. (Hammer 2003: 23–24) En dylik syn på tiden märks även i mitt material då kommentarsskribenterna hänvisar till historien.

Fenno, en förkortning av fennoman, förekommer på flera ställen i mitt material. Ordet blir en tydlig hänvisning till tiden innan Finland blev självständigt. En tid präglad av språkliga konflikter i samband med att man strävade efter en nationell identitet och drömde om självständighet. I citatet nedan kan begreppet förstås som finne, men det har också kopplingar till att vara "finsksinnad" i och med den historiska betydelsen av begreppet. En fenno är en så att säga äkta finne, vilket jag visar exempel på härnäst.

De är rädda att fennona inte lär sig svenska, för det är bättre att kommendera fennona på svenska, så de inte behöver tänka på fennonas språk. (IF 2018/008: 78)

Fennoman förekommer också som ett sorts skällsord i forumet, ett skällsord som används om finskspråkiga av både finskspråkiga och svenskspråkiga. Det som först helt enkelt verkar vara en benämning på en "finsksinnad finskspråkig" är mera mångbottnat än så då det även används för att dumförklara en debattmotståndare.

En dummare och fulare fanatisk varelse än en finne. Fanattis fennomanis på latin. (IF 2018/008: 145)

Fennon är finne men det är inte du. (IF 2018/008: 146)

Det här är ett exempel på då fennoman används som ett skällsord för att i nästa kommentar vara något man är stolt över att vara. En fennoman är extra mycket finsk, vilket här framställs som antingen negativt eller positivt. Fenno används i materialet som en metafor för det äktfinska. Som metafor är fenno fyllt med nostalgi, ordet påminner om en tid då folket sökte sin nationella identitet och Finland skapades som nation. Om detta påminner följande citat som hänvisar till Snellman, en av fennomanins förgrundsgestalter.

J.V. Snellman sa ändra ert sinne och ert språk. Börja tjäna [F]inlands folk. Svekomanaerna tror, att situationen är den omvända. (IF 2018/008: 296)

"Ett språk, ett sinne" ("Yksi kieli, yksi mieli") var Snellmans och fennomanernas ledande princip (Engman 2016: 73, 75; Vuorinen 2004: 259). 1800-talets

fennomaner kan sägas representera en traditionell utopisk nationalism där den "fulländade nationalstaten" finns i framtiden (Lipponen 2003: 282–283). Foruminläggens fennomaner ser på historien genom ett nostalgiskt filter och ger uttryck för föreställningen om att den fulländade nationalstaten redan har funnits.

I foruminläggens historiska hänvisningar anas en föreställning om en guldålder då Finland var enspråkigt finskt. Sedan kom svenskarna och krossade denna enspråkiga idealtillvaro. Nu strävar man efter att igen, så att säga, ena det finska folket. Det här kan jämföras med det som Sami Lipponen kallar nostalgisk nationalism, där den fulländade nationalstaten anses ha existerat i det förflutna och ska återskapas i framtiden. Han menar att det är ett exempel på den regressiva tidsideologi som representeras av neonationalister⁶⁰. (Lipponen 2003: 280–283) Fram till slutet av andra världskriget var den rådande uppfattningen inom den nationalistiska ideologin att den fulländade nationalstaten låg i framtiden. Denna syn representeras i Lipponens text av det han kallar för traditionella nationalister med en progressiv tidsideologi. I dag blickar nationalisterna i stället tillbaka mot det de anser ha varit det ideala samhällstillståndet. Lipponen kallar detta för neonationalisternas nostalgiska samhällsvision. (Ibid. 267) Enligt Lipponen handlar den moderna nationalismens framtidsvision om att återskapa ett tillstånd "som redan funnits", eller närmare bestämt ett "etniskt och kulturellt homogent samhälle vilket man *anser* ha existerat förr" (ibid. 275 [min kursivering]).

Nostalgi är en kulturell praktik tätt förknippad med begreppet tid och särskilt den U-formade tidsuppfattningen som är både utopisk och nostalgisk på samma gång. Nostalgin ställer samtiden mot dåtiden och betonar det man anser att var bättre förr. (Hammer 2003: 23–24; Koskinen-Koivisto & Marander-Eklund 2014: 137) Ray Cashman beskriver nostalgi som ett sätt att skapa mening i nuet genom valda delar av ur det förflutna. Han konstaterar att nostalgin även implicerar kritik av det moderna. (Cashman 2006: 138)

Enligt Lipponen ger neonationalisterna uttryck för en nostalgisk samhällsvision i sin strävan efter att återskapa den fulländade nationalstaten, som för dem innebär ett nationellt homogent samhällstillstånd likt det som rådde under efterkrigstiden. Man använder sig av begrepp som kulturell enhet och nationell samhörighet. (2003: 281–283) I materialet som analyseras i avhandlingen ser jag att det framtida idealtillståndet ligger längre tillbaka i tiden än så, men modellen är den samma. Man föreställer sig att det var bättre förr och man vill återupprätta denna gyllene gårdag i framtiden.

---

⁶⁰ Lipponen avser den form av nationalism som presenteras av moderna missnöjespartier, inte de "subkulturella grupper" som ibland kallas nynationalister eller nationalsocialister (2003: 274).

4.2.2. De svenska svinen och det finska folket: Avhumanisering

Svin, tvångscancer, parasiter, fanatiskt svekobitch (IF 2016/001: 23; IF 2018/008: 210; IF 2018/008: 12; IF 2016/001: 18; IF 2018/008: 32). Bland annat dessa metaforer och emotiva uttryck i materialet ser jag som exempel på hur näthat fungerar avhumaniserande. Karen Stollznaw definierar avhumanisering som en praktik som berövar människor deras människovärde. Avhumanisering går rakt emot den allmänna uppfattningen om att alla människor är lika mycket värda. Avhumanisering beskrivs ofta som ett verktyg för diskriminering, och implicerar våld och konflikt mellan grupper. Stollznaw diskuterar de olika betydelserna av begreppet i artikeln "Dehumanisation in language and thought". Hon konstaterar att människor i allmänhet gör skillnad mellan människor och icke-människor som djur och föremål. I denna åtskillnad ligger en moralisk hållning som innebär att människor är likvärdiga med varandra och bör åtnjuta en särskild form av respekt. Avhumanisering innebär ett brott mot denna "överenskommelse". Stollznaw påpekar att människor sällan till fullo lever upp till idealet om jämlikhet och respekt för alla människor. Avhumanisering är ett allmänt förekommande fenomen. (2008: 177-179; jfr Haslam & Loughnan 2014: 418)

Enligt Stollznaw har avhumanisering huvudsakligen tre olika betydelser: Mekanisering, en process där människor ersätts med teknologi, till exempel inom industrin. Den kan ha sociala konsekvenser som att människor förlorar sina jobb. Brutalisering, en form av "hjärntvätt" där någon utsätts för en behandling som gör att hen blir okänslig och förlorar sin empati. Medkänsla ses som en mänsklig egenskap och den som förlorar den ses som mindre mänsklig. Objektifiering, innebär att se en annan människa som mindre värd än en själv och den grupp man själv tillhör. Man bedömer en annan människa som icke-mänsklig vilket kan resultera i att den grupp eller individ som anses icke-mänsklig behandlas illa. Denna användning av begreppet innefattar ett offer och en förövare – någon utsätter en annan för avhumanisering. Brutalisering och objektifiering riktas medvetet mot en viss person eller grupp och ofta med avsikt att skada.⁶¹ Det är i den objektifierade betydelsen jag använder begreppet avhumanisering. Stollznaw kallar detta mera specifikt för *animalisation*, det vill säga att framställa någon som ett djur. (2008: 179-182) Detta förekommer i materialet då finlandssvenskar liknas vid grisar, råttor, hundar och även parasiter.

---

⁶¹ Annabelle Mooney påpekar att Stollznaw missat en aspekt i sin definition, nämligen en form av systematisk dehumanisering där den mänskliga faktorn vid första anblicken saknas. Hon använder en naturkatastrof som extrem torka som exempel. Torka orsakar svält då det inte går att odla föda. Mat finns det gott om i andra delar av världen, men människor är inte lika snabba att se sitt ansvar som medmänniskor i dylika fall. (2014: 177-180)

Enligt Stollznaw används begreppet avhumanisering i första hand av den som upplever sig vara utsatt, eller av den som ser någon annan drabbas. Avhumanisering förknippas med grova brott mot mänskliga rättigheter. Stollznaw nämner slaveri, tortyr och terrorism som exempel på avhumaniserande praktiker. Samtidigt menar hon att avhumanisering i tysthet accepteras som en del av krig och propaganda. I dessa fall kan avhumanisering framställas som nödvändigt, "gott" eller anses som godtagbart eftersom ändamålet helgar medlen. Avhumanisering används som verktyg av olika individer, regimer och rörelser för att beskriva någon som "dålig" eller "lägre stående", och som därför inte åtnjuter rätten att behandlas rättvist och med respekt. (2008: 177–178)

Det sammanhang där avhumanisering förekommer har inte nödvändigtvis en så dramatisk och våldsamt inramning som krig eller annan typ av väpnad konflikt. Avhumanisering kan också förekomma i dagligt tal och i form av näthat. Nick Haslam och Steve Loughnan inleder sin artikel "Dehumanization and Infrahumanization" (2014) med en lång rad exempel på avhumanisering: folkmordsoffer beskrivs som ohyra av sina förövare, invandrare jämförs med invasiva arter, afrikanska fotbollsspelare hälsas med aplika ljud på europeiska fotbollsarenor, en upprörd allmänhet kallar sexförbrytare för djur, demenssjuka liknas vid stapplande zombier. Enligt Haslam och Loughnan kan man se att skalan går från att benämna en grupp människor som ohyra och för att slutligen begå folkmord, till hur man talar om människor med olika sjukdomar och hur vi ser på deras behov och rättigheter. Avhumanisering kan ske implicit: människor kan tillskrivas färre mänskliga egenskaper i jämförelse med andra, eller explicit: människor ses som föraktade icke-människor. (Haslam & Loughnan 2014: 400, 407)

Butler använder begreppet *injurious speech* för att visa på hur ord kan göra skada genom sin performativa kraft. Hon menar att ord skadar genom att de är en del av sammanhang där de använts på liknande sätt (Butler 1997: 49–52). För att försöka uttrycka detta på ett förenklat sätt beror ordens förmåga att skada på hur vi förstår dem sedan tidigare. När någon kallas för "svin" betyder det ingenting ifall vi inte sedan tidigare har en förståelse av vad det betyder att likna någon vid ett partåigt hovdjur.

Hur vi talar om andra människor har betydelse då man utgår från att ord är performativa, men det kräver också en förförståelse av vad orden har för betydelse och konnotationer. Cancer som metafor för det svenska i Finland är en form av avhumanisering då den svenskspråkiga befolkningen omtalas som en sjukdom som bör strålbehandlas eller avlägsnas på kirurgisk väg ur den finska samhällskroppen (IF 2018/008: 12). En av frågorna som Potts och Semino ställer sig i sin artikel om cancermetaforer är om användningen av cancer som metafor kan uppmuntra till våld och rättfärdiga hårda tag, vilket Susan Sontag menade i *Illness as Metaphor* (1978). Artikelförfattarna anser att cancer som metafor

stärker negativa uppfattningar, betonar det avvikande, drar skarpa gränser mellan "vi" och "de", lägger tonvikten på fara och skada, och framkallar potentiellt negativa känsloreaktioner (Potts & Semino 2019: 92–93).

[L]iekvinnan kastar sina egna rättor över bord. (IF 2018/008: 18)

Demonisering har också använts på liknande sätt som avhumanisering. Man säger något för att ställa en person eller en grupp människor i dålig dager. Det innebär samtidigt att man beskriver sig själv som den goda i sammanhanget. I citatet ovan omtalas Henriksson som "liekvinnan" och finlandssvenskarna som rättor, ett exempel på både demonisering och "animalisering". Genom att framställa sig själv som god sanktionerar man att den andra parten behandlas illa därför att hen är ond och avskyvärd och har gjort sig förtjänt av det. (Stollznow 2008: 187)

Det förekommer bara ett exempel i materialet där en man demoniseras på liknande sätt som Henriksson då hon omskrivs som liekvinnan eller döden. Wallin får epitetet "SFP Himmler" vilket jag förstår som en referens till nazisten Heinrich Himmler (IF 2018/008: 85; Encyclopedia Britannica 2020). "Hyrrinazin" används också som skällsord i materialet (IF 2018/008: 27). Hurri med "y" i stället för "u", är en ortografisk praktik som hänvisar till de olika sätten att uttala bokstaven u på finska och svenska⁶². Hänvisningar till nazismen kan förstås som demonisering och avhumanisering.

Kvinnor avhumaniseras mera än män på grund av sin könstillhörighet. Enligt Haslam och Loughnan visar forskning att kvinnor uppfattas som mindre mänskliga, mera djurlika, mindre kompetenta och med lägre moral då deras kroppar framställs på ett sexualiserat sätt. De uppfattas mera som objekt än människor. (2014: 408) I artikeln "Incels: Avhumanisering og giftig diskurs" skriver William Sten Larsson att männen på det incel-forum han undersökt har en teknologisk syn på kvinnor. De ser på kvinnor som en resurs och inte som medmänniskor. Detta upprätthålls av en teknologisk diskurs där kvinnor omskrivs som "femoids" i stället för "women". (Larsson 2019: 2) Det kan ses som både ett exempel på det som Stollznow kallar för mekanisering och som en total objektifiering av kvinnor.

[D]en svenskspråkiga befolkningen skulle gå under utan tvångsförsvenskningen. Vad skulle vara så illa med det? Det skulle bespara staten en stor summa pengar och folket skulle enas. (IF 2018/008: 66)

---

⁶² Svenska uttalet av "u" påminner om finskans "y". På finska uttalas "u" som ett svenskt "o", medan "o" på finska uttalas som svenska "å" – som i sin tur inte finns i det finska alfabetet. Mer om finskt och svenskt uttal: "Uttal av S2-finska med fokus på svenskspråkiga talare" av Mikko Kuronen (2016).

I detta citat har "den svenskspråkiga befolkningen" reducerats till en utgift. Enligt inlägget är finlandssvenskarna bara en kostnad för finska folket. Utan de svenskspråkiga skulle "folket" enas. Som synes är finlandssvenskarna inte en del av detta folk. Avhumaniseringen här görs i form av att finlandssvenskarna som människor inte tillskrivs något värde för den övriga befolkningen, de är knappt ens synliga som människor.

Näthattet innehåller exempel på avhumanisering. Jag menar att näthattet resulterar i att svenskspråkiga finländare avhumaniseras. Genom avhumaniseringen legitimeras de hatiska åsikterna om finlandssvenskar, eftersom de inte ses som jämbördiga med de finskspråkiga.

4.2.3. Äkta finska män: Heteronormativitet och värdekonservatism

OJ OJ vad hurri "männen" är avundsjuka på oss "fennon" alltså riktiga finnar, vi som är riktiga män och inga slipade pajaser som ser ut som homon – som de där håkan [sic!]. Hurri "männen" är som svedu-männen, alltså feministiska mesar som man skrattar åt. (IF 2016/001: 5)

Bland finländska män anses det helt allmänt att svedu och hurri män är fega och käringaktiga. (IF 2016/001: 6)

Heteronormativitet är ett begrepp som används för att kritiskt granska antagandet om heterosexuallitet som något naturligt och självklart. Heterosexuallitet som norm upprätthålls och manifesteras i kulturen, politiken och i samhället i stort. Begreppet heteronormativitet används för att undersöka hur dessa normer produceras, upprätthålls och fungerar. (Ambjörnsson 2016: 47–48; Dahl 2005: 19–23) Jag använder heteronormativitet för att visa på vilka föreställningar om manlighet, kvinnlighet och sexualitet som framställs som eftersträvansvärda och vilka som anses avvikande och anstötliga.

Det första inlägget är en trådstart och den andra är en kommentar på inlägget. Tråden ligger i forumet med namnet "Finlands svenska folkparti" på Suomi24, men vad som fått trådstartaren att skriva det första inlägget är oklart. Budskapet är dock lättare att dechiffrera.

Pajasen är en metafor för någon som är skrattretande, och som inte kan tas seriöst. En pajas kan också vara en narr, eller någon som gör sig själv till åtlöje. Här finns en koppling till den avmaskuliniserade svenska mannen, vilket också resten av inlägget hänvisar till. (Lindqvist 2001b: 218–220; Sandell 2018: 39) Namnet Håkan används som hånfull benämning på svenska män i Sverige. Notera valet av namn med Å, bokstaven Å finns inte i det finska alfabetet utan används bara i namn eller ord med svenskt eller utländskt ursprung (Häkkinen

2005a: 83). I citatet ovan används namnet Håkan som ett skällsord på liknande sätt som "homo" används som invektiv om homosexuella.

I artikeln "'Natur och kultur' – stereotypernas uttryck" i antologin *Gränsfolkets barn: Finlandssvensk marginalitet och självhävdelse i kulturanalytiskt perspektiv* (Åström, Lönnqvist & Lindqvist 2001) skriver Lindqvist att särskilt namnet Håkan kombineras med ordet homo och blir "homo-Håkan". Lindqvist menar att namnet Håkan i sig ensamt kan syfta på en homosexuell svensk eller finlandssvensk man. Hon hänvisar också till finländska medier där det svenska får stå som representant för homosexualitet, och finlandssvenskar öppet kallas "håkanit" (= Håkan i plural). (Lindqvist 2001b: 218–220) I inlägget har personnamnet Håkan blivit håkan med litet h, namnet har blivit mera av en benämning, ett substantiv så som det används här. Namnet dyker upp också i ett annat inlägg "Hookan måste nu bara förstå, att demokratin är visare än han själv" (IF 2019/001: 30). Här har Håkan fått finsk stavning med dubbelt o, kanske för att visa att uttalet är viktigare än stavningen. Citatet kräver också att läsaren ska känna till betydelsen och användningen av Håkan för att det ska gå att förstå i sin helhet.

I trådstarten understryks det ytterligare att finlandssvenskar är korkade genom användningen av namnet Håkan som nedvärderande tillmäle. Skribenten bakom citatet om de avundsjuke finlandssvenskarna definierar sig själv som en riktig man och en riktig finländare, han anser sig stå som representant för den manliga hegemonin (jag utgår här från skribentens egen beskrivning av sig själv som man, jag går inte in på skribentens person utöver detta). Hurri "männen" skrivs med citattecken, en ortografisk praktik, för att förtydliga den ironiska tonen och används som beskrivning av den typ av man eller den sorts manlighet som inte lever upp till kraven som ställs av den hegemoniska maskuliniteten.

Här avses den hegemoniska maskulinitet som tillskrivs "den riktiga finländska mannen". Med begreppet hegemonisk maskulinitet menar jag att vissa typer av maskuliniteter är mera dominerande och uppburna än andra i samhället. Den hegemoniska maskuliniteten behöver inte vara den mest förekommande typen av maskulinitet, men den kan exemplifieras av auktoritetsfigurer och professionella idrottare (Connell & Messerschmidt 2005: 846). R.W. Connell förtydligar i *Maskuliniteter* (2008) att begreppet "hegemoni" är hämtat från Antonio Gramscis analys av klassrelationerna. "[Hegemonin] hänvisar till den kulturella dynamik som gör att en viss grupp kan hävda och upprätthålla en ledande position i samhällslivet. Kulturellt sett höjer sig vid en given tidpunkt en viss form av maskulinitet över andra former" (Connell 2008: 115). Genom användningen av begreppet utgår jag från att samhället bygger på en patriarkal struktur där mannen är norm och överordnad kvinnan (jfr Hirdman 2001: 59ff).

Patriarkatet legitimerar den hegemoniska maskuliniteten, som kan definieras som den form av manlighet som för tillfället är den mest accepterade och

eftersträvansvärda. Hegemonin är alltså föränderlig och beroende av vilken typ av maskulinitet som bäst kan hävda sin makt. Connell påpekar att de som mest tydligt står som representanter för hegemonisk maskulinitet inte nödvändigtvis är de som besitter den största makten, men de påvisar ett ideal (Connell 2008: 115). Det här menar jag att kommer till uttryck i mitt material genom skribenternas beskrivningar av sin egen manlighet och motpartens bristande dito. Detta blottar en känsla av maktlöshet hos de som ser sig som riktiga finska män då att de visar ett behov av att framhäva sig själva i relation till den andra. Kanske de anser sig sparka uppåt? Genom en intersektionell analys kan man se detta som ett uttryck för en protest mot den maktrelation som uppstår här när kön, etnicitet och klass samverkar (de los Reyes & Mulinari 2005: 24).

I materialet görs den finska och den svenska mannen till varandras motsatser. Den svenska mannen tillskrivs feminina attribut, han är mjuk och förfinad, medan den finska är en rejäl och maskulin karlakt. Etnisk/nationell tillhörighet framkommer också som en avgörande skillnad mellan männen i citatet. Enligt skribenten representerar han själv en eftersträvansvärd maskulinitet, och dessutom anser han sig tillhöra rätt nationalitet. De finlandssvenska männen däremot duger inte som finska män eftersom de är för lika de svenska.

"Män" i tidigare nämnda citat är motsatsen till riktiga män. "Fenno" används i betydelsen riktiga finländare och riktiga män. Hurri "männen" och de svenska männen får stå för allt det som den riktiga finländska mannen inte är. Varför "fenno" skrivs med citattecken förblir något av en gåta. Är skribenten ironisk, eller är han bara osäker på användningen av ordet (Sandell 2018: 38)? Här, liksom i det övriga materialet då ordet fenno eller fennomän används, ser jag att ordet fått en annan betydelse än den ursprungliga. Det används inte i dess historiska bemärkelse: en person som arbetar för att höja det finska språkets status (Engman 2016: 148–153). Att skribenten här presenterar sig som fenno, betyder att han ser sig som fosterländskt sinnad, en äkta ursprungsfinländare. Fennons främsta kännetecken här är att han *inte* är som de finlandssvenskar och sverigesvenskar han beskriver.

I avhandlingen *Krigaren och transvestiten. Gestaltningar av mörker och maskuliniteter i finländsk black metal* analyserar Mikael Sarelin (2012) konstruktioner av manlighet inom black metal-musiken i Finland. Enligt Sarelin är motsatsen till den riktiga finländska mannen den så kallade metrosexuella mannen, som beskrivs som utseendefixerad och kan anses stå för mjuka värden (Sarelin 2012: 163). Det här kan också ses som feminina karaktärsdrag och associeras ofta med homosexuella män. Homosexuella män är underordnade den hegemoniska maskuliniteten, och därigenom anses hurrimännen och de svenska männen vara underlägsna de riktiga finländska männen (Connell & Messerschmidt 2005: 837).

Enligt Lars M Andersson sammanfaller föreställningar om manlighet och nationalitet. Han beskriver den ideala maskulinitet som representerades av svenska män i kontrast till judiska män och deras påstått omanliga kroppar. Beskrivningarna av finlandssvenska och svenska män i mitt material påminner om hur judiska män och deras kroppar beskrevs i svensk skämtpress i början av 1900-talet. Svenskspråkiga män är "prydliga pajaser som ser ut som homon", medan judiska män beskrivs som hanrejer⁶³, fysiskt svaga, odugliga som soldater och troligen homosexuella. (Andersson 2000: 120–126) Det är inte accepterat av den manliga hegemonin att se ut som en homosexuell man. En homosexuell man uppfattas som feminiserad, vilket inte uppfyller den hegemoniska maskulinitetens kriterier för hur en man bör vara.

Saresma som analyserat inlägg i forum för mansrättsaktivister skriver att "kuck" (från *cuckold* [hanrej]) används som nedvärderade term om män som inte anses leva upp till det maskulinitetsideal som förespråkas i mansrättskretsar. Enligt detta ideal är en riktig man motståndare till feminismen, eftersom feminism anses ta ifrån män deras mänskliga rättigheter. (Saresma 2020: 220)

Exemplen ur materialet berättar hur en riktig finländsk man *inte* är genom att beskriva hans motsats, den (finlands)svenska mannen. Avmaskulinisering används som ett sätt att avklä de svenskspråkiga männen deras manlighet och därigenom beröva dem deras plats högst uppe i könsmaktsordningen (jfr Ferber 2000: 45–48, Hirdman 2001: 65–76, 80 ff.). Notera också att fennon, den riktiga finländaren, beskrivs som en man.

"Feministiska mesar" avser alltså de svenska eller finlandssvenska männen (IF 2016/001: 5). De svenska männen är underlägsna kvinnorna och inte länge riktiga män, enligt citatet gäller det samma för de finlandssvenska männen. Jag uppfattar påståendet om feministiska mesar som en referens till den offentliga diskursen om feminism i Sverige; Sverige som land är känt för sin jämställdhetspolitik. Till exempel utropade sig den svenska regeringen år 2015 till världens första feministiska regering (Sveriges regering u.å.). Inlägget kan alltså förstås som en beskrivning av de svenska männen som avmaskuliniserade – eftersom de har blivit feminister så har de låtit kvinnorna ta makten över dem. Feminismen brukar beskyllas för att ha korruperat den naturliga könsmaktsordningen, vilket i sin tur har lett till männens avmaskulinisering (Ferber 2000: 46).

Forumläggningen visar på att de finlandssvenska männen jämförs och förs samman med de svenska männen. Båda grupperna beskrivs som skrattretande och veka. Genom att ställa dem mot de finskspråkiga männen blir de finskspråkiga en del av den hegemoniska maskuliniteten, medan de svenskspråkiga inte når upp till idealen för hur en riktig finländsk man bör vara. I citaten används ord som

---

⁶³ Hanrej: bedragen äkta man, förlöjligande (SO 2009a).

”kåringaktiga”, som i sig är negativt laddat liksom ”feminist”. Därtill framställs männen som icke-män eller som ofullständiga män (jfr Hirdman 2001: 28–35). Riktiga män ställs i kontrast mot homosexuella män. De riktiga männen i sammanhanget är då finska finländare, medan de som framställs som homosexuella i sammanhanget är finlandssvenska eller svenska män. Den här kontrasteringen innebär också att homosexuella män inte ses som riktiga män enligt den typ av maskulinitet som de finska männen anses representera.

Är det hurrihomona som tvingar, satans fröknar. (IF 2018/008: 293)

Citatet visar på sambandet mellan homofobi och misogyni. Det är en kommentar i som hör hemma i debatten om huruvida sjukhuset i Seinäjoki måste tillhandahålla svensk-kunnig personal. Finlandssvenskarna är fjollor och så även de finskspråkiga om de låter sig hunsas av de svenskspråkiga.

Efter att ha analyserat materialet ur ett performativitetperspektiv för att få en förståelse av vad näthatet kan åstadkomma tecknas en bild av en svartvit värld där det inte finns utrymme för några andra än vita, heterosexuella, finskspråkiga män. De finska kvinnorna kommer inte till tals och finlandssvenskarna gör bäst i att knipa käft. Inläggen visar att det mest eftersträvarvärda är ett Finland där alla talar samma språk – finska. Inläggen ger uttryck för en värdekonservativ syn. Med värdekonservatism avser jag en uppfattning om att det var bättre förr och att man bör sträva till att återgå till detta ”förr”. Värdekonservatismen uttrycks genom den tidigare nämnda nostalgiska nationalismen som samtidigt vill återskapa en svunnen tid i framtiden. (Hammer 2003: 23–24; Lipponen 2003: 280–283)

Till värdekonservatismen hör, så som namnet antyder, konservativa värderingar. Till dessa räknas så kallade traditionella värderingar som inkluderar bland annat en heteronormativ familjepolitik och föreställningar om en enhetlig, homogen, nation. Heteronormen är starkt närvarande i materialet. Män ska vara män, kvinnor ska vara kvinnor och veta sin plats (Doane & Hodges 1987: 3). Man är misstänksam mot invandrare och accepterar inga andra än finskspråkiga finländare som riktiga medborgare. Sammantaget ger materialet uttryck för ett värdekonservativt synsätt. Jag ser ett samband till den analys Saresma (2020) gjort av diskussioner i mansrättsforum. Samma typ av värdekonservativa idéer dyker upp i materialet där skribenterna uttrycker homofoba, sexistiska och misogyniska åsikter, samtidigt som de motsätter sig ett inkluderande och mångkulturellt samhälle. Värdekonservatismen i materialet sammanfaller också med högerpopulistiska ståndpunkter när det gäller familjepolitik och jämställdhetsfrågor (jfr Jungar 2017: 11–12).

Genom att analysera materialet ur ett performativitetperspektiv synliggörs vilka effekter näthatet kan ha. Genom näthat produceras historia för att legitimeras åsikter, och ge påståenden en känsla av trovärdighet. De människor

som pekats ut som föremål för hatet avhumaniseras genom att de framställs som djur, liknas vid sjukdomar, eller beskrivs som en utgiftspost man kan stryka ur budgeten. Slutligen ger näthatet uttryck för en bakåtsträvande värdekonservatism och framställer heteronormativitet som det enda alternativet för samlivet.

5. Näthat – Framförandet och dess effekter

Syftet med avhandlingen är att studera hur näthat mot det svenska i Finland tar sig i uttryck i ett öppet nätforum. Jag gör en innehållsanalys av materialet med hjälp av de affektiva verktygen metaforer, emotionsord, emotiva uttryck och ortografiska praktiker. De publicerade texterna definieras som näthat utifrån en förståelse av näthat som en folkloristisk genre. Foruminläggen analyseras som en performans, där skribenterna framträder med sina åsikter och påståenden på diskussionsforumets scen. Affekt är en viktig komponent i genren näthat, den ger kraft åt det som skrivs och bidrar till att engagera publiken, det vill säga läsarna, i det som sägs. Publiken engageras genom att de reagerar på affekten och även själva ger uttryck för affekt. Näthat som performans är ett givande och ett tagande där avsändare och mottagare samspelar. Samspelet syns dock endast när mottagaren själv kliver upp på scenen, i övrig är den mottagande publiken tyst och okänd för den som framträder. I performansen ger näthatet uttryck för åsikter om de intersektionella kategorierna klass, kön, etnicitet och språk.

För att nå kunskap om näthatets effekter analyserar jag vilka normer och värderingar som uttrycks i materialet, relaterat dem till den samtida diskussionen om det svenska i Finland, och de ämnen som har beröringspunkter med ovannämnda intersektionella kategorier. I materialet används historiska referenser som en praktik för att styrka de påståenden man gör; jag analyserar detta som en form av historieproduktion. Avhumanisering används för att berättiga det hat som uttrycks i inläggen, och i förlängningen som ett rättfärdigande av diskriminering. I materialet skapas en värdekonservativ värld där ingen annan än de som håller sig inom heteronormativitetens gränser får plats.

För att placera ett begrepp som näthat i en folkloristisk kontext diskuterar jag näthat som genre. Utgångspunkten är Briggs och Baumans (1992) resonemang om genrens intertextuella gap i kombination med McNeills (2013) grundläggande definition av genretyper. Därtill diskuteras genre ur både ett emiskt och ett etiskt perspektiv (jfr Granbom-Herranen 2016; Hakamies 2016). Den emiska och den etiska förståelsen av näthat kan skilja sig från varandra. Den etiska definitionen av näthat innebär någon form av kommunikation på internet med avsändare och mottagare, och ett kränkande innehåll. Den emiska aspekten är relevant i fråga om vem innehållet är riktat mot. Den etiska definitionen räcker inte alltid till för att få syn på näthatet, eftersom innehållet spelar med det intertextuella gapet mellan det tillåtna och det otillåtna. Det innehåll som publiceras är kanske inte ett uppenbart regelbrott (till exempel rasistiskt), men med kännedom om kontexten utifrån ett emiskt perspektiv kan budskapet ändå uppfattas som kränkande. Näthat innebär alltså ett slags framförande av kränkande

åsikter och/eller påståenden om någon. Genre och performans hör ihop på så vis att en genre måste framföras för att finnas till.

Performans är en slags kulturell handling som innefattar publikens reaktioner. Den skiljer sig från det, så att säga, vardagliga beteendet eftersom den följer andra regler. Den som utför en performans tar på sig ansvaret att presentera något inför en publik. (Bauman 1971; Hymes 1981; Kapchan 1995) I avhandlingen är näthatets scen diskussionsforumet, den kan också utgöras av någon annan typ av plattform på nätet där man kan publicera innehåll. Inläggsskribenterna pockar på läsarnas uppmärksamhet genom olika uttrycksätt. (jfr Gunnell & Ronström 2013)

Näthat definieras som genre utifrån Ahmeds och Wetherells affektteorier och (i första hand) Briggs och Baumans genredefinition. Affekt är det begrepp jag använder för att beskriva den emotionella laddningen i näthatet. Jag visar hur affekten uppkommer i mötet mellan skribent och text, och mellan läsare och text. Affekten i sig ligger inte latent i texten. Det är genom förförståelsen eller kännedomen om kontexten som affekten upplevs också av mottagaren. (jfr Ahmed 2010; Wetherell 2015) Jag menar att skribenten kan uttrycka sin affekt i texten, men den affekt läsaren erfar är inte den samma, utan läsarens affektiva respons beror på hans egen erfarenhet, sammanhang och bakgrund.

Utifrån teorier om performans visar jag hur skribenterna uttalar sig om det svenska i Finland i ett nätforum, och hur det uppstår diskussioner om detta i forumet. För att förmedla sina åsikter, få uppmärksamhet och reaktioner använder skribenterna sig av affektiva verktyg. Verktygen är fyra olika sätt att ge texterna ett visst tonläge och en viss stil, vilket i sin tur är sätt att uttrycka och förmedla affekt (jfr Heggli 2002). Emotiva uttryck är emotionellt laddade ord. De är inte direkta känslord, men uttrycker affekt. Emotionsord är ord för känslor. Metaforer är bildliga uttrycksätt som används för att övertyga mottagaren om en viss uppfattning. Ortografiska praktiker som versaler, skiljetecken och stavningssätt används för att förmedla och förstärka ett budskap. (Ahmed 2004; Asplund Ingemark 2004b; Hellspong 2004; Heggli 2002; Lakoff & Johnson 2003; Marander-Eklund 2009; Palmgren 2014) Dessa verktyg är centrala för förståelsen av näthat som performans. De affektiva verktygen har jag skapat med inspiration av tidigare forskning om emotioner och affekter (Ahmed 2004; Heggli 2002; Marander-Eklund 2009; Wetherell 2012 & 2015). Verktygen är olika medel för att ge uttryck för affekt i textform. De är centrala i analysen av näthat som genre, eftersom det är genom dem som hatet kan formuleras och förmedlas vidare till mottagaren av texten. Framöver vore det intressant att testa de affektiva verktygen på andra typer av material.

I analysen åskådliggör jag hur näthat uttrycker och förmedlar affekt. De inlägg som publiceras skrivs för att skribenten vill delge sina åsikter och tankar om ett visst ämne. Det känslomässiga engagemanget syns genom de affektiva verktyg

skribenten tar till för att uttrycka sig. Trots att analysen fokuserar på publicerade texter på nätet handlar inläggen om människor, livslevande människor som både skriver, läser, och på olika sätt påverkas av de diskussioner som förs på nätet och i andra sammanhang. I avhandlingen går jag inte in på hur affekt kan förstås som kroppsliga reaktioner, utan resonerar kring förmedling av affekt i text.

Näthatet är performativt, det skapar och upprätthåller negativa föreställningar om de människor som omtalas. Liksom Butler (1997) och Saresma (2020) menar jag att ord kan skada. Genom innehållsanalys visar jag hur materialet utöver hat mot svenskspråkiga finländare också ger uttryck för bland annat misogyni, homofobi och främlingsfientlighet. Huruvida de analyserade texterna har mera konkreta följder för det omkringliggande samhället kan jag inte uttala mig om. Däremot har bland annat Saresma i sin analys av manofären visat hur en nätmiljö där främlingsfientlighet och misogyna åsikter får utrymme kan bidra till faktiska våldsdåd (Saresma 2020: 208–209). I avhandlingen åskådliggör jag vilka normer och föreställningar som upprätthålls genom näthat. Följden av att definiera materialet som exempel på näthat visar att diskussioner på nätet har betydelse. Näthat är något att ta på allvar, och inte något som bara pågår på nätet och stannar där. Därtill saknas en mera utvecklad definition av näthat som fenomen och min förhoppning är att avhandlingen ska kunna bidra till en fortsatt diskussion.

Med den här avhandlingen öppnar jag upp för en utökad förståelse av hur genrer verkar på nätet. Genom en etisk definition av genren näthat åskådliggörs behovet av att vara medveten om det intertextuella gapet mellan genrens givna ramar, och hur den verkligen tar sig i uttryck (jfr Briggs & Bauman 1992). Den emiska förståelsen av en genre passar inte alltid direkt in på den etiska definitionen. Näthat går inte alltid att känna igen på direkta skällsord, utan det krävs både kunskap om hur näthat definieras ur ett utifrånperspektiv, och om hur det uttrycks i relation till relevant kontext. (Granbom-Herranen 2016) Därför är det till exempel lätt att definiera "Satans hurrin!" som exempel på näthat riktat mot finlandssvenskar, medan ett citat som "[s]venskan är ett enkelt tråkigt språk, som man talar i Sverige" inte lika tydligt framstår som hatiskt. Sett till sammanhanget, och vad det betyder för en svenskspråkig finländare, kan man läsa det som ett exempel på näthat (IF 2018/008: 91, 42).

5.1. Den inre fienden

Analysen visar att forumskribenterna genom näthat gör skillnad mellan det finska och det svenska. I inläggen från diskussionsforumet görs hårda gränsdragningar mellan ett "vi" och ett "de andra", där de svenskspråkiga framställs som en grupp som inte hör hemma i Finland. Vuorinen använder

begreppet inre fiender då hon beskriver det sena 1800-talets syn på de svaga i samhället. Svaghet i form av sjukdom, fattigdom med mera sågs som ett problem och en risk då samhällskroppen skulle byggas av friska och starka lemmar. Hon skriver om hur detta påverkade synen på kvinnor, och hur de skulle kontrolleras för att säkerställa att de barn som föddes var rasrena och friska. Under krigstiden skulle kvinnorna hållas under uppsikt för att undvika att de skulle låta sig förföras av fiendens soldater. (Vuorinen 2004: 260–263) I Vuorinens text är det främst kvinnorna som framställs som en möjlig inre fiende. I denna avhandling anser jag att samma begrepp kan användas för att beskriva synen på svenskspråkiga finländare.

Med utgångspunkt i de intersektionella kategorierna språk, kön, klass och etnicitet visar jag hur finlandssvenskar framställs som den finskspråkiga befolkningens motpol och fiende. Finlandssvenskarna misstänkliggörs genom benämningar som landsförrädare, påståenden om att "de ser sig som svenskar", tillsammans med kommentarer om att de är parasiter och liknas vid cancertumörer (IF 2016/001: 24; IF 2016/001: 22; IF 2018/008: 210; IF 2018/008: 12). Detta förstärks ytterligare av att partiordföranden för SFP benämns som "liekvinnan" och "leende döden", och partiet beskrivs som rasistiskt mot finskspråkiga (IF 2018/008: 18; IF 2016/001: 18; IF 2018/008: 210). Finlandssvenskarna beskrivs som motsatsen till de finskspråkiga finländarna, finnarna. Svenskan benämns ofta som något som tvingats på finnarna, både som språk och som kultur. Därefter följer föreställningar om att finlandssvenskar inte håller sig inom ramarna för heteronormativiteten, och att de utgör en egen privilegierad elit. Här korsar uppfattningar om sexualitet (kön) och klass varandra genom beskrivningar av överklassen eller eliten som feminiserad och därmed som svag. Homofobi är ett synligt tema i diskursen om det finlandssvenska och manlighet. På 1800-talet pekade fennomanerna ut den svenska adeln som sin fiende, och glömde bort den svenskspråkiga landsbygdsbefolkningen existens. Det svenska språket kom att direkt associeras till adel och överhet, och sågs som ett främmande element i Finland. Denna elit hade inget gemensamt med folket. (Vuorinen 2004: 259–260)

I materialet framkommer uppfattningar om dagens finlandssvenskar som en kvarleva av nämnda elit. Jag utläser en medvetenhet om att svenskspråkiga finländare existerar också utanför överklassen, men att även denna del av finlandssvenskarna uppfattas som privilegierade då de anses ha fördelar som inte finnarna har. Alla finlandssvenskar påstås dra fördel av de finlandssvenska fonderna och landets språkpolitik (se "Det svenska i Finland").

Föreställningarna om finlandssvenskar som annorlunda baserar sig på det svenska språket och förstärks av kategorierna klass, kön och etnicitet. Svenskspråkiga finländare verkar vara något av en paradox, utifrån materialet är det bara finskspråkiga som kan kalla sig äkta finländare eftersom svenskspråkiga hör hemma i Sverige – men samtidigt anklagas de för

landsförräderi då de påstås svika Finland. Bilden av Finland som nation utgår från föreställningen om en nation som en homogen enhet. Enspråkighetstanken är starkt förankrad i nationalitetsdiskursen. Språket framstår som den främsta avgörande gränsen mellan finsk och (finlands)svensk etnicitet. Den nationella tillhörigheten bestäms utifrån etniciteten.

Liksom Pyrhönen förstår jag begrepp som "nationen" och "folket" som flexibla konstruktioner som används för att markera vem som hör till och vem som står utanför. Nationen utgörs av en föreställd gemenskap som upprätthålls och omformas för att passa i sammanhanget. (2015: 16–17; Anderson 2005: 20–22) I näthatet framställs svenskspråkiga finländare som ett hot mot den finska nationen. På så vis rättfärdigas näthatet, det är de som publicerar sina texter som ser sig som offer. Ahmed exemplifierar med hur högerextrema organisationen Aryan Nations beskriver hur de älskar sin vita nation, och därför hatar det som de upplever som ett hot. Organisationen använder sig av berättelser om en tillvaro som "de andra" hotar att ta ifrån dem. (Ahmed 2004: 42–43)

This narrative involves a rewriting of history, in which the labour of others (migrants, slaves) is concealed in a fantasy that it is the white subject who "built this land". The white subjects claim the place of hosts ... at the same time as they claim the position of the victim, as the ones who are damaged by an "unmerciful government". The narrative hence suggests that it is love for the nation that makes the white Aryans feel hate towards others who, in "taking away" the nation, are taking away their history, as well as their future. (Ahmed 2004: 43)

Jag menar att näthatet mot det svenska i Finland fungerar på samma sätt, och ger ett liknande resultat. I materialet produceras historia om finnarna som de enda rättmätiga invånarna i Finland och om svenskarna som ockupanter. Finlandssvenskarna är tillsammans med invandrare, sexuella minoriteter, feminister med flera ett hinder och ett hot mot den homogena idealtillvaro näthatarna uttrycker en längtan efter. På så vis är hatet mot det svenska i Finland inget unikt, minoriteter världen över är drabbade.

Britt-Inger Lundqvist skriver om att "störa det homogena", att inte passa in i den stora massan på grund av att man avviker genom språk, sexualitet, kön, etnicitet och så vidare (Lundqvist 2013: 48). Finlandssvenskarna avviker från majoritetsbefolkningen genom språket, men det verkar inte räcka för att utmåla dem som ett främmande element. Därför tillskrivs de också andra "avvikelser" för att framstå som icke-finländska. Genom näthatet framställs finlandssvenskarna som en inre fiende i Finland. De ses som opålitliga, illojala och anses utnyttja det finska folket för egen vinning. Uttalandena sanktioneras genom påståenden om finlandssvenskar som särskilt privilegierade och med historiska argument från en tid då språken stod i strid med varandra, och man strävade mot en självständig nation. Historiska benämningar som fennoman

används för att framhålla sin äktfinskhet och fosterländskhet, svekoman för det motsatta. Bruket av historiska begrepp kan tolkas som ett behov av att skapa mening i livet i dag, genom att koppla samman det med en meningsfull dåtid.

I diskussionsforumet berättar de anonyma skribenterna hurdana är finlandssvenskarna, och därigenom avslöjar de också något om synen på sig själva och hur de *inte* är. "I processen där andra namnges och konstitueras, konstrueras samtidigt den samme, den som talar" (Mattsson 2011: 18). I inläggen beskrivs svenskspråkiga finländare i stora drag som fjolliga förrädare (män), och skrånande feminister (kvinnor). Citat som "hurrihomon" och "satans fröknar" är exempel på att diskussionen utgår från ett manligt perspektiv (IF 2018/008: 293). Man antar att mottagarna är män, och det är underförstått att den som uttalar sig är man. "[H]urri 'männen' är avundsjuka på oss 'fennon' alltså riktiga finnar, vi som är riktiga män och inga slipade pajaser som ser ut som homon" (IF 2016/001: 5).

De äkta finska männen representerar en hegemonisk maskulinitet som bygger på ett traditionellt heteronormativt ideal där mannen är kvinnans motsats. Detta ideal framkommer också genom de misogynna kommentarerna i materialet. Yvonne Hirdman (2001) skriver om den homosociala normativiteten män emellan som får misogynin att frodas då att den stereotypa manligheten måste upprätthållas till varje pris. Det leder till att allt som förknippas med "den andra", det vill säga kvinnligheten, föraktas. (2001: 69–70) Inom den nationalistiska ideologin sågs kvinnor som sekundära för nationen. De var föderskor och soldatmödrar. Kvinnornas uppgift var att föda och ta hand om barn och hem. Ifall de på något vis inte levde upp till förväntningarna sågs de som förrädare. (Vuorinen 2004: 261) Exempel på detta förekommer också i nätforumet då skribenterna diskuterar finska kvinnor som har barn tillsammans med finlandssvenska män (IF 2018/008: 84, 90).

Genom att analysera innehållet i diskussionen om det svenska i Finland på Suomi24 visar jag hur texterna uttrycker en önskan om ett homogent samhälle. I denna nostalgiska utopi talar alla finska, lever i en kärnfamilj, går till sitt riktiga rejäla arbete på morgonen och flaggar blåvitt. Finlandssvenskarnas existens stör föreställningen om den finska homogeniteten. Människor som talar ett annat språk än finska får inte plats inom de ramar som spikats för den finska nationen. Ramarna är snävt tilltagna för alla som på något vis inte passar in i bilden för vad som ses som äktfinskt. Rörelseutrymmet för de finska kvinnorna är ännu mindre, det är så litet att de knappt noteras. De finlandssvenska kvinnor som tar plats i det offentliga utsätts för grova påhopp och kränkningar i nätdiskussionen.

Avhandlingen visar på hur den nu långt över hundraåriga drömmen om ett enspråkigt finskt Finland lever vidare, och att de som i dag uttrycker sig kränkande om svenskspråkiga finländare använder sig av föreställningar om etnicitet, språk, kön och klass som går tillbaka till tiden innan landet blev

självständigt. Analysen åskådliggör hur historien används och omskapas för att legitimera åsikter om svenskspråkiga finländare som landsförrädare som egentligen hör hemma i Sverige. Samtidigt begränsar sig näthatet inte till enbart svensktalande finländare, utan ger även uttryck för främlingsfientlighet, homofobi och misogyni. Detta överensstämmer med tidigare forskning om att de finskspråkiga som är mest negativt inställda till det svenska i Finland också har starka aversioner mot invandrare, sexuella minoriteter, och annat som avviker från majoritetsnormen. (Grönlund & Karvonen 2020)

Föreställningar om finlandssvenskar som en viss typ av grupp är en integrerad del av den finländska kulturen. Såväl finskspråkiga som svenskspråkiga bär på dem, förmedlar och upprätthåller dem. Föreställningarna om det svenska har existerat och existerar i muntliga sammanhang, nu sprids de även på nätet. Innehållet kan uppfattas på olika sätt, som en kränkning eller som ett skämt. Det innehåller element som känns igen av de som tillhör en viss sociokulturell gemenskap. Inom folkloristiken strävar man efter att förstå olika kulturella fenomen genom ett inifrånperspektiv. Detta gör jag genom att gå nära materialet och analysera det på detaljnivå, samtidigt som jag beaktar det sammanhang där materialet tillkommit och den kontext där det publicerats.

Liksom Skogerbø och Winsvold (2008) är jag kritisk till föreställningen om att man inte behöver bry sig om vad som skrivs i anonyma forum på nätet. I analysen visar jag hur kommentarerna är av betydelse också för den offentliga diskussionen (ibid.). I en undersökning bland kommunala beslutsfattare framkommer att kvinnor är särskilt utsatta för näthat, och också påverkas mera än män. Det näthat som riktar sig mot kvinnor är ofta grövre, och kvinnor utsätts oftare för hot. Resultatet av detta blir att kvinnor drar sig för att uttala sig offentligt. (Knuutila m.fl. 2019: 47–49) Detta bekräftas även av tidigare studier som visar att näthat kan resultera i att politiker, journalister och forskare inte vågar ta sig an vissa känsliga frågor, som jämställdhet och invandring. I Finland är även frågan om det svenska språket ett eldfängt ämne. (Kurvinen 2015; Pöyhtäri m.fl. 2013; Saukkonen 2011)

I avhandlingen belyser jag hur foruminläggen framställer svenskspråkiga finländare som en grupp som inte hör hemma i Finland. Finlandssvenskarna misstänkliggörs genom beskrivningar av dem som motsatsen till de finskspråkiga finländarna. Särskiljandet mellan det finska och det svenska i Finland är det starkaste gemensamma draget i de exempel på näthat jag analyserar. Det svenska språket fungerar som en markör för det som inte är, så att säga, äkta finländskt/finskt. Utifrån analysresultaten går det inte att avfärda diskussioner på nätet med att det är något som bara pågår på internet och inte i den "verkliga världen". Den digitala och den fysiska världen är integrerade i varandra. Åsikter och deras konsekvenser låter sig inte begränsas av diskussionsforumens och andra internetplattformars användargränssnitt.

5.2. Slutdiskussion och reflektioner

Det egentliga arbetet med denna avhandling inleddes på heltid 2015. Min initiala uppfattning var att det skulle vara svårt att forska i näthatet i sig. Jag föreställde mig att det skulle vara mödosamt att hitta material bestående av faktiska exempel på det som kan kallas för näthat. Jag trodde att ett sådant material skulle ligga dolt och svåråtkomligt på nätet. Efter att ha gjort några inledande sökningar på Suomi24, som är ett forum öppet för allmänheten och bland de mest välbesökta i Finland, kunde jag rätt snabbt konstatera att så inte var fallet. De kränkande inläggen och kommentarerna fanns tillgängliga för vem som helst att ta del av. Kommentarer i anslutning till artiklar i tidningar och andra liknande medier är vanligen modererade, och kommentarer som anses vara kränkande eller olämpliga raderas (Keller & Leerssen 2020). I dem har jag inte haft lika lätt att upptäcka exempel på näthat, åtminstone blev den typen av texter raderade sinom tid. Även Suomi24 modereras, vilket jag själv kunnat se i samband med min materialinsamling, men mängden diskussioner där gör det hart när omöjligt för administratörerna att hinna med eller ens upptäcka allt. På Suomi24 bygger modereringen till stor del på att användarna själva anmäler innehåll (Lagus m.fl. 2016: 9–10).

Efter att själv ha läst och deltagit i diskussioner i sociala medier, och även följt med diskussioner om debattkulturen på nätet upplever jag att det skett en förändring under de senaste åren. Man kan fråga sig om materialet i denna avhandling hade sett annorlunda ut om det samlats in senare än 2015–2017? Hade det varit lika lätt att hitta? Hade innehållet varit ett annat? Hade tonen varit vänligare eller hårdare? Min uppfattning är att det blir allt vanligare att människor ger uttryck för rasistiska, homofoba och sexistiska åsikter med både namn och bild i olika sociala medier. Hatet mot olika personer och grupper förekommer öppet, gemene man gömmer sig inte längre lika ofta bakom pseudonym. Det korrelerar med den forskning som visar på att människor uppfattar att debattklimatet blivit allt mera aggressivt (jfr Himmelroos & Strandberg 2020; Korhonen m.fl. 2016; Lindell 2016; Lindell 2020). Frågan är om inställningen till behovet av anonymitet också har förändrats? Här ser jag en ingång till vidare forskning om öppenhet kontra anonymitet på sociala medier. Därtill verkar uppfattningen om vad som är ett lämpligt språkbruk i det offentliga ha förändrats till viss del. Ett sätt att uttrycka sig som tidigare främst förekom i mera slutna sällskap spiller över i det offentliga. I det material jag samlat in är det främst offentliga personer som nämns vid namn. Tre av dessa – Haglund, Henriksson och Wallin – har jag inkluderat med namn i avhandlingen. Jag har också kontaktat dem personligen för att berätta om min forskning.⁶⁴

---

⁶⁴ Det finns även ett par mer eller mindre kända namngivna personer i materialet som jag valt att utelämnat ur själva avhandlingen, men vars namn finns arkiverade tillsammans med övrigt material

Tidigare i avhandlingen nämndes riksdagsledamoten som i riksdagen jämförde asylsökande med invasiva växter och djur. I maj 2021 skrev Samlingspartiets kommunalvalskandidat Petteri Kalliola att svenskan är ett fornminne och att "fattiga, svarta och romer" borde förpassas till en egen stadsdel "så att vi vet var de bor" i Yles valkompass (Ekholm 2021; Sourander 2021a). Kort därefter blev Sannfinländarnas kommunalvalskandidat Kristian Manner anmäld för ett inlägg på Twitter där han skrev "Var du än rör dig ska jag se till att du ännu får vad du förtjänar i framtiden" till SFP-politikern Anders Adlercreutz (Bäck 2021). I september 2021 skrev ordförande för Vasas stadsstyrelse, Maria Tolppanen (SDP), en tidningsinsändare där hon påtalade problemet med sexuella trakasserier. Tolppanen blev kritiserad för att skuldbelägga offer för sexuella trakasserier.⁶⁵ Hon svarade på kritiken i HBL, där hon citeras "det här satans folket är så bra på att missförstå saker" som svar på frågan om hon förstår att hennes insändare orsakat en debattstorm (Grönstrand 2021). På Karleby stadsfullmäktiges möte i augusti 2021 diskuterades anvisningar för hur både förtroendevalda och personal kan använda sociala medier för att ge en bättre bild av staden (Johanson 2021). I oktober 2021 dömdes Karleby fullmäktigeordförande Tiina Isotalus (SDP) till böter för två fall av ärekränkning. Isotalus hade skrivit kränkande kommentarer om en privatpersons mentala hälsa på Facebook. (Grankull 2021)

Politikernas olika uttalanden och ageranden gav upphov till debatt, både i tidningar och på sociala medier. Därtill diskuterades de inom respektive parti, stadsstyrelse och fullmäktige. Tolppanen framhöll att hon uttalat sig som privatperson, trots att hon skrivit under sin insändare med tillägget "Vasas stadsstyrelses ordförande". SDP-gruppen i Vasa stadsstyrelse gav henne fortsatt förtroende, men påpekade att man ogillade hennes språkbruk. Manner valde att dra sig ur kommunalvalet. För Kalliolas del var det för sent att dra tillbaka kandidaturen. Han valde själv att lämna Samlingspartiet, och partiet beslutade att inte ge honom någon synlighet i valreklamen. Isotalus fick inledningsvis fortsatt förtroende av SDP, men i skrivande stund kom nyheten om att fullmäktige vill pröva förtroendet för henne. (Bäck 2021; Helenius & Stén 2021; Pått 2021a, b; Sourander 2021b)

Ovannämnda är en handfull exempel på hur politiker uttryckt sig offentligt, kritiserats och till och med dömts till böter. Det vore intressant att undersöka om och hur diskussionsstilen på nätet påverkar människors sätt att uttrycka sig i offentligheten. Likheter mellan det som skrivs med eller utan namn i kommentarsfält och foruminlägg är ofta slående. Kan man se en förändring i hur man uttrycker sig på nätet (utan att gömma sig bakom signatur), och påverkar

---

(som även ligger tillgängligt på Suomi24). Namnen har utelämnats då de bara förekommit en eller ett fåtal gånger och på så vis har jag inte ansett det relevant att lyfta fram dem med namn.

⁶⁵ "Till flickorna är det också bra att berätta hur naturen fungerar. Till exempel vilken klädsel som kan ge fel signaler till det motsatta könet. Om man provocerar kan någon bli provocerad, och det leder sällan till något gott." (Tolppanen i *Vasabladet* 29.9.2021)

det språkbruket i det offentliga? Som exemplen visar är det både män och kvinnor som gör övertramp. De som drabbas är minoriteter och andra utsatta grupper i samhället. Här är det politiker och offentliga personer som gått över gränsen för vad som anses vara lämpligt. Man kan fråga sig vilka effekter det har på människors språkbruk i allmänhet, och om liknande händelser flyttar gränserna för vad som anses allmänt accepterat? Som tidigare forskning har visat hotas yttrandefriheten av hatretoriken, och nätet är en plats där hatet ställvis tillåts flöda fritt. (jfr Korhonen m.fl. 2016; Persily & Tucker 2020; Pöyhtäri m.fl. 2013)

Som finlandssvensk har jag ett ambivalent förhållande till det finlandssvenska. Hur finlandssvenskhet ska definieras är en pågående diskussion. Vad är ens finlandssvenskhet och hur ska jag förhålla mig till det? Det finlandssvenska beskrivs bland annat som en kulturell konstruktion, som en nidsbild och en glansbild (Klinkmann m.fl. 2017: 14; Strandén-Backa & Backa 2017: 104). Jag har aktat mig noga för att vira in mig i en kliande offerkofta. Finskspråkiga kollegor har uttryckt sin förfäran över det som skrivs i foruminläggen, medan jag själv lakoniskt konstaterat att ja, så där kan det låta. Det är ett privilegium att kunna skaka av sig ord som hurri och uppmaningar om att tala finska eller vända sig till sjukvården i Sverige (IF 2018/008: 303). Definitionen av finlandssvenskhet är mångfacetterad, och det är en position där man som svenskspråkig ibland framställs som tillhörande en privilegierad minoritet, för att i nästa stund inte ha möjlighet att få tala sitt modersmål på akuten. Föreställningar och fördomar kolliderar med vardagens verklighet. Det är något som i allra högsta grad drabbar även andra minoriteter i Finland, och i andra delar av världen.

Som svenskspråkig finländare och forskare som dessutom identifierar mig som kvinna tillhör jag "målgruppen" för en hel del näthat (jfr Pöyhtäri m.fl. 2013; Saresma 2020). En del av materialet jag undersökt kan anses som direkt riktat mot mig som finlandssvensk och som kvinna. Jag har fått många frågor om jag inte tar illa upp eller blir arg av att gå igenom inläggen, men jag kan inte påstå att de skakat om mig särskilt mycket. I längden har det varit irriterande att gång på gång läsa att jag tillhör en grupp som egentligen inte hör hemma i Finland, och att jag är mer privilegierad än andra (vita) finländare. Det som sårat mig är påståenden om att svenskspråkiga finländare inte stred för Finland under krigen, eftersom både min farfar och min morfar är krigsveteraner. Den här typen av så kallade *hot-spots*⁶⁶, delar av materialet som får det att bränna till hos forskaren, kunde vara intressanta att analysera med utgångspunkt i samma eller liknande material där affekten är central. Hur påverkas forskningen av material som väcker känslor och ger upphov till affekt?

Arbetet med avhandlingen har varit en vidsträckt bildningsresa. Aldrig hade jag kunnat föreställa mig att jag skulle läsa så mycket 1800-talshistoria för att skriva en avhandling om näthat. Det som ännu kunde diskuteras mera är användningen

---

⁶⁶ MacLure 2013.

av material på nätet. Materialet på nätet är ofta offentligt, det vill säga öppet för så gott som vem som helst att ta del av, men det innebär inte att det kan användas hur som helst. Själv har jag diskuterat mitt material och användningen av det med dåvarande ordförande för Åbo Akademis forskningsetiska nämnd, professor Mikael Lindfelt, som direkt gav grönt ljus ur en etisk synvinkel. I slutskedet fick jag en rejäl skrämselficka då jag tog en sista titt på Suomi24:s egna regelverk, och hittade ytterligare regler gällande användning av material för forskning. Föreskrifter som inte ligger under rubriken "Regler", utan hittas i sidomenyn "Instruktioner" under "Diskussion". Där står bland annat att läsa att man som forskare först måste meddela om sin forskning i de underforum man vill undersöka. Jag tog kontakt med Åbo Akademis jurist Ia Wilson, som läste instruktionerna och konstaterade att trots att materialet är offentligt så har Suomi24 rätt att ställa vissa villkor för användningen. På hennes inrådan kontaktade jag Suomi24 och fick svar snabbt. Nätforumets kundservice meddelade att allt var i sin ordning för min del. Materialet jag analyserar är fritt att använda, och de riktlinjer som gäller för forskning ska tillämpas då man skapar diskussionstrådar specifikt avsedda för forskning. Suomi24:s kundtjänst meddelade också att man i framtiden ska arbeta för att förtydliga sina riktlinjer för att underlätta materialinsamling i forskningssyfte.

I avhandlingens inledning påpekade jag att den, trots allt, inte enbart handlar om det svenska i Finland. Näthat och hatretorik är något som drabbar olika individer och minoritetsgrupper. Materialet som analyseras i denna avhandling visar också hur många minoriteter reduceras till skällsord. Hatretorik och kränkningar förekommer inte bara på internet. Det jag ser som extra problematiskt med just näthat är att det inte stannar på nätet – samtidigt som en nätpublicering gör att hatet blir mera bestående då det är möjligt för flera att ta del av, och sprida vidare.

Sammanfattning

I den här avhandlingen undersöker jag det som allmänt brukar benämnas näthat. Mera specifikt koncentrerar jag mig på inlägg som behandlar det svenska i Finland, och är publicerade i diskussionsforumet Suomi24. Avhandlingens syfte är att undersöka hur näthat mot det svenska i Finland tar sig i uttryck i detta öppna nätforum. Det gör jag genom en innehållsanalys av texterna med fokus på affekt, performans och performativitet. Utifrån teorier om affekt undersöker jag hur näthatet görs, genom att undersöka hur det uttrycks i relation till de intersektionella kategorierna klass, kön, språk och etnicitet. Jag frågar mig hur näthatet framförs genom att analysera materialet utifrån en egen modell jag utvecklat. Jag kallar den för affektiva verktyg. Dessa fyra verktyg är emotionsord, emotiva uttryck, metaforer och ortografiska praktiker. Inspirerad av ett performansperspektiv diskuterar jag näthat som en folkloristisk genre. Jag analyserar också näthatets performativa verkan genom att visa på hur samma påståenden om det finlandssvenska ständigt upprepas, och vilka normer och värderingar det ger uttryck för (jfr Butler 1993: 2, 11–15).

Avhandlingens titel är *Parasiter och "bättre folk": Affekt i näthat mot det svenska i Finland*. Parasiter och "bättre folk" syftar direkt på innehållet i materialet, och de ord och uttryck som används för att beskriva finlandssvenskar. Parasiter används direkt i ett par citat (IF 2016/001: 9 & IF 2018/008: 32), och föreställningen om att finlandssvenskar ser på sig själva som "bättre folk" är genomgående i materialet (Klinkmann 2017b: 301–328). Affektteori är utgångspunkten för min förståelse och analys av materialet.

Begreppet näthat saknar en allmängiltig definition. Jag använder ordet näthat för det som man på engelska kallar *online hate speech* (Siegel 2020). Valet att använda begreppet näthat för det jag undersöker är medvetet. Näthat är ett emiskt (*emic*) begrepp, det vill säga det hör hemma i det fält jag undersöker. Jag följer en folkloristisk forskningstradition där man använder sig av begrepp "inifrån" för att bevara närheten till forskningsmaterialet. (jfr Granbom-Herranen 2016: 325–328; Hakamies 2016: 299–300) Jag definierar näthat som hatretorik på nätet. Det kan förekomma i form av hatiska och hotfulla yttranden som riktar sig mot enskilda personer och grupper i form av artiklar, kommentarer, mejl, blogginlägg och diskussioner på internet. Det är fråga om näthat när en person, eller en grupp, i stället för saklig kritik tar till påhopp och hot för att tysta en diskussion om ett visst ämne eller försöker styra den i en viss riktning. (Bladini 2017; Pöyhtäri m.fl. 2013; Weber 2009)

Jag gör en innehållsanalys av de citerade texterna utifrån de affektiva verktygen. Med innehållsanalys avser jag en kvalitativ analys av innehållet för

att få grepp om vad texterna uttrycker (Hsieh & Shannon 2005: 1278). De affektiva verktygen definierar jag på följande vis:

Emotiva uttryck är emotionellt laddade ord. De är inte direkta känslord, men uttrycker affekt. Emotionsord är ord för känslor. Metaforer är bildliga uttrycksätt som används för att övertyga mottagaren om en viss uppfattning. Ortografiska praktiker som versaler, skiljetecken och stavningsätt används för att förmedla och förstärka ett budskap. (Ahmed 2004; Asplund Ingemark 2004b; Heggli 2002; Hellspong 2004; Lakoff & Johnson 2003; Marander-Eklund 2009; Palmgren 2014; Wetherell 2012 & 2015) Verktøyen är olika medel för att ge uttryck för affekt i textform. De är centrala i analysen av näthat som genre, eftersom det är genom dem som hatet kan formuleras, och förmedlas vidare till mottagaren av texten.

Teorin tar avstamp i en diskussion om näthat som folkloristisk genre. Min förståelse av näthat som genre som har sitt ursprung i forskningssammanhang, det är alltså ett så kallat etiskt (*etic*) begrepp. Näthat som sådant är ett allmänt icke-akademiskt begrepp, medan min definition av näthat som genre är etisk. Genrens ramar sätts av mig för att jag ska kunna analysera materialet. Genre är ett sätt att skapa ordning bland ett stort antal olika texter. Genom att jag definierar en text som näthat gör jag en tolkning av både innehåll och syfte. Jag ser att det även finns en emisk förståelse av vad som är näthat, den finns på en mera personlig nivå, och utgår från vad man på ett individuellt plan kan uppleva som kränkande. Etiska genredefinitioner är till för att användas inom forskning, men vi bör känna till det emiska perspektivet för att förstå kontexten (Granbom-Herranen 2016: 325–328). Det är också så som jag förhåller mig till näthat som genre. Mina definitioner fungerar avgränsande, och för att förtydliga min förståelse av det material som analyseras.

Genren näthat består av flera olika delar. Definitionen utgår från att det är fråga om kommunikation på internet, att det finns en plattform där meddelandet kan publiceras eller tas emot, och att det innefattar en handling som kränker en annan person eller grupp. Näthat uttrycks inte alltid genom aggressivitet och ilska, det kan presenteras på ett sätt som uppfattas som sakligt och neutralt (jfr Saresma 2020: 204). Genom att studera näthat som genre ser jag på hur påståenden om finlandssvenskar förmedlas och upprepas i ett forum, men kontexten är större än så. De texter som förmedlas har inte uppkommit i ett vacuum utan är ett uttryck för drömmen om en enspråkigt finsk nation från tiden innan Finlands självständighet. Förmedlingen stannar inte heller inom forumets "väggar", utan innehållet sprids vidare ut i andra sammanhang. Näthatet läcker in i andra genrer i både det offentliga och det privata, det genljuder i riksdagen och runt kaffeborden (jfr Briggs & Bauman 1992; Löow 2017: 60–61). Den digitala världen är inte separerad från den analoga "verkligheten" utan de är en del av samma helhet (Hajduk-Nijakowska 2015: 169).

Finlands nationalspråk är finska och svenska. Rättigheten att använda det svenska språket i kontakt med myndigheter och hos domstolar är befäst i grundlagen. (Finlands grundlag 731/1999, 17 §) Finlandssvenskarna är inte en nationell eller etnisk minoritet i juridisk bemärkelse då Finland inte har någon minoritetslag. Finlandssvenskarna kan dock sägas vara en språklig minoritet i Finland, eftersom andelen svenskspråkiga är betydligt mindre än andelen finskspråkiga (Klinkmann m.fl. 2017: 12). Konflikter mellan språken är inget nytt utan stridigheter har blossat upp mellan svenskspråkiga och finskspråkiga sedan medlet av 1800-talet, då drömmen om en självständig nation växte sig allt starkare. Språkfred slöts i och med krigsslutet 1945, men debatten går tidvis het. Framför allt när det gäller svenskundervisningen i finska skolor. Detta visar på en kontinuitet i konflikten mellan finskt och svenskt i Finland, och på att föreställningar om sambandet mellan språk och nation från tiden innan Finlands självständighet 1917 fortfarande är aktuella. (Engman 2016; Fagerholm 2020; Himmelroos & Strandberg 2020; Meinander 2016)

Bakgrunden till att jag valt det svenska i Finland som tema för att forska i näthat är några uppmärksammade fall av hat och hot mot finlandssvenska offentliga personer som diskuterades i finländska medier 2013. Det var samma år som begreppet näthat blev mera allmänt känt i och med Yles tv-program "Vi vet var du bor" och Sveriges Televisions "Män som näthatar kvinnor" (Yle Fem 203; SVT 2013). Det svenska i Finland fungerar också som avgränsning av materialet, och är ett tema jag har ett nära förhållande till eftersom jag själv är svenskspråkig finländare.

Jag vill framhålla att avhandlingen inte enbart handlar om det svenska i Finland – näthat drabbar många olika grupper. Under insamlingen av materialet stötte jag på hatiska kommentarer som riktade sig mot bland annat asylsökande, sexuella minoriteter, olika icke-finländska nationaliteter och religiösa minoriteter (jfr Pöyhtäri m.fl. 2013). En rapport från Justitieministeriet visar att minoriteter är mera utsatta för trakasserier och hatretorik än majoritetsbefolkningen (Korhonen m.fl. 2016).

Materialet består av omkring 350 citerade inlägg från Suomi24:s diskussionsforum, publicerade och insamlade under åren 2015–2017. Det material som samlats in från Suomi24 för att analyseras i denna avhandling finns arkiverat i Åbo Akademis kulturvetenskapliga arkiv Cultura.

Den kommersiella nätsidan Suomi24 är en av Finlands största webbplatser för socialt nätverkande med över två miljoner besökare per månad (Paldán 2018: 37). Utgångspunkter för skapandet av materialet var en uttalad målsättning att hitta exempel på näthat som riktar sig mot det svenska i Finland. För att skapa mitt material har jag vid flera tillfällen under 2015–2017 gått igenom diskussioner på Suomi24 då det svenska i Finland på olika sätt diskuterats i

offentligheten, till exempel debatter om den obligatoriska undervisningen i svenska i finskspråkiga skolor, Svenska folkpartiets (SFP) ordförandeval, och debatten kring sjukhusjourens placering i Österbotten. Jag har också gjort en del slumpvisa nedslag. Mera koncentrerat har jag följt med i diskussionsforumet under första halvan av september 2015 och vid samma tid 2016 och 2017.

Enligt Suomi24:s eget regelverk är det inte tillåtet att bryta mot Finlands lag, publicera rasistiskt material eller annan typ av material som kan skada andra, publicera osakligt innehåll om andra användare, eller hota andra användare. Suomi24 modereras dagligen och användarna uppmanas anmäla inlägg som bryter mot regelverket. Alla publicerade inlägg arkiveras, också de som raderats. (Suomi24 2021a) Materialet som analyseras i avhandlingen är offentligt. Det är inte skribenterna bakom inläggen som står i fokus för avhandlingen, utan analysen utgår från de publicerade texterna. Jag undersöker vilka föreställningar om finskt, svenskt med mera som foruminläggen reproducerar, och hur de gör det. Ämnet är känsligt eftersom diskussionen om svenska språket i Finland är inflammerad, och näthat är ett "hett" tema. Min förhoppning är att genom att analysera ett sådant material öppna upp ämnet, och tillföra något till diskussionen om hur samtalsklimatet ser ut på nätet och vad det kan bidra till.

Det finns fortfarande ont om riktlinjer för forskning i sociala medier. De riktlinjer som gjorts upp av *the Association of Internet Researchers* gäller forskning på nätet mera generellt. Olika plattformar har olika regelverk som gäller forskning. (Ahteensuu 2020; Markham & Buchanan 2012) Suomi24:s regler är snårigt formulerade, vilket jag fick erfa då jag med hjälp av universitetets jurist försökte utröna vilka regler som gäller för forskning i diskussionsforumet. Suomi24:s kundtjänst informerade mig om att det material jag använder är fritt tillgängligt för forskning.

Idealet för forskning i sociala medier är medvetet frivilligt samtycke från informanternas sida, men som Ahteensuu (2020) konstaterar finns det många praktiska svårigheter. I materialet för denna avhandling ingår ett okänt antal personer som jag inte har möjligt att nå på något annat vis än att själv kommentera deras inlägg på Suomi24. Inläggen är dessutom skrivna under "tillfällig signatur" och är flera år gamla. Med stöd av detta anser jag att informerat samtycke inte är nödvändigt. I *Internet Research: Ethical Guidelines 3.0* framgår även vikten av att skydda forskaren/forskarna liksom man skyddar informanterna och de som är föremål för ens forskning (franzke m.fl. 2020). För egen del hade det varit en risk att på förhand berätta om min forskning, och ge ut mina kontaktuppgifter i ett nätforum där man för en aggressiv diskussion om finlandssvenskar.

Hatretorik på nätet är affektivt, det uttrycker affekt och påverkar genom affekt. Näthatets affektivitet hänger samman med den känslomässiga laddning som uttrycks i texten. Affekt är en kombination av bland annat känslor, kroppslighet och kulturell kontext. Affekten formas i relationen mellan individ och kontext. När det gäller näthat betyder det att affekten tolkas olika beroende på subjektets relation till objektet. (jfr Wetherell 2012: 10–12) Affekten i näthat kan vara indirekt. Hatet kan uttryckas på ett sätt som uppfattas som sakligt argumenterande. Det kan också framställas genom skämt eller ironi. (Saresma 2020: 204, 217–224) Affekten kan tas emot på olika sätt beroende på om mottagaren identifierar sig med skribenten, eller med det som yttrandet riktar sig mot. Performativitet och affekt har det gemensamt att avsändaren, den som talar eller skriver, inte har kontroll över vilket mottagande ett yttrande får, vilken effekt det har, hur det förstås eller hur det sprids vidare (Butler 2005: 126).

Näthat kan betraktas som en performans där skribenterna framträder på en scen, som i detta fall är ett diskussionsforum på nätet. Genom olika markörer påkallar de publikens uppmärksamhet, det gör att en del av uppmärksamheten förflyttas från *vad* som görs till *hur* det görs – vad som står att läsa till hur det är skrivet. (Gunnell & Ronström 2013: 40) Dessa markörer förekommer i form av emotiva uttryck, emotionsord, ortografiska praktiker och metaforer. Man kan se att affektiva yttranden fungerar performativt genom att de bildar gemenskaper och mobiliserar människor till handling (Saresma 2020: 212–213, 234). Jag visar att affekt är performativt, yttranden kan vara handlingar som åstadkommer något. Skadligt tal är yttranden som gör illa – affekter är performativa. (Saresma 2020: 212, Butler 1997: 2)

Analysen är strukturerad utifrån en förståelse av näthat som performans där jag gör en innehållsanalys av texterna med utgångspunkt i de affektiva verktygen, och utifrån ett performativitetsspektiv där jag åskådliggör vad de analyserade citaten åstadkommer genom de normer och värderingar som uttrycks. Jag har fäst extra uppmärksamhet vid de intersektionella kategorierna språk, etnicitet, klass och kön, och visar hur finlandssvenskar framställs som den finskspråkiga befolkningens motpol och fiende. Sexualitet, som jag inkluderar i kategorin kön, framträder också starkt då homofobi är ett synligt tema i diskursen om det finlandssvenska och manlighet. Exempelvis i citat som "Är det hurrihomona som tvingar, satans fröknar" (IF 2018/008: 293). Finlandssvenskarna misstänkliggörs genom benämningar som landsförrädare, påståenden om att "de ser sig som svenskar", tillsammans med kommentarer om att de är parasiter och liknas vid cancercellvärdar (IF 2016/001: 24; IF 2016/001: 22; IF 2018/008: 210; IF 2018/008: 12). Detta förstärks ytterligare av att partiordföranden för SFP benämns som "liekvinnan" och "leende döden", och partiet beskrivs som rasistiskt mot finskspråkiga (IF 2018/008: 18; IF 2016/001: 18; IF 2018/008: 210). Finlandssvenskarna beskrivs som motsatsen till de finskspråkiga finländarna, finnarna.

Särskiljandet mellan det finska och det svenska i Finland är det starkaste gemensamma draget i de exempel på näthat som jag analyserar. Det svenska språket fungerar som en markör för det som inte är äkta finlandskt/finskt. Svenskan benämns ofta som något som tvingats på finnarna, både som språk och som kultur. Därefter följer föreställningar om att finlandssvenskar inte håller sig inom ramarna för heteronormativiteten, och att de utgör en egen privilegierad elit.

I materialet framkommer uppfattningar om dagens finlandssvenskar som en kvarleva av gammal, svensk adel. Jag utläser en medvetenhet om att svenskspråkiga finländare existerar också utanför överklassen, men att även denna del av finlandssvenskarna uppfattas som privilegierade då de anses ha fördelar som inte finnarna har, bland annat genom de finlandssvenska fonderna och på grund av landets språkpolitik.

Texterna i forumet hänvisar ofta till historiska begrepp som fennomoner och svekomoner. Man talar om krigen och uttrycker en längtan till ett Finland fritt från svenskspråkiga, så som man föreställer sig att Finland var "förr". Historiska begrepp och skeenden används i inläggen för att motivera avsändarnas ståndpunkter då det gäller det svenska i Finland. Texterna producerar historia. De har också nostalgiska drag då de ställer samtiden mot dåtiden och betonar det man anser att var bättre förr. (jfr Cashman 2006; Hammer 2003; Koskinen-Koivisto & Marander-Eklund 2014)

Näthatet innehåller exempel på avhumanisering som används för att legitimera de hatiska åsikterna om finlandssvenskar, eftersom de inte ses som jämbördiga med de finskspråkiga. Butler använder begreppet *injurious speech* för att visa på hur ord kan göra skada genom sin performativa kraft (Butler 1997: 49–52). Ordens förmåga att skada beror på hur vi förstår dem sedan tidigare. Exempelvis cancer som metafor för det svenska i Finland är en form av avhumanisering, då den svenskspråkiga befolkningen omtalas som en sjukdom som bör strålbehandlas, eller avlägsnas på kirurgisk väg ur den finska samhällskroppen (IF 2018/008: 12).

Inläggen ger uttryck för en värdekonservativ syn. Med värdekonservatism avser jag en uppfattning om att det var bättre förr, och att man bör sträva till att återgå till detta "förr". Värdekonservatismen uttrycks genom den tidigare nämnda nostalgiska nationalismen, som samtidigt vill återskapa en svunnen tid i framtiden. (Hammer 2003: 23–24; Lipponen 2003: 280–283) Till värdekonservatismen hör, så som namnet antyder, konservativa värderingar. Till dessa räknas så kallade traditionella värderingar som inkluderar bland annat en heteronormativ familjepolitik, och föreställningar om en enhetlig, homogen, nation. Heteronormen är starkt närvarande i materialet. Män ska vara män, kvinnor ska vara kvinnor – och veta sin plats (Doane & Hodges 1987: 3). Man är misstänksam mot invandrare och accepterar inga andra än

finskspråkiga finländare som riktiga medborgare. Jag ser ett samband till den analys Saresma (2020) gjort av diskussioner i mansrättsforum. Samma typ av värdekonservativa idéer dyker upp i materialet där skribenterna uttrycker homofoba, sexistiska och misogyniska åsikter, samtidigt som de motsätter sig ett inkluderande och mångkulturellt samhälle. Värdekonservatismen i materialet sammanfaller också med högerpopulistiska ståndpunkter när det gäller familjepolitik och jämställdhetsfrågor (jfr Jungar 2017: 11–12).

Genom näthat produceras historia för att legitimera åsikter och ge påståenden en känsla av trovärdighet. De människor som pekas ut som föremål för hatet avhumaniseras genom att de framställs som djur, liknas vid sjukdomar, eller beskrivs som en utgiftspost man kan stryka ur budgeten. Slutligen ger näthatet uttryck för en bakåtsträvande värdekonservatism, och framställer heteronormativitet som det enda alternativet för samlivet.

Analysen visar att forumskribenterna genom näthat gör skillnad mellan det finska och det svenska. I inläggen från diskussionsforumet görs hårda gränsdragningar mellan ett "vi" och ett "de andra", där de svenskspråkiga framställs som en grupp som inte hör hemma i Finland. Svenskspråkiga finländare tillskrivs rollen av en inre fiende. Begreppet används av Vuorinen då hon beskriver det sena 1800-talets syn på de svaga i samhället och framför allt den krigstida kvinnosynen då nationen skulle byggas av starka, friska och rasrena medborgare (Vuorinen 2004: 260–263).

I materialet framställs svenskspråkiga finländare som ett hot mot den finska nationen. På så vis rättfärdigas näthatet, det är de som publicerar sina texter som ser sig som offer. Ahmed exemplifierar med hur högerextrema organisationen Aryan Nations beskriver hur de älskar sin vita nation, och därför hatar det som de upplever som ett hot. Organisationen använder sig av berättelser om en tillvaro som "de andra" hotar att ta ifrån dem. (Ahmed 2004: 42–43)

Jag menar att näthatet mot det svenska i Finland fungerar på samma sätt och ger ett liknande resultat. I materialet produceras historia om finskspråkiga som de enda rättmätiga invånarna i Finland, och om svenskspråkiga som ockupanter. Finlandssvenskarna är tillsammans med invandrare, sexuella minoriteter, feminister med flera ett hinder och ett hot mot den homogena idealtillvaro näthatarna uttrycker en längtan efter. På så vis är hatet mot det svenska i Finland inget unikt i sammanhanget, utan minoriteter världen över är drabbade.

Referenser

- Aelbrecht, Patricia 2017. Svenskfinland i april 2013 – Ett kritiskt regionalt perspektiv. *Föreställda finlandssvenskheter: Intersektionella perspektiv på det svenska i Finland*, s. 109–138. Red. Sven-Erik Klinkmann, Blanka Henriksson & Andreas Häger. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland.
- Aharoni, Sarai B. & Féron, Élise 2019. National populism and gendered vigilantism: The case of the Soldiers of Odin in Finland. *Cooperation and Conflict*, vol. 55, nr. 1, s. 86–106. Sage. DOI 10.1177/0010836719850207
- Ahmed, Sara 2004. *The Cultural Politics of Emotion*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Ahmed, Sara 2007. A phenomenology of whiteness. *Feminist Theory*, vol. 8, nr. 2, s. 149–168. doi:10.1177/1464700107078139
- Ahmed, Sara 2010. Creating disturbance: Feminism, happiness and affective differences. *Working with Affect in Feminist Readings: Disturbing Differences*. Red. Marianne Liljeström & Susanna Paasonen. Taylor & Francis.
- Ahola, Suvi 2011. Tove Jansson. *Biografiskt lexikon för Finland 3. Republiken A–L*. (online publicering 2014). Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland. Hämtat 14.9.2020 från <http://urn.fi/URN:NBN:fi:sls-4317-1416928956923>
- Ahteensuu, Marko 2020. Använder du data från sociala medier i din forskning? *Ansvarsfull forskning*, 9.9.2020. Hämtat 26.5.2021 från <https://vastuullinentiede.fi/sv/forskningsarbetet/anvander-du-data-fran-sociala-medier-i-din-forskning>
- Ahtokari, Frida 2010. Mordhot mot Thors vidare till åklagare. *Svenska Yle*, 15.6.2010. Hämtat 7.12.2017 från <https://svenska.yle.fi/artikel/2010/06/15/mordhot-mot-thors-vidare-till-aklagare>
- Alfthan, Helena von 2016. Byholmen och Grankulla är Helsingforsregionens svensksbygder. *Svenska Yle*, 16.05.2016, uppdaterad 27.5.2016. Hämtad 10.9.2020 från <https://svenska.yle.fi/artikel/2016/05/16/byholmen-och-grankulla-ar-helsingforsregionenssvensksbygder>
- Allardt Ljunggren, Barbro 2008. *Åland som språksamhälle: Språk och språkliga attityder på Åland ur ett ungdomsperspektiv*. Diss., Stockholm: Stockholms universitet. <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn%3Anbn%3Ase%3Asu%3Adiva-8153>
- Allardt, Erik & Starck, Christian 1981. *Språkgränser och samhällsstruktur: Finlandssvenskarna i ett jämförande perspektiv*. Stockholm: AWE/Geber.
- Allwood, Jens 1995. Vad är språk? *Språk i Fokus*, s. 13–23. Red. Elisabeth Ahlsén & Jens Allwood. Lund: Studentlitteratur. Hämtat 25.9.2020 från <http://sskii.gu.se/jens/publications/bfiles/B38.pdf>
- Almqvist, Bo 1965. *Norrön Niddiktning: Traditionshistoriska Studier I Versmagi. 1, Nid Mot Furstar*. Diss., Stockholm: Stockholms universitet.
- Ambjörnsson, Fanny 2004. *En klass för sig: Genus, klass och sexualitet bland gymnastiejejer*. Stockholm: Ordfront.
- Ambjörnsson, Fanny 2016. *Vad är queer? [Andra upplagan]* Stockholm: Natur & Kultur
- Anderson, Benedict 2005. *Den föreställda gemenskapen. Reflexioner kring nationalismens ursprung och spridning*. Göteborg: Daidalos.
- Andersson, Lars M. 2000. *En jude är en jude är en jude.: Representationer av "juden" i svensk skämtpress omkring 1900–1930*. Lund: Nordic Academic Press.

- Andersson, Maja-Stina 2016. Medborgarinitiativ mot svenskan tappar mark. *Hufvudstadsbladet*, 4.10.2016.
- Aronsson, Peter 2004. *Historiebruk: Att använda det förflutna*. Lund: Studentlitteratur.
- Asplund Ingemark, Camilla 2004a. *The Genre of Trolls: The Case of a Finland-Swedish Folk Belief Tradition*. Diss., Åbo: Åbo Akademi. <http://urn.fi/URN:ISBN:951-765-223-2>
- Asplund Ingemark, Camilla 2004b. Intertextualitet. *Metodkompassen: Kulturvetarens metodbok*, s. 233–248. Red. Lena Marander-Eklund, Ruth Illman & Blanka Henriksson. Åbo: Åbo Akademi.
- Austin, John L. 1975. *How to do things with words*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Axegård, Anna 2010. *Aldrig fast – alltid flytande: En etnologisk studie av unga vuxnas identitetsskapande i samtida Stockholm*. Kandidatuppsats, Stockholm: Stockholms universitet. Hämtat 11.9.2020 från <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:541441/FULLTEXT01.pdf>
- Backa, Andreas 2017. Tolerans som ideologi och hanteringsstrategi. Två finlandssvenska organisations tal om tolerans. *Föreställda finlandssvenskheter. Intersektionella perspektiv på det svenska i Finland*, s. 277–300. Red. Sven-Erik Klinkmann, Blanka Henriksson & Andreas Häger. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland.
- Backman, Sigbritt 2010. Språklagstiftning. *Uppslagsverket Finland*, uppdaterat 2016. Hämtat 15.3.2021 från <https://uppslagsverket.fi/sv/sok/vie-w-170045-Spraaklagstiftning>
- Bakhtin, Mikhail, M. 1986. The Problem of Speech Genres. *Speech Genres and Other Late Essays*, s. 60–102. Red. Michael Holquist, M. & Caryl Emerson. University of Texas Press.
- Barberá, Pablo & Rivero, Gonzalo 2015 Understanding the Political "Representativeness of Twitter Users. *Social Science Computer Review*, vol. 33, nr. 6, s. 712–729. Sage Publications. DOI: 10.1177/0894439314558836
- Barberá, Pablo 2020. Social Media, Echo Chambers, and Political Polarization. *Social Media and Democracy: The State of the Field, Prospects for Reform*, s. 34–55. Red. Nathaniel Persily & Joshua A. Tucker. Cambridge: Cambridge University Press.
- Barth, Fredrik 1969. *Ethnic groups and boundaries: The social organization of culture difference*. Universitetsforlaget.
- Bartlett, Jamie, Norrie, Richard, Patel, Sofia, Rumpel, Rebekka & Wibberley, Simon 2014. *Misogyny on Twitter*. London: Demos. Hämtad 2.5.2021 från http://demos.co.uk/files/MISOGYNY_ON_TWITTER.pdf
- Barton, David 2010. Vernacular writing on the Web. *The Anthropology of Writing: Understanding Textually Mediated Worlds*, s. 109–125. Red. David Barton & Uta Papen. London; New York: Continuum.
- Bauman, Richard 1971. Introduction. *The Journal of American Folklore*, vol. 84, nr. 331, University of Illinois Press, s. v–ix.
- Bauman, Richard 1999. Genre. *Journal of Linguistic Anthropology*, vol. 9 nr. 1/2, s. 84–87.
- Behschnitt, Wolfgang 2007. Text, teater, handling: Om performativitet som litteraturvetenskapligt forskningsperspektiv. *Tidskrift för litteraturvetenskap*, vol. 37, nr 4. s. 35–49. Hämtat 9.10.2020 från <http://ojs.ub.gu.se/ojs/index.php/tfl/article/view/97/100>
- Ben-Amos, Dan 1992. Do We Need Ideal Types (in Folklore)? An address to Lauri Honko. *NIF Papers 2*. Turku: Nordic Institute of Folklore.
- Bergman, Anne & Ekrem, Carola 2020. *Stora Finlandssvenska Festboken*. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland.
- Bergman, Johan 2018. "Av födsel och ohejdad vana": *Muminmuggssamlade*

- som identitetsskapande process.
 Magisteruppsats, Åbo: Åbo Akademi.
 Hämtad 14.9.2020 från
https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/165081/bergman_johan.pdf.
- Billig, Michael 1995. *Banal Nationalism*.
 London: Sage.
- Bjurwald, Lisa 2013. *Skrivbordskrigarna: Hur extrema krafter utnyttjar internet*.
 Stockholm: Natur & Kultur.
- Björkholm, Johanna 2011. *Immateriellt kulturarv som begrepp och process: Folkloristiska perspektiv på kulturarv i Finlands svensksbygder med folkmusik som exempel*. Diss., Åbo: Åbo Akademi.
- Bladini, Moa 2017. *Hat och hot på nätet: en kartläggning av den rättsliga regleringen i Norden från ett jämställdhetsperspektiv*. Göteborg: NIKK Nordisk information för kunskap om kön
- Blank, Trevor 2009. *Folklore and the Internet: Vernacular Expression in a Digital World*. Logan, Utah: Utah State University Press.
https://digitalcommons.usu.edu/usupress_pubs/35
- Blehr, Barbro 2000. *En norsk besvärjelse: 17 maj-firandet vid 1900-talets slut*.
 Nora: Nya Doxa.
- Bonsdorff, Bengt von 2009. Nylund, Felix. *Biografiskt lexikon för Finland 2*.
 Onlinepublicering 2014.
 URN:NBN:fi:sls-4765-1416928957371
- Bonsdorff, Bengt von 2011. Koskinen, Harro. *Uppslagsverket Finland*.
 Svenska folkskolans vänner. Hämtat 21.7.2020 från
<https://www.uppslagsverket.fi/sv/sok/view-103684-KoskinenHarro>
- Borg, Kristian (red.) 2016. *Finnjävlar*.
 Stockholm: Verbal.
- Bourdieu, Pierre 2013. Symbolic capital and social classes. *Journal of Classical Sociology*, vol. 13, nr. 2, s. 292–302.
 Introduktion, översättning och noter av Loïc Wacquant. Sage Publications.
 DOI: 10.1177/1468795X12468736
- Briggs, Charles L. & Bauman, Richard 1992. Genre, Intertextuality, and Social Power. *Journal of Linguistic Anthropology*, vol. 2, nr. 2, s. 131–172.
- Brusila, Johannes 2020. "Vi dör ut. Ack, så tragiskt. Ack, så roligt": Självvironiskt förhandlande av finlandssvensk tillhörighet i internet-musikvideor. *Etnomusikologian vuosikirja*, 32, s. 76–96.
<https://doi.org/10.23985/evk.91774>
- Butler, Judith 1990. *Gender trouble: Feminism and the subversion of identity*. New York: Routledge.
- Butler, Judith 1993. *Bodies That Matter: On the Discursive Limits of Sex*. New York: Routledge.
- Butler, Judith 1997. *Excitable speech: A politics of the performative*. New York: Routledge.
- Butler, Judith 2005. Queerkritik. *Könet brinner! Judith Butler: Texter i urval av Tiina Rosenberg*, s. 97–126. Övers. Karin Lindeqvist. Stockholm: Natur och Kultur.
- Bäck, Jenny 2021. "Du är just så dum som den ideologi du representerar" – hatretoriken hotar begränsa politiskt deltagande. *Hufvudstadsbladet*, 29.5.2021.
- Cashman, Ray 2006. Critical Nostalgia and Material Culture in Northern Ireland. *The Journal of American Folklore*, vol. 119, nr. 472, s. 137–160. Hämtad 15.7.2020 från
www.jstor.org/stable/4137921
- Connell, Raewyn W 2008. *Maskuliniteter*. Övers. Åsa Lindén. 2. uppl. Göteborg: Daidalos.
- Connell, Raewyn W. & Messerschmidt, James W. 2005. Hegemonic Masculinity: Rethinking the Concept. *Gender & Society*, vol. 19, nr. 6, s. 829–859.
<https://doi.org/10.1177%2F0891243205278639>
- Cooper, J. C. 1984. *Symboler: En uppslagsbok*. Stockholm: Forum.
- Council of Europe 1997. *Recommendation No. R (97) 20 of the Committee of Ministers to member states on "hate speech"*. Hämtat 8.10.2020 från
<https://go.coe.int/URzjs>

- Dahl, Ulrika 2005. *”Det viktigaste är inte vad extremisterna tycker utan vad den stora majoriteten gör.” Från hatbrott och homofobi till heteronormativitet och intersektionalitet: En kunskapsinventering och situering av forskning.* Stockholm: Forum för levande historia
- de los Reyes, Paulina & Mulinari, Diana 2007. *Intersektionalitet.* Malmö: Liber.
- Doane, Janice & Hodges, Devon (red.) 1987. *Nostalgia and Sexual Difference: The Resistance to Contemporary Feminism.* London & New York: Routledge.
- Doss, Erika 1999. “Revolutionary art is a tool for liberation”: Emory Douglas and protest aesthetics at the black panther. *New Political Science*, vol. 21 nr. 2, s. 245–259. Routledge.
- Drakos, Georg 1997. *Makt över kropp och hälsa: Om leprasjukas självförståelse i dagens Grekland.* Stockholm/Stehag: Brutus Östlings bokförlag Symposion
- Dubow, Saul 2014. *Apartheid, 1948–1994.* Oxford: Oxford University Press.
- Eberhard, David M., Gary F. Simons, and Charles D. Fennig 2020. *Ethnologue: Languages of the World*, 23. uppl. Dallas, Texas: SIL International. <http://www.ethnologue.com>
- Edelstein, Yuli & Wolf, Christopher 2013. *Report and recommendations of the Task Force on Internet Hate of the Inter-Parliamentary Coalitions for Combating Anti-Semitism (ICCA).* Hämtad 2.12.2020 från <http://www.adl.org/assets/pdf/press-center/ICCA-Report.pdf>
- Ehrström, Peter 2018. Bortom normfinlandssvenskheten – var finns den svenskspråkiga arbetarklassen i Helsingfors?. *På spaning efter den svenskspråkiga arbetarklassen i Helsingfors.* s. 48–90. Tankesmedjan Magma. Hämtad 10.9.2020 från <http://magma.fi/wp-content/uploads/2019/06/104.pdf>
- Ekelund, Robin 2017. *Retrospektiva modernister: om historiens betydelse för nutida mods.* Malmö universitet: Brutus Östlings Bokförlag Symposion
- Ekenstam, Claes 1996. Kroppen, viljan & skräcken för att falla: ur Den manliga självbehärskningens historia. *Sociologisk Forskning*, vol. 33, nr. 2/3, s. 25–50.
- Ekholm, Dan 2021. Svenskan ett fornminne. *Österbottens tidning*, 13.5.2021.
- Ekstrand, Sara 2016. Människomurar och demonstrationen – så har Finland hanterat flyktingkrisen. *Svenska Yle*, 7.8.2016, uppdaterat 15.8.2016. Hämtad 4.3.2021 från <https://svenska.yle.fi/artikel/2016/08/07/manniskomurar-och-demonstrationer-sa-har-finland-hanterat-flyktingkrisen>
- Elmgren, Ainur 2008. *Den allra käraste fienden: Svenska stereotyper i finländsk press 1918–1939.* Lund: Sekel bokförlag,
- Encyclopedia Britannica 2020. Heinrich Himmler. Hämtad 9.5.2021 från <https://www.britannica.com/biography/Heinrich-Himmler>
- Engman, Max 2016. *Språkfrågan: Finlandssvenskhetens uppkomst 1812–1922.* Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland.
- Engman, Max 2019. Storfurstendömet tre språk. *Finländsk svenska från medeltid till 1860*, s. 399–416. Red. Marika Tandefelt. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:sls-978-951-583-482-9>
- Enoksen, Lars Magnar 2006. *Djur och natur i fornnordisk mytologi.* Lund: Historiska media.
- Enroth, Johanna (red.) 2009. *Företagsamhetens kulturhistoria i Österbotten.* Vasa: Scriptum
- Eriksson, Mia 2016. *Berättelser om Breivik: Affektiva läsningar av våld och terrorism.* Diss., Göteborgs universitet. Göteborg, Stockholm: Makadam förlag.
- Ess, Charles & the AoIR ethics working committee 2002. *Ethical decision-making and Internet research: Recommendations from the aoir ethics working committee.* Hämtad 25.5.2021

- från
<http://aoir.org/reports/ethics.pdf>
- Fagerholm, Andreas 2020. Belastning eller tillgång? En kartläggning av riksdagsdebatten kring medborgarinitiativet om frivillig skolsvenska. *Ur majoritetens perspektiv: Opinionsen om det svenska i Finland*, s. 166–191. Red. Staffan Himmelroos & Kim Strandberg. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland.
- Fagerholm, Torsten 2021. Fyrkens förbannelse. *Hufvudstadsbladet*, 16.4.2021
- Fagerlund, Rainer, Jern, Kurt, Villstrand, Nils Erik 1993: *Finlands historia 2*. Ekenäs: Schildts förlag.
- Falk, Erik 2011. *Verbala förolämpningar i 1630-talets Uppsala: En historisk talaktsanalys*. Diss., Uppsala: Uppsala universitet
- Fausto-Sterling, Anne 2000. *Sexing the body: Gender politics and the construction of sexuality*. New York, NY: Basic Books.
- Fehrman, Carl 1957. *Liemannen, Thanatos och dödens ängel. Studier i 1700- och 1800-talens litterära ikonologi*. Lund: CWK Gleerup.
- Feintuch, Burt (red.) 2003. *Eight Words for the Study of Expressive Culture*. University of Illinois Press.
- Ferber, Abby L. 2000. Racial Warriors and Weekend Warriors: The Construction of Masculinity in Mythopoetic and White Supremacist Discourse. *Men and Masculinities*, vol. 3, nr. 1, s. 30–56.
<http://dx.doi.org/10.1177/1097184X00003001002>.
- Fingal, Karin 2016. Sverigefinnarnas historia. *Sveriges nationella minoriteter och minoritetsspråk*. Hämtat 6.4.2021 från
<https://www.minoritet.se/1235>
- Finlands grundlag (731/1999). *Finlex*.
<https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/1999/19990731>
- Finlands officiella statistik (FOS) 2019: Tabellbilaga 2. Befolkningen efter språk 1980–2019. *Befolkningsstruktur*. Helsingfors: Statistikcentralen. Hämtat 24.9.2020 från
http://www.stat.fi/til/vaerak/2019/vaerak_2019_2020-03-24_tau_002_sv.html
- Finnegan, Ruth 1992. *Oral Traditions and Verbal Arts. A Guide to Research Practices*. London: Routledge.
- Finska notisbyrå 2011. Skärpt straff för hot mot Astrid Thors. *Hufvudstadsbladet* 8.7.2011. Hämtat 7.12.2017 från
<http://gamla.hbl.fi/nyheter/2011-07-08/skarpt-straff-hot-mot-astrid-thors>
- Folktinget u.å. För media. *Svenska Finlands folkting*. Hämtat 7.9.2020 från
<https://folktinget.fi/sv/kontakt/medi a/>
- Forskningsetiska delegationen 2019. Etiska principer för humanforskning och etikprövning inom humanvetenskaperna i Finland. *Forskningsetiska delegationens anvisningar*.
- franzke, aline shakti, Bechmann, Anja, Zimmer, Michael, Ess, Charles and the Association of Internet Researchers 2020. *Internet Research: Ethical Guidelines 3.0*.
<https://aoir.org/reports/ethics3.pdf>
- Fredriksson, Ann-Lis 2017. Hakkarainen gör bort sig om och om igen. *Svenska Yle*, 19.12.2017. Hämtat 3.9.2020 från
<https://svenska.yle.fi/artikel/2017/12/19/hakkarainen-gor-bort-sig-om-och-om-igen>
- Frog 2016. "Genres, Genres Everywhere, but Who Knows What to Think?" Toward a Semiotic Model. *Genre, text, and interpretation: Multidisciplinary perspectives on folklore and beyond*, s. 47–88. Red. Kaarina Koski, Frog & Ulla Savolainen. Helsingfors: Finska litteratursällskapet.
<https://doi.org/10.21435/sff.22>
- Frog, Koski, Kaarina & Savolainen, Ulla 2016. At the Intersection of Text and Interpretation: An Introduction to Genre. *Genre, text, and interpretation: Multidisciplinary perspectives on folklore and beyond*, s. 17–43. Red. Kaarina Koski, Frog & Ulla Savolainen.

- Helsingfors: Finska litteratursällskapet.
<https://doi.org/10.21435/sff.22>
- Frykman, Jonas & Povrzanović Frykman, Maja 2016. *Sensitive objects: Affect and material culture*. Lund: Nordic Academic Press.
- Furubacke, Hampus, Richnau, Max, Söderström, Aron 2016: Det växande hatet mot svensktalande i Finland. *Expressen*, 23.8.2016. Hämtat 23.5.2019 från <https://www.expressen.se/geo/det-vaxande-hatet-mot-svensktalande-i-finland/>
- Fästing u.å. "Om fästingar. *Fästing.se*. Hämtat 17.9.2020 från <https://www.fasting.nu/om-fastingar>
- Försvarsministeriet 2019. *Voiman Venäjä*. Helsingfors: Försvarsministeriet. Hämtat 19.8.2020 från <http://urn:/URN:ISBN:978-951-663-060-4>
- Försvarsutskottet 2015. *Utlåtande FsUU 1/2015 rd— B 9/2015 rd*. Hämtat 8.9.2020 från https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/Lausunto/Documents/FsUU_1+2015.pdf
- Gestrin-Hagner 2017. Kulturknutte eller utbildningsexpert – vem lägger vantarna på Kulturfondens slantar? *Hufvudstadsbladet*, 8.10.2017.
- Gestrin-Hagner 2019. Lön för mödan eller endast ära? *Hufvudstadsbladet*, 3.3.2019
- Gesualdi, Maxine 2013. Man Tears and Masculinities: News Coverage of John Boehner's Tearful Episodes. *Journal of Communication Inquiry*, vol. 37, nr. 4, s. 304–321. Sage Publications. DOI: 10.1177/0196859913505617
- Ghersetti, Marina & Hvitfelt, Håkan 2000. *Slutet på sagan. Prinsessan Dianas död i press, radio och TV*. Stockholm: Styrelsen för psykologiskt försvar.
- Granbom-Herranen, Liisa 2016. The Proverb Genre: A Relic och Very Much Alive? *Genre, text, and interpretation: Multidisciplinary perspectives on folklore and beyond*, s. 317–339. Red. Kaarina Koski, Frog & Ulla Savolainen. Helsinki: Finnish Literature Society. <https://doi.org/10.21435/sff.22>
- Grankull, Sofia 2021. Lokal toppolitiker dömd till böter för ärekränkning – Tingsrätten: Klart över gränsen. *Österbottens tidning*, 22.10.2021. Hämtat 23.10.2021 från <https://www.osterbottenstidning.fi/Artikel/Visa/509657>
- Grose, Francis 1811. *Pig. Lexicon Balatronicum: A Dictionary of Buckish Slang, University Wit, and Pickpocket Eloquence*. London: C. Chappel.
- Grönlund, Kimmo & Karvonen, Lauri 2020. Konklusion: Välvilja med förbehåll. *Ur majoritetens perspektiv: Opinions om det svenska i Finland*, s. 215–229. Red. Staffan Himmelroos & Kim Strandberg. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland. URN:NBN:fi:sls-978-951-583-517-8
- Grönlund, Kimmo & Westinen, Jussi 2012. Puoluevalinta. *Muutosvaalit 2011*, s. 156–188. Red. Sami Borg. Helsingfors: Justitieministeriet.
- Grönstrand, Harald 2021. Toppolitiker i Vasa orsakar debattstorm med klädinsändare. *Hufvudstadsbladet*, 30.9.2021, uppdaterad 11.10.2021. Hämtad 23.10.2021 från <https://www.hbl.fi/artikel/toppolitik-er-i-vasa-orsakar-debattstorm-med-kladinsandare/s>
- Guess, Andrew M., Lyons, Benjamin A. 2020. Misinformation, Disinformation, and Online Propaganda. *Social Media and Democracy: The State of the Field, Prospects for Reform*, s. 10–33. Red. Nathaniel Persily & Joshua A. Tucker. Cambridge: Cambridge University Press.
- Gunnell, Terry & Ronström, Owe 2013. Folklore och Performance Studies – en introduktion. *Folkloristikens aktuella utmaningar: Vänbok till Ulf Palmenfelt*. Red. Ulf Palmenfelt, Owe Ronström, Georg Drakos & Jonas Engman. Visby: Gotland University Press. <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn%3Anbn%3Ase%3Aahgo%3Adiva-1774>,
- Gustafsson, Anna W & Hommerberg, Charlotte 2016. "Pojken lyfter sitt svärd. Ger sig in i en strid han inte kan

- vinna": Om metaforer och kronisk cancersjukdom. *Socialmedicinsk tidskrift* nr. 3/2016, s. 271–279.
- Gustafsson, Lasse 2010. Sannfinländarna vill slopa undervisningen i svenska. *Svenska Yle*, 10.9.2010. Hämtad 30.7.2020 från <https://svenska.yle.fi/artikel/2010/09/10/sannfinlandarna-vill-slopa-undervisningen-i-svenska>
- Haapamäki, Saara 2011. Drömmen om enspråkighet. *Ikaros*, nr. 2/2011.
- Haapamäki, Saara & Bäckman, Linda 2020. Att "prata med gurkor": Nya talare av svenska i Närpes." *Svenskan i Finland 18*, s. 26–43. Red. Camilla Wide, Eva Ingman, Katri Lankinen & Veijo Vaakanainen. Åbo: Åbo universitet. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-29-8215-8>
- Hajduk-Nijakowska, Janina 2015. Towards the New Folklore Genre Theory. *Slovensky Narodopis*, vol. 63, nr. 2, s. 161–173.
- Hakamies, Pekka 2016. Proverbs - A Universal Genre? *Genre, text, and interpretation: Multidisciplinary perspectives on folklore and beyond*, s. 299–316. Red. Kaarina Koski, Frog & Ulla Savolainen. Helsinki: Finnish Literature Society. DOI: <https://doi.org/10.21435/sff.22>
- Hakamies, Pekka & Heimo, Anne 2019. Introduction. *Folkloristics in the Digital Age*, s. 8–25. Folklore Fellows Communications.
- Hammer, Olav 2003: On the Construction of History. *Människan och tiden – Time and humanity*. Red. Nils G. Holm & Ulrika Wolf-Knuts. Åbo: Åbo Akademi.
- Harris, Trudier 1995. Genre. *The Journal of American Folklore*, vol. 108, nr. 430, s. 509–527. doi:10.2307/541658
- Harrison, Dick 2000. *Stora döden: Den värsta katastrof som drabbat Europa*. Stockholm: Ordfront.
- Haslam, Nick & Loughnan, Steve 2014: Dehumanization and Infrahumanization. *The Annual Review of Psychology*, 65, s. 399–423. DOI: 10.1146/annurev-psych-010213-115045
- Heggli, Gry 2002. *Skoledagboken: En folkloristisk studie av unge jenters skrivehandlinger*. Diss., Universitetet i Oslo. Oslo: Unipub
- Heikkilä, Anita 2014. *Muumiruotsi, fossiili jääne ja suhteellisen vähäpätöinen asia: Diskurssianalyttinen tutkimus Ylen verkkofoorumien pakkoruotsikeskustelusta*. Magisteruppsats, Uleåborg: Uleåborgs universitet. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:oulu-201409041825>
- Heikkilä, Riie 2006. *Pikku-Kalle ja kaverit*. Helsingfors: Gummerus.
- Heikkilä, Riie 2011. *Bättre folk, bättre smak? Suomenruotsalaisten maku ja kulttuuripääoma*. Diss., Helsingfors: Helsingfors universitet. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-10-6693-1>
- Heikkilä, Riie, Hyyppä, Markku T., Ingström, Pia, Koljonen, Johanna m.fl. 2012. *Kära hurri: 15 synvinklar på tvåspråkigheten i Finland / Rakas hurri: 15 näkökulmaa kaksikielisyteen*. Helsingfors: Schildts & Söderströms.
- Helenius, Dan & Stén, Filip 2021. Kandidat lämnar Samlingspartiet efter rasistiska kommentarer. *Svenska Yle*, 12.5.2021, uppdaterad 14.5.2021. Hämtad 25.10.2021 från <https://svenska.yle.fi/artikel/2021/05/12/kandidat-lamnar-samlingspartiet-efter-rasistiska-kommentarer>
- Helispuro, Jari 2007. Virtuaalivaltion varjossa. Suomen kielipoliittisen tilanteen tarkastelua ja tutkielmia suomenruotsalaisuudesta, pakkoruotsista ja kielilaista nettikirjoitusten pohjalta. Tammerfors: Pilot kustannus.
- Hellspong, Lennart 2004. *Konsten att tala: Handbok i praktisk retorik. Övningsbok i praktisk retorik*, 2. uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Hellström, Anders 2016. *Rasist? Inte jag. Om rasism – en begreppsinventering*. Stockholm: Forum för levande historia. <http://hdl.handle.net/2043/21860>

- Helmbrecht, Johannes 2002. Grammar and function of we. *Us and Others: Social Identities Across Languages, Discourses and Cultures*. s. 31–50. Red. Anna Duszak. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company
- Henriksson, Blanka 2017. "Snusförbudet är ett hån mot vår finlandssvenska kultur!!": Språklig identitet, region och klass i finlandssvensk snusdebatt 2008–2011. *Föreställda finlandssvenskheter: Intersektionella perspektiv på det svenska i Finland*, s. 167–199. Red. Sven-Erik Klinkmann, Blanka Henriksson & Andreas Häger. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland.
- Herberts, Kjell & Andersson, Mikael 1996. *Hurri eller kaveri? Elevreaktioner på tre skolpjäser om finlandssvenskarna*. Institutet för finlandssvensk samhällsforskning.
- Herberts, Kjell 2020. Minoritetens perspektiv: Finlandssvenskarnas uppfattning om språksituationen. *Ur majoritetens perspektiv: Opinionsen om det svenska i Finland*, s. 192–214. Red. Staffan Himmelroos & Kim Strandberg. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:sls-978-951-583-517-8>
- Herd, Katarzyna 2018: "We can make new history here": *Rituals of producing history in Swedish football clubs*. Diss., Lund: Lunds universitet
- Herranen, Gun 1979. "Rysen är ryss fast han steks i smör": historiska sägner och finlandssvensk nationalism. *Tradisjon*, nr. 9, s. 31–40.
- Hertzberg, Lars 1999. Hur mycket identitet behöver människan? *Åbo Underrättelser*, 27.5.1999. Hämtat 7.9.2020 från <http://web.abo.fi/fak/hf/filosofi/Staff/lhertzbe/Kolumner/identitet.pdf>
- Hervik, Peter & Meret, Susi 2013. Erostratus Unbound: Norway's 22/7 converging frames of war. *Nordic Journal of Migration Research*, vol. 3, nr. 4, s. 179–186.
- Hiilloskorpi, Henriikka 2020. Eduskunta käsittelee historiallista tapausta – 5 kysymystä ja vastausta, kuinka Juha Mäenpään vieraslaajipuhe eteni syytesuojaaänestykseen. *Yle Uutiset*, 24.6.2020. Hämtat 5.4.2021 från <https://yle.fi/uutiset/3-11413693>
- Himmelroos, Staffan & Strandberg, Kim (red.) 2020. *Ur majoritetens perspektiv. Opinionsen om det svenska i Finland*. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland
- Hirdman, Yvonne 2001. *Genus: Om det stabila föränderliga former*. Malmö: Liber.
- Hirvi-Ijäs, Maria, Renko, Vappu & Lahtinen, Emmi 2021. *Samspelets regler: Stiftelsefinansieringens betydelse för finländska kultur- och bildningsorganisationers verksamhet*. Kulturpolitiska forskningscentret Cupore. Hämtat 24.4.2021 från https://www.cupore.fi/images/tiedostot/2021/samspelets_regler_cupores_webbpublikation.pdf
- Honko, Lauri (red.) 1980. Upptäckten av folkdiktning och nationell identitet i Finland. *Folklore och nationsbyggande i Norden*, s. 33–51. Åbo: Nordiska institutet för folkdiktning.
- Honko, Lauri 1989. Folkloristic Theories of Genre. *Studies in Oral Narrative*. *Studia Fennica* 33, s. 13–28. Red. Anna-Leena Siikala. Helsingfors: Finska litteratursällskapet.
- Hsieh, Hsiu-Fang & Shannon, Sarah, E. 2005. Three approaches to qualitative content analysis. *Qualitative health research*, vol. 15, nr. 9, s. 1277–1288.
- Hymes, Dell 1981. Breakthrough into Performance. "In vain I tried to tell you": *Essays in Native American Ethnopoetics*, s. 79–141. University of Pennsylvania Press.
- Hägglom, Johanna 2019. De bygger Finlands enda lyxvara – "Vi har inte råd med missnöjda kunder". *Hufvudstadsbladet*, 29.9.2019.
- Häikiö, Martti 2011. Svinhufvud, Pehr Evind. *Biografiskt lexikon för Finland 4. Republiken M–Ö* (online publicering 2014). Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland.

- <http://urn.fi/URN:NBN:fi:sls-4089-1416928956695>
- Häkkinen, Kaisa 2005a. Finsk. *Nordens språk - med røtter og føtter*, s. 75–96. Red. Iben Stampe Sletten. Köpenhamn: Nordiska ministerrådet.
- Häkkinen, Kaisa 2005b. Vanhat suomalaiset taudinnimet. *Duodecim*, vol. 121, nr. 9, s. 993–997.
- Häkkinen, Kaisa 2019. Svenska lånord i finskan. *Finländsk svenska från medeltid till 1860*, s. 385–398. Red. Marika Tandefelt. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:sls-978-951-583-482-9>
- Hällsten, Annika 2013. Avfärda aldrig hatet. *Hufvudstadsbladet*, 13.3.2013, uppdaterad 15.3.2013. Hämtat 30.9.2020 från <http://gamla.hbl.fi/kultur/2013-03-13/408451/avfarda-aldrighatet>
- Hällström-Reijonen, Charlotta af 2019. Finländsk standardsvenska. *Finländsk svenska från medeltid till 1860*, s. 291–315. Red. Marika Tandefelt. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:sls-978-951-583-482-9>
- Högnäs, Sten 1995. *Kustens och skogarnas folk: Om synen på svenskt och finskt lynne*. Stockholm: Atlantis.
- Iisaho, Pia 2013. Bettina Sångbom mordhotad. *Svenska Yle*, 28.5.2013. Hämtad 30.9.2020 från <https://svenska.yle.fi/artikel/2013/05/28/bettina-sagbom-mordhotad>
- IMDb u.å. Katten Fritz. [Fritz the Cat]. *Internet Movie Database*. Hämtat 9.10.2020 från https://www.imdb.com/title/tt0068612/?ref_=fn_al_tt_1
- Inrikesministeriet 2019. En flykting flyr undan förföljelse i sitt hemland. Hämtat 15.4.2019 från <https://intermin.fi/sv/ansvarsomraden/migration/asylsokande-och-flyktingar>
- Institutet för de inhemska språken u.å. Språk i Finland. Hämtat 19.8.2020 från https://www.sprakinstitutet.fi/sv/om_sprak/sprak_i_finland
- International Organization for Migration 2015: EU Migrant, Refugee Arrivals by Land and Sea Approach One Million in 2015. Hämtat 18.12.2015 från <https://www.iom.int/news/eu-migrant-refugeearrivals-land-and-sea-approachone-million-2015>
- Jacobs, Joseph 2008. *English Fairy Tales*. Auckland, NZ: The Floating Press.
- Johanson, Tom 2021. Karleby ger anvisningar för hur beslutsfattarna agerar i sociala medier. *Österbottens tidning*, 16.8.2021. Hämtat 23.10.2021 från <https://www.osterbottenstidning.fi/Artikel/Visa/501535>
- Joki, Niklas 2020. Vaasan keskussairaala on nyt virallisesti laajan päivystyksen sairaala. *Yle Uutiset*, 3.1.2020. Hämtat 9.11.2021 från <https://yle.fi/uutiset/3-11142896>
- Jones, Michael Owen 1990. A Folklore Approach to Emotions in Work. *American Behavioral Scientist*, vol. 33, nr.3, s. 278–286. doi:10.1177/0002764290033003002
- Jord- och skogsbruksministeriet u.å. Främmande arter. Hämtat 10.11.2021 från https://mmm.fi/sv/frammande_arter
- Jungar, Ann-Cathrine 2017. *Populism i Norden: Från marginalen till den politiska mittfåran*. Helsingfors: Tankesmedjan Agenda. Hämtad 13.3.2021 från https://www.agenda.fi/wp-content/uploads/2018/04/Populism_web.pdf
- Justitieministeriet 2013. Förföljelse blir straffbart vid ingången av nästa år. *Pressmeddelande* 12.12.2013. Hämtat 28.9.2020 från <https://oikeusministerio.fi/sv/-/forfoljelse-bli-straftbart-vid-vingangen-av-nasta-ar>
- Juutilainen, Antti 1997: *Rinta rinnan: Suomenruotsalaisten joukkojen sotatiet 1939–1944*. Borgå & Helsingfors & Juva: WSOY
- Kajanti, Caius 1997. *Siniristolipumme*. Helsingfors: Otava

- Kallenberg, Lukas 2019. Putin är bekväm i relationen mellan Ryssland och Finland. *Hufvudstadsbladet*, 15.8.2019. Hämtat 9.10.2020 från <https://www.hbl.fi/artikel/putin-ar-bekvam-i-relationen-mellan-ryssland-och-finland/>
- Kapchan, Deborah A. 1995. Performance. *The Journal of American Folklore*, vol. 108, nr. 430, s. 479–508. University of Illinois Press. <https://doi.org/10.2307/541657>.
- Karkulehto, Sanna, Saresma, Tuija, Harjunen, Hannele & Kantola, Johanna 2012. Intersektionaalisuus metodologiana ja performatiivisen intersektionaalisuuden haaste. *Naistutkimus*, vol. 25, nr. 4, s. 17–28.
- Kaski, Christoffer 2017. Grankullaborna rikast i regionen – män förtjänade betydligt mera än kvinnor. *Svenska Yle*, 23.8.2017. Hämtat 10.9.2020 från <https://svenska.yle.fi/artikel/2017/08/23/grankullaborna-rikast-i-regionen-man-fortjanadebetydligt-mera-an-kvinnor>
- Keller, Daphne & Leerssen, Paddy 2020. Facts and Where to Find Them: Empirical Research on Internet Platforms and Content Moderation. *Social Media and Democracy: The State of the Field, Prospects for Reform*, s. 220–251. Red. Nathaniel Persily & Joshua A. Tucker. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kerkelä, Lasse 2013. Skyddspolisen: Bakom hoten sannolikt bara en person. *Helsingin Sanomat*, 30.5.2013.
- Kerola, Elina 2010. "Hej vita sandstränder och turkost hav, here I come!" En komparativ undersökning av engelska lånord i tidningarna *Veckorevyn* och *Amelia*. Magisteruppsats, Vasa: Vasa universitet. Hämtat 11.9.2020 från https://osuva.uwasa.fi/bitstream/handle/10024/1591/osuva_4095.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Kjölstad, Henrik 2020. *A European Declaration of Fascism? En analys av Anders Behring Breiviks manifest 2083*. Lic., Sundsvall: Mittuniversitetet. <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:miun:diva-38920>
- Klinge, Matti 2009. Snellman, Johan Vilhelm. *Biografiskt lexikon för Finland 2. Ryska tiden* (online publicering 2014). <http://urn.fi/URN:NBN:fi:sls-4823-1416928957429>
- Klinkmann, Sven-Erik 2014. Finlandssvenskarna och humorns gränser. *Skratt som fastnar: Kulturella perspektiv på skratt och humor*, s. 117–138. Red. Lars-Eric Jönsson & Fredrik Nilsson. Lund: Lunds universitet.
- Klinkmann, Sven-Erik 2017a. Om finlandssvenska identiteter, intersektioner och hanteringsstrategier. *Föreställda finlandssvenskheter: Intersektionella perspektiv på det svenska i Finland*, s. 29–56. Red. Sven-Erik Klinkmann, Blanka Henriksson & Andreas Häger. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland.
- Klinkmann, Sven-Erik 2017b. "Svenska talande bättre folk" – mellan ironi, stereotyp och humor. *Föreställda finlandssvenskheter: Intersektionella perspektiv på det svenska i Finland*, s. 301–328. Red. Sven-Erik Klinkmann, Blanka Henriksson & Andreas Häger. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland.
- Klinkmann, Sven-Erik, Henriksson, Blanka & Häger, Andreas 2017. Introduktion. *Föreställda finlandssvenskheter: Intersektionella perspektiv på det svenska i Finland*, s. 9–25. Red. Sven-Erik Klinkmann, Blanka Henriksson & Andreas Häger. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland.
- Kinnunen, Eeva-Liisa 1997. Huomioita koululaisvitsien perhesuhteista. *Elektroliisti*, vol. 4, nr. 1. Hämtat 29.4.2021 från <https://journal.fi/elore/article/download/78233/39132?inline=1mi>
- Kivimäki, Petri 2018. Uuden kielilain lopputulos jäämässä torsoksi: itärajan koululaiset eivät haluakaan luopua pakkoruotsista. *Yle Uutiset*, 5.2.2018, uppdaterad 6.2.2018. Hämtad 26.3.2021 från <https://yle.fi/uutiset/3-10055986>
- Knuutila, Alexi, Kosonen, Heidi, Saresma, Tuija, Haara, Paula, Pöyhtäri, Reeta 2019. Inverkan av hatprat av

- samhälleliga beslutsprocesserna. *Publikationsserie för statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet* 2019:57. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-786-4>
- Koivunen, Anu 2010. An affective turn? Reimagining the subject of feminist theory. *Working with Affect in Feminist Readings: Disturbing Differences*, s. 8–28. Red. Marianne Liljeström & Susanna Paasonen. Taylor & Francis.
- Koivunen, Anu 2013. Vi är inte jämställt näthattade. *Hufvudstadsbladet*, 5.5.2013. Hämtat 8.10.2020 från <http://gamla.hbl.fi/i-dag/2013-05-03/445796/anu-koivunen-vi-ar-inte-jamstallt-nathattade>
- Kolbe, Laura 2018. Helsingfors – kontinuiteter och förvandlingar. *På spaning efter den svenskspråkiga arbetarklassen i Helsingfors*, s. 10–19. Tankesmedjan Magma. Hämtat 10.9.2020 från <http://magma.fi/wp-content/uploads/2019/06/104.pdf>
- Kommunförbundet 2017. *Svensk- och tvåspråkiga kommuner: Bakgrundsinformation 2008–2017*. Hämtat 8.10.2020 från https://www.kommunforbundet.fi/sites/default/files/media/file/2017-02-svensk-och-tvasprakiga-kommuner_0.pdf
- Kommuntorget 2018. Kommunalskatten lägst i Grankulla. *Kommuntorget*, 21.11.2018. Hämtat 10.9.2020 från <https://kommuntorget.fi/ekonomi/kommunalskatten-lagst-i-grankulla/>
- Konstnärsgillet i Finland. Harro Koskinen. *Kuvataiteilijamatrikkeli*. Hämtat 21.7.2020 från <https://kuvataiteilijamatrikkeli.fi/taiteilija/harro-koskinen>
- Korhonen, Nita, Jauhola, Laura, Oosi, Olli, Huttunen, Hannu-Pekka 2016. "Ofta får man fundera på hur man ska vara och vart man vågar gå": Utredning om hatretorik och trakasserier samt deras verkningar på olika minoritetsgrupper. Justitieministeriets publikation 7/2016. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-496-9>
- Koskinen, Eva-Maria 2016. Varför stormar det kring jouren i Vasa? Vi förklarar i sex punkter. *Svenska Yle*, 8.12.2016. Hämtad 21.8.2020 från <https://svenska.yle.fi/artikel/2016/12/08/varfor-stormar-det-kring-jouren-i-vasa-vi-forklarar-i-sex-punkter>
- Koskinen-Koivisto, Eerika, Marander-Eklund, Lena 2014: Den rödvitprickiga klänningen – bruket av berättelsen om 1950-talet i en politisk familjekampanj. *Talande ting. Om berättelse och materialitet*. s.137–149. Red. Katarina Ek-Nilsson & Birgitta Meurling. Uppsala: Institutet för språk och folkminnen.
- Kotonen, Tommi 2019. The Soldiers of Odin Finland: From a Local Movement to an International Franchise. *Vigilantism against Migrants and Minorities*, s. 241–256. Red. Tore Bjørgo & Miroslav Mareš. London & New York: Routledge.
- Kristeva, Julia 1986 (1980 [1969]). Word, Dialogue and Novel. *The Kristeva Reader: Julia Kristeva*, s. 35–59. Red. Toril Moi. New York: Columbia University Press.
- Kuronen, Mikko 2016. Uttal av S2-finska med fokus på svenskspråkiga talare. *Puhe ja kieli*, vol. 36, nr. 3, s. 147–174.
- Kurvinen, Heidi 2015. Reporting on How Feminism and Immigration Triggers Hate Speech in Finland. *Hets och hat online. Hur journalistiken och yttrandefriheten utmanas i Norden*. Nordicom-Information, vol. 37, nr 3–4, s. 38–42. Red. Ingela Wadbring & Ragnhild Mølster. https://www.nordicom.gu.se/sites/default/files/kapitel-pdf/ni_3-4_2015.pdf
- Kuvaja, Christer 2019. Språkkontakt och tvåspråkighet i 1700- och 1800-talets Finland. *Finländsk svenska från medeltid till 1860*, s. 325–356. Red. Marika Tandefelt. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:sls-978-951-583-481-2>
- Kverndokk, Kyrre 2020. "Je suis sick of this shit": Terrorangrep, memetisk kultur og digitale sorgriter. *Tidsskrift for kulturforskning*, vol. 19, nr. 2, s. 45–66. Hämtad 21.9.2021 från

- <https://hdl.handle.net/11250/2757429>
- Lagus, Krista, Pantzar, Mika, Ruckenstein, Minna & Ylisiurua, Marjoriikka 2016. *Suomi24. Muodonantoa aineistolle*. Kuluttajatutkimuskeskus 2016:10. Helsingfors: Helsingfors universitet. <http://hdl.handle.net/10138/163190>
- Lakoff, George & Johnson, Mark 2003. *Metaphors we live by*. Chicago: University of Chicago Press.
- Landgrén, Lars-Folke 2009. Freudenthal, Axel Olof. *Biografiskt lexikon för Finland 2. Ryska tiden*. (Online publicering i december 2014). Helsingfors: Svenska litteratursällskapet I Finland. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:sls-4672-1416928957278>
- Langh, Sara 2011. Käsören Kirsi Virtanen får mothugg. *Svenska Yle*, 25.1.2011. Hämtat 2.3.2021 från <https://svenska.yle.fi/a/7-420624>
- Langh, Sara 2016. Sannfinländsk video väcker avsky - var finns etiken, undrar SFP-ledare. *Svenska Yle*, 28.12.2016. Hämtat 23.5.2021 från <https://svenska.yle.fi/artikel/2016/12/28/sannfinlandsk-video-vacker-avsky-var-finns-etiken-undrar-sfp-ledare>
- Larsson, William Sten 2019. Incels: Avhumanisering och giftig diskurs. *Teknologi-antropologi-antologi: Om det å være menneske i teknologiens tidsalder*, s. 1–8. Red. Jens Røyrvik & Alexander Berntsen. Trondheim: NTNU Samfunnsforskning. Hämtat 3.3.2021 från <https://samforsk.no/Publikasjoner/2019/Teknologi-antropologi-antologi%20WEB.pdf#page=15>
- Leach, Edmund 1964. *Anthropological Aspects of language: animal categories and verbal abuse*. *New directions in the study of language*. Red. E. H. Lenneberg. Cambridge: M.I.T. Press. Hämtat 27.6.2019 från <https://www.scribd.com/doc/82724053/Edmund-Leach-1964-Anthropological-Aspects-of-language-animal-categories-and-verbal-abuse>
- Lennartsson, Rebecka 2015. "Kärfvar och kåddor och lort": Dikter om kvinnohat i 1700-talets Stockholm. *RIG Kulturhistorisk tidskrift*, vol. 98, nr. 4, s. 171–189.
- Lindberg, Jan-Ulrik 2011. Året då hurrina sjöng och ropade på hjälp". *Yle X3M*, 22.12.2011, uppdaterad 24.6.2014. Hämtat 4.11.2021 från <https://svenska.yle.fi/a/7-667633>
- Lindberg, Johan 2009. Flagga. *Uppslagsverket Finland*. Svenska folkskolans vänner. Hämtat 1.10.2020 <https://uppslagsverket.fi/sv/sok/vie-w-103684-Flagga>
- Lindberg, Johan 2011a. Ryssar. *Uppslagsverket Finland*. Svenska folkskolans vänner. Hämtat 26.3.2021 från <https://uppslagsverket.fi/sv/sok/vie-w-170045-Ryssar>
- Lindberg, Johan 2011b. Svenskinland. *Uppslagsverket Finland*. Svenska folkskolans vänner. Hämtat 1.10.2020 från <https://uppslagsverket.fi/sv/sok/vie-w-103684-Svenskinland>
- Lindell, Marina 2016. *Språkbarometern 2004–2016: Forskningsrapport*. Justitieministeriets publikation 52/2016. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-543-0>
- Lindell, Marina 2020. *Språkbarometern 2020. Forskningsrapport*. Justitieministeriets publikationer. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-852-3>
- Lindell, Marina, Strandberg, Kim, Himmelroos, Staffan, & Grönlund, Kimmo 2018. Samtal om svenskan: hur diskussionsregler med moderering motverkar gruppolarisering i likasinnade grupper. *Politiikka*, vol. 60, nr.1, s. 6–18.
- Lindén, Carl-Gustav & Laurent, Lina 2015. Sannfinländarna styr den finländska politiska debatten. *Hets och hat online. Hur journalistiken och yttrandefriheten utmanas i Norden*, s. 75–79. Red. Ingela Wadbring & Ragnhild Mølster. Nordicom-Information 37 (2015) 3–4.

- Hämtat 21.9.2020 från
https://www.nordicom.gu.se/sites/default/files/kapitel-pdf/ni_3-4_2015.pdf
- Lindqvist, Yrsa 2001a. Minnesbilder från trettioalets språkstrid – individuella hållningar i språkfrågan. *Gränsfolkets barn: Finlandssvensk marginalitet och självhävdelse i kulturanalytiskt perspektiv*, s. 161–184. Red. Anna-Maria Åström, Bo Lönnqvist, Yrsa Lindqvist. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland.
- Lindqvist, Yrsa 2001b. "Natur och kultur" – stereotypernas uttryck. *Gränsfolkets barn: Finlandssvensk marginalitet och självhävdelse i kulturanalytiskt perspektiv*, s. 206–220. Red. Anna-Maria Åström, Bo Lönnqvist, Yrsa Lindqvist. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland.
- Lipponen, Sami 2003: Nationalism i dagens värld: om tidsperspektivet i den nationalistiska ideologin. *Människan och tiden – Time and humanity*, s. 267–306. Red. Nils G. Holm & Ulrika Wolf-Knuts. Åbo: Åbo Akademi.
- Lundberg, Helena 2016. *Strävan efter värdighet: En studie i servicearbete*. Diss., Karlstad: Karlstads universitet. Hämtat 9.10.2020 från <http://kau.diva-portal.org/smash/get/diva2:903986/FULLTEXT01.pdf>
- Lundell, Krister 2020. Partiidentifikation och partiideologi: skillnader i attityder till svenskan? *Ur majoritetens perspektiv. Opinionsen om det svenska i Finland*, s. 47–65. Red. Staffan Himmelroos & Kim Strandberg. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:sls-978-951-583-517-8>
- Lundqvist, Britt-Inger 2013. Att störa det homogena av födsel och ohejdad vana. *Att störa det homogenitet*, s. 46–61. Red. Anna Furmark. Lund: Nordic Academic Press.
- Lähdesmäki, Tuuli & Saresma, Tuija 2014. Reframing gender equality in Finnish online discussion on immigration: Populist articulations of religious minorities and marginalized sexualities. *NORA - Nordic Journal of Feminist and Gender Research*, vol. 22, nr. 4, s. 299–313. doi:10.1080/08038740.2014.953580
- Löfgren, Jakob 2018. *...And Death proclaimed 'HAPPY HOGSWATCH TO ALL, AND TO ALL A GOOD NIGHT': Intertext and Folklore in Discworld-fandom*. Diss., Åbo: Åbo Akademi. <http://www.urn.fi/URN:ISBN:978-952-12-3638-9>
- Löv, Mikaela 2016. Tiotusen österbottningar stod gemensamt upp för Vasa centralsjukhus. *Svenska Yle*, 8.10.2016. Hämtat 11.4.2021 från <https://svenska.yle.fi/artikel/2016/10/08/tiotusen-osterbottningar-stod-gemensamt-upp-vasa-centralsjukhus>
- Lööw, Heléne 2017. I gränslandet – symbiosen mellan det organiserade och det oorganiserade. *Den ensamme terroristen? Om lone wolves, näthat och brinnande flyktningförläggningar*, s. 19–66. Red. Michael Dahlberg-Grundberg, Mattias Gardell & Heléne Lööw. Stockholm: Ordfront förlag.
- MacLure, Maggie 2013. Classification or wonder? Coding as an analytic practice in qualitative research. *Deleuze and research methodologies*, s. 164–183. Red. Rebecca Coleman & Jessica Ringose. Edinburgh University Press
- Mantilla, Karla 2013. Gendertrolling: Misogyny Adapts to New Media. *Feminist Studies*, vol. 39, nr. 2, s. 563–570.
- Marander-Eklund, Lena 2009. "Kanske den bästa tiden i mitt liv": Analys av emotioner i ett frågelistmaterial om livet i efterkrigstidens Finland. *Tidskrift för kulturforskning*, vol. 8, nr. 4, s. 22–38. Hämtad 9.10.2020 från <http://ojs.novus.no/index.php/TFK/article/viewFile/449/445>
- Marander-Eklund, Lena & Illman, Ruth 2007. *Känslornas koreografi: Reflektioner kring känsla och förståelse i kulturforskning*. Hedemora: Gidlund.
- Marçal, Katrine 2015. Män flyr – kvinnor stannar. *Aftonbladet*, 29.11.2015, uppdaterad 30.11.2015. Hämtad

- 5.3.2021 från
<https://www.aftonbladet.se/ledare/a/8wxdAw/man-flyr--kvinnor-stannar>
- Marinen u.å. Nylands brigad utbildar kustjagartrupper. Hämtad 1.10.2020 från
<https://merivoimat.fi/sv/nylands-brigad>
- Markham, Annette & Buchanan, Elizabeth 2012. *Ethical decision-making and internet research: Version 2.0. recommendations from the AoIR ethics working committee*. Hämtad 25.5.2021 från aoir.org/reports/ethics2.pdf
- Massumi, Brian 1995. The Autonomy of Affect. *Cultural Critique*, nr. 31, s. 83–109.
- Mattsson, Isabella 2015. Enskilda fulla personer bränner flyktinföreläggningar. *Svenska Yle*, 28.12.2015. Hämtad 4.3.2021 från <https://svenska.yle.fi/artikel/2015/12/28/enskilda-fulla-personer-branner-flyktinförelaggnningar>
- Mattsson, Kristin 2011. *Att skriva det finlandssvenska: Etnicitet i kvinnors livshistorier*. Diss., Åbo: Åbo Akademi
- McNeill, Lynne S. 2013. *Folklore Rules: A Fun, Quick, and Useful Introduction to the Field of Academic Folklore Studies*. Logan Utah: Utah State University Press.
- McRae, Kenneth Douglas & Helander, Mika & Luoma, Sari 1997. *Conflict and Compromise in Multilingual Societies: Finland*. Waterloo, Ont.: Wilfrid Laurier University Press.
- Medborgarinitiativ.fi. Medborgarinitiativ är ett sätt att påverka lagstiftningen. Hämtad 22.5.2021 från <https://www.kansalaisaloite.fi/sv>
- Mediespråk u.å. Näthat. Hämtad 25.9.2021 från <https://www.mediesprak.fi/hatpropaganda-inte-hatprat?search=n%C3%A4that>
- Meinander, Henrik 2014. *Finlands historia: Linjer, strukturer, vändpunkter*. Helsingfors: Schildts & Söderströms
- Meinander, Henrik 2016. *Nationalstaten: Finlands svenskhet 1922–2015*. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland.
- Melin, Lars & Lange, Sven 2000. *Att analysera text. Stilanalys med exempel*, 3. uppl. Studentlitteratur, Lund.
- Migrationsinfo 2020. *Hur många i Sverige är födda i ett annat land?* Hämtad 15.9.2020 från <https://www.migrationsinfo.se/fragor-och-svar/hur-manga-utrikes-fodda-sverige/>
- Monaghan, P. 2003. *The encyclopedia of Celtic mythology and folklore*. New York: Facts On File.
- Mooney, Annabelle 2014. *Human Rights and the Body: Hidden in Plain Sight*. Ashgate.
- Mral, Brigitte 2013. Attityder som retoriska medel: Exemplet kärnavfallsfrågan. *Krisretorik: Retoriska aspekter på kriskommunikation*, s. 105–123. Red. Brigitte Mral & Orla Vigsø. Åstorp: Retorikförlaget.
- Museiverket, Etnologiska byrån. Helsingfors: MV: K25 Suomalaiset ja ruotsalaiset, Finnarna och svenskarna. Bo Lönnqvist 1978.
- Mustajoki, Arto & Protassova, Ekaterina 2015. The Finnish-Russian relationships: The interplay of economics, history, psychology and language. *Russian Journal of Linguistics*, vol. 23, nr. 4, s. 69–80.
- Mylly, Juhani 2011. Vennamo, Veikko. *Biografiskt lexikon för Finland 4. Republiken M–Ö* (online publicering 2014). Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:sls-4213-1416928956819>
- Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata u.å. "Ändring av modersmålet". *Befolkningsdatasystemet*. dvv.fi
- Myntti, Kenneth 2015. Satiren ska sparka uppåt. *Österbottens tidning*, 19.1.2015.
- Mäkitalo, Mikko 2020. Mumindalen inte en miniatyr av Finland. *Finland utomlands*. Hämtad 14.9.2020 från https://finlandabroad.fi/web/swe/aktuellt/asset_publisher/T01HPEq0q7J

- C/content/muumilaakso-ei-ole-miniattyrikokoinensuomi/384951
- Mäntysalo, Jesse 2016. IS: Ylen uutisankkuri Kristina Wallendorff haudan lepoon yhdessä miehensä kanssa. *Iltalehti*, 17.6.2016. Hämtat 4.2.2021 från <https://www.iltalehti.fi/uutiset/a/2016061721746816>
- NE u.å. Pluralis majestatis. *Nationalecyklopedin* online.
- Niiranen, Jussi 2011. Astrid Thorsin uhkaajan tuomio koveni. *Iltasanomat*, 8.7.2011. Hämtat 7.12.2017 från <https://www.is.fi/kotimaa/art-2000000413853.html?nomobile=2>
- Nikula, Kristina 2013. Låsta perspektiv: Om personstereotyper i svenskan. *Perspektivet som utmaning*, s. 233–244. Red. M. Eronen & M. Rodi-Risberg. Vasa: Vakki Publications.
- Niskanen, Eija 2018. Muunit japanilaisessa animaatiotuotannossa 1960–1990-luvulla. *Lähikuva* nr. 4/2018, s. 90–97. Helsingfors: Helsingfors universitet. Hämtat 16.9.2020 från <file:///C:/Users/karsan/Downloads/77935-Artikkelin%20teksti-111526-1-10-20190125.pdf>
- Nussbaum, Martha C. 2013. *Political Emotions: Why Love Matters for Justice*. Cambridge: Harvard University Press.
- Nylund Skog, Susanne 2009. Mellan liv och död: Känslor i en berättelse från Förintelsen. *Norsk Tidsskrift for Kulturforskning*, vol. 8, nr 4, s. 5–21.
- Nylund Skog, Susanne 2012. *Livets vägar: Svenska judinnors berättelser om förskingring, förintelse, förtryck och frihet*. Institutet för språk och folkminnen.
- Ochs, Juliana 2011. *Security and Suspicion: An Ethnography of Everyday Life in Israel*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Opie, I. A. & Tatem, M. 1989. *A dictionary of superstitions*. Oxford: Oxford University Press.
- Opinionsnämnden för massmedier 2010. *Friande 4261/Yle/10*. Hämtat 2.3.2021 från <http://www.jsn.fi/sv/beslut/?id=6445>
- Oring, Elliott 1987. Jokes and the Discourse on Disaster. *The Journal of American Folklore*, vol. 100, nr. 397, s. 276–286. American Folklore Society.
- Oxford Learner's Dictionaries u.å. Vegetable. Hämtat 16.9.2020 från <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/vegetable>
- Paal, Piret 2011. *Written Cancer Narratives: An Ethnomedical Study of Cancer Patients' Thoughts, Emotions and Experiences*. Diss., Helsingfors: Helsingfors universitet.
- Paldán, Maiju 2018. *Seksuaalisen haluttomuuden diskurssit Suomi24-korpussaineistossa*. Magisteruppsats. Jyväskylä: Jyväskylä universitet.
- Palmenfelt, Ulf 2017. *Berättade gemenskaper: Individuella livshistorier och kollektiva tankefigurer*. Stockholm: Carlsson Bokförlag.
- Palmgren, Ann-Charlotte 2014. *Göra ätstörd: Om flickskap, normativitet och taktik i bloggar*. Diss., Åbo: Åbo Akademis förlag.
- Perhiö, Teemu 2019. *Skydda dig mot fästingar, sorkfeber och myggor – men tänk inte på dem hela sommaren*. Institutet för hälsa och välfärd THL. Hämtat 17.9.2020 från <https://thl.fi/sv/web/thlfi-sv/aktuellt/kampanjer/sommarhalsa/skydda-dig-mot-fastingarsorkfeber-och-myggor>
- Persily, Nathaniel & Tucker, Joshua A. (red.) 2020. *Social Media and Democracy: The State of the Field, Prospects for Reform*. Cambridge: Cambridge University Press. doi:10.1017/9781108890960
- Perussuomalaiset u.å. *Arvomaailmamme – Our Values*. Hämtat 3.11.2020 från <https://www.perussuomalaiset.fi/tietoa-meista/arvomaailmamme/>
- Pettersson, Tobias 2017. Historiker: Svenska tiden i Finland värre än kolonialismen i Kongo. *Hufvudstadsbladet*, 13.8.2017. H
- Potts, Amanda & Semino, Elena 2019. Cancer as a Metaphor. *Metaphor and Symbol*, vol. 34, nr. 2, s. 81–95.

- <https://doi.org/10.1080/10926488.2019.1611723>
- Psykologiguiden 2020. Affekt.
Psykologilexikon. Red. Henry Egidius. Natur & Kultur. Hämtat 7.10.2020 från <https://www.psykologiguiden.se/psykologilexikon/?Lookup=affekt>
- Pyrhönen, Niko 2015. *The True Colors of Finnish Welfare Nationalism: Consolidation of Neo-Populist Advocacy as a Resonant Collective Identity through Mobilization of Exclusionary Narratives of Blue-and-White Solidarity*. Diss., Helsingfors universitet.
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-10-8837-7>
- Pätt, Frida 2021a. Isotalus får fortsätta med sina förtroendeuppdrag trots dom. *Österbottens tidning*, 22.10.2021.
- Pätt, Frida 2021b. Fullmäktige ska pröva förtroendet för Tiina Isotalus – hon säger upp sig som specialmedarbetare. *Österbottens tidning*, 30.11.2021.
- Pääkkönen, Eija 2010. *Hyvää elämää Muumilaaksossa: Maailmankuva, moraali ja arvot onnellisen elämän aineksina Tove Janssonin muumiromaaneissa*. Magisteruppsats, Jyväskylä: Jyväskylä universitet.
<http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-201102211788201102211788.pdf?..>
- Pöyhkäri, Reeta, Haara, Paula, Raittila, Pentti 2013. *Vihapuhe sananvapautta kaventamassa*. Tammerfors: Tampere University Press.
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-44-9249-5>
- Regeringens proposition till riksdagen 2017. *Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av lagen om grundläggande utbildning*. Hämtat 10.11.2021 från <https://okm.fi/sv/sprakforsok>
- Reischer, Erica & Koo, Kathryn S. 2004. The Body Beautiful: Symbolism and Agency in the Social World. *Annual Review of Anthropology*, vol. 33 (2004), s. 297–317. Palo Alto: Annual Reviews.
- <https://www.jstor.org/stable/25064855>
- Reitala, Aimo 2009. Gallen-Kallela, Akseli. *Biografiskt lexikon för Finland 2*. Online publicering i december 2014, uppdaterad 29.9.2016.
URN:NBN:fi:sls-4673-1416928957279
- Reuter, Michael 1999. Är hurrin en hurrare? *Reuters ruta* 8/9 1999. Institutet för de inhemska språken. Hämtat 22.5.2021 från https://www.sprakinstitutet.fi/sv/publikationer/sprakspalter/reuters_rutor_1986_2013/1999/ar_hurrin_en_hurrare
- Riis, Ole & Woodhead, Linda 2010. *A Sociology of Religious Emotion*. Oxford: Oxford University Press.
- Riksdagen 2015. *Riksdagens skrivelse 54/2014 rd. Medborgarinitiativ: Svenskan som valfritt läroämne på alla utbildningsstadiet (MI 2/2014 rd)*. Hämtat 8.10.2020 från https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/EduskunnanVastaus/Documents/rsk_54+2014.pdf
- Riksdagen u.å. a. Sebastian Tynkkynen. Hämtat 17.2.2021 från <https://www.eduskunta.fi/SV/kansanedustajat/Sidor/1451.aspx>
- Riksdagen u.å. b. Tytti Tuppurainen. Hämtat 17.2.2021 från <https://www.eduskunta.fi/SV/kansanedustajat/Sidor/1451.aspx>
- Rinne, Jenni, Kajander, Anna & Haanpää, Riina 2020. *Affektit ja tunteet kulttuurien tutkimuksessa*. Vanda: Suomen kansatieteilijöiden yhdistys Ethnos ry.
- Rosvall, Per-Åke 2015. "Lad" research, the reproduction of stereotypes? Ethnographic dilemmas when researching boys from working-class backgrounds. *Ethnography and Education*, vol. 10, nr. 2, s. 215–229. DOI: 10.1080/17457823.2015.1016054
- Ruda, Anna & Långvik, Ann-Sofie 2015. Närpes blir tvåspråkigt vid nyår. *Svenska Yle*, 13.5.2015. Hämtat 16.9.2020 från

- <https://svenska.yle.fi/artikel/2015/05/13/narpes-blirtvasprakigt-vid-nyar>
- Rummukainen, Anu 2016. Kyllikin siskot haastaa Soldiers of Odinin katupartiot rakkauden sanomalla. *Yle Uutiset*, 7.1.2016. Hämtat 2.3.2021 från <https://yle.fi/uutiset/3-8576008>
- Ruotsalainen, Maria 2017. "Vihapuheen" nousu julkisessa keskustelussa. *Jätkät & Jyttyt: Perussuomalaiset Ja Populismin Retoriikka*, s. 181–197. Red. Emilia Palonen & Tuija Saresma. Tammerfors: Vastapaino.
- Saarikoski, Helena 2001. *Mistä on huonot tytöt tehty?* Helsinki: Tammi.
- Saarinen, Jarkko & Varnajot, Alix 2019. The Arctic in tourism: complementing and contesting perspectives on tourism in the Arctic. *Polar Geography*, vol. 42, nr. 2, s. 109–124. <https://doi.org/10.1080/1088937X.2019.1578287>
- Sahlberg, Bengt 2012. *Muntergök, mallgroda, morsgris: En sociozoologisk safari i en annorlunda värld*. Stockholm: Infobooks.
- Sandell, Karin 2018. Gay clowns, pigs and traitors. An emotion analysis of online hate-speech directed at the Swedish speaking population in Finland. *Folklore: Electronic Journal of Folklore*, vol. 74. <https://doi.org/10.7592/FEJF2018.74.sandell>
- SAOL 2015a. Hora. *Svenska Akademiens ordlista*. Svenska Akademien. Hämtat 28.4.2021 från svenska.se
- SAOL 2015b. Skit. *Svenska Akademiens ordlista*. Svenska Akademien. Hämtat 12.2.2021 från svenska.se
- SAOL 2015c. Påstå. *Svenska Akademiens ordlista*. Svenska Akademien. Hämtat 12.2.2021 från svenska.se
- Sarelin, Mikael 2012. Krigaren och transvestiten: Gestaltningar av mörker och maskuliniteter i finländsk black metal. Diss., Åbo: Åbo Akademi. Åbo Akademis förlag.
- Saresma, Tuija 2020. Vihan sfäärit: Valkoisten heteromiesten affektiivinen mobilisaatio sosiaalisessa mediassa. *Affektit ja tunteet kulttuurien tutkimuksessa*, s. 196–243. Red. Jenni Rinne, Anna Kajander ja Riina Haanpää. Vanda: Suomen kansatieteilijöiden yhdistys Ethnos. <https://doi.org/10.31885/9789526850962>
- Saukkonen, Pasi 2011. *Mikä suomenruotsalaisissa ärsyttää? Selvitys mediakeskustelussa Suomessa: Varför irriterar finlandssvenskarna? En mediananalys med sammandrag på svenska*. Helsingfors: Magma. Hämtat 16.3.2021 från <http://magma.fi/wp-content/uploads/2019/06/63.pdf>
- Savolainen, Raimo 2019. *Med bildningens kraft: J.V. Snellmans liv*. Övers. Leif Pietilä & Pertti Hakala. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:sls-978-951-583-471-3>
- Savonius, Anna 2018. Intresset för att byta ut svenskan är lamt till och med i öst: Ryska intresserar Tuukka och Mette - föräldrarna vill att de läser svenska. *Svenska Yle*, 22.2.2018. Hämtat 26.3.2021 från <https://svenska.yle.fi/artikel/2018/02/22/intresset-for-att-byta-ut-svenskan-ar-lamt-till-och-med-i-ost-ryska-intresserar>
- Schmitz, Sigrid, Ahmed, Sara 2014. Affect/Emotion: Orientation Matters. A Conversation between Sigrid Schmitz and Sara Ahmed. *Freiburger Zeitschrift für GeschlechterStudien*, vol. 20, nr. 2, s. 97–108. Budrich Unipress. <https://doi.org/10.3224/fzg.v20i2.17137>
- Schoultz, Lars 2009. *That Infernal Little Cuban Republic: The United States and the Cuban Revolution*. Chapel Hill: University of North Carolina Press.
- Sedgwick, Eve Kosofsky & Frank, Adam 2003. *Touching feeling: Affect, pedagogy, performativity*. Durham: Duke University Press.
- Segal Hamilton, Rachel 2017. Fotografier från kolonialismens grymheter. *Vice*, 11.7.2017. Hämtat 30.7.2020 från <https://www.vice.com/sv/article/j5qj3x/fotografier-fran-kolonialismens-grymheter>

- Siegel, A. A. 2020. Online Hate Speech. *Social Media and Democracy: The State of the Field, Prospects for Reform*, s. 56–88. Red. Nathaniel Persily & Joshua A. Tucker. Cambridge: Cambridge University Press.
- Sihvo, Hannes 2009. Kivi, Aleksis. *Biografiskt lexikon för Finland 2*. Onlinepublicering i december 2014. URN:NBN:fi:sls-4585-1416928957191
- Sirén, Stina 2013. "Vi delar inte ut medaljer för rasism". *Svenska Yle*, 22.2.2013. Hämtad 17.3.2021 från <https://svenska.yle.fi/artikel/2013/02/22/vi-delar-inte-ut-medaljer-rasism>
- Sjöholm, Peter & Koskinen, Eva-Maria 2014. Många värdefrågor delar finländarna. *Svenska Yle*, 7.1.2014. Hämtad 30.9.2020 från <https://svenska.yle.fi/artikel/2014/01/07/manga-vardefragordelar-finlandarna>
- Skogerbø, Eli & Winsvold, Marte 2008. Nettet som debattarena. *Digitale dilemmaer: Nye medieformer, nye utfordringer*, s. 39–60. Red. Gunn Enli & Eli Skogerbø. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.
- Slangopedia u.å. Stekare. Hämtat 11.9.2020 från <http://www.slangopedia.se/ordlista/?ord=Stekare>
- Smith, Laurajane, Wetherell, Margaret & Campbell, Gary (red.) 2018. *Emotion, affective practices and the past in the present*. Routledge.
- Snårbacka, Jennifer 2018a. Finlandssvenskar röstar mest – men inte alltid på SFP. *Hufvudstadsbladet*, 15.7.2018.
- Snårbacka, Jennifer 2018b. "Gallup: Är alla finlandssvenskar rika och kaxiga?". *Hufvudstadsbladet* 7.7.2018.
- Snårbacka, Jennifer & Westerholm, Sofia 2018. Segling är en finlandssvensk domän. *Hufvudstadsbladet*, 23.7.2018, uppdaterad 26.7.2018.
- SO 2009a. Hanrej. *Svensk ordbok*. Svenska Akademien. Hämtat 14.5.2021 från svenska.se
- SO 2009b. Invasion. *Svensk ordbok*. Svenska Akademien. Hämtat 9.3.2021 från svenska.se
- SO 2009c. Påstå. *Svensk ordbok*. Svenska Akademien. Hämtat 12.2.2021 från svenska.se
- SO 2009d. Åsikt. *Svensk ordbok*. Svenska Akademien. Hämtat 12.2.2021 från svenska.se
- SO 2021. Tvång. *Svensk ordbok*. Svenska Akademien. Hämtat 20.12.2021 från svenska.se
- Sonck, Fredrik 2017. Antirasistiska sverigefinnar på vänsterkanten lånar Sannfinländarnas historiesyn. *Hufvudstadsbladet*, 4.1.2017.
- Sourander, Anna 2021a. Samlingspartistisk kandidat i Vasa skrev rasistiska kommentarer. *Österbottens tidning*, 13.5.2021.
- Sourander, Anna 2021b. Efter diskussion inom SDP-gruppen – inga repressalier för Maria Tolppanen: "Men alla ska ha på klart vad som gäller". *Vasabladet*, 7.10.2021.
- Statsrådet u.å. *Regeringarna och ministrarna f.r.o.m. 1917*. <https://valtioneuvosto.fi/sv/regeringarna-och-ministrarna>
- Stenius, Geo 2006. Mannen med flaggan – SFP:s historia. *Yle*. Hämtat 3.9.2020 från <https://svenska.yle.fi/artikel/2006/11/14/mannen-med-flaggan-sfps-historia>
- Stibbe, Arran 2003. As Charming as a Pig: The Discursive Construction of the Relationship Between Pigs and Humans. *Society and Animals*, vol. 11, nr. 4, s. 375–392. DOI: <http://dx.doi.org/10.1163/156853003322796091>
- Stollznow, Karen 2008. Dehumanisation in Language and Thought. *Journal of Language and Politics*, vol. 7, nr. 2, s. 177–200. <http://dx.doi.org/10.1075/jlp.7.2.01s to>.
- Stora finsk-svenska ordboken 2020a. Pakkopulla. *Institutet för de inhemska språkens webbpublikationer* 52.

- Stora finsk-svenska ordboken 2020b. Härski. *Institutet för de inhemska språkens webbpublikationer* 52.
- Strafflag (39/1889). *Finlex*, <https://www.finlex.fi/sv/laki/smur/1889/18890039001> (Finland)
- Strandén, Sofie 2010. *I eld, i blod, i frost, i svält: möten med veteraners, lottors och sjuksköterskors berättande om krig*. Diss., Åbo: Åbo Akademi.
- Strandén-Backa, Sofie & Backa, Andreas 2017. Den kategoriserade forskaren: Om självreflexiv intersektionalitetsanalys och normativ finlandssvenskhet. *Föreställda finlandssvenskheter: Intersektionella perspektiv på det svenska i Finland*, s. 84–105. Red. Sven-Erik Klínmann, Blanka Henriksson & Andreas Häger. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland.
- Ström, Jennie 2013. *Näthat, gammalt kvinnohat på en ny arena? En kvalitativ innehållsanalys av näthat mot kvinnor ur ett feministiskt perspektiv*. Examensarbete. Stockholm: Stockholms universitet
- Strømmen, Øyvind 2012. *Det mörka nätet: om högerextremism, kontrajihadism och terror i Europa*. Övers. Maja-Lena Johansson. Stockholm: Molin & Sorgenfrei.
- Sundberg, Sam u.å. Så arbetar troll för att manipulera dig. *Internetkunskap*. Hämtat 17.2.2021 från <https://internetkunskap.se/desinformation/sa-arbetar-troll-for-att-manipulera-dig/>
- Sundell, Björn 2015. *Den obligatoriska svenskan – För och emot*. Helsingfors: Tankesmedjan Magma.
- Suomi 24 2021a. *Suomi24:n säännöt*. Hämtat 19.5.2021 från <https://www.suomi24.fi/opastus/saannot>
- Suomi24 2021b. *Suomi 24:n käyttöehdot*. Hämtat 25.5.2021 från <https://www.suomi24.fi/opastus/kayttoehdot>
- Suominen, Anne 2015. Hårt bakslag för SFP – inte med i regeringen. *Svenska Yle*, 7.5.2015, uppdaterad 8.5.2015. Hämtad 5.4.2021 från <https://svenska.yle.fi/artikel/2015/05/07/hart-bakslag-sfp-inte-med-i-regeringen>
- Suominen, Anne 2017. *Regeringen Sipilä och svenskan*. Tankesmedjan Agenda.
- Suominen, Heli, Mäkinen, Vesa, Mainio, Tapio 2013. Katainen: Hoten upprörande. Statsministern efterlyser värdediskussion. *Helsingin Sanomat*, 30.5.2013.
- Svahnström, Ki 2017. Språkexperiment får grönt ljus av grundlagsutskottet. *Svenska Yle*, 10.11.2017, uppdaterad 5.2.2018. Hämtat 26.3.2021 från <https://svenska.yle.fi/artikel/2017/11/10/sprakexperimentet-far-gront-ljus-av-grundlagsutskottet>
- Svanberg, Jan 2003. *Schamanologi i gränslandet mellan forskning och praktik: En studie av förhållandet mellan schamanismforskning och neoschamanism*. Diss., Åbo: Åbo Akademi. <http://www.urn.fi/URN:ISBN:951-765-141-4>
- Svenska Teatern u.å. *Svenska Teatern: I hjärtat av Helsingfors*. Hämtat 9.10.2020 från https://svenskateatern.fi/sv/om_oss/
- Sveriges regering u.å. Feministisk regering. *Regeringskansliet*. Hämtat 9.11.2021 från <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/feministisk-regering/>
- SVT 2013. Män som näthatar kvinnor. *Uppdrag granskning*. SVT1, 6.2.2013, Sveriges television.
- Swanljung, Magnus & West, Petter 2019. Vasa centralsjukhus förlorade i riksdagen - här kan du se hur alla röstade i den extremt jämna omröstningen. *Svenska Yle*, 15.3.2019. Hämtat 11.4.2021 från <https://svenska.yle.fi/artikel/2019/03/15/vasa-centralsjukhus-forlorade-i-riksdagen-har-kan-du-se-hur-alla-rostade-i-den>
- Swanljung, Magnus & West, Petter 2020. Riksdagen tillåter inte att riksåklagaren väcker åtal mot Juha Mäenpää - Rösterna föll 121 mot 54. *Svenska Yle*, 26.6.2020. Hämtat

- 5.4.2021 från
<https://svenska.yle.fi/artikel/2020/06/26/riksdagen-tillater-inte-att-riksaklagaren-vacker-atal-mot-juha-maenpaa-rosterna>
- Tandefelt, Marika (red.) 2019. *Finländsk svenska från 1860 till nutid*. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland.
<http://urn.fi/URN:NBN:fi:sls-978-951-583-484-3>
- Tarkiainen, Kari 2009. Arwidsson, Adolf Ivar. *Biografiskt lexikon för Finland 2. Ryska tiden* (online publicering 2014).
<http://urn.fi/URN:NBN:fi:sls-4646-1416928957252>
- THL 2014. Cancer. *Institutet för hälsa och välfärd THL*. Hämtat 30.7.2020 från
<https://thl.fi/sv/web/folk sjukdomar/cancer>
- Thrift, Nigel 2008. *Non-representational theory: Space, politics, affect*. London/New York: Routledge.
- Thylin-Klaus, Jennica 2019. Svensk språkvård i Finland 1880–1917. *Finländsk svenska från 1860 till nutid*, s.69–100. Red. Marika Tandefelt. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland.
<http://urn.fi/URN:NBN:fi:sls-978-951-583-484-3>
- Tomkins, Silvan S. 1962. *Affect Imagery Consciousness: Volume I, The Positive Affects*. London: Tavistock.
- Tomkins, Silvan S. 1963. *Affect Imagery Consciousness: Volume II, The Negative Affects*. New York: Springer.
- Tommila, Päiviö 2009. *Det autonoma Finlands födelse 1808–1819*. Övers. Lars-Folke Landgrén. Helsingfors: Edita.
- Tynkkynen, Sebastian u.å. *Esittely*. Hämtat 17.2.2021 från
sebastiantynkkynen.com
- Urbaani sanakirja u.å. a. Nikke. Hämtat 18.2.2021 från
<https://urbaanisanakirja.com/word/nikke/>
- Urbaanisanakirja u.å. b. Vihannes. Hämtat 16.9.2020 från
<https://urbaanisanakirja.com/word/vihannes/>
- Urban Dictionary u.å. Vegetable. Hämtat 16.9.2020 från
<https://www.urbandictionary.com/define.php?term=vegetable>
- Utbildningsstyrelsen 2019. *Fakta Express 1B/2019: Vilka språk läses i den grundläggande utbildningen?* Helsingfors: Utbildningsstyrelsen. Hämtat 19.8.2020 från
https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/faktaexpress1b_2019.pdf
- Vaalisto, Heidi 2016. Sebastian Tynkkynen perustelee rajua ruoskintavideoita: Pakkoruotsin opiskeleminen aika orjuuttavaa”. *Ilta-Sanomat*, 28.12.2016. Hämtat 23.5.2021 från
<https://www.is.fi/kotimaa/art-2000005024531.html>
- Van Sant, Kristina, Fredheim, Rolf, & Bergmanis-Koräts, Gundars 2021. *Abuse of power: coordinated online harassment of Finnish government ministers*. Riga: NATO Strategic Communications Centre of Excellence.
- Viafree 2018. *Trolljägarna*. Sveriges TV3.
- Vick, Karl 2015. The Syrian Refugee Crisis Shows Far More Young People Want to Flee War Than Fight It. *Time*, 22.9.2015. Hämtat 5.3.2021 från
<https://time.com/4042813/syria-refugee-civil-war-isis/>
- Villains Wiki u.å. Ralph and Al. Hämtat 9.10.2020 från
https://villains.fandom.com/wiki/Ralph_and_Al
- Vilkko, Marjo 2014. *Suomi on ruotsalainen*. Helsingfors: Schildts & Söderströms.
- Vuorinen, Marja 2004. Herrat, hurrit ja ryssän kätyrit – suomalaisuuden vastakuvia. *Nationalismit*, s. 246–264. Red. Jussi Pakkasvirta & Pasi Saukkonen. Helsingfors: WSOY. Hämtad 26.3.2021 från
<https://helda.helsinki.fi/handle/10138/166631>
- Väistö, Janne 2017. *Toinen kotimainen toisen tasavallan Suomessa: Ruotsin kieli pakolliseksi aineeksi peruskouluun vuonna 1968*. Diss. Åbo: Åbo Akademi

- Wadbring, Ingela 2015. Trollen i nätskogen. *Hets och hat online. Hur journalistiken och yttrandefriheten utmanas i Norden*. Nordicom-Information, vol. 37, nr 3–4, s. 65–68. Red. Ingela Wadbring & Ragnhild Mølster.
https://www.nordicom.gu.se/sites/default/files/kapitel-pdf/ni_3-4_2015.pdf
- Wall, Melissa 2005. Blogs of War: Weblogs as News. *Journalism: Theory, Practice and Criticism*, vol. 6, nr. 2, s. 153–172.
<http://dx.doi.org/10.1177/1464884905051006>.
- Walton, Douglas 1992. *The Place of Emotion in Argument*. Pennsylvania: The Pennsylvania State University Press.
- Weber, Anne 2009. *Manual on hate speech*. Council of Europe Publishing. Hämtat 8.10.2020 från http://icm.sk/subory/Manual_on_hate_speech.pdf
- Wessman, V. E. V. (red.) 1952. VII, Folktro och trolldom. 3. Människan och djuren. *Finlands svenska folkdiktning*. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland.
<http://urn.fi/URN:NBN:fi:sls-7489-1569499650>
- Westerlund, Tommy 2018. Stockmann! Stockmann? *Hufvudstadsbladet*, 15.2.2018.
- Wetherell, Margaret 2012. *Affect and Emotion: A New Social Science Understanding*. Sage Publications.
<http://dx.doi.org/10.4135/9781446250945.n1>
- Wetherell, Margaret 2015. Trends in the Turn to Affect: A Social Psychological Critique. *Body & Society*, vol. 21, nr. 2, s. 139–166. Sage Publications.
- Wibeck, Sören & Eklund, Lars 2012. *Indiens historia*. Lund: Historiska media.
- Widén, Gustaf 2009. Hurrarna. *Uppslagsverket Finland. Svenska folkskolans vänner*. Hämtat 22.5.2021 från <https://uppslagsverket.fi/sv/sok/viaw-170045-Hurrarna>
- Wollin, Lars 2019. Jöns Budde – Finlands förste litteratör. *Finländsk svenska från medeltid till 1860*, s. 98–130 Red. Marika Tandefelt. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland.
<http://urn.fi/URN:NBN:fi:sls-978-951-583-481-2>
- Yamaguchi, Tomomi 2013. Xenophobia in Action: Ultranationalism, Hate Speech, and the Internet in Japan. *Radical History Review*, nr. 117 (hösten 2013), s. 98–118. DOI 10.1215/01636545-2210617
- Yle 2012. Yle Nyheter granskar Dragsviksfrågan. *Svenska Yle* 20.3.2012, uppdaterad 14.6.2013. Hämtat 8.9.2020 från <https://svenska.yle.fi/artikel/2012/03/20/yle-nyheter-granskar-dragsviksfragan>
- Yle 2019. Mumindalen det mest sedda programmet någonsin på Yle Arenan. *Svenska Yle*, 10.6.2019. Hämtat 16.9.2020 från <https://svenska.yle.fi/artikel/2019/06/10/mumindalen-detmest-sedda-programmet-nagonsin-pa-yle-arenan>
- Yle Fem 2013. Vi vet var du bor. *Spotlight*. Yle.
<https://svenska.yle.fi/dataviz/2013/nathat/>
- Yle Uutiset 2014. Homoliitot, ruotsin kieli ja sudet jakavat suomalaisten mielipiteet jyrkimmin. *Yle Uutiset*, 7.1.2014. Hämtat 30.9.2020 från <https://yle.fi/uutiset/3-7009353>
- Åbo Akademi u.å. *Om Åbo Akademi*. Hämtat 14.9.2020 från <https://www.abo.fi/om-abo-akademi/>
- Ågren, Gösta 1977. *Vår historia: En krönika om det finlandssvenska folkets öden, en analys av vårt lands historia*. Vasa: Skrivor.
- Åland u.å. *Fakta om Åland*. Hämtat 15.9.2020 från <https://www.aland.ax/sv/fakta-om-aland>
- Ålands statistik- och utredningsbyrå 2017. *Befolkningens språk, födelseort och medborgarskap 31.12.2017*. Hämtat 15.9.2020 från <https://www.asub.ax/sv/statistik/bef>

olkningens-sprakfodelseort-och-medborgarskap-31122017

Åström, Anna-Maria, Lönnqvist, Bo & Lindqvist, Yrsa 2001. *Gränsfolkets barn: Finlandssvensk marginalitet och självhävdelse i kulturanalytiskt perspektiv*. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland.

Åström, Anna-Maria 2012. Varuhus och gallerivaruhus i Helsingfors 1945–2006. *Stadens hjärta: Täta ytor och symboliska element i nutida nordiska städer*, s. 116–159. Red. Anna-Maria Åström & Jonas Lillqvist. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland.

Öljarstrand, Anneli 2020. "När jag slutar känna, är det dags att byta jobb!": Om begravningsentreprenörers känsloregler och känslöhantering. *Arbetsmarknad & Arbetsliv*, vol. 26, nr. 1, s. 70–89. urn:nbn:se:kau:diva-77664

Östling, Bengt 2020. Finlandssvenskarnas intresse för Åland minskar enligt nya medborgarbarometern. *Svenska Yle*, 4.7.2020. Hämtat 15.9.2020 från <https://svenska.yle.fi/artikel/2020/07/04/finlandssvenskarnas-intresse-for-aland-minskar-enligt-nya-medborgarbarometern>

Bilaga: Finska originalcitat

De foruminlägg som citeras på svenska i avhandlingen listas här i sin ursprungliga form (huvudsakligen) på finska. Foruminläggen är ordnade i kronologisk ordning enligt arkivnummer. Materialet finns arkiverat i sin helhet i arkivet Cultura på Åbo Akademi (IF 2016/001; IF 2018/008; IF 2019/001; IF 2021/001).

IF 2016/001: 4

Röyhkeys näyttää olevan hurripaskoilla jo perittyä sivitysneisyyttä ruotsalaisilta kantaisiltään. Olette täällä Suomessa vain kaikkein vihatuin ryhmittymä ja sehän johtuu teidän ylimielisestä suhtautumisesta pääväestöön. Huomioikaa pääväestö käsittää 95% kansastamme täällä Suomessa te olette vaivainen 5% ruotsalainen paskajoukkio eli hurripaskoja.

IF 2016/001: 5

HUH HUH kun hurri "miehet" ovat kateellisia meille "fennoille" eli aidoille suomalaisille, me kun sentään olemme tosi miehiä ei mitään sliipattuja homon näköisiä pellejä - kuten hãkanit. Hurri "miehet" ovat kuin svedu-miehet, eli feministisiä nyhveröitä joille nauretaan.

IF 2016/001: 6

Suomalaisten miesten keskuudessa ihan yleisesti pidetään sveduja ja hurri miehiä nössöinä ja akkamaisina.

IF 2016/001: 7

Soudelkaa hurrit uudemman kerran ruotsiin karkuun, kuten sotien aikaan. Forss haluaa lytätä Niinistöä vain sen tähden, että se on persu. Nämä RKP:n paskakasat käyttävät joka tilaisuuden hyväkseen.

2016/001: 9

Heti oli kiintiö hurri Haglund kehumassa kun köyhiä kyykytetään. Leikataan saman tien ruotsenkielisen korkeakoulutuksen osuus vastaamaan hurrien osuutta väestöstä niin loppujen näiden loisten huutelu.

IF 2016/001: 13

Näyttää siltä että hurrit oikein toivoo että tänne tulee mahdollisimman paljon rättipäitä, ja kovin naiiveja tuntuvat olevan sen suhteen että mitä tästä muslimien invaasiosta myöhemmin sitten seuraa. Eikä tämä tulva tietenkään tähän lopu, lisää tulee ensi vuonna ja sitä seuraavana jne. Ettekö te hurrit tosiaan käsitä mitä se tarkoittaa, se tarkoittaa sitä mitä ruotsissa tapahtuu nyt. Olen itse asunut Tukholman mamulähiöissä, ja tiedän hyvin mikä totuus

on. Muslimit ovat helvetin suuri ongelma. Tällaisestakin asiasta kannattaa miettiä, kun tänne tulee valtavasti nuoria muslimimiehiä, mutta naisia heillä ei ole. Nyt he pääsevät vapaaseen yhteiskuntaan, missä "väärin" puettuja naisia riittää. Mitä luulette että tulee tapahtumaan? Olen varma että Ruotsi joutuu vielä kaaokseen, mutta nyt alkaa näyttää siltä että Suomi joutuu siihen jo aiemmin, en olisi uskonut.

IF 2016/001: 14

Tajua itse, että me suomalaiset emme halua opiskella rumaa ja hyödyttömiä kieltämme! Se on totista totta, että tämänpakkoruotsin takia moni mieluummin opiskelisi vapaaehtoisista venäjää! Mutta pakkoruotsin poistossahan ei ole kyse siitä, että tulisi pakkovenäjä tms. vaan vapaa kielivalinta!

IF 2016/001:17

Hurrit ruotsiin se on oikea maa heille.

IF 2016/001: 18

Ann-Majan kutsumanimi on "hymyilevä kuolema". Hän puhuu pehmeällä äänellä ja esiintyy rauhallisena, mutta on sisimmältään kiihkoileva svekonarttu. Siis todella HÄRSKI svekosuru.

IF 2016/001: 21

Hurrin fantasia nro:1 Miksiköhän eräät hurrit haluavat, että Suomi joutuisi uudestaan ruotsin alaisuuteen?

IF 2016/001: 22

Koska pitävät itseään ruotsalaisina.

IF 2016/001: 23

Koska ovat sikoja.

IF 2016/001: 24

Karmeita maanpettureita.

IF 2016/001: 25

Koska sitten ei taaskaan suomen kielellä olisi mitään asemaa. Toiveuni monelle.

IF 2016/001: 26

Hymyilevä Kuolema RKP:n johtoon?!

Anna-Maj Henriksson on ensimmäinen puoluejohtajaksi ilmoittautunut. Hän on hiljaa puhuva ja vähän elehtivä tyyppi, mutta äärimmäisen fanaattinen svekorusu. Siksi Baja-Majaa kutsutaankin osuvasti "Hymyileväksi Kuolemaksi". Hänen valintansa olisi hyvä asia kielivapaudelle ja huono asia ruotsin kielelle. Koska kiihkosvekona Baja-Maja ei suostu minkäänlaisiin

kompromisseihin. Ja se nopeuttaa pakkoruotsituksen romahtamista! Kanslaiset ja lisääntyvästi poliitikotkin ovat saamassa tarpeekseen surusvekojen öykkäroinnistä. Ja se tulee myös näkymään tulevissa päätöksissä.

IF 2018/008: 3

Kato kato, tuliko Fäglund järkiinsä ja tajusi mitä idiootteja koko hallitus on täynnä...

IF 2018/008: 4

Populismia, ei tuo hurrihomo ole herännyt yhtään mihinkään.

IF 2018/008: 9

Surusilmäisestä spanielista vaihdetaan aggressiiviseen bullterrieriin. Pikku Calle ei kestänyt feministien suoraa huutoa puolueessa. RKP:n kannatus valuu Kokoomukseen. Miehet jättää feministien laivan.

IF 2018/008: 12

Svenskfinland on kuin syöpä

Suruthan on keksineet käsitteen svenskfinland. Heillä on oma lippukin, jossa Espanjan lipun värit, punainen ja keltainen. Surut ovat kehittäneet tuon oman valtionsa Suomen sisään ja ulkoistaneet kaikki ns. paskaduunit suomalaisille. Suomalaiset tuottavat palvelut svenskfinlandille, sairaanhoito, maanpuolustus, rajavartiointi, roskienkuljetus, kuljetuspalvelut (taksit, linja-autot, metrot, jne.), rakennusteollisuus, telakat, jne. jne. Svenskfinland on virtuaalivaltio Suomessa, jossa surut elävät omaa elämäänsä vailla huolia. Heidän toimintansa rahoitetaan suomalaisilla verovaroilla, itse he säilövät ja piilottavat rahansa verovapaihin säätiöihin, jotka omistavat mm. Forumin ja Stockmannin keskellä Helsinkiä. He linnoittautuvat omiin Victoria Kvarteret-kortteleihinsa ja siirtolapuutarhoihinsa, jonne suomalaisilla ei ole mitään asiaa. He ovat siis kovertaneet Suomea kuin syöpä. Syöpähän kasvaa kunnes se poistetaan kirurgisesti tai sädehoidolla. Jos ei tätä hoitoa tehdä, niin syöpä aiheuttaa kantajansa menehtymisen. Svenskfinlandin taivaalle on kuitenkin kertynyt mustia pilviä. Palveluntarjoajat eli suomalaiset ovat kyllästyneet loisimiseen - he ovat aikeissa lopettaa perusteettoman pakottamisen kansalaisaloitteella. Toinen musta pilvi onkin mustempi: surujen syntyvyys on ollut laskussa jo usean vuoden ajan. Tämän vuoksi surut koplasivat peruskoulun 6. luokalle aikaistuneen pakkoruotsituksen, jotta edes joku puhuisi muumia Suomessa muutaman vuoden kuluttua. Valitettavasti kansa ei enää siedä tuollaista suljettujen ovien takana tehtyä koplailua, joka onkin tullut lähelle loppua kun RKP lennätettiin ulos hallituksesta loisimasta. Nyt kaikki yhtenä rintamana torjumaan syöpää! Se onnistuu parhaiten täällä: <https://www.kansalaisaloite.fi/fi/aloite/1939> Signatur: SvenskSyöpä

IF 2018/008: 13

Minä luin, kun Bajamaja kirjoitti Svenskfinlandista. Otin sitten kartan ja yritin etsiä, mutta ei sitä löytynyt. Svenska Yle kirjoitti: Stor oro för fästingar i Svenskfinland. Tajusin katsoa punkkien levinneisyysalueen. Ahvenanmaa ja Länsirannikko. Punkkien levinneisyysalue on Svenskfinland. RKP:n entinen puheenjohtaja on mökillään joutunut punkkihyökkäyksen kohteeksi. Hän on joutunut turvautumaan hoitoon. Onko punkinpurema aiheuttanut myös avioeron? Apean näköisiä kavereita Steffi ja Calle ovat olleet pitkään. Olen kuvitellut, että heitä purevat puolueen jättikokoiset feministit. Fästingar voi olla tietysti myös verta imemässä. Punkkialueella ei saa enää omakotitaloa myydä. Lapsia ei voi päästää puutarhaan, tosin vaarallista se on aikuisillekin. Ahvenanmaa kustantaa asukkailleen rokoteohjelman. Borreliosi tosin ei ole ainut vaarallinen tauti, mitä punkit levittävät. Ihmeellistä, että turisteja ei varoiteta punkkivaarasta, minkä maakuntahallitus on kuitenkin todennut ja myöntänyt. Älkää matkustako punkkialueelle! Varoittakaa kaikkia, jotka aikovat niin tehdä.

IF 2018/008: 14

Repesin. Haglund puhuu "työurastaan"! :)

Mitköhän töitä tuo muka on tehnyt? Kaikki hänen "työnsä" ovat olleet jotain RKP:läisten järjestöjen näennäispuuhastelua. "Rkp:n puheenjohtaja Carl Haglund luopuu puolueen puheenjohtajuudesta. Rkp valitsee Haglundin seuraajan kesäkuun puoluekokouksessa Turussa. Haglundin mukaan päätös oli hänen työuransa vaikein."

IF 2018/008: 15

Hehheh! Calle on tyypillinen poliittinen broileri kuten Wallinkin! ;-) Eli RKP:n puoluekoneiston pikakasvatti. Nousi puheenjohtajaksi ennen kuin kävi yhtäkään vaalia!?!?

IF 2018/008: 16

Eli ei olisi mitään ilman freudenthalilaista koneistoa joka on rakennettu freukkarien suojaksi

IF 2018/008: 17

Calle ei arvosta kansanedustajan hommaa yhtään, Jos ei olla hallituksessa ja Calle itse ministerinä, niin ei kinnosta kansaedustajan hommat. Onhan siellä Tuomiojakin kansanedustajana vaikka on pitkäaikainen ministeri, ei silti halveksi kansanedustajuutta. RKPläiset tutuneet olemaan hallituksessa, liki 40 vuotta putkeen olivat, se on jo demokratian vastaista, että tuollainen tynkäkielipulue aina hallituksessa. Ja nyut mun ei ole niin Callea ei kiinnosta politiikka enää yhtään.

IF 2018/008: 18

RKP:llä ei ole miehiä. Pelkkiä housuja. Puolueen vene on uppoamassa tappi vuotaa pahasti. Edellisestä puoluehallituksesta ei ole ketään jäljellä. Hymyilevä viikatenainen heittää omat rotat veneestä. Valitettavasti vene uppoaa hänen komennossaan. Haglundin poliittinen ura on hyvä iso vitsi. Puoluekkin on vitsi, mutta hyvin pieni ja pienenemään päin.

IF 2018/008: 27

hyissaatana. Taasko ne hyrrinatsit sählää siellä.....

IF 2018/008: 28

"Me teimme sen".Puhuuko tuo närpiön vihannes itsestään kuin kuninkaallisesta.

IF 2018/008: 32

Vois kait se lortto laittaa kuitenkin laittaa sen "i" :n siihen hurri nimeensä? Meinaan kun ovat loisineet jo satoja vuosia siivellämme.

IF 2018/008: 37

Ja taas huudetaan "pappaa" eli fondeja ja Ruotsia apuun! ;-) Signatur: Pappa_Betalar

IF 2018/008: 42

Haglund epäonnistui säilyttämään ruotsinkielen aseman ja menetti hallituspaikan. Strålande puheenjohtaja. Kannatus näyttää miinusta. Totta, että Haglund on kerännyt muutamia hajaääniä suomenkielisiltä höpsöiltä naisilta. 10 A-M Henrikssonia ei äänestä kuin kiihko sveko ja feministi. Bajamaja kiukuttelee oikeusministerille, joka vähät välittää. No Bajamajoilla on oma tärkeä tarkoituksensa. Valtava poliittinen ryhmä antoi 133 ääntä jotta Bajamaja pääsi johtoon. Kepun ruotsinkieliset saavat kannatusta. Åbossa nuoret äänestävät Li Anderssonia. Hallitus tulee tekemään esityksen, jotta vierasta kieltä aloitetaan opiskelemaan päiväkodeissa tai viimeistään 1 luokalla. Pakkoruotsille ei jää tilaa. Tyhmäkin ymmärtää, että lapsi joka aloittaa englannilla, saksalla tai ranskalla ei enää ole kiinnostunut ruotsista. Siis perhe. Ruotsinkielinen media on jo kuolemassa. Ilman mediaa ei ole kieltä. Englantia tulee joka tuutista ja arkipäivässä puhutan suomea. Suomi on kaunis ja erikoinen kieli, jota on syytä vaalia. Ruotsi on yksinkertainen tylsä kieli, jota puhutaan Ruotsissa. RKP on muuttunut yleispuolueeksi, joka häviää kartalta. Pieni oppositio liike alle 4%. Vaaleihin mennessä Persujen kannatus on hypännyt lähelle 20%. Lycka till.

IF 2018/008: 44

Puolue pulassa!

Niinpä. Ja voitte olla varma, että suuri ruseraha tekee kovasti työtä taas kullisseissa! Kyse on vain siitä, että vieläkö raha voittaa kansan tahdon ja edun. Kumpi on päättäjille tärkeämpää. Ehkä fondiraha vihdoinkin kärsii tappion?

IF 2018/008: 45

Ruotsinkielen Suomessa pelastaa vain politiikan täydellinen muutos. Ruotsista pitää tehdä vapaaehtoinen, jolloin opiskelijoiden motivaatio nousisi. Ruotsinkielinen päivähoito ja -koulut pitää avata suomenkielisille. Ruotsinkielisten ei kannata toimia Helsingissä, missä asuu fiksu porukkaa ja junamatka Venäjälle kestää vain muutaman tunnin. Toiminta kannattaa keskittää Turkuun. Turusta pääsee Ahvenanmaalle ja Ruotsiin laivalla nopeammin. 11 Turussa on jo Åbo Akademi, joten Hankken sinne myös. Svenska Teatern voisi saada katsojia Ruotsista, jos se sijaitsisi Turussa. Mikäli ruotsinkieliset ihmiset möisivät asuntonsa PK-seudulta, he saisivat Turusta ja lähiseudulta halvemmalla. Siellä saisi nukkua yönsä rauhassa, kun raitiovaunut eivät kolistelisi. Kriisi tilanteessa soutu matka Turusta Ruotsiin on lyhyempi Muumit asuu jo siellä ja Li Andersson. Dorkaa svekojen budjaa Stadissa.

IF 2018/008: 55

Kukaan ei vihaa itse ruotsia. Kieli se on siinä missä muutkin vieraat kielet. Ihmiset vihaavat PAKKORuotsia.

IF 2018/008: 56

Kyllä hurreja vihataan.

IF 2018/008: 58

Carl Haglund alkoi itkemään, kun tajusi olleensa RKP:n huonoin puheenjohtaja. RKP joutui oppositioon ja kannatus laskussa. Ruotsinkielen aseman hän sai erittäin huonoon jamaan.

IF 2018/008: 66

Mikaela Nylander. Hän totesi ruotsinkielisen väestön tuhoutuvan ilman kaiken kansan pakkoruotsittamista. Mitä pahaa siinä sitten olisi? Säästyisi valtiolta suuri summa rahaa ja kansa yhtenäistyisi. Ruotsi ei vaikuttaisi enää niin paljoa Suomen asioihin. Suomi saisi viimein itsenäisenä kansakuntana nostattaa omaa identiteettiään.

IF 2018/008: 72

Kun ottaa huomioon että hurri on jo lähtökohtaisesti saamapuolella, niin ymmärtää paremmin hurrien järjettömiä pakkoruotsipuolustuksia.

IF 2018/008: 78

"Toteutuessaan tämä heikentäisi Suomen kilpailukykyä. Suomi on taloudellisissa vaikeuksissa ja tarvitsee kielitaitoisia ihmisiä. Tarvitsemme kouluihin enemmän kielten opetusta, emme vähemmän." Tämähän on mahtava lapsus Henrikssonilta. Ei rusut mitään taloudellisia vaikeuksia pelkää. He pelkäävät että fennot eivät opi ruotsia, koska on parempi komennella fennoja ruotsin kielellä, ettei tarvitse ajatella fennojen kielellä.

IF 2018/008: 81

Ja näitä jästejä RKP pitää puolueensa puheenjohtajina. Ei taida svekoja paljon politiikka kiinnostaa. Sehän onkin yhteisten asioiden jakamista, eikä itsekeskeinen sveko saa siitä mitään irti.

IF 2018/008: 85

Heh heh, rkp himmler sai nenilleen :))

IF 2018/008: 91

Montako varuskuntaa liimatukka-wallin lakkautti Draksvikin säilyttämisen takia? Saatanan hurrit

IF 2018/008: 94

Calle sai mitalin

Calle sai rkp:n uudelta puheenjohtajalta läksiäslahjaksi Freudenthal-mitalin. Kyllä oli Calle muikeana.

IF 2018/008: 95

Niinhan se on että suomalaiset on alemmaa kehittymätöntä rotua kuin uljaat ylimykselliset ruotsinkieliset. Signatur: bättre.folk

IF 2018/008: 104

Mutta kun RKP:n suurin päämäärä on liittää Suomi takaisin Ruotsiin. Siksi se on Ruotsalainen puolue, koska se ei tunnusta Suomen itsenäisyyttä.

IF 2018/008: 145

Suomalaista tyhmempi ja rumempi fanaattinen otus. Latinaksi fanattis fennomanis.

IF 2018/008: 146

Fenno on suomalainen mutta sinä et.

IF 2018/008: 159

Expressenin kirjoituksen perusteella suomenruotsalaisille pitää hommata omat katupartiot, jotka suojaavat heitä. Soldiers of Peppu-Reino. Sotilaat välittömästi Kauniaisiiin turvaamaan, että svekot saavat puhua rauhassa ilman 31 Persujen hyökkäystä. Muutama partio myös Eiraan, Munkkiniemeen ja Kulosaareen jokaisessa paikassa on Persu havainto. Persu saattaa olla

kytiksellä kolmen sepän patsaalla, jos joku sveko availee suutaan tullessaan Stockkalta ulos. Peppu-Reinot patsaan viereen seisoskelemaan.

IF 2018/008: 209

Koska Suomi on svekokratia eikä demokratia. Siksi me kieliaktiivit olemme erittäin tärkeällä asialla, kun pyrimme palauttamaan isänmaamme normaaliksi demokratiaksi.

IF 2018/008: 210

700 sataa vuotta Ruotsin orjuudessa jatkaa näitten suomirasististen puoluiden myötä. Signatur: Pakkosyöpä

2018/008: 231

Ahvenanmaalla saisi luultavasti tehdä suomenkielisten kansanmurhan ja siltikin hurrit vetoaisivat itsehallintoon. Niinpä. Ministerikin ryhtyi opiskelemaan sen verran että voi pitää puheensa ruotsiksi. Signatur: SikojenLahti

IF 2018/008: 256

Yäk, mikä ajatusmaailms. Luuletteko oikeasti suomalaisten alistuvan vallankäytölle? Pidättekö pikeasti suomalaisia NOIN tyhminä?? "No niin, tehdään Tukholmasta kaksikielinen, humps. Kas näin, kaikki tukholmalaiset hyötyvät pakkosuomestaan ha ovat iloisia".

IF 2018/008: 274

Järkyttävää! Teidän käsityksenne ihmisarvosta on suorastaan järkyttävä! Järkyttävää, miten kuvittelette oikeudeksenne hallita valtavia määriä ihmisiä! Tämähän on koko Suomenkin kielipolitiikassa se ongelma: keinotekoisuus. Emme me voi keinotekoisesti tehdä jotain sellaista oman mielemme ja vallanhimomme mukaan, jota ei ole olemassa. Seinäjoki on yksikielisesti suomenkielinen kunta siksi, että suurin osa ihmisistä on äidinkieleltään SUOMENKIELISIÄ, eikä tätä asiaa voi muuttaa, vaan suomemkinkielisten ihmisarvoa ja oikeutta OMAAN armaaseen äidinkieleen on kunnioitettava! niin, että "tehdään kaupungista noin vain kaksikielinen". Jotta jotain kokonaista kaupunkia voisi edes kutsua kaksikieliseksi, silloin ihmistodellisuus siellä olisi se, että puolet puhuisi äidinkielenään tiettyä kieltä ja puolet jotain toista. Järkyttävää vallanhimoa ja suomenkielisten alistamista! "Tehdäänkö Tukholmasta kaksikielinen"???? Huoh! Herätkää suomalaiset teihin kohfisyuvaan vakavaan vallankäyttöön! Herätkää!

IF 2018/008: 285

Pelottava kehitys. Siinä tapauksrssa Ruotsissakin on alettava kouluttaa kaikki terveydenhoitoalalla niin, että pystyvät palvelemaan niitä suomenkielisiä, jotka menevät esim. synnyttämään! Haloo! Jos aikoo asua Suomessa, silloin on kunnioitettava suomenkielisten äidinkieltä! Ei kenelläkään ole oikeuksia

vaatia suomenkielisiltäitään! Ei Ruotsissakaan ole oikeuksia vaatia ruotsinkielisiltä mitään!

IF 2018/008: 293
Miks pitäs. Hurrihomotko pakottaa, saatanan neidit.

IF 2018/008: 294
Hurrien mukaan etenkin suomenkieliset pohjalaiset ovat alempaa rotua, erämaiden pölkkypäitä. Hurripuoluehan voisi hyväksyä erämaiden pölkkyää-argumentin. Ollaha niih 55 tyhmiä, et meinaa ei toi ruottin puhumine oikei maistuna.

IF 2018/008: 296
J. V. Snelmann sanoi muuttakaa mielenne ja kielenne. Alkakaa palvella suomen kansaa. Svekomaanit kuvittelevat, että tilanne on päinvastainen. On erinomaista, että kepulaiset ovat ryhtyneet vastustamaan svekoja. Kokoomuksessa on pieni valonpilkahdus nähtävissä. SDP, Vihreät ja Vasemmisto ovat täysin sveko fondien määrättävissä.

IF 2018/008: 300
Ruotsinkieliset löytävät palvelunsa parhaiten Ruotsista!

IF 2018/008: 303
Jotka ei halua puhua suomea suomessa, niin menkööt Uumajaan vastaanotolle omalla kustannuksella.

IF 2019/001: 3
Tosi hieno lahja Ruotsilta. Suomenruotsalaisten valtaamaan Hanasaaren patsas. Neuvostoliiton lahjoittama on sentään ihmisten nähtävillä. Ruotsi, kun on ystävää ei vihollisia tarvita.

IF 2019/001: 1
Säilyykö pakkoruotsi?
RKP:n presidenttiehdokkaaksi valittu Nils Torvalds on sanonut, etti ruotsin kielisillä ole mitään oikeutta vaatia suomenkielisten opiskelevan heidän kieltään. Sanni G-L:n suuri tukija Alexander Stubb lähtee Brysseliin. Jaksako Sanni jatkaa viivytystaisteluaan kielikokeilun vitkuttamisella. Pakkoruotsin vastustaja Sampo Terho nousi trio ministeriksi. Oppositiossa Persujen puheenjohtaja Halla-aho ei suostu puhumaan ruotsia. Hän ilmoitti ettei Suomi ole enää kaksikielinen maa ja toisesta kansalliskielestä pitää luopua. Kuka enää uskoo pakkoruotsin säilyvän?

IF 2019/001: 6
Vielä ei ole päästy eroon miehittäjien kielestä. Venäjää ei näy missään.

IF 2019/001: 7

Opetuksesta on leikattu valtavasti, mutta ruotsin kielen opetuksesta ei. Opetus ei ole tuottanut tulosta, vaan 40% opetetuista osallistuu yo-kirjoituksiin. Mikäli ne joita ei ruotsi kiinnostanut vapautettaisiin opetuksesta kustannukset putoaisivat alle puoleen. Veroja voisi alentaa. Turha opetus maksaa kaikille. Ruotsin opiskelusta luopuminen ei haittaa ihmisten elämää.

IF 2019/001: 11

Osa kansasta käy koulunsa ruotsiksi. He osaavat ruotsia ja voivat kieltä käyttää. Osa joutuu opiskelemaan ruotsia pakolla. He eivät ikinä opi kieltä kunnolla. Hyvin harva pakkoruotsin lukeneista käyttää ruotsia elämässään. Pakkoruotsiin käytetyt rahat menevät kankkulan kaivoon.

IF 2019/001: 28

Suomessa tulee varjella alkuperäisiä kasveja ja eläimiä, esim. jättiputki ja lupiinit tulisi hävittää, ne ovat muualta tulleita. Ruotsin kielikin, on tuontitavaraa, ja mahdollisesti haitallista suomalaisuuteen.

IF 2019/001: 30

Hookanin on nyt vain ymmärrettävä, että demokratia on viisaampi kuin hän itse.

IF 2019/001: 41

Svenskan är anvanbär språk i Sverige. Alla vi som talar varje dag onödig finska i vårt vardagsliv i studerande och arbete är rätt så nöjda med språket. Ruotsinkieliset jatkuvasti kiukuttelevat, kun eivät saa palvelua ruotsiksi. Suuri ihmetyksen aihe on se, ettei suomenkieliset saa opiskella ruotsia. Luultavasti vapaaehtoinen kielen opiskelu tuottaisi ruotsia puhuvia. Nykyinen pakkoruotsi karkoittaa kielen parista 60% koululaisista. Vaikea ymmärtää, että näin taataan ruotsinkieliset palvelut tai kielen säilyminen. Vakaa usko, että 60% koululaisista, jotka jättävät osallistumasta ruotsin yökokeeseen muodostavat tulevaisuudessa vankan ruotsinkielen vastaisen voiman. Suurten ikäluokkien vaikutus näkyy vielä politiikassa, mutta ei kauan. Ruotsinkieliset "språkfanatiker" joutuvat pahoittamaan mielensä päivittäin. Peppukin pääsisi vihaamastaan suomesta ja fennoista eroon helposti. Muutto Ahvenanmaalle olisi ratkaisu ensihätään. Mikäli sielläkin ahdistaa on Ruotsi houkuttelevine työmarkkinoineen hyvä vaihtoehto. Tag det. Taitaa vain olla niin, että veronmaksajien varoilla eläminen Suomessa on mukavampaa kaikesta huolimatta. Reino puhuu suomea joka päivä. Suomi on hyvin erityislaatuinen kaunis kieli. Ruotsi tavanomainen, mutta onneksi erittäin rumalta kuulostava kieli. Samaan kieliperheeseen kuuluvat saksa ja ranska ovat kauniilta kuulostavia kieliä.

IF 2019/001: 43

Pakkoruotsi ilmaus on nerokas. Kukahen sen on keksinyt? Varmasti joku lukiolainen. Ilmaisua häiritsee RKP:tä todellakin pahasti. Haglund ja Wallin ovat molemmat sanoneet, etteivät pidä ilmaisusta. Kansa kuitenkin puhuu pakkoruotsista.

IF 2019/001: 45

Vapaus on hieno sana. Entä valinnanvapaus? Valinnavapaus tarkoittaa enemmän kuin yhtä vaihtoehtoa, joista valita pakotta. Miten tämä pätee suhteessa pakkoruotsiin. Ei mitenkään sillä jopa Suomen valtiovalta näkyy käsittävän asiat niin, että pakkoruotsi on itseltään Isältä Jumalalta. Se on tabu, siitä ei saa keskustella. Ruotsin pakollisuus poistettiin yo.kirjoituksista Matti Vanhasen (kesk.) hallituksen aikana 2005. Hatunnosto Vanhaselle ja toive, että hän keskustan presidenttiehdokkaana pitää asian suhteen linjansa. Mainittu poisto ei tietystikään merkinnyt ruotsin pakko-opetuksen häviämistä lukioista, joten on suorastaan naurettavaa selitellä, että Suomessa osataan nyt muka entistä huonommin kieliä johtuen yo.kirjoitusten pakon poistosta. Peruskoulusta aina yliopistoihin asti koko koulujärjestelmämme läpäisevä pakkoruotsi tuhoaa edelleen suomalaisuutta ja halveksii vapautta. Maassa vallitsee edelleen kielten kastijakolaitos ja arktinen apartheid. Ykköskastiin kuuluu kaikille pakollinen ruotsi, kakkosena on suomi ja kolmosena järjestelmän unohtamat "rupukielet". Valtiovarainministeri Petteri Orpo (kok.) lausui viime viikolla Kuntamarkkinain paneelissa: "Asiakas on kuningas, joka käyttää valinnanvapautta." Mitenkähän asia Petterin suhteen käytännössä on? Hän nimittäin otti 2015 vaaleissa vastaan 4 000 euroa vaalirahaa Stiftelsen för det tvåspråkiga Finlandilta eikä hän ole edes ainut ko. järjestöltä tuhansia euroja saanut.

Karin Sandell

Parasiter och "bättre folk"

Affekt i näthat mot det svenska i Finland

Avhandlingen undersöker hur näthat riktat mot det svenska i Finland uttrycks i ett offentligt diskussionsforum på internet. Med utgångspunkt i teorier om affekt analyseras ett emotionellt laddat material om finlandssvenskar, och om det svenska språket i Finland. Näthat som begrepp diskuteras, och definieras som folkloristisk genre. I näthatet möts de intersektionella kategorierna språk, klass, etnicitet, och kön. Avhandlingen introducerar affektiva verktyg som olika sätt att uttrycka och förmedla affekt genom text: metaforer, emotionsord, emotiva uttryck och ortografiska praktiker. Analysen åskådliggör hur foruminläggen och -kommentarerna producerar historia, avhumaniserar människor, och formar heteronormativa och värdekonserverade värderingar.